

CAL

as

olo

MI

TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL

Sala *Reservada*
Número *727*

T.F. 147722

R 376048

CB 1195621

~~S. A. S. 3~~

Reservada - 12-4

SEGMENTA EX EPISTOLIS PAULI.

Petri. Iacobi & Ioānis. Necnon
ex pphetis quæ in re diuina le
guntur per anni circulū: tam
in diebus Dominicis q̄
in sanctorum festis
& profestis.

Quibus Antonius Nebris
fensis adiecit grāmatis
ca quædā scho
lia non con
tinnēda.

CVM PRIVILEGIO.

~~W. A. A. A. A.~~

37

AD PERQVAM REVERENDVM AC
Proinde Illustrissimum dominum. D. Ioannem
Fonsecam Episcopum Burgensem atq; Ar
chiepiscopum Rosan. &c. Antonii Ne
brissensis Regii Historiogra
phi in Epistolas/que per
annum in Ecclesia
leguntur

Præfatio.

Rhaldus Guillelmus Brocarius amplitudinis
tuæ cliens adiuratus/admonuit me: vt episto
las Pauli atq; prophetias: quæ per omnes grã
maticorū scholas enarrari cōsueuerūt: quod
ad orthographiã pertinet/castigarē: quodq;
ad enucleandos sensus cōducit: pungerē dispungeremq;
atq; omnia cęsa quæ plærūq; reperiunt cōfusa: colo & co
mate distinguerē. Addidit præterea vt huius laboris mei
rationem Dignationi tuæ potissimū redderē: quando ad
censuram tuam pertinet: & quas disciplinas esse in tam nu
meroso clero: & quales quęq; addiscere: & quousq; oportet
decernere. Ego vero qui nō alterius cuiusquã nominis
recordatione magis delector quã tui: & quod homini de
me præclare merito nihil potui denegare: suscepti prouin
ciam hãc non tã opinor honorificam q̃ onerosam. Sed
illud in primis hoc in loco præfandum est: quod quemad
modum nulli sunt in vsu ecclesiastico libri frequentiores:
q̃ ex veteri testamēto regis Dauid psalterium: & ex nouo
epistolæ Pauli: ita nulli difficiliōres. Alter propter linguæ
iampridem obsoletæ antiquitatem: alter propter linguæ
gręcæ in qua scripsit ignorationem. cui accessit alia ex la
tino interprete difficultas. Et ne quis calumniēt me quod
de Paulo dixi: subiic iam Hieronymi verba ex epistola ad

Algasiam: tractantis illud ex epistola ad Colossenses. Ne
mo vos superet in humilitate mentis. Quod crebro in-
quit diximus: & si imperitus sermone non tamē scientia:
nequaquam Paulum de humilitate: sed etiā de conscientie
veritate dixisse etiam nūc approbamus. Profundos enim
& reconditos sensus lingua non explicat. Et cum ipse sen-
tiat quid loquatur: in alienas aures puro non potest trans-
ferre sermone: quem cū in vernacula lingua habebat diser-
tissimum: quippe vt hebreus: & ad pedes eruditus Gama-
lielis viri in lege doctissimi: seipsum interpretati cupies in-
uoluitur. Si autem in græca lingua hoc ei accidit: quod nu-
tritus in Tharso ciliciæ a prima ætate imbiberat: quid de
latinis dicemus: qui verbum ex verbo exprimere conan-
tes obscuriores faciūt eius sententias: & velut herbis crescē-
tibus frugum strangulāt vbertatem. Et quod in eadē epi-
stola subdit: quæ sunt rationem quidem habentia sapien-
tiæ. Hoc ait in loco / quidē / coniunctio superflua est: quod
in plerisque locis propter imperitiā artis grāmaticæ Apo-
stolum fecisse reperimus. Neq; enim sequitur / sed / vel alia
coniunctio: quæ solet vbi quidē positum fuerat responde-
re. Nam quidē plærūq; aduersatiua reperitur. Hæc hiero-
nymus: quæ sunt a me tam multis repetita: vt ostenderem
multo maioris esse negocii hoc opus: quā quod a grāma-
ticis tractari debeat. Ad duas superiores quas Hieronymus
enumerat difficultates: accessit tertia: quam induxerūt illi:
qui ex veteris ac noui instrumenti libris diuini cultus offi-
cia ordinarūt addentes: mutilantes: mutātes: inuertētes p-
totyporum verba. Vt quod in ipso statim inītio epistolæ
quæ legitur in dominica prima aduētus: Scientes quia ho-
ra est iam nos de somno surgere. In græco vnde & episto-
la venit ad latinos: sic ad verbum est. & hoc scimus scientes
tēpus quod hora est. Et reliqua. Manifestum est adiectum
esse fratres: sed repetitum a superioribus. detractum tēpus

Et quia/positum pro q̄. Sed hæc utcūq̄ tolerabilia: quia
non mutatur sententia: illud nulla ratione excusabile. q̄ fe
ria quarta sequente ex Esaia propheta legitur: quia cōpleta
est malicia eius. Nam p̄ malicia velint nolint vitiligato
res isti: legendū est militia: quod in hebreo est. Sed hæc &
huiusmodi alio tēpore disputabuntur cōmodius. Nūc in
hac tui nominis præfatiōe tantū lectorem admonemus:
nihil nos mutasse ex eo quod i voluminib⁹ castigatis ha
betur: etiam si contra artis grāmaticæ præcepta scriptū re
periat: admoniti autoritate Quintiliani oratoriarū insti
tutionum libro primo: vbi de vetustate. quedā inquit sūt:
quæ mutare vetat religio: & cōsecratis vtendū est. Sed plu
ra feci quam quæ amicus ille meus idemq̄ tuus familiaris
exigebat. Neq̄ enim tātum cæsa colo comateq̄ distinxi:
singulis dictionibus orthographiam suam accōmodavi:
sed & quedam scholia glosulasq̄ adiunxi: atq̄ locos quos
dam obscuriores audacius paraphrasi verti. Hæc ampli
tudini tuæ narraui: non quo putem puerilia hæc ad te per
tinere: sed vt studiorum meorum ratio tibi vnico honoris
mei amplificatori constet. Vale.

Ecce epistolas Paulus ad diuersas eccle-
 sias scripsit. Ad Romanos vnam. Ad Co-
 rinthios duas. Ad Galathas vnam. Ad
 Ephesios vnam. Ad Philippenses vnā.
 Ad Colossenses vnam. Ad Thessalonien-
 censes duas. Ad Hebreos vnam. Roma-
 ni notiores sunt. quam vt in presentiarū
 de illis quicquā dici debeat: ad q̄s scribit ex corintho. Co-
 rinthii habitabant urbem illam clarissimā totius Achaie:
 qua parte Peloponessus per Isthmon græcie annectitur.
 Ad hos scribit ex Epheso epistolam primam. Secundam
 vero ex troade. Galatę populi sunt habitantes Galatiam
 regionem: quę prius gallogræcia dicebatur. Ad hos scri-
 bit ex Epheso. Ephesii urbem habitant nobilissimam
 Ionie siue Asię minoris vt in principio Apocalypsios le-
 gitur. Ad hos scribit ex vrbe Roma: cum esset in carcere
 per Tichicum diaconem. Philippenses urbem habitant
 Macedonie philippos sic appellatam a Phillippo Mace-
 donum rege atq; magni Alexandri patre. Ad hos scribit
 ex vrbe roma cum esset in carcere. Colossenses urbem
 habitant Asię proprie dicte colossi: non vt quidam ineru-
 dite dicunt Rhodi insule: propterea quod in illa fuit colot-
 sus memorabilis Apollini dedicatus atq; alii centum mis-
 nores colossi atq; ab illis dictos Colossenses: sed quemad-
 modum Hieronymus scribit: Asiani sunt: atq; Loadiceę
 finitimi. Colossorū urbis meminit Plinius libro. xxxv.
 naturalis historie. In colossis inquit flumen est in quo late-
 res deiecti lapides extrahuntur. Ad hos ab Epheso scribit
 iam ligatus per Tichicum diaconem & Onesimum aco-
 lytum. Thessalonicensis urbē habitāt Macedonie Thes-
 salonicam in ora maritima sinus Macedonici sitam. He-
 brei dicti sunt non ab heber vt aliqui putauerunt: sed ab

abraham hebreo sic cognominato postea quam venies in
terram Chanaan pertransiit Euphraten. Heber naq; gre
ce interpretatur perotes: latine transitor. Postea appellati
iudei a iudea regione que duas tribus complectebatur iu
de & beniamin. Ad hos scribit apostolus si modo eius est
epistola que inscribitur ad hebreos: siue aliunde in familia
illius ascita. Sunt & quattuor eiusdem apostoli priuati
ad discipulos scripte. Ad Timotheum due. Ad Titum Crete
insule presulem vna. Ad Philemonem item vna. Sunt
praeterea aliae septem epistole que dicuntur canonice. Ias
cobi vna. Petri due. Ioannis tres. Iudee vna: de quibus ni
hil attinet impresentiarum dicere.

EPISTOLAE BEATI PAULI.

Domínica prima in aduentu dñi: in quo legitur epístole Pauli
& pphetie ex Esaia: in quibus fit mentio triplicis aduentus dñi: scz
cotidiani per gratiam. Annui per solemnítatem temporalis gene-

Rationis. Extremi iudicij: quo viui & mortui sunt iudicandi.

Ratres scientes. Segmentum hoc ex epístola Pauli ad Ro-
manos tráslatum est
Incipit libellus epístolarum in quo con-
tinentur omnes epístole & prophetie
quae cantantur in ecclesia per anni cir-
culum. Incipiendo a prima dñica ad-
uentus vsq; in eandem dominicam.

Dñica prima aduētus. Epístola bti
Pauli ad Romanos. Capitulum. xiiij.

Ratres. Scientes quia hora est iam
nos de somno surgere: nunc enim
propior est nostra salus quam cum
credidimus. Nox precessit: dies autem
appropinquauit. Abiciamus ergo opera
tenebrarum: & induamur arma lucis:
sicut in die honeste ambulemus. Non
in comestationibus & ebrietatibus. Non
in cubilibus & impudicitis. Non in con-

manos tráslatum est
Cap. xiiij. i quo postea
qua exhortat est illos
ad obedientiam princis
pñ & ad proximi dile-
ctionem infert.
Scientes tempus.

Sic enim in greco le-
gitur & subauditur si-
mus. nam apud he-
breos & grecos frequē-
ter: apud latinos quo-
q; nonnunquam sum es
fui supprimunt. **Et**
hora est. Quia p qd
posuit: qd in sacris lit-
teris frequēter legitur
sed pperā vt est illud.
scitis q: post biduum
pascha fiet. qz nō red-
dit causā: sed cōiunctio
tñ simplex est. Desom-
no surgere. Metapho-

ra est vel potius allegoria: sicut q sequuntur. nox. dies / lux / tenebre.
sunt quoq; antitheta. i. contra posita. Propior. Pro eo quod est
propinquior a prope. grece propius nos est salus. vt sit propius pre-
positio. sed idē est sensus. Quā cū credi. Ante aduentū christi. nam
quod credidimus tunc: iam cernimus. Induamur arma. Ex spes-
ciali significatu verbū induo. alioqui nullū verbū passiuū nisi figura-
te construitur cum accusatiuo. Sicut in die. In greco vna partis-
cula est sicut videlicet sic aut tanquam. Non in comestationi-
bus. i. conuiujs. vel potius comotationibus post cenam ad multā

*lex enā oc-
ca in vrb
hominū ser-*

EPISTOLAE

noctē. De comestationib⁹ Aristoteles multa in politicis. In cubi-
lib⁹ ⁊ impudicitijs. Per endiadin in lectis impudicis: ⁊ est anapho-
ra: qm̄ ter: nō: p̄ricula reperit. ⁊ dyalitō q̄a subtrahit cōiunctio. In
duimini dñm̄ iesum. Sic in alio loco induite nouū hominem.

¶ Feria quarta eiusdem hebdomade.

Hec dicit domin⁹

deus: Consola-
mini. ⁊c. Segmētum
ex Esaia p̄pheta cap.
xl. nam postea quam
in superioribus denū-
nciavit peccatorū pu-
nitionem: hic subiun-
git iustorum consola-
tionem dicens: Con-
solamini. ⁊c. Consola-
mini in voce passua/
ab eo quod est conso-
lo, as. Varro in oedi-
po. per idem tēpus oe-
dip⁹ athenas exul ve-
nire dicebatur: qui cō-

solaret: ⁊ est epizeusis. i. eiusdem verbi subiunctio. vt Cicero veniet
veniet illa dies. Popule me⁹. quia nomen est collectiuum cū ver-
bo plurali iungit. ⁊ meus in vocatiuo posuit p̄ mī: quēadmodū ⁊ Lu-
canus in. ij. dixit. Degener o ppl⁹: ⁊ Vergili⁹. Flumi⁹ regnator aqua-
rū. Loquimini Grece ad sacerdotes refert. Loquimini ad cor. Me-
taphore species a pte corpis ad aīm. vñ concordēs ⁊ discordēs dicti.
Cōpleta est malicia. Mendū inexcusabile mutatione vnus littere
malicia p̄ milita etiā refragrātibus libris recētoribus. nā antiqui
oēs ad vñ habēt milita: p̄ quo in hebreo Sabaoth. i. exercitus les-
gitur hoc est milita in illa significatione de qua i Job milita est vi-
ta hoīs sup̄ terrā: i greco tapinosis. i. hūiliatio est p̄ milita: vt nullo
mō re. inquat locus malicie. Duplicia. quia maiora sunt data bo-
ne quā fuerūt mala. Vox clamātis. p̄cipiū p̄ qd̄ hebrei supplēt p̄ns
indicatiui q̄ carēt. subaudiēdū q̄ vñ ē. ⁊ ē allegoria q̄ intelligēda ē ēt
iesu litterali de iōāne baptista vt oīm euāgelista ⁊ testimōio. Mōs

tētione ⁊ æmulatione: sed induimini
dominum iesum christum.

Feri. iiii. Esaia p̄phetæ. Cap. xl.

Consolamini consolamini p̄ple
meus: dicit dominus deus vester.
Loquimini ad cor Ierusalem ⁊
vocate eam. quoniam cōpleta est ma-
licia eius: dimissa est iniquitas illius. Su-
scepit de manu domini duplicia pro
omnibus peccatis suis. Vox clamātis
in deserto: parate viam domini: rectas
facite in solitudine semitas dei n̄ri. Oīs
vallis exaltabitur: ⁊ oīs mons ⁊ col-

BEATI PAULI.

Et collis differunt: quia montes sunt perpetui: et colles intercessi aut separati in tumore surgentes. Prava. i. a rectitudine distorta et obliqua. In directa: id est in rectitudinem reducta. Gloria domini. i. verbum humanitatis conuictum. Dis caro. i. homo ut sit pars pro toto. Ad. s. verbum. Locutum est sub. per prophetas de illius aduentu. Vox dicetis: ut supra vox clamatis. Dis caro. Hec est

lis humiliabitur: et erunt prava in directa: et aspera in vias planas. Et reuelabitur gloria domini: et videbit omnis caro pariter quod os domini locutum est. Vox dicetis. Clama. Et dixi. Quid clamabo? Omnis caro fenum: et omnis gloria eius quasi flos agri. Exiccatum est fenum: et cecidit flos: quia spiritus domini insufflauit in eo. Vere fenum est populus: exiccatum est fenum: et cecidit flos: verbum autem domini manet in aeternum.

Feria vi. Esaię prophetę. Cap. xlii.

HAec dicit dominus deus. Ecce seruus meus suscipiam eum: electus meus complacuit sibi in illo anima mea. Dedidi spiritum meum super eum: iudicium gentibus profert. Non clamabit: nec contendet: nec accipiet personam: nec audiet vox eius

predicatio Baptistę de hois fragilitate: et verbi incarnati cum patre et spiritu sancto eternitate. Foenum in hebreo herba simpliciter est: foenum et flos translationes sunt. Spiritus i. ventus a deo missus alioqui spiritus domini omnia creat et renouat: ut inquit psalmographus. et Vergilius Spiritus intus alit.

Feria sexta eiusdem hebdomade.

Ecce seruus meus. Ex eodem Esaię cap. xlii. Ubi postea ostendit dilectionem dei ad populum iudaicum excollatis in eum be-

neficiis: hic ostendit illud idem ex filio quem illi misit. nam de christo debere intelligi et non de Cyro Persarum rege etiam hebreorum plerisque testatur. Ecce seruus. subauditur adest: non ut grammatiste quaedam dicunt: quod ponitur absolute. Et ecce seruus de re iprouisa dicitur. Suscipiam eum. quia nam diuina suscipit humanam et quod semel assumpsit nunquam dimisit. Electus meus. itez subauditur adest. Complacuit in illo. sic in Luc. iij. in te complacuit mihi: et est dicitur ex idiomate hebraico: pro mihi places. Spiritum meum dedi. Esa. lxi. Spiritus domini super me: eo quod unxit me: vnde christus. Iudicium profert. vnde Ioh. v. Pro omni iudicio dedi filio. non clamabit. i. non erit clamor nec petiosus nec querulus. non

EPISTOLAE.

accipiet personam. i. non erit acceptor personarum. Calamum quassatum non conteret. sed potius consolidabit. Lignum fumi non extinguit. sed potius accedet.

Educat iudicium. i. vere iudicabit. Non erit iratus. nec turbatus. sed tranquillo et sereno vultu. Donec ponat. et postea multominus. ut Psalmus. cix. Donec ponam inimicos tuos. Insule. non solum orbis principatus incole sed insularum etc. Creas. i. qui

omnia hec facio et possum quoque filium mittes etc. Et extendes eos. iuxta illud psalmus. ciiij. Extendes celum sicut pellam.

Dans flatum et spiritum. i. animam et vitam. Ego dominus vocavi te. Verba sunt patris ad filium. In fedus. i. ut sis mediator inter me et homines. In lucem gentium. i. gentilitium. Luce. iiij. Lumine ad revelationem gentium. De conclusionione. i. de carcere peccati et mortis. Ego dominus. In hebreo hoc loco est nomen illud ineffabile terra:

gramaton. i. quatuor litterarum. Et laudem. repetere non dabo. quia deus zelotypus est: qui non patitur in hoc consortem. Que prima lex moysi. Nova annuncio. ubi incarnationem. Hieremias. xxxij. Creavit dominus novum super terram: femina circumdabit virum. Antequam orientem. i. fiat. Audita faciam. i. audietis per prophetas. Latate. gratiarum actio est pro tanto beneficio accepto aut accipiendo. Ab extremis. i. a solis ortu usque ad occasum. Descenditis in mare. rectius conscenditis. Vergilius. j. eum. Conscendi navibus equos. Et pleni

foris Calamum quassatum non conteret: & lignum fumigans non extinguet. In veritate educet iudicium. Non erit tristis: nec turbulētus: donec ponat in terra iudicium: & legem eius insule expectabunt. Hec dicit dominus deus creans coelos & extendens eos: firmans terram & quae germinant ex ea: dans flatum populo qui est super terram: & spiritum calcantibus eam. Ego dominus vocavi te in iusticia: & apprehendi manum tuam: & servavi te & dedi te in foedus populi in lucem gentium: ut aperires oculos cecorum: & educeres de conclusionione vitrum: & de domo carceris sedentes in tenebris. Ego dominus: hoc est nomen meum. Gloriam meam alteri non dabo: & laudem meam sculptilibus. Quae priora fuerunt ecce venerunt: nova quoque ego annuncio: ante quam orientur audita vobis faciam. Cantate dominum canticum novum. Laus eius ab extremis terrae. Qui descenditis in mare & plenitudo eius: insule & habitato

*redemptio
in spiritu*

BEATI PAULI:

gudo eius scz maris cātet: vt in cātico. Benedicite maria ⁊ flumina dño. ⁊c. Letet̃ desertū. i. exultet. quale illud est. Mōtes exultauerūt vt arietes. In domib⁹ cedar. regio est Arabie dicta ab vno ex duo decim filijs Ismael: de q̃ in ps. Habitauī cū habitātib⁹ cedar. Has bitabit sub messias: de quo hic agitur. Habitatores petre. q̃ ciuitas

res earū. Letetur desertum & ciuitates eius: in domib⁹ habitabit cedar. Laudate eum habitatores petre: de vertice montiū clamabunt. Pōnent dño gloriā: & laudē eius in insulis nūciabūt. Dominus sicut fortis egrediet̃: & sicut vir praeliator suscitabit coelum. Vociferabitur & clamabit: super inimicos suos confortabitur.

Dñica. ii. Pauli ad Romanos. Ca. xv.

Fratres: Quaecunq; scripta sunt ad nostrā doctrinā scripta sunt: vt per patiētā & consolationem scripturarū spem habeamus. Deus autē patiētē & solatii det vobis id ipsum sapere in alterutrū secundū iesum christū: vt vnanimēs vno ore honorifices

et sequit̃: operui in ieiunio animā meā. ⁊ deinde subdit rationē eius qđ dixit neminē debere sibi placere sed imitari christū: qz quaecunq; eis scripta sunt ⁊c. ⁊ suppressit enim particulā: reddens causam: qm̃ nō posuit illud cui⁹ causam reddebat. In verbis tñ psecrationis nō suppressit: qz reddit causā ei⁹ qđ sacerdos opatur⁹ pdixerat hoc est em̃ corp⁹ meū. Et p̃ patiētā. i. expectationē: nā hypomene est expectatio ab hypomeneo qđ est expecto v'l sustineo. Scripturarū. i. eorū q̃ scripta sūt. De⁹ patiētē. i. q̃ dat patiētā. Et solatiū. Cur mutauit vbi patiētē i solatiū cū vrobisq; sit i greco paclestis: cū solatiū ⁊ solatio differat? Idipm̃ sapere: p̃ idē ex figura greca s̃z nō latine. In altero

quoq; est Arabie i terra Edō ab Assyrijs dicta Beccē. vñ Arabie petre nomē. Clamabunt: scilicet habitatores petre. Dñs sicut: idest exurget in sceleratorum vltionem.

¶ Dominica sc̃da aduentus.

Fratres: Quæcunq; scripta sunt ad Romanos Ca. xv. hec clauisula ex superiori p̃s det: naz dixerat supra validos infirmorū ibecillitates debere tolerare: sicut ⁊ ch̃s m̃tra perpassus est. citat̃ illd̃ ex psalmo. lxxiij. *Op̃ probria exprobratiū tibi ceciderūt sup me.*

EPISTOLAE.

utriusque inuicem siue mutuo dicendum fuit: non in alterutrum quod significat alterum e duobus quod velis. Suscipite inuicem. scilicet validi infirmos. Suscipite vos. quia infirmitates nostras ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Ministerium circumcisionis. id est iudaismi: quia venit propter oues quae perierunt de domo israel. Propter veritatem. id est. ut ea quae facta est re promissio adimpleret ex iusticia: sed gentes hoc

est gentes propter misericordiam: sed super posuit pro eo quod est propter. de uocatione autem gentium plena est scriptura: sed huius paulus quidam locos ponit per xvij. propterea profitebor tibi in gentibus. Editio comitis huius in nationibus quod idem est. et ex psal. Letamini gentes cum plebe eius. et ex ps. cxvi. Laudate dominus omnes gentes. Esa. ca. xi. in die inquit illa radix iesse. in eis gentes sperabunt siue ut translatio hebraica huius: eis gentes deprecabuntur. et pro eo quod greci dicunt iesse: hebrei dicunt isai ex causa nobis aliubi assignata. Deinde autem. more suo paulus bene precatur credentibus.

Feria quarta eiusdem hebdomade.

Hec dicit dominus. Creas te Jacob. Ex Esa. ca. xliij. Abi postquam in superioribus egit de missione xpi: hic agit de multiplicatione fidelium: qui successerunt in gentibus iudaice locum. unde non solum hereditatem sed et nomina sortiti sunt quasi in familia illa asciti. Creas te isacob. id est christiana et fidelis gens.

tis deum & patrem domini nostri iesu christi. Propter quod suscipite inuicem sicut & christus suscepit vos in honorem dei. Dico autem iesum christum ministrum fuisse circumcisionis: propter veritatem dei ad confirmandas promissiones patrum. Gentes autem super misericordia honorare deum: sicut scriptum est. Propterea confitebor tibi in gentibus: & nomini tuo cantabo. Et iterum dicit. Letamini gentes cum plebe eius. Et iterum. Laudate omnes gentes dominum: & magnificate eum omnes populi. Et rursus Esaias ait. Erit radix iesse: qui exurget regere gentes: in eum gentes sperabunt. Deus autem spei repleat vos omni gaudio & pace in credendo: ut abundetis in spe & uirtute spiritus sancti.

Feria.iiii. Esaiæ pphete. Ca. xliiij.

HAec dicit dominus deus: Creas te Iacob & formans te Israel. Noli timere quia redemi te: vo

EPISTOLAE

Noīe tuo. s. Jacob & isrl: q̄ noīa iudei amiserūt & ch̄riani acceperūt.
 Dedi propitiatiōē tuā. i. dedi egyptū simīlē tibi in ppitiatiōe: redi-
 gendo illā in corp⁹ ecclesie mysticum vt sim illi propicius sicut & tibi.
 Et Ethioipiā & Saba. Que sunt Egypto cōtermine. nam Saba est
 Arabie felicis portio. Pro te. i. tui multiplicādi causa. Honorabilis

factus es. sub. o Ja

cauī te noīe tuo. meus es tu. Cū trāsieris p̄ aq̄s tecū ero: & flumina nō opient te. Cū ambulaueris i igne: nō cōbure-
 ris: & flāma nō ardebit te. Quia ego dñs deus tuus sanctus israhel & saluator tuus: dedi propitiatiōē tuam Aegy-
 ptum & Aethiopiā & Saba p̄ te. Ex quo honorabilis fact⁹ es i oculis meis & gloriosus: ego dilexī te. & dabo ho-
 mines p̄ te: & populos pro anima tua. Noli timere quoniam tecū sum ego. Ab oriente adducā semen tuum: & ab
 occidēte congregabo te. Dicā Aquilo nī da: & Austro noli p̄hibere. Affer fi-
 lios meos de lōgīnquo: & filias meas ab extremis terræ. Et omnē qui inuo-
 cat nomen meū: in gloriā meam crea-
 uī eum: formaui eū: & feci eum. Educ
 foras populū cæcum & oculos habē-
 tem: surdū & aures ei sunt. Omnes gē-
 tes congregatæ sunt simul: & collectæ
 sunt tribus. Quis in vobis annunciet
 istud: & quæ prima sunt audire vos fa-

cob. Dabo homines
 pro te. i. causa tui noīs
 propagandi permittā
 hominū mortes: siue
 martyrum siue perse-
 quentiū illos. Ab oriē-
 te iuxta illō Matthei
 viij. Multi venient ab
 oriēte & occidēte. Et
 loni. q̄ spirat a septem-
 trione. Da subaudi
 populos cōstruēde ec-
 clesie mee. Austro. qui
 spirat a meridie. Noli
 p̄hibere. subaudi ve-
 nire. Affer filios me-
 os. Deus alloquit̄ hec
 loca que enumera-
 uī: a quattuor mun-
 di partibus. Et om-
 nem. creauī eum.

Ex figura hebraica &
 greca. sicut illud cui⁹
 participatio ei⁹ in idē
 ipsum. nā cuius ei⁹ la-
 tine nō diceret̄. Educ
 foras. vt supra affer fi-

lios. P̄plm cecū. Cuiusmodi sūt iudei: q̄ hñt oculos & nō vidēt. Sur-
 dū. vt illō aures hñt: & nō audiēt. Dēs gētes. Iā hoc ad vocatiōē
 gētī ptinet: q̄a supiora de hebreis dici videbant̄. Quis i vobis. sub-
 audi o gētes Annūciat istud. quasi dicat: nemo nisi ego dñs. P̄ria

EPISTOLAE

sunt. i. principalia. Dent testes eorum. s. dum gentium. Et iustificetur. si poterunt. Et audient. s. futura. Et dicant eadem futura. Et est hysterologia. prius enim dicitur aliquid quam auditur. quasi dicat: illi non poterunt: et ego potero. Vere vos testes mei. Verba sunt dei ad apostolos et prophetas. iuxta illud: et eritis mihi testes in Jerusalem et iudea. Et seruus meus.

si loquitur pater de filio est intelligendum. Si filius de quocunque electo ad id opus. Cre datis mihi. cum videritis completa: quam predixi vobis. Et sciaitis. hoc experiri meo quod dixi. Ego ipse. Emphaticum est. ipse. quasi dicat: non alius quisquam. Ante me et post me. Quia dei essentia non mensuratur nisi eternitate. Ego annuncianus: id est predixi salutem futuram. Et saluaui. per filium. Alienus. i. deus qui talia faceret. Vos testes. Ex predictis patent sequentia. De manu mea eruat. per eruat.

nam eruo actiuum est. Operabor: scilicet salutem gentium. Auertat illud: id est prohibebit salutem gentium.

¶ Seria sexta eiusdem hebdomade.

Audite me qui sequimini. ex Esaya Capitulo. li. ubi remouetur quoddam impedimentum liberationis faciende per messianum quoniam aliqui ex hebreis desperabant hanc liberationem. itaque confirmatur in primis hec spes exemplo. dicit itaque dominus ad fideles Ad petram: id est ad abraam qui appellatur petra propter fidem: quos

ciet: Dent testes eorum & iustificentur: & audiant & dicant. Vere vos testes mei dicit dominus. Et seruus meus quem elegi. Vt sciaitis & credatis mihi & intelligatis: quia ego ipse sum. Ante me non est formatus deus: & post me non erit. Ego sum dominus: & non est absque me saluator. Ego annunciaui & saluaui. Audistum feci: & non fui in vobis alienus. Vos testes mei dicit dominus: & ego deus. Et ab initio ego ipse: & non est qui de manu mea eruat. Operabor & quis auertat illud: ait dominus omnipotens.

¶ Cf. vi. Esaię. ppheteę. Cap. li.

HAec dicit dominus. Audite me qui sequimini quod iustum est: & queritis deum. Attēdite ad petram

BEATI PAULI

niam credidit abraam deo. Ad Saram. quoniam ex ijs duobus propagati sunt hebrei. Unum vocauit: id est solum et sine ple. quādo Genesis. xij. dixit illi: Egrede de terra tua: et de cognatione tua. Consolabitur sion: id est ecclesiam. sic enim accipitur sion in plerisque locis. Desertum. quod alias est sterile. Et solitudinem. idem est quod desertum. quas

unde excisi estis: & ad cavernā lacī: de qua præcisi estis. Attendite ad Abraā patrem vestrum: & ad Saram que peperit vos. Quia unum vocauit eum: & multiplicauit eum. Cōsolabitur ergo domus sion: & cōsolabitur omnis ruina eius. Et ponet desertum eius quasi delicias: & solitudinem eius quasi ortum domini. Gaudium & læticia inuenietur in ea gratiarum actio & vox laudis. Attendite ad me popule meus: & tribus mea me audite. Quia lex a me exiet: & iudicium meum in lucem populorum requiescet. Prope est iustus meus: egressus est saluator meus: & brachia mea populos iudicabunt. Me in sile expectabunt: & brachiū meū sustinebūt. Leuate in cælū oculos v̄ros: & videte sub terra deorsum. Quia cæli sicut fumus liquefcent: & terra sicut vestimentum atteretur: & habitatores eius sicut hęc interibūt. Salus autē mea in eternū erit: & iusticia mea non deficiet: ait dominus omnipotens.

¶ Dominica tertia. Pauli ad Corinthios priā. Cap. iiii.

si dicat: quod est sterile fiet foecūditū. Attēdite. hic remouet verbo impedimētū p̄ factū. Quia lex a me exiet. scz euāgelica. Et iudicium. i. legis executio. In lucē pp̄lor. vt nō intelligat de lege Moysis q̄ ad vniū pplm p̄tinebat Iustus meus. i. christus. Saluator meus. i. quē ego mittam vestrum saluatorem. Brachia mea: id est filius. mee vires. Idem capit. liij. Et brachium domini cui releuatum est. In sile: id est gentes. Sustinebunt. id est patienter expectabunt. Leuate confirmatio est promissi. In cælum. quod liquefcet et euas nescet sicut fumus. Et terra que atteretur vt vellis. Salus mea. i. xps: vt supra dixit saluator meus.

¶ Dominica tertia aduentus.

EPISTOLAE

Fratres. Sic nos existimet homo. Ex epistola Pauli ad Corinthis. j. cap. iiii. Dixerat paulo ante nos non debere gloriari in hominibus: sed oia in deo esse referenda. nunc infert. Sic nos existimet homo ut ministros christi. i. non dominos sed gratiarum christi dispensatores. Fidelis. hoc primum in dispensatore desiderat: scilicet fidelitas. Pro minimo est

i. minimifacio et parvipendo: quia vni tantum domino meo christo iesu placere volo. Humano die. i. ab homine huius vite teste. Nec me iudico. quia et si non sum mihi conscius cuiusquam fraudis in dispensatione: non idcirco iudico me fidele: sed dominus cui seruius. Nolite: scilicet vos o Corinthii. Abscondita tenebrarum. i. occulta et que interim latent. A deo. quia bonos probabit malos improbabit

Feria. iiii. quattuor temporum.

In diebus illis.

Dixit esaias erit in nouissimis. Ex esaias cap. ij. Ubi posteaque

in superiori capite descripsit euersionem regni iudeorum: hoc in loco ostendit ecclesie erectionem. Itaque dicit. Erunt in nouissimis diebus: de quibus dicit scriptura. xlj. Et morietur iacob congregamini ut annunciem vobis quid futurum sit in nouissimis diebus. et paulo post. non deficiet princeps de iuda: donec veniat cui promissum est. Mons domini. id est ecclesia: que habuit originem a monte sion: in quo iherusalem fundata est. Super colles. i. super alios terre principatus. Des gētes: ad quas magis quam ad iudeos pertinet ecclesia. Act. xij. Ecce conuertimur ad

Fratres. Sic nos existimet homo ut ministros christi & dispensatores mysteriorum dei. Hic iam queritur inter dispensatores ut fidelis quis inueniatur? Mihi pro minimo est ut a vobis iudicer aut ab humano die: sed nec meipsum iudico. Nihil enim conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me: dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare: quoad usque veniat dominus qui & illuminabit abscondita tenebrarum: & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit unicuique a deo.

Feria. iiii. quattuor temporum.

Lectio Esaiæ prophetæ. Cap. ij.

In diebus illis. Dixit Esaias: erit in nouissimis diebus preparatus mons domus domini in vertice montium: & eleuabitur super colles: & fluent ad eum omnes gentes: & ibunt populi multi & dicent.

BEATI PAULI.

Gentes. De sion. Verba sunt Esaię nō gentiū. Et iudicabit gētes. scilicet verbū dīuīnū: cui data est omnis potestas in celo ⁊ in terra.

Gladios in vomeres. pacē illam significat q̄ fuit sub Augusto Cesare: quo tēpore saluator natus est. quod dicitur ex eo quod in pace agricultura exercetur ⁊ instrumēta bellica conuertuntur in rustica in

Venite ascēdamus ad montem domīni: ⁊ ad domum dei Iacob: ⁊ docebit nos vias suas: ⁊ ambulabim⁹ in semitis eius: quia de sion exhibit lex: ⁊ verbum domīni de hierusalem. Et iudicabit gentes: ⁊ arguet populos multos. Et conuertuntur gladios suos in vomeres: ⁊ lanceas suas in falces. Non leuabit gens cōtra gentē gladium: nec exercebuntur ultra ad prælīū. Dom⁹ Iacob venite ⁊ ambulemus in lumine dñi.

Clectio Esaię pphetę. Cap. vii.

In diebus illis. Loquutus est dñs ad Achaz dicens. Pete tibi signum a domino deo tuo in pfundū inferni sue in excelsū supra. Et dixit Achaz Non petam: ⁊ non tentabo dominū. Et dixit. Audite ergo domus Dauid. Nunquid parū vobis est molestos esse hoībus: quia molesti estis ⁊ deo meo:

bebūt in utero ⁊c. Sed quia plures sensus litterales possunt dari in eodem verbosi cōtextu exponat in utroq; sensu ⁊ quē pre se fert lra: et qui subintelligit. Achaz rex fuit iuda a Saule q̄rtusdecim⁹ ad quē nunc loquit dñs per Esaiam. Signū. s. liberatiōis ppli tui. In profundū: scz p resurrectionē alicui⁹ mortui. In excelsū. vt qđ

stet sol vt tpe Josue. Nō tētabo dñm. simulat se bonū Achaz cū sit mal⁹: vñ ppha infert. Hoīb⁹. i. pphetis quos molestat. Deo meo

b

EPISTOLAE

nolentes eius signum accipere. Propter hoc. i. ad gloriam suam: aut ne sitis illi molesti. Dabit signum. s. liberationis populi. Ecce virgo concipiet. Hoc de Virgine dei pura est simpliciter intelligendum: iudeis etiam repugnantibus. Emmanuel. quod interpretatur nobiscum deus: nulli magis quam christo adaptari potest: in qua natura divina et humana coierunt. Butyrus et mel. per quod oem edulium homini aptum intelligit. est autem butyrus bubulus caseus. Ut sciat. ut particula non causative sed constructio tantum est ordinem demonstrans.

Reprobare malum et eligere bonum. Per scientiam iam inde a perceptu infusam homini quod idem erat deus.

¶ Feria sexta eius de hebdomade.

¶ Ecce ubi dominus deus.

Egredietur virga. Ex esa. cap. xj. in quo propheta primo describit mysterium incarnationis ubi divinitus: et eiusdem naturalis. deinde illius scitatem dotesque enarrat. Egredietur virga. Virgo dei pura quae ducebat originem a dauid rege: quod fuit iesus siue isai filius. Et flos. i. christus. de quo in canticis. Ego flos campi et lilium convallium. Spiritus domini. qui in eum preter septem sua dona: quae hic enumerantur. Oculorum et aurium. s. corporaliu: sed iudicabit per scientiam infusam quae est homo: aut per imaginem creatam quae deus. Arguet per mansuetudinem. quod fecit quoniam arguit phariseos quod apostolos insimulabant: quod sabbata violabant. Percutiet terram. i. hitatores terre.

Virga oris. i. doctrina. Inficiet ipsi. id est ante christum intelligit: id est quod apostolus in epistola thessal. ij. tunc revelabit ille iniquum quem dominus iesus inficiet spiritu oris sui. Iudicia cingulum. i. iusti et sancti adherent ei sicut cingulum adheret lumbis.

Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet & pariet filium: & vocabitur nomen eius Emmanuel: Butyrum & mel comedet: ut sciat reprobare malum & eligere bonum.

¶ Feria sexta. Esaiæ prophetae. Capitulum. xj.

Haec dicit dominus deus. Egredietur virga de radice iesu: & flos de radice eius ascendet. Et regnabit super eum spiritus domini: spiritus sapientie & intellectus: spiritus consilii & fortitudinis: spiritus scientiae & pietatis: & replebit eum spiritus timoris domini. Non secundum visionem oculorum iudicabit: nec secundum auditum aurium arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: & arguet in equitate per mansuetudinem terre. Et percussit terram virga oris sui: & spiritum labiorum suorum interficiet impium. Et erit iusticia cingulum lumborum eius: & fides

BEATI PAULI.

his. In chaldeo legit: erit iusti circūcirca ei: tagētes fideliter appropinquātes ei: qđ dicit ppter aplos ⁊ discipulos. Cinctoriū nescio an vsq̄ apud autores cinctoriū legat̄ p̄ eo qđ est cinctus: siue cinctura:

I siue semicinctum. **S**abbato eiusdem hebdomade.

In dieb⁹ illis. Clamabūt ad dñm. Ex Esaiē cap. xix. Abi postea

cinctorium renūm eius.

Sabbato esaiē pphete. Cap. xix.

In diebus illis. Clamabūt ad dñm a facie tribulātis: ⁊ mittet eis saluatōrē ⁊ propugnatorē: qui liberet eos. Et cognosceť dñs ab ægypto: ⁊ cognosceť ægypti dñm in die illa: ⁊ colent eū in hostiis ⁊ munerib⁹: ⁊ vota vouebunt dño ⁊ soluet. Et percussiet dñs ægyptū plaga: ⁊ sanabit eā. Et reuertetur ad dñm: ⁊ placabit̄ eis: ⁊ sanabit eos dominus deus noster.

Esaiē pphete. Cap. xxxv.

DAccidit dñs. Letabit̄ deserta ⁊ iuia: et exultabit solitudo: et florebit sicut lilium. Germinās germīabit: et exultabit letabūda ⁊ laudās. Glia libani data ē ei: decor carmeli ⁊ Sarō. Ipsi videbūt gloriā dñi: ⁊ decorē dei nr̄i. **C**ōfortate man⁹ dissolutas: ⁊ genia de

lor⁹ corroboratiōe. Letabit̄ deserta. s. iudca. Et iuia: qz ī deserts locis nō sūt vie strate. Exultabit solitudo. quomō dñs mōres exultauerit. Germinans germīabit. ex idiomate hebraico geminatio illa multitudinē designabit. Letabūda. corde. Et laudās. s. ore. Gloria libani. q̄ abundat arboribus pulcherrimis. Decor carmeli. mons in deserto nō longe ab Ebron. Saron. regio est inter montem Thabor ⁊ mare tyberiadis. Gloriā dñi. i. christū gloriā dei p̄ris. Cōfortate. hec est secūda pars. ⁊ sunt vba pphete ad apostolos. **M**anus

eaq̄ dicit ppheta. erit altare dñi ī tra egyptis: sicut clamabūt ad dñm scz egyptū. Tribulātis. i. persecutoris. Propusgnatorē. i. defensorē siue p̄tectorē. Ab egypto. i. ab egyptiis liberatis. Et egyptū. bonoz persecutores. Plaga. i. pena tpali ad castigatiōnē. Et sanabit eā p̄ fide. Placabit̄ eis. i. ex irato mitescet.

Dec dicit dñs. Letabit̄. Ex Esa. c. xxxv. in q̄ posteaq̄ ī capite p̄cedēti denūciauit destructionē idumee ad consolationē iudeoz. hic denūciat eis consolationē a ch̄o vēturā. ⁊ primo d̄ multiplicationē credētū: deinde de illis

EPISTOLAE.

disso. & gēna debilia. s. gentiū: q̄ erāt desides ad fidē accipiēdā. Roborate ad patiēdos p̄ christo dolores. Dicitē. i. predicatē. o pusillanimes &c. Ultionem retributionis: in vestros p̄secutores. Cecorum. hec a saluatore gesta sunt. In deserto aque. p̄pter baptisimū dicit: q̄ de philippo & eunucho baptizato proprie dicitur.

Hec dicit dominus

Super montem. Ex Esaiā cap. xl. & sequitur post illam prophetiam quā posuimus supra cuius initium est consolamini. & introducitur hic consolatoris persona: id est christi: et est vbi dñi ad Joānem baptistam. Qui euangelizans sion. in datus quia Joānis predicatio ad iudeos est. Ecce deus noster. q̄ digito ostendens illum dixit. Ecce agnus dei. Brachium eius i. christus q̄ brachium est patris.

Merces eius. q̄ potest retribuere cuius iuxta merita. Coram illo. id est in eius voluntate & potestate. Sicut pastor: vnde ipse dicit Joannis. x. Ego sum pastor bonus. Et leuabit in sinu. i. portabit. more boni pastoris q̄ morbidas pecudes humero vehit.

bilis roborate. Dicitē pusillanimes: confortamini: & nolite timere. Ecce deus vester ultionem adducet retributionis: deus ipse veniet: & saluabit nos. Tunc aperietur oculi cecorum: & aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut ceruus claudus: & aperta erit lingua mutorum: quia scissae sunt in deserto aquae: & torretes in solitudine. Et quae erat arida in stagnum: & sities in fontes aquarum. Ait dominus omnipotens.

Lectio Esaiæ prophetae. Capitulo. xl.

HAec dicit dominus: Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas sion: exalta in fortitudine vocē tuam qui euangelizas hierusalem. Exalta: noli timere. Dic ciuitatibus iudae. Ecce deus vester. Ecce dominus in fortitudine veniet: & brachium eius dominabitur. Ecce merces eius cum eo: & opus illius coram ipso. Sicut pastor gregem suum pascet: in brachio suo congregabit agnos. Et in sinu suo leuabit eos dominus deus deus noster.

Esaiæ prophetae. Cap. xlv.

BEATI PAULI.

DEc' dicit dñs: ch̄ro meo *Cyzo.* Ex *Esaie cap. xlv.* Ubi postea q̄
ppheta induxit populi ad expectādum diuina p̄missa: hic
predicit futurā illi⁹ liberationē: et primo ponit liberatoris potestātē:
deinde illi⁹ natalē. *Christo meo Cyzo.* p̄ *Cyru* regē persar. cui⁹ t̄p̄is
bus tēpli reedificādi fuit exordiū. hebrei etiā in sensu l̄rali intelligūt

HAec dicit dñs: ch̄ro meo *Cy-*
ro cuius apprehēdi dexteram:
& subiiciā ante faciē eius gētes:
& dorsa regum vertā: & aperiā corā eo
ianuas: & portæ non cludentur. Ego
ante te ibo. & gloriosos terræ humiliā
bo. Portas æreas conterā: & vectes fer-
reos confringam. Et dabo tibi thesau-
ros absconditos: & arcana secretorum:
vt scias quia ego domin⁹: qui voco no-
men tuum deus Israel: propter Iacob
seruū meum: & israel dilectū meum.
Et vocaui te nomine meo: assimilauī
te: & non cognouisti me. Ego dñs: &
non est amplius: extra me non est de⁹.
Accinxi te: & non cognouisti me: vt
sciant hi qui ab ortu solis & q̄ ab occi-
dente: quoniam absq̄ me nō est deus.
Ego domin⁹: & nō est alter: formans
lucem: & creans tenebras. faciēs pacē:
& creans malū. Ego dominus faciēs
omnia hęc. Rorate cœli desuper: & nu-
bes pluāt iustū: aperiāt terra: & germi-
net saluatorem. Et iusticia oriat̄ simul:
ego dominus creauī eam.

Danielis pphete. Cap. iiii.

tens ex se. Germinet saluatore. ea scz parte q̄ hō est. Creauī eū ex

messiam. Cui⁹ dexte-
ram. quasi iacentē eris-
gēs ad multorum pos-
pulozū victoriam. Ja-
nuas. vrbū expugnas-
tarū. Gloriosos. po-
tētes ⁊ supbos. Arca-
na. i. alias res cū the-
sauris recōditas. Qui
voco nomen tuū qz te
nomine p̄prio appel-
lo: quod honorificum
est. Assimilauī te. sub
audi filio meo: qz sub
nomine tuo fili⁹ meus
intelligit̄. Extra me.
quia tres persone in-
tra deum sūt: reliqua
omnia extra in deo ta-
men fundata. Accin-
xi te. i. ad bellū arma-
ui. Non cognouisti
me. ad cyrū p̄tinet hoc
nō ad filiū. Creās ma-
lū. i. res q̄ d̄ natura sua
bone sunt: hoies tñ il-
lis male vtunt̄. Plu-
ant iustū. i. a celo mite-
tat̄ ch̄rs: ⁊ descēdat q̄si
pluuia i vell⁹. Aperiāt
terra. q̄si partū emitt̄

EPISTOLAE

terra. nam intra me genui.

In diebus illis. Angelus dñi. Ex daniële cap. iij. historia nota. Est: et qua ex causa hi tres pueri fuerunt in camino ignis iniectione Nabuchodonosor regis imperio. ubi canticum hoc cecinerunt. Nam canticum illud quod ecclesia canit sub nomine trium puerorum in hebreo non habet: sed ex theodoctiois translatione sumptum est. Cum azaria. quae area vocabatur ab denago. Et socii eius. i. s. ananiam et misaeli. Que sequuntur non indigent expositione.

Matres: Rogamus vos. Ex epistola Pauli ad Thessal. ij. cap. ij. in qua apostolus Thessalonicenses die iudicii universales instare timere et consolatur dicens alia multa ante die illius processura: puta noster electorum compleretur et antichristi advenire. Et nostre congregationis in ipsum. in greco nostram congregationem in eo. Per spiritum. alicuius divinationis. Dissessio. i. apostasia grece dicitur: quia notior est aliquando greca dicitio quam latina. Ithopeli. i. antichristus. Supra omne quod dicitur in greco supra omnem quod dicitur deo. hoc est simulacrum christi: quod tanquam deus in templo est collocatum.

In diebus illis. Angelus dñi descendit cum azaria & sociis eius in fornacem: & excussit flammam ignis de fornace: & fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem: flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta novem: & incendit quos reperit iuxta fornacem de chaldeis ministros regis: qui cum incedebant. Et non tetigit eos, omnino ignis: nec contristavit: nec quicquam molestiae intulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudabant & glorificabant & benedicebant deum in fornace dicentes. Benedictus es domine deus patrum nostrorum: & laudabilis & superexaltatus in secula. Et benedictum nomen glorie tue sanctorum & laudabile: & superexaltatum in omnibus seculis. Benedictus es in templo sancto glorie tue: & superlaudabilis & gloriosus in secula. Benedictus es qui iteris abyssi: & sedes super cherubin & laudabilis & superexaltatus in secula.

¶ Beati Pauli ad Thessalonicenses / secunda. Capitulum. ij.

Matres: Rogamus vos pro adventum domini nostri iesu christi & nostre congregationis in ipsum: ut non cito moveamini a vobis sensu: nec terreamini: nec per spiritum: nec per sermonem nec per epistolam

BEATI PAULI.

tanq̄ per nos missam: quasi instet dies domini. Ne quis vos seducat vllō modo. Quoniam nisi discessio venerit primum: & reuelatus fuerit homo pcti filius perditionis qui aduersat̄ & extollitur supra om̄e quod dicit̄ deus: aut qd̄ colitur: ita vt in tēplo dei sedeat ostendens se tanq̄ sit deus. Nō retinetis q̄ cū adhuc essem apud vos: hæc dicebam vobis: Et nunc quid detineat scitis: vt reueletur in suo tēpore. Nā mysteriū iam operatur iniquitatis. Tantū vt qui tenet nūc teneat: donec de medio fiat. Et nūc reuelabitur ille iniquus: quem dñs Iesus interficiet spiritu oris sui: & destruet illustratione aduentus sui.

¶ Dñica quarta. Pauli ad Philippenses. Capitulum. iiii.

Fratres: Gaudete ī domino semper: iterum dico gaudete. Modestia vestra nota sit om̄ibus hominibus: dominus enim prope est. Nihil solliciti sitis: sed in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestræ innotescant apud deum. & pax dei quæ exuperat omnem sensum custodiat corda vestra & intelligentias vestras. In christo iesu domino nostro.

¶ In vigilia natalis domini. Esaiæ. Capitulum. xlii.

Nō retinet̄. i. nō meministis. Quid detineat: scz vt reuelet̄ ille in tēpore suo. & est hec p̄phetia Pauli de aduentu antichristi.

¶ Dñica quarta aduentus.

Fratres. Gaudeate. Ex epistola Pauli ad Philip. ca. iiii. & est clausula eplæ: quā solemus finire p̄ huiusmodi verba. vale. gaude. visitati⁹ ergo et magis latine diceretur valetate. Modestia vestra. ī greco magis significat iusticiā: vel potius equitatem illam/ que est iusticie siue iuris interpretatio. hoc est eūsciam.

Om̄nem sensum. in greco non sensum sed mentē legitur: neq̄ custodiat: vt sit modus deprecati⁹ sed custodiat vt sit iudicati⁹.

Itaq̄ multum refert inter vtramq̄ qualitatem. quāquam ab hebreis confunditur.

¶ In vigilia natiuitatis.

b iiii

EPISTOLAE.

Propter sion non tacebo. Ex Esaia cap. lxx. Vbi fit mentio de Christo nascituro ppe diem. Et est vox prophete in persona Apostolorum: si de christo Jesu intelligat. Hebrei hac partem de messia venturo interpretant: quidam tamen illoz ad Cyrū regē Persarū referūt: cuius permīssu templū est restitūtū: vt supra dictum est: sed et p Cyrū intelligim⁹ saluatorē nostrum.

Propter sion & hierlm. Sion mōs est eminens vrbis hierusalem & arx quā expugnauit Dauid. hec est q̄ apud Esaia cap. xlix. appellatur Ariel. vbi vocat̄ ciuitas dauid. Et splendor iust⁹ ei⁹. vñ & sol iusticie dñi. Lampas grecū ē: interpretaturq; fax incensa. Hētes & reges. ad quod etiā se extendet hec christi sal⁹. iuxta illud Simeōis Lumen ad reuelationem gētū. Vocabit̄ nomē nouū. si ad hierlm referas: erit vrbis fidel⁹ & ppl⁹s peculiaris: si ad ch̄m emanuel ex Esaia & ies⁹ euāgelio. Des-

relicta sicut ante hac sub captiuitate vocabaris. Volūtas mea i ea. idest que facit volūtatē dei sui. Complacuit domino in te. scilicet quod inhabitaberis & sis ab eo p̄tectus. ¶ In eadem vigilia.

Paulus seru⁹ iesu ch̄ri. Ex initio eplē ad Rom. Eplē morē seq̄t: in q̄ p̄mo ponit̄ nomē mittēti. deinde eoz ad q̄s mittit̄. Tū dñi sal⁹ siue gaudiū: p̄ qb⁹ apl⁹s dicit̄ pax & grā. legit̄ autē hoc die: qz fit mētio de vbi diuini incarnationē & hoīum repatione. Vocat⁹ nō est accipiēdū h̄ vocat⁹ p̄ noīat⁹: s; a deo vocat⁹ ad ap̄latū. Segregat⁹.

Haec dicit dominus. Propter sion non tacebo: & propter hierusalem nō quiescā: donec egrediat̄ vt splendor iustus eius: & saluator eius vt lampas accendat̄. Et videbunt gentes iussum tuū: & cuncti reges inclytū tuum. Et vocabitur tibi nomen nouū quod os domini nominabit. Et eris corona glorię in manu domini: & diamema regni in manu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta: & terra tua non vocabitur amplius desolata. Sed vocaberis voluntas mea in ea: & terra tua inhabitabitur: quia complacuit domino in te.

¶ Beati Pauli ad Romanos. Cap. i: Fratres. Paul⁹ seru⁹ iesu ch̄ri vocatus apl⁹s segregat⁹ in euāgelium dei: qđ ante p̄miserat per pp̄hetas suos in scripturis sc̄tis de filio suo: q

BEATIPAVLI.

quia ceteri apostoli missi sunt ad predicandum ouibus que perierunt de israel: ipse vero ad gentes: unde et doctor gentium dicitur. Factus ex semine David. In greco potius est generatus. iuxta illud psal. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Predestinatus. i. definitus et declaratus per spiritum sanctum cum descendit super eum in specie colombe: et audita est

voce: hic est filius meus

factus est ei ex semine David secundum carnem. Qui predestinatus est filius dei in virtute secundum spiritum uiuificationis ex resurrectione mortuorum Iesu christi domini nostri. Per quem accipimus gratiam et apostolatum ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius: in quibus estis et vos vocati Iesu christi domini nostri.

Ex resurrectione mortuorum. ex eo et declaratus est filius dei quod in virtute propria resurrexit a mortuis.

Iesu christi. videtur vice

re quod mortui erant Iesu christi: sed non est ita

sed referendum est ad

illud quod supra dixit

de filio suo. et tunc inferendum Iesu christo

domino nostro. Per

quem. scilicet christum. Ad

obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut

diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia

Romani gentes erant.

In natiuitate domini. In missa de gallicantu Esaie. Cap. ix.

Haec dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

Et dicit dominus. Populus gentium qui ambulabat in tenebris uidebit lucem magnam. habitantibus in regione umbrę mortis lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis: et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius: et vocabitur

domino nostro. Per quem. scilicet christum. Ad obediendum. i. obedientiam fidei.

In omnibus gentibus. quia ut diximus ad hoc vocatus est. Estis vos. quia Romani gentes erant.

EPISTOLAE

Qua factus est sub lege ad Galatas. iiii. Aut ad crucem referendū ē quā
humeris sustulit. unde data est illi ois potestas in celo ⁊ in tra. Mat
thei ultimo. Solum David. i. sedē regiā. qđ de regno spūali est intelli
gēdū. alioqui tēporariū David regnū terminū habuit. Ammodo
Idest a tempore quo ceperit gubernare.

¶ Post pphā ep̄la.

¶ Apparuit gr̄a dī
Ex ep̄la Pauli
ad Titū. ca. ii. In quo
fit mentio de aduentu
christi per gratiam.

Gratia dei saluatoris.
In greco gratia salu
taris siue saluifera. ne
est dei nostri sed ab
interprete adiectū.

Aduentū glorie. In
greco apparitionē legi
tur: sicut supra dixit
apparuit benignitas.
Populū acceptabilē.
In greco peculiarē: p
fectatorē zelatorē ha
betur: sine imitatorē.

¶ In missa dilucali.

¶ Spiritus dñi. Ex
Esaiā ppheta.
cap. lxi. Quod tamen
si de ipso Esaiā potest
intelligi: de christo po
tius est intelligendū.
qui pōt dicere qua par
te minor est patre spī
ritus domini. ⁊c. Anxi

me. unde ⁊ christus cognominatur. i. victus.

Annunciandum.

In greco euangelizandum.

Manuetis: idest apostolis primū

deinde per eos alijs.

nomē eius admirabilis cōsiliarius. de
fortis. pater futuri seculi: princeps pacis.
multiplicabit eius imperiū: ⁊ pacis nō
erit finis. Super solū David ⁊ sup reg
num eius sedebit: vt confirmet illud
corroboret in iudicio ⁊ iusticia am
modo ⁊ vsq; in sempiternū.

¶ Beati Pauli ad Titum. Cap. ii.

Charissime. Apparuit gr̄a dei sal
uatoris nri oibus hoib; erudiēs
nos: vt abnegātes impietate ⁊ se
cularia desideria sobrie ⁊ iuste ⁊ pie vi
uamus in hoc sclo. Expectantes beatā
spem ⁊ aduentū gl̄ie magni dei: ⁊ sal
uatoris nri Iesu xpi. Qui dedit semet
ipm p nobis: vt nos redimeret ab oī
iniquitate: ⁊ mūdaret sibi pplm acce
ptabilē sectatorē bonorū operū. Hæc
loq̄re ⁊ exhortare: i xpo iesu dño nro.

¶ In missa de luce. Esaię pph. Ca. lxi.

Hæc dicit dñs. Spus dñi sup me
eo qđ vixerit me dñs. ad annū
ciādū māuetis misit me: vt me
derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

derer contritos corde: ⁊ predicarem

BEATI PAULI.

latuo sicut Terentius in phormione. quas res min⁹ mederi possis⁹
audacius cū genituo interpretes dixit in Threnis: quis meditabitur
tui: cum vsus datuo iungat. Captiuus. i. in peccato positus. Clausis
apud inferos constitutus. Annū placabilē. i. tempus quo deus ho
mini placatus est per christi passionem pena peccati soluta. Diē

captiuus indulgentiā: & clausis apertio
nem: & predicare annū placabilē do
mino: & diem vltionis deo nostro: vt
consolarer omnes lugentes: & ponerē
fortitudinem lugentibus sion. Et da
rem eis coronā pro cinere: oleum gau
dii pro luctu: pallium laudis pro spiri
tu in ceroris. Et vocabuntur in ea for
tes iusticie: plantatio domini ad glori
ficandum. ecce dominus auditum fe
cit in extremis terre. Dicite filie sion.
ecce saluator tuus venit. Ecce merces
eius cum eo: & opus illius coram ipso
& vocabunt eos populus sanctus: redē
pti a domino deo nostro.

¶ Beati Pauli apostoli ad
Titum. Capitulo. iiii.

Id est gloriā dñi predicandū & sermocinandū. & post longū interval
lū in fine. cap. lxiij. subiūgit ppheta. Dñs auditū fecit ab extremis
terre. quia in oēm terrā exiuit sonus aploz. Dicite filie sion. i. cōgres
sationi fidelis. Saluator venit. i. ad iudicij diē pperat. Merces eius
est eo. q̄a reddet unicuiq̄ p merito precij. Opus illud. idē dicit sed
alijs verbis. Vocabūt eos. subintellige electos. Pplus sc̄tus. hoc
est pplm dño dedicatū. Redēpti. pplus redēpti soloecismus erat si
nō referret ad rē & nō ad vocē: quoniā pplus p hoibus accipitur: p
pterea non fit solecismus.

¶ Post prophetam epistola.

ultionis. i. iudicij vltis
mi. Consolarer lugē
tes. iuxta illud Mar
thel. v. Beati qui lu
gent. quoniā ipsi cons
solabuntur. Lugenti
bus sion. i. qui dolēt de
statu ecclesie aduerso.
quia sion & Ierusalē
pro ecclesia pleriq̄ ac
cipitur. Coronā pro
cinere. antitheton est
hoc est cōtra positum:
quoniā in leticia vti
mur corona i luctu cis
neret: & sic de alijs.

In ea. s. sion siue eccle
sia. Fortes iusticie. hī
sunt apostoli & illorū
successores. Plantatio
dñi. i. quos dñs plan
tauit ad glorificandū

EPISTOLAE

Apparuit benignitas & humanitas. Ex epistola Pauli ad Romanos cap. iij. ubi sic legitur. Cum apparuit benignitas & humanitas, &c. tunc subiungitur: saluos nos fecit: & suspēditur clausula vsq; in finē epistolę. Benignitas & humanitas. nō dicit qđ christus in humanitate apparuit: sed affectū amorēq; qđ prosecutus est nos: cū nasci & pati p nobis voluit filiū suū.

Lauacrū. i. baptisimū quo sumus regenerati. Renouationis. unde in psalmo Effunde spiritum tuum: & renouabis faciem terre.

Heredes simus. non quasi filij naturales: sed quia in adoptionē suscepti coheredes xpī vt alio in loco dicit.

In missa maiori.

Propt̄ hoc sciet.

Ex Esaia ppheta

Cap. liij. Que vers

ba de ch̄o esse intel

ligenda cōfirmat apo

stolus in epistola ad

Romanos Capitul. x.

Propter hoc. & quid

sit ex superioribus col

ligitur. hoc est quia a

blatus est populus

meus gratis: & domi

natores eius inique agunt.

Nomen meum: scilicet

Jesus quod interpretatur

saluator. In die

illa. quando ecclesia exaltabitur.

Qui loquebar antea per prophetas.

Adsum: scilicet humanitate assumpta.

Quam pulchri. hoc

ad ecclesie dilationem pertinet per apostolorum predicationem.

Super montes: idest terrarum principes.

Annunciantis pacem. quod debere fieri frequenter nos saluator admonuit.

Dicentis sion.

Charissime. Apparuit benignitas & humanitas saluatoris nostri dei. Nō ex operibus iusticie que fecimus nos: sed secundum suā misericordiam saluos nos fecit. Per lauacrū regenerationis & renouationis spiritus sancti: quē effudit in nos abunde per Iesū christū saluatōrē nostrū. Vt iustificati gratia ipsius heredes simus secundum spem vitę æternę. In christo Iesu domino nostro.

Ad missam maiorem. Lectio Esaie prophete. Cap. liij.

Hec dicit dñs. Propter hoc sciet populus meus nomen meū in die illa: quia ego ipse qui loquebar: ecce adsum. Quam pulchri supra montes pedes annunciātis & predicaētis pacem: annunciantis bonum: predicaētis salutem: dicentis sion: regna

Populus meus: idest christiani.

Nomen meum: scilicet Jesus quod interpretatur saluator. In die

illa. quando ecclesia exaltabitur. Qui loquebar antea per prophetas.

Adsum: scilicet humanitate assumpta. Quam pulchri. hoc

ad ecclesie dilationem pertinet per apostolorum predicationem.

Super montes: idest terrarum principes. Annunciantis pacem.

quod debere fieri frequenter nos saluator admonuit.

Dicentis sion.

BEATI PAULI

Vocatus est siue datus. Speculatorum. prelatorum qui greci
vocantur episcopi. Leuauerunt vocem. predicando et est soloecismus
si non referatur ad rem. hoc est speculatores. Laudabit. i. pro tanto
beneficio gratias agent. Oculo ad oculum. i. non ut antea per figu-
ras et aenigmata. Conuerterit dominus sion. i. christianorum ex gentibus eccle-
sia. Deserta ierusalem.

bit deus tuus. Vox speculatorum tuorum
leuauerunt vocem: simul laudabunt.
quia oculo ad oculum videbunt cum
conuerterit dominus sion. Gaudete: &
laudate simul deserta Ierusalem: quia
consolatus est dominus populum suum: redemit
Ierusalem. Parauit dominus brachium
sanctum suum in oculis omnium gentium.
Et videbunt omnes fines terre saluta-
re dei nostri.

Beati Pauli ad Hebræos. Cap. i.

Fratres. Multifarie multisque mo-
dis olim deus loquens patribus
in prophetis: nouissime diebus istis
locutus est nobis in filio: quem constituit
heredem uniuersorum: per quem fecit & secu-
la. Qui cum sit splendor glorie & figu-
ra substantie eius: portansque omnia ver-
bo virtutis sue: purgationem peccatorum
faciens: sedet ad dexteram maiestatis in
excelsis. Tanto melior angelis effectus:

prophetas. In filio. i. per filium. Constituit heredem. quia illi tradi-
dit iudicium potestatemque omnem in celo et in terra. Per quem
iuxta illud psalmographi Verbo domini celi firmati sunt. Splen-
dor patris. immo est vera lux que illustrat omnia: sed splendorem vo-
cat ob assumptam humanitatem. Figura substantie: idest chara-
cter persone patris. Portans omnia. quia omnia potest. Pur-
gationem faciens: de quo Malachias. et purgabit filios leui. Melior

deserta ierusalem.
quae non erant tunc a christianis
frequenterata. redemit ierusalem.
christi cultoribus habitandam tradens
Brachium suum. i. filium. de quo
Isaias et brachium domini
cui reuelatum est.

Post prophetiam epistola.

Multifarie multis-
que modis. Ex
Pauli epistola ad He-
bræos. cap. i. in cuius in-
tento agit de eterna pos-
sibilitate christi generatione si-
cut et in euangelio quod
est in principio erat ver-
bum. Multifariam et mul-
tiformiter dicimus. i. mul-
tipartite: sicut bifariam.
bipartite et sic trifas-
riam et quadrifariam.
Olim loquens. i. loquatur.
Patribus. patriarchis.
In prophetis. i. per

EPISTOLAE.

angelis. quia habet multa q̄ nō habēt angeli. *Filius meus es tu.* in psal. ij. hoc legit. *Ero in p̄rem in. ij. Regū cap. vij.* Primo genitū quasi oim bonoz heredē. Adorēt eū. ex psal. xcvi. Et ad angelos. ad posuit p̄ de: hoc est p̄positionē p̄ prepositiōe. Qui facit angelos ex psal. cii. Ad filiū. subaudi dicit. *Virga tua.* ex psal. xliij. Tu pers manebis. In greco. p̄manes i p̄nti habet.

Mutabis eos. In greco legit *puolues.* Idē ip̄e es. In greco idē es s; ad maiorē exp̄sionē latin⁹ i terpres adiecit ip̄c. *Sede a dextris meis.* ex psalmo. cix. *Dñica intra octauas.*

Quanto tpe. Ex epla Pauli ad Galatas cap. iij. Ubi postea q̄ i superiorib⁹ declarauit p̄ rōnē a legalib⁹ cessādū cē: ip̄c illd idē p̄ similitudinē ostēdit dicens: qd̄ quēadmodū pueri quo tpe sunt sub tutela pupilarī nō sūt liberi. ita et illi qui sub Moysi lege uiuebant: serui erant. Sub tutoribus et autoribus. p̄prie trāstulit i terpres sed non verbū ex verbo: quia in greco sub commissarijs et procuratoribus legit. Dñs omnīū. qd̄ ad p̄prietate attinet: nō ad vsum. *Præfinitum a patre.*

quanto differentius p̄ illis nomē hereditauit. Cui enim dixit aliquādo angelorum: *filius meus es tu: ego hodie genui te!* Et rursus. *Ego ero illi in patre: & ipse erit mihi in filiū.* Et cū iterū introducūt primo genitū in orbē terre: dicit. *Et adorēt eū oēs angeli dei.* Et ad angelos quidā dicit. *Qui facit angelos suos spirit⁹: & ministros suos flā mā ignis.* Ad filiū autē. *Thronus tuus deus in seculū seculi: virga æquitatis: virga regni tui. Dilexisti iusticiā & odisti iniquitatē: propterea vnxit te deus de⁹ tu⁹ oleo exultatiōis p̄ p̄cipib⁹ tuis.* Et tu i p̄cipio dñe terrā fūdasti: & opera manū tuarū sunt cœli. Ip̄s peribūt: tu aut p̄manebis: & oēs vt vestimētū veterascēt. Et velut amictum mutabis eos: & mutabūtur. Tu autem idem ip̄se es: & anni tui non deficient.

Dñica intra octauas natalis dñi. Pauli ad Galatas. Cap. iij.

Fratres. Quanto tempore heres paruulus est: nihil differt a seruo cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus et autoribus est vsq; ad præfinitum tempus a patre.

BEATI PAULI.

Ita & nos cū essemus paruuli: sub ele-
mentis mūdi huius eram⁹ seruientes. At
vbi venit plenitudo tēporis: misit de⁹
filiū suū: natū ex muliere: factū sub le-
ge: vt eos qui sub lege erāt redimeret:
vt adoptionē filiorū reciperem⁹. Qm̄
aut̄ estis filii dei: misit deus sp̄ritū filii
sui corda vestra clamantē abba pater.
Itaq; iā nō est seruus: sed filius. Quod
si filius & heres per deum.

**In circūcisione domini. In
missa de prima. Pauli ad
Titum. Capitulo. iiii.**

Charissime. Apparuit benignitas
& hūanitas saluatoris nr̄i dei. Nō
ex operibus iusticię quę fecim⁹
nos: sed secundū suā misericordiā sal-
uos nos fecit. Per lauacrū regeneratio-
nis & renouationis sp̄ritus sancti: quē
effudit in nos abunde per iesum chr̄-
stū saluatorē nr̄m. Vt iustificati gr̄a ip-
sius: heredes simus secundū spem vitę
æternę. in chr̄o iesu domino nostro.

**Ad missam maiorem. beati Pauli
ad Titum. Capitulo. ii.**

Charissime. Apparuit gr̄a dei & saluatoris nr̄i oībus
hoībus erudiēs nos: vt abnegātes impietate & secula-
ria desideria: sobrie & iuste & pie uiuam⁹ in hoc sc̄lo.
Expectātes beatā spē & aduētū gl̄ie magni dei: & saluato-
ris nr̄i iesu xp̄i. Qui dedit semetipsum p̄ nobis: vt nos redi-
meret ab omni iniquitate: & mundaret sibi populum ac-
ceptabilem sectatorem bonorum operum. Hęc loquere
& exhortare. In christo iesu domino nostro.

sue a lege ad hoc con-
stituta. Paruuli. id
est quasi paruuli ser-
uientes. Sub ele-
mentis: id est principis
quia non maturi etas-
te. Adoptionem fi-
liorum. sub lege euan-
gelica. Filii dei. In
greco nō est dei. Clam-
antē abba. id est per
cōfessionem clamare
nos facientem inuocā-
do patris nomē. id est
Abba. quod vero se-
quitur pater expositis
ueponitur: quoniam
abba hebraice vel sy-
riace latine est pater.

**In circūcisione
domini.**

Apparuit gratia
Ex epla Pauli
ad Titum capitulo. ii.
Sed iam est exposita
supra in missa de galli-
canu.

EPISTOLAE

In epiphania domini.

Surge et illuminare. Ex Esaia propheta cap. lx. In quo ppheta prosperitatem ecclesie militantis describit. Et maxime aduentum magorum cum muneribus. Surge. que ante hac iacebas. Illuminare. i. christi nascentis lumen accipe: et est illuminare i imperatio vocis passiue. Tenebre opiet terra. q. extra eccliam omnia tenebrescunt. Dns. i. xps q. est sol iusticie. Gentes. gentiles q. ad xpm couertentur. In circuitu. i. infinitimos ppos. Venerit tibi. ad te honoranda. De latere. i. de ppinquo. Videbit multitudinem credentium. Afflues. abundabis rebus oibus. Dilatabitur. p. nimia leticia. Multitudo maris. i. habitantium i insulis. Venerit tibi. i. ad tibi obsequendum. Camelorum. i. dromedariorum pmeat importantium. Madian. i. de regione Madianitis de qua icoluit Madian filius Elbraa rex Aethiopia et Essa ipse Madian filius. Et intelligit de camelis arabicis: qui habent singula tubera sicut Bactriani bina. De Saba. regione felicis Arabie. dicta a Saba filio Lus et Meopotchan filio Moa. Aurum et thus. quod est peculiare sabelis.

In epiphania dñi. Esaie pphete. Capitulum. lx.

Surge illuminare ierusalem: quia uenit lumen tuum: & gloria dñi super te orta est. Quia ecce tenebre operiet terra: & caligo populos. Super te tñ orietur dñs: & gloria eius in te uidebitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo: & reges in splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos: & uide. Oēs isti congregati sunt: uenerunt tibi. Filii tui de longe ueniet: & filie tue de latere surgent. Tunc uidebis & afflues & mirabitur: & dilatabitur cor tuum: quando conuersa fuerit ad te multitudo maris: fortitudo gentium uenerit tibi. Inundatio camelorum operiet te. Dromedarii Madian & Essa. Oēs de Saba ueniet aurum & thus deferentes: & laudem domino annunciantes.

Dñica prima post epiphania Pauli ad Romanos. Capitulum. xii.

Dominica prima post epiphania.

BEATI PAULI

Obscuro vos per misericordiam. Ex epla ad Romanos cap. xij. In quo instituit ap[osto]lus Romanos: et primo eos in deum ordinando ex parte corporis. deinde ex parte anime. Per misericordiam: adiurantis et contestantis particula est. Et in greco pluraliter dicitur miserationes.

Et exhibeatis corpora vestra. i. corporis vestri faciatis sacrificium vos deuouendo. Hostiam

Fratres. Obscuro vos per misericordiam dei: ut exhibeatis corpora vestra hostiam uiuentem: sanctam: deo placens: rationabile obsequium uestrum. & nolite conformari huic seculo: sed reformamini in nouitate sensus uestri: ut probetis que sit uoluntas dei bona: & bene placens & perfecta. Dico enim per gratiam: que data est mihi o[mn]ibus qui sunt inter uos: & non plus sapere quam oportet sapere: sed sapere ad sobrietatem. & unicuique sicut diuisit deus mensuram fidei. Sicut enim in uno corpore multa membra habemus: omnia autem membra non eundem actum habent: ita multi unum corpus sumus in christo. Singuli autem alter alterius membra. in christo domino nostro.

¶ Et est. iiii. Pauli ad Rom. Cap. iiii.

Fratres. Scimus quoniam quicumque lex loquitur: iis qui in lege sunt loquitur

In greco habet ad modestiam. Diuisit. ordo est diuisit mensuram fidei. i. de fide predicandi scientiam. Singuli alter alterius. id est inuicem sumus membra alter alterius.

¶ Scripta quarta sequenti.

Scimus quoniam. Ex epla ad Romanos ca. iiii. In qua postea ostendit iudeos et gentes indigere gratia dei: quod probauit autoritatibus. hic applicat illas ad propositum. Lex. i. que per quos citauit numerat. Obstruatur

EPISTOLAE.

os. i. claudat nō conqueratur. Subditus fiat. in greco obnoxius
 ⁊ obligatus deo ob acceptā gratiā ab eo. *Dis caro. i. hō. Cognitio*
peccati. sup. est. Iusticia dei. q̄ facit deo acceptū. Manifestata est. in
gētilib⁹. de quoz vocatione plena est scriptura sacra. Per fidē. i. est
manifestata: ⁊ nō aliūde. Credit in eū. in eū. supfluit ex greco. Grā
dei. in greco gl̄ia dei. i.

grā p̄ quā acquirē glo
 ria. *Gratis. i. nō merit*
nris. per redēptionē. i.
passiōē q̄ nos redemit.
ppiciatorē. In greco
ppiciatorū: q̄a x̄ps p̄
piciavit. In sanguine.
cuus effusio satisfecit
pctō p̄ imi parētis: qd̄
est opus iusticie. In
sustētatione dei. recit⁹
in greco in patiētia si
ne tolerātia: neq̄ em̄
filio suo pepercit p̄p̄
iusticiā. In hoc t̄pe. i.
gr̄e. Et sit iust⁹. i. qd̄ se
cit vt appeat iust⁹. Et
q̄ ex fide ē. i. q̄ credit.
Feria. v. sequenti.

Non indoctas
 fabulas. *Ex. ij.*
Petri epistola cap. i.
 Dicit namq̄ hec epla
 q̄a hoc t̄pore tria mi
 racula simul ecclesia
 celebrat. scz. de magis.
 de nuptiis in cana: de
 testimonio sp̄s sancti
 in baptisinate christi. Dicit igitur notū. ⁊c. Virtutē christi. quantū ad
 miracula. Prescientiā: quia qua deus est: omnia nouit ab eterno.
 facti speculatores. quia oculis nostris vidimus. Illi⁹ magnitudinis.

vt om̄e os obstruat: ⁊ subdit⁹ fiat oīs
 mūdus deo. quia ex operib⁹ legis nō
 iustificabit oīs caro corā illo. Per legē
 em̄ cognitio pcti: nūc aut iusticia dei
 sine lege manifestata est: testificata a le
 ge ⁊ p̄phetis. Iusticia aut dei per fidē
 iesu christi in oēs ⁊ sup oēs qui credūt
 in eū. Nō em̄ est distinctio. Oēs em̄ pec
 cauerūt: ⁊ egēt gl̄ia dei. Iustificati gra
 tis per grām ipsius: per redēptionem
 quē est in christo iesu: quē p̄posuit de⁹
 ppiciatorē per fidē in sanguine ipsius
 ad ostensionē iusticie sue: p̄pter remis
 sionē precedentū delictorū in sustēta
 tionē dei: ad ostensionē iusticie eius in
 hoc t̄pore: vt sit ipse iustus ⁊ iustificās
 eum qui ex fide est iesu christi.

Feria. vi. Petri apli. ii. Cap. i.

Charissimi. Nō indoctas fabulas
 fecuti: notā fecim⁹ vobis dñi nri
 iesu x̄pi virtutē ⁊ prescientiā: sed
 speculatores facti illi⁹ magnitudinis.

BEATI PAULI.

Hoc factū est cū Iesus baptizaretur: sed tunc Petrus non aderat sed postea cū est transfiguratus corā Petro, Jacobo & Joāne. Honorē. i. honoris testimoniū: quod ipsum honorificū est. Magnifica gloria. i. a deo patre. Huiuscemodi. s. hic est filius. etc. Mihi cōplacui. i. quo ego delector. Essemus. ego. s. cū Jacobo & Joanne.

Et habemus. Alterā

Accipiēs enim a deo parte honorē & gloriā: voce delapsa ad eū huiuscemodi a magnifica gloria. Hic est em̄ filius meus dilectus in quo mihi cōplacui: ipsum audite. Et hanc vocē nos audiui mus de caelo allatā: cū essemus cū ipso in monte sancto. & habemus firmiorē pphetiū sermonē: cui benefacitis attendentes quasi lucernę lucenti in caliginoso loco: donec dies illucescat & lucifer oriatur in cordibus vestris. Hoc primum intelligentes: quod ois propheta scripturę ppria interpretatione non fit. Non enim voluntate humana allata est aliquando propheta: sed spiritu sancto inspirati locuti sunt in sancti dei homines.

viam certitudinis ex scripturę sensu. ostēdit firmiorem. nō ut ad Petrū hoc referatur. qui gloriā christi vidit sed ad alios qui non viderunt. Attēdentes donec cognoscatis verā lucē: sicut qui ambulānt in tenebris lucernam p se ferētes.

Propria interpretatio: id est non fit sensu humano: & cuiusq; hominis proprio. Volūntate humana: id est ab homine: sed ut statim subdit a spiritu sancto qui per homines est locutus.

In octauis epiphanię. Esaię. Ca. xii.

Domine deus meus honorificabo te laudē tribuā noī tuo q facis mirabiles res. Cōsiliū antiquū verū fiat

In octaua epiphanię.

Domine deus honorificabo te.

Ex Esaię plurib; i locis in quib; fit mētio

de baptismo & spūs sc̄i testimonio de xp̄o. Nā hoc qd in primis dicit sumptū est. ex cap. xxv. ex translatione greca. nā in hebreo sic habet. dñe deus exaltabo te: & cōfitebor: noī tuo. pro cōsiliū antiquū verū: in hebreo cogitationes antiquas fideles: & est appositio ad superiora. Nam quod sequitur fiat non habet suppositū in eo quod est cōsiliū: sed est adverbium asseuerantis: pro quo in hebreo legitur amen.

EPISTOLAE

Domine excelsum est brachium tuum. Ex *Isaia* cap. xxxvi. In hebreo dñe exaltetur manus tua. Deus Sabaoth. i. militiarum. Corona spei ex eodē cap. xxviii. in hebreo. In die illa erit dñs exercituum corona glorie. Quod vero sequitur exultet desertū vsq; ad illū locū maiestatem dei: non habetur in greco: neq; in hebraico. Et erit congregatus redēptus p

deū. In hebreo *Isaie* cap. xxxv. Et ambulabunt: qui liberati fuerāt. ⁊ redēpti a dño cōuenient in sō cū laude ⁊ leticia sempiterna: que oīa pertinent ad christi baptismum et christianorum. Et aperiam in montibus flumina. Ex eodē. ca. xli. pro quo in hebreo legitur. Et aperiam in supinis collibus flumina. ⁊ in medio camporum fontes. Non am desertum in stagna aquarum: ⁊ terrā inuisā in riuos squarum.

Ecce puer meus. Ex eodem propheta capitulo. li. pro quo in hebreo legitur. Ecce intelligit seruus meus: ⁊ exaltabitur ⁊ eleuabitur et sublimis erit valde. Haurietis aquas. Ex eodem capitulo. xii. adiectum est hoc, sed pro eo quod in greco est virtutes eius: in hebreo est adinuentiones eius.

Dñe excelsum est brachiū tuū deus sabaoth: corona spei: que ornata est gloria. Exultet desertū: ⁊ exultent solitudines iordanis: ⁊ populus meus videbit altitudinē dñi ⁊ maiestatem dei. Et erit congregatus ⁊ redēpt⁹ per deū. Et venient in sion cū laude ⁊ leticia sempiterna: super capita eorū laus ⁊ exultatio. Et aperiam in montibus flumina: in campis fontes dirumpā: ⁊ terrā sitientem sine aqua cōfundā. Ecce puer meus exaltabitur: ⁊ eleuabitur: ⁊ sublimis erit valde. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: ⁊ dicetis in illa die. Confitemini dño: ⁊ inuocate nomen eius. Notas facite in populis virtutes eius. Cātate dño: quia mirabilia fecit. Annunciate hoc in vnīuersa terra. Dicit dominus omnipotens.

Dñica secunda post epiphaniā.
Pauli ad Romanos. Cap. i.

Dominica secunda post epiphaniā.

BEATI PAULI.

Habētes donationes. Ex epla ad Romanos cap. xij. et sequitur statim post eplam q̄ legebat̄ dñica post epiphaniā. Abi dictū est in calce ipsius eple. singuli sūt alter alterius mēbra: et tñc sequit̄. Habētes donationes. i. cōmunicantes diuersa dona que accepistis a deo. et est p̄lepsis: que deinde p̄ partes explicatur: siue habēs prophētiā et c. Scdm̄ rōnē fidei. i. eaz̄ rex q̄ ad salutē aīaz̄ ptinet. Qui exhortat̄. i. q̄ obsecrat alios. nā idē verbū est hic et in p̄ncipio capitis: ubi dixit obsecro vos. In simplicitate. i. nō alia causa nisi p̄p̄t̄ dñi. nā si alia ex causa id faceret: nō esset op̄ charitatis. In solitudine. illoz̄ qb̄ p̄est. In hilaritate quia datorē hilarē diligit deus. Gaudete cū gaudētis b̄. In greco gaudēdo gaudētib̄: hoc est per infinitiū quē nos ingerūdiū vertim̄. Id ipsum sentiētes. In greco idē sapiētes. s̄z̄ videtur referri ad illō qd̄ nō aliud mēte sentias mus aliud ore loquamur. Nō alta sapiētes q̄a dixit alibi nō pl̄ sapere q̄ oportet sapere. Cōsentientes. modo il

Fratres. Habētes donatiōes secū dum gratiam que data est nobis differetes: siue p̄phetiā secū dum rationē fidei: siue ministeriū in ministrando. Siue q̄ docet in doctrina. Qui exhortatur: i. exhortādo. Qui tribuit: in simplicitate. Qui p̄est in solitudine. Qui miseretur in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malū: adherentes bono. Charitatē fraternitatis inuicē diligentes: honorē inuicē p̄uenientes. Solitudine nō pigri: spiritu feruētes: dño seruētes. Spe gaudentes: in tribulatione patientes: orationi instantes. Necessitatibus sanctorum cōmunicantes. hospitalitatē sectātes. Benedicite persequentibus vos: benedicite & nolite maledicere. Gaudete cū gaudētibus: flete cū fletentibus. Id ipsum inuicem sentientes. Non alta sapientes: sed humilibus consentientes.

¶ Fe. iiii. bti Pauli ad Colossē. Ca. i.

Fratres. Audistis dispensationem dei: quæ data est mihi in vobis:

li vera et bona proferant. ¶ Feria. iiii. sequenti.

Audistis dispensationem. Ex epistola Pauli ad Colossenses capitulo primo. Et pendet hoc membrum ex superiorib̄.

EPISTOLAE

unde accipitur verbum illud audistis. Que data est mihi. quia sum apostolus predicans gentibus euangelium: in quarum numero sunt Colossenses. **Mysterium.** appositio ad id quod dicit verbum. **Manifestum.** id est per christum reuelatum. **Sacramenti huius.** id est mysteriorum grece quod sacramenti alicuius occulte rei. **Quo dicitur.** sacramenti est christus: in quo reposita est ois spes vestra.

In greco tamen qui est xps genere masculino non hoc. **Corripientes.** in greco admoneres legitur.

¶ Feria. vi. sequenti.

¶ Fidelis sermo.

¶ Ex epistola j. ad Timotheum cap. j. **Fidelis sermo.** id est verus et dignus qui ab omnibus accipiatur: et quis ille sermo sit: statim subiungit dicens: quod christus et cetera que sequuntur. In hac mundum: in greco non est hunc: sed tantum in mundum. **Omniem patientiam:** id est ut omnia patienter: ut alios homines crucifacerem. **Solideco.** id est ab eo quod est in greco sapientia. sic soli sapienti deo honor et gloria. et subaudiendum est verbum substantiuum sit.

¶ Dominica tertia post epiphaniam.

ut impleam verbum dei. **Mysterium** quod absconditum fuit a seculis et generationibus: nunc autem manifestum est sanctis eius: quibus voluit deus notas facere diuitias glorie sacramenti huius in gentibus: quod est christus in vobis spes glorie: quem nos annunciamus: corripientes omnem hominem: et docentes in omni sapientia: ut exhibeamus omnem hominem perfectum. **In christo iesu domino nostro.**

¶ Feria sexta. Beati Pauli ad Timotheum prima. Capitulo. i.

¶ **Charissimi.** Fidelis sermo et omni acceptione dignus: quia Iesus christus venit in hunc mundum peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum: ut in me primo ostenderet christus Iesus omnem patientiam: ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam eternam. **Regi autem seculorum immortalis et inuisibilis soli deo honor et gloria in secula seculorum.**

¶ Dominica tertia Beati Pauli ad Romanos. Capitulo. xii.

BEATI PAULI.

Nolite esse prudentes. Ex epistola Pauli ad Romanos. capitulo. xij. Et sunt verba que sequuntur e vestigio post epistolam que legebatur in dominica precedenti. Prudentes apud vosmetipsos: id est opinione vestra. quoniam homines plerumque falluntur.

Non tantum coram deo. hoc totum superfluit. nam sic in greco legitur.

Prouidentes bonos

ram oibus hoib⁹. Quod

ex vobis est. i. quantum

in vobis est. Non vos

defendentes. melius in

greco non vos vindicantes.

Gre. que a phisicis

definit tu sanguinis

inflamatio: tu vindicte

appetitus. Scriptum est

in Deuteronomio ca.

xxxij. mea inquit est vin-

dicta sine ultio. In

greco quoque mihi vin-

dicta non vindicta: ut e-

st in latinis codicibus. Car-

bones ignis: quia bonus

faciens illi: mitigabis ill-

lum et tibi reconciliabis.

Noli vinci. i. incidere

in odium proximi. In bo-

no malo. i. inflammati-

te in illius odium.

(Feria. iij. sequenti.

Ratres. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos: nulli malum pro malo reddentes. Prouidentes bona: non tantum coram deo: sed etiam coram omnibus hominibus pacem habentes. non vosmetipsos defendentes charissimi: sed date locum ire. Scriptum est enim. Mihi vindicta: & ego retribuam: dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus. cibus illius. Si sitit: potum da illi. Hæc enim faciēs: carbones ignis cogeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum.

Feria. iij. Pauli ad hebreos. Cap. iij.

Ratres. Considerate apostolum & pontificem confessionis nostre Iesu qui fidelis est ei: qui fecit illum: sicut & moyses in omni domo eius. Tanto amplioris enim glorie iste pro moese dignus habitus est: quanto ampliore

ram oibus hoib⁹. Quod ex vobis est. i. quantum in vobis est. Non vos defendentes. melius in greco non vos vindicantes. Gre. que a phisicis definit tu sanguinis inflamatio: tu vindicte appetitus. Scriptum est in Deuteronomio ca. xxxij. mea inquit est vindicta sine ultio. In greco quoque mihi vindicta non vindicta: ut est in latinis codicibus. Carbones ignis: quia bonus faciens illi: mitigabis illum et tibi reconciliabis. Noli vinci. i. incidere in odium proximi. In bono malo. i. inflammati te in illius odium.

Considerate apostolum et pontificem. Ex

(Feria. iij. sequenti.

Epistola Pauli ad hebreos. cap. iij. In quo posteaquam apostolus declarauit excellenciam noui testamenti ad veterum: per hoc quod christus excellit angelos: nunc ostendit idem per hoc quod excellit Moysen. Apostolus. i. missum sive legatum. Sic enim apostolus interpretatur christus igitur apostolus est. i. missus a patre quod ipse dixit: sicut misit me pater: et ego misero vos. Qui fecit illum. subaudi pontificem. neque enim a patre est filius factus: sed genitus: sed potius fecit pro eo quod est proficit postquam est consentaneus ei quod sequitur: sicut et moyses subpresecutus est. Iste pro Moyses. i. christus quam moyses. Ampliorem

o iij

EPISTOLAE

honorē habet domus. cōstructio est greca. nā illi cōparatiuū genitiuo
 lungunt: at latini ablatiuo. ergo latine dicendū erat ampliorē domo
 Que domus sumus nos. In greco cuius: scilicet christi domus nos
 sumus: & cuius refertur ad filium.

¶ Feria sexta sequenti.

Qui dicit se in luce

esse. Ex epla
 Joa. i. cap. ii. In q̄ po-
 steaquā ap̄tus multa
 p̄cepta p̄posuit: subiit
 git & hoc qd̄ p̄tinet ad
 p̄ximī dilectionē. & q̄a
 pauloante dixit: qd̄ te-
 nebre trāstertit: & verū
 lumē nā lucet: ifert.

Qui dicit se in luce cē
 .i. in v̄itate euāgelica
 &c. In tenebris. i. in
 ignorātia & vmbra le-
 gis mosaice. Nescit q̄
 eat. i. nō h̄t certū v̄ite
 finē cōstitutū. Scribo
 vobis. ad eos peculia-
 rit̄ q̄ sunt ab illo bap-
 tizati. q̄s vocat ip̄rimis
 filios i sp̄s ḡnatos.
 Nomē ei⁹. i. q̄ bap-
 tizati estis. i. xp̄i. P̄res. q̄-
 r̄t̄ est maior autoritas
 q̄ ab initio est. i. verbū
 icarnatū. Adolescētes
 q̄ in etate lubrica pos-
 ti vicistis diaboli tēta-
 tiōes. Infātes. q̄ tñ ali-
 quē rōnis v̄sum habēt

aliqd̄ quō poterāt cognoscere deū. Iuvenes atq̄ proinde fortioris
 etatis ad vincendum insidias diaboli.

honorē habet domus qui fabricauit
 illā. Oīs nāq̄ domus fabricatur ab ali-
 quo. Qui aut̄ om̄ia creauit deus est. Et
 moyses quidē fidelis erat in tota domo
 eius: tāq̄ famulus in testimoniū eorū
 quæ dicēda erāt. Christi⁹ vero tanq̄ fi-
 lius in domo sua. Que domus sumus
 nos: si fiduciam & gloriā spei vsq̄ ad finē
 firmam retineamus.

¶ Fe. vi. Ioanis ap̄li. i. Cap. ii.

Charissimi. Qui dicit se in luce esse
 & fratrem suum odit: in tenebris
 est vsq̄ adhuc. Nā qui diligit fra-
 trē suū: in lumine manet: & scādalu in
 eo nō est. Qui autē odit fratrem suū in te-
 nebris est: & in tenebris ambulat: &
 nescit quo eat: qm̄ tenebrę obcecauerunt
 oculos eius. Scribo vobis filioli:
 qm̄ remittuntur vobis peccata propter
 nomē eius. Scribo vobis p̄res: qm̄ co-
 gnouistis eū qui ab initio est. Scribo
 vobis adolescentes: qm̄ vicistis mali-
 gnum. Scribo vobis iuvenes: quia for-
 tes estis: & verbū dei manet in vobis.
 & vicistis malignum.

BEATI PAULI.

¶ Dominica quarta post epiphaniam.

Nemini quicquid. Ex epla Pauli ad Rom. cap. xiiij. Ubi ap[osto]lus postea quod ostendit quod minores debet maioribus tributum et honorem: hic ostendit quod etiam debet dilectionem. Diligit proximum. quoniam in dilectione proximi complectitur legem: quemadmodum in dei dilectione incipit.

¶ Dominica quarta beati Pauli ad Romanos. Capitulum. xiiii.

Fratres Nemini quicquid debeatis: nisi ut iuicem diligatis. Qui enim diligit proximum: legem impleuit. Nam non adulterabis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. non concupisces rem proximi tui. & si quod est aliud mandatum: in hoc verbo instauratur. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio.

¶ Feria quarta. beati Pauli ad Romanos. Capitulum. v.

Fratres. Sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intravit: & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertransiit: in quo omnes peccauerunt. Usque ad legem enim peccatum erat in mundo. Peccatum autem non imputabatur cum lex non esset. Sed regnavit mors

Hinc enim pedet leges et prophete. In greco non est qui diligit proximum: sed qui diligit alium ut extendat se ad deum. Nam prime tabule precepta ordinantur ad dei dilectionem: et secunde ad proximum. Non operatur malum: id est non infert nocumentum proximo: et illud proximi datum est potius: ut sit ordo. dilectio non operatur malum proximo.

¶ Feria quarta sequenti.

Sicut per unum hominem. Ex eadem epistola ad Romanos. cap. v. In quibus verbis apostolus ostendit humane iustificationis modum: per comparationem morbi ad medicinam: quod sicut per primum hominem

peccatum: ita per christum redemptio. Per unum. scilicet Adam. In hunc mundum. In greco non est hunc sed in mundum. Et ita. et quod conunctio superfluit. nam est quo intelligitur alia pars operationis. In qua. scilicet primo homine. Usque ad legem. antiphora est. nam diceret aliquis ante datam Mose legem non erat peccatum: quod ut ait Aristoteles antequam feratur lex non refert hoc vel illo modo agere. Peccatum non imputabatur. id est reputabatur. Sed regnavit mors. solutio est questionis. nam

EPISTOLAE

mors pena fuit peccati originalis: quō ergo pueri q̄ nō peccauerant moriebant? Mirū: qz in Adā oēs peccauerūt. In similitudine. qz sum⁹ ex eo ppagati. Forma futuri. i. ch̄ri q̄ est Adā secundus. Delictū. s. adā. Ita ⁊ donū. i. ch̄ri gr̄a: qz multo maius fuit ch̄ri donū quā Adē pctm. In greco nō ut p̄ vnū peccantē donū. Ex vno. s. peccato adē. In cōdēnā:

tionē. s. alioz. In plu-
res abūdauit. qz magis
excedit in bono q̄ pec-
catum in malo.

¶ Feria. vj. sequēti.

Sicut p̄ vnū deli-
ctū. Ex eadem
epla ⁊ cap. v. Et est q̄
inferē ex superioribus: ⁊
lctō est manifesta: nisi
q̄ p̄ eo q̄ dixit obe-
diētiam potuit dicere
obediētione. Lex: scilz
Mosaica. Subintra-
uit. i. successit legi na-
turali. Et abundaret
delictū. qz q̄ plurib⁹ le-
gibus obnoxū sumus
eo ampli⁹ delinqm⁹: s3
delictū causa nō est i le-
ge s3 in nob. Super-
abūdauit gr̄a. sub ch̄ri
lege: qz sicut delictū tē-
debat ad mortē: ita et
gr̄a p̄ducit ad vitā eter-
nā. ¶ Dñica quarta
post epiphaniā.

Induite vos sicut
electi. Ex epla
pauli ad Coloss. ca. iij.
In quo postea q̄ apl's

ab Adam vsqz ad Moſen: etiā in eos q̄
nō peccauerūt in similitudinē p̄uari-
cationis Adē: q̄ est forma futuri. Sed
nō sicut delictū ita ⁊ donū. Sicut em̄
vnū delicto multi mortui sunt: multo
magis gr̄a dei ⁊ donū in gratia vnū
hoīs iēsu ch̄ri in plures abūdauit. Et
nō sicut p̄ vnū pctm ita ⁊ donū. Non
iudiciū ex vno in cōdēnationē: gr̄a au-
tem ex multis delictis i iustificationē.

¶ Feria. vi. beati Pauli. Ad
Romanos. Capitul. v.

Fratres. Sicut per vnū delictum
mors in oēs hoīes in cōdēnatio-
ne: sic ⁊ p̄ vnū iusticiā gr̄a in
oēs hoīes iustificationē vitæ. Sicut em̄
per iobediētiam vnū hoīs pctores cō-
stituti sunt multi: ita ⁊ p̄ vnū obediē-
tiā iusti cōstituti sunt multi. Lex enim
subintrauit: vt abūdaret delictū. Vbi
autē abūdauit delictū: superabundauit
⁊ gratia. Vt sicut regnauit peccatum
in mortē: ita ⁊ gratia regnet per iusti-
ciam in vitam æternam.

¶ Dñica. v. beati Pauli. Ad
Colossenses. Cap. iij.

Fratres. Induite vos sicut electi sa-
cti dei ⁊ dilecti viscera misericor-

BEATI PAULI.

Colossenses in fidei veritate et moribus instituit: nunc illos in homines primus: deinde in deum ordinat. Dicit igitur induite vos viscera misericordie. quantum ad pietatis opera. Electi dei. id est quos deus elegit et predestinavit in bonum. Supportantes. alter alterius onera sustinentes. Donantes. inuicem offensas remittentes. Dominus donavit. In greco non dominus sed christus legitur.

Supra omnia haec charitatem. Benignitatem / humilitatem / mansuetudinem / modestiam / patientiam: supportantes inuicem & donantes vobismet ipsis. Si quis aduersus aliquem habet querelam: sicut dominus donauit vobis: ita & vos. Super omnia autem haec charitatem habete: quod est vinculum perfectionis. Et pax christi exultet in cordibus vestris: in qua vocati estis in vno corpore & grati estote. Et verbum christi habitet in vobis habundanter. In omni sapientia: docentes & commoneantes vosmetipsos in psalmis hymnis & canticis spiritualibus: in gratia cantantes in cordibus vestris deo. Omne quodcumque facitis in verbo: aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu christi gratias agentes deo & patri per ipsum.

Feria. iiii. beati Pauli. Ad Romanos. Cap. ii.

H fratres. Scimus enim quoniam iudicium dei est secundum veritatem in eos

tantum puniuntur manifesta: tamen quantum ad diuinum iudicium non est differentia. eo quod punit non minus occulta quam manifesta quia utraque sunt illi eque nota. Secundum veritatem. id est secundum iusticie veritatem.

Supra omnia haec charitatem. repetere a superioribus induimini. nam habere ab aliquo est adiectum cum in greco non habeatur. Vinculum. quia peculiaris christianorum virtus. Et pax christi. hic ordinat illos in deum.

Pax christi. de qua dixit: pacem meam relinquo vobis. Exultet. ferueat et bulliat. Vno corpore. id est ecclesie cuius caput est christus. Grati. non tantum de beneficiis acceptis: sed leti potius et hilares.

Feria. iiii. sequenti.

Simus quoniam iudicium dei. Ex epistola Pauli ad Romanos. cap. ii. In quo postquam reprehendit apostolus gentiliu peccata: hic consequenter arguit iudeos dicens. Quod licet inter peccata occulta et manifesta sit differentia quantum ad humanum iudicium: per quod

EPISTOLAE

Qui nequiter agūt. In epla Pauli est qui talia agūt: p nequiter agūt. Idē em̄ est sensus: qz referē ad gētiliū pctā: & similit̄ p eo qđ scē quiē impie agūt: habet in originali talia agūt. Facis ea. occulte q̄ illi faciūt publice. Iudiciū dei. q̄si dicat: non effugies. An diuitias cōtemnis. i. abundantia misericordie q̄ te expectat ad pōnitētiā. Ad ducit. quantum est in se:

tu tñ illi⁹ voluntati resistis. **Thesaurizas irā:** idest accumulas penā in die ire. i. iudiciū a dō tibi irato. **His quidē.** hoc est bonis: q̄ nō sūt abusi dei paciētia: s; in tpe sūt illi recōciliati.

Qui s̄m paciētiā sus pfluit qui. neq; em̄ est v̄bū ad qđ referat: & ē ordo: i; s; q̄rētib⁹ & c. & est repetendū a superiorib⁹ v̄bum reddet.

Ex p̄emptione: idest ex cōtēptu & inobediētia. **Ira indignatio** & c. subaudierunt.

¶ Feris. vj. sequenti.
Non est psonarū acceptio. Ex ea dē epla ad Roma. ca. ij. Et sequuntē statim hec v̄ba post finē superioris eplē. et i primis remouet errorē iudeorū putantū qđ p̄p̄ca qđ erāt gēs peculiaris deo futuri erāt minus puniēdi. **Acceptio.** i. gratificatio: qz de⁹ s̄m merita siue bona siue mala cui⁹ reddit. **Sine lege.** s. scripta hi erāt gētilēs: q̄ peccauerūt cō-

qui nequiter agūt. Existimas autē homo qui iudicas eos q̄ impie agūt: & facis ea quia tu effugies iudiciū dei? An diuitias bonitatis eius: & paciētiae: & lōganimitatis ei⁹ cōtemnis? Ignoras qm̄ benignitas dei ad pōnitētiā te adducet? **Secūdū duritiā aut tuā:** & cor ipōnitēs thesaurizas tibi irā i die ire & reuelatiōis iusti iudiciū dei: q̄ reddet vnicuiq; scđm opera sua. Is quidē qui secundū paciētiā boni opis gloriā & honorē & incorruptionem querentibus vitam æternā. His autē qui ex cōtēptiōe & qui nō acquiescūt veritati: credunt autē iniquitati: ira & indignatio: tribulatio & angustia: in omne animam hominis operantis malū: iudeo primū & grēco. Gloria aut & honor & pax omni operanti bonum.

¶ Fer. vi. beati Pauli ad Roma. Ca. ij.
Ratres. Nō est psonarū acceptio apud deū. Quicūq; em̄ sine lege peccauerint: sine lege peribūt. Et quicūq; in lege peccauerūt: p legē iudicabunt. Nō em̄ auditores legis iusti sunt apud deū. sed factores legis iustis

BEATI PAULI.

tra legē nature. In lege. s. scripta et tradita per Moysen. Qui legē nō habēt. subaudi scriptā. habēt tñ legē naturalē scriptā in cordib⁹ suis. Ideo dicit qđ ipsi sunt sibi lex. Legē nō hñtes. subaudi mosaicam.

Testimoniū reddente. qz naturalis rō assentit bono et dissentit malo. Cogitationū. p eisdē casum debuit hoc dici: hoc est et cogitationib⁹

accusantib⁹ et defendētib⁹: qz et cōiunctio s̄ miles casus debet iūgere. In die. p vsq̄ in diem vltimū iudicij: qđ erit per christum.

¶ Dñica in. lxx.

Nescitis qđ hi qđ in stadio. Ex prima Corinthiorū ep̄la Pauli. ca. ix. et cap. x. i quib⁹ postea q̄ instituit Corinthios suo ipsi⁹ exēplo: n̄ sic idē facit illoꝝ exēplo qđ se ad ludos Olympicos parat: qz nemo coronat: nisi qđ legitime certauerit: atq; ideo ecclesia legit hodie hāc epistolā: ut ieiunātes et penitentes expectent victorie

cabunt. Dū enim gētes q̄ legē non habēt naturaliter ea q̄ legis sunt faciunt: cū sinodi legē nō habētes: ipsi sibi sunt lex: qđ ostēdunt op⁹ legis scriptū in cordibus suis. Testimoniū reddēte illis cōsciētia ip̄forū: & iter se inuicē cogitationum accusantiū: aut etiā defendētū in die: quia iudicabit deus occulta hominum secundum euangeliū meū. Per iesum christum dominū nostrum.

¶ Dñica in. lxx. Pauli ad Corinthios prima. Capitulo. ix.

Fratres. Nescitis qđ hi qđ in stadio currūt: oēs quidē currūt: sed vn⁹ accipit brabiū? Sic currite vt cōprehendatis. Omnis em̄ qui in agone contēdit: ab omnibus se abstinet. Et illi quidē vt corruptibile coronam acci-

sue premiū. Ideo dicit. nescitis: quasi dicat: optime hoc scitis: qz nesciminē hoc latet. In stadio. sic appellat loc⁹ in Olympia elidīs: vbi quarto quoq; anno ludī Olympicī celebrabant. inter quos erat certamen curule in qđ victor coronā reportabat. Brabiū. i. premiū qđ certantib⁹ pponit: vnde et agonithete. i. iudeoꝝ perfecti brabēte cognominant. duos barbarissimos in vno vbo cōmittit imperiti. alterū in scripto qđ scribitur brauiū p. u/ cōsonantē p b/ alterum in p̄latione quod cū penultima scribat per ei diphthongon: atq; p̄inde sit lōga reijciunt accentū in tertiā a fine. Et cōprehendatis: scilz premiū victorie. In agone: id est in certamine. Abstinet ab oibus subaudi

EPISTOLAE

que vires corporis enervant. aliqui athlete: ut dicit Aristoteles ex multo cibo et exercitio vires augebant. In corruptam rectius dixisset incorruptibile. In incertum. quod ut scribit ad Timotheum: sciebat repositam sibi coronam iusticie. Alere verberas. id est quod vires inaniter fundit. Castigo. id est quod faciunt athlete quod se exercet. Nolo enim. capitulis sequentis inueniuntur est: ubi occurrit apud

quorundam false opinio
ni dicentium nos in christo
baptizati spiritu sancto
acceptum: igitur coronam
glorie accipiemus? Neque
quod inquit ita est: sed ex
figura veritas agnoscenda
est: et ita ad premium
nobis est perueniendum:
quod admodum neque filii
israel interueniunt in
terram promissionis: quod
detenti fuerunt tamen in
deum murmuratiocem: tamen
gula etc.

In nube. quod per diem illos
precedebat. Exod. xiiij.
Baptizati sunt sub mose.
nam transiit maris sub
mose duce et nubis protectio
baptismi figurabat.

Escam spiritalem. id est manna. quod significabat eucharistiam hoc
est cibum spiritalem. Consequenti petra. nam superfluit eos: neque enim
christus venerat: sed venturus erat: igitur petra que futura erat: hoc
est christus: qui per petram illam significabatur: igitur recte sequens
petra: non que sequuta est.

¶ Feria quarta sequenti.

Festinemus ingredi. Ex epistola Pauli ad Hebræos. cap. iij.
In quo posteaquam ostendit exemplis querendum nobis esse re-
quiem: quoniam ipse mundi conditor septimo die requieuit: et laboran-
tibus quadraginta annis in deserto propter peccata requies denega-

piant: nos autem incorruptam. Ego igitur
sic curro: non quasi in incertum. sic
pugno: non quasi aerem verberas: sed
castigo corpus meum & in seruitutem
redigo: ne forte cum aliis predicauerim
ipse reprobus efficiar. Nolo enim
vos ignorare fratres: quoniam patres
nostri sub nube omnes fuerunt: & omnes
mare transierunt: & omnes in mose
baptizati sunt in nube & in mari. Et omnes
eandem escam spiritalem manducauerunt:
& omnes eundem potum spiritalem
biberunt. Bibebant autem de spiritali
consequenti eos petra. Petra autem
erat christus.

¶ Feria. iij. Beati Pauli. Ad
Hebræos. Cap. iij.

Fratres. Festinemus ingredi in illam

BEATI PAULI.

tur: dicente Psalmographo. Si introibit in requiem meam: tunc infert festinemus ergo ingredi in illam requiem: que quidem festinatio est per fidem in primis: deinde per charitatem. In idipsum. id est in consimilem incredulitatis penam: que sit alijs exemplum. Sermo dei. i. Verbum diuinum quod humanam sumpsit naturam. *Viuis. p. viuus. Efficax.*

requiem: ut ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplum. Viuis est enim sermo dei & efficax: & penetrabilior omni gladio ancipiti: & pertingens usque ad diuisionem animae ac spiritus, compagum quoque ac medullarum: & discretor cogitationum & inuentionum cordis. & non est alia creatura inuisibilis in conspectu eius. Omnia autem nuda & aperta sunt oculis eius: ad quem nobis sermo. Habentes ergo pontificem magnum: qui penetrauit caelos Iesum filium dei: teneamus spei nostrae confessionem. Non enim habemus pontificem qui non possit compatari infirmitatibus nostris: tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae eius: ut misericordiam consequamur: & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Per Iesum Christum dominum nostrum.

Dñica in. lx. Pauli ad Corinthios secunda. Cap. xi.

re similitudine: sed absque peccato et in eo dissimilem. Misericordiam consequamur. ingrediendo in requiem. *Opportuno: id est tempore gratiae.*

Dñica in sexagesima.

de quo Sapientie. vij. omnium enim est artifex. Penetrabilior. actiue: ut Vergilius. penetrabile frigus adurat. Ancipiti. i. ab utraque parte acuto. Anis me. qua viuimus. Spiritus. quo sapimus. Compagum: quia corpus nostrum ossibus et nervis compactum est. Cogitationum. que soli deo sunt note. Ad quem. pro de quo: prepositio per prepositionem. Habentes ergo. festinandum igitur nobis est: quia habemus pontificem etc. Confessione. ore et opere credendo et sperando. In firmis. quia dolores nostros ipse portauit cum carne nostra: iuxta illud Esaiæ. Gesse languores nostros ipse tulit. Tentatum. quia habuit carnis nos-

EPISTOLAE.

Liberer suffertis. Ex epistola Pauli ad Corinthios. ij. cap. xj. Et quia in principio capituli dixerat: utinam sustineretis modicum quod insipientie mee: nunc infert libenter suffertis etc. sed sustinetis et me quoque opinor sustinebitis: quod non sum adeo molestus ut illi.

In seruitute: scilicet legis Moisaice: quod faciebant pseudo apostoli. Deuorat et accipit: scilicet bona vestra.

Extollit iactando se apud vos. Secundum ignobilitatem. id est quasi non fuerim nos adeo arrogantes: ut non possemus illa apud vos facere: sed fuimus in hoc pudetiores: quam illi.

In quo quis audet. scilicet illorum commendando se: et ego quoque possum me commendare.

In insipientia. quia insipientie videtur esse commendare seipsum: sed quia illi se iactant apud vos: et ego quoque possum: et quidem iustius quam illi. Hebraei sunt etc. hec sunt de quibus illi se iactabant. Minus sapiens. id est per insipientiam:

ut supra dixit: sed re vera hoc dicit: quomodo cum ab aliis accipiat quod multis modis ostendit. In laboribus etc. hec partim scripta sunt in apostolica historia: quam Lucas scripsit. partim in eiusdem Pauli epistolis. partim nusquam scripta: et tamen ab apostolo vere tolerata. In mortibus id est in periculis mortis. Quadragenas. scilicet plagas. Una minus. id est depta una plaga. ex eo quod in Deuter. cap. xxv. scribitur quod pro culpis leuitoribus infligebantur verbera: ita ut non excederent numerus quadragenarius: atque iudicium arbitrio inde adhuc aliquid remitteretur: ideo dixit una minus. In profundo. id est in mari quod tamen aliud: tamen profundum appellas

E Ratres. Libenter suffertis insipientes: cum sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim: si quis vos in seruitute redigit. Si quis deuorat: si quis accipit: si quis extollitur: si quis in faciem vos cadit. Secundum ignobilitatem dico: quasi nos infirmi fuerimus in hac parte. In quo quis audet. in insipientia dico: audeo & ego. Hebraei sunt: & ego. Israelite sunt: & ego. Semen abrae sunt: & ego. Ministri christi sunt: & ego. ut minus sapiens dico: plus ego. In laboribus plurimis: in carceribus abundantius: in plagis supra modum: in mortibus frequenter. A iudeis quinquies quod dragenas una minus accepi. Ter virgis cesum: semel lapidatus sum: ter naufragium feci. Novem & die in profundum maris fui. In itinere sepe: periculis fluminum: periculis

BEATI PAULI.

In latronū: periculis ex genere: periculis ex gētib⁹. Periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: periculis in falsis fratrib⁹. In fame & siti: in ieiuniis multis. In labore & ærūna: in vigiliis multis. In frigore & nuditate: p̄ter illa q̄ extrinsec⁹ sunt: instātia mea quotidiana: sollicitudo oīm ecclesiarū.

Quis infirmat⁹: & ego non infirmor⁹?
Quis scādalizatur: & ego nō vror⁹? Si gloriari oportet: quæ infirmitatis meæ sunt glorabor. Deus & pater dñi nostri iesu christi: qui est bñdict⁹ in secula: scit q̄ nō mētior. Damasci præpositus gētis Arethæ regis custodiebat ciuitatem Damascenorū: vt me cōprehenderet. Et per fenestrā in sporta dimissus sum per murū: & sic effugi manus eius. Si gloriari oportet: nō expedit quidē. Veniam autē ad visiones & reuelationes domini. Scio hominē in christo ante ānos quattuordecim siue in corpore siue extra corp⁹ nescio: deus scit: raptum huiusmodi vsq; ad tertiuū cœlū. Et scio huiusmodi hominē: siue in corpore: siue extra corpus nescio: deus scit: quoniam raptus est in paradisum: & audiuit arcana verba: que nō licet homini loq. Pro huiusmodi gloriabor pro me autem nihil: nisi in infirmitatibus meis. Nam & si voluero gloriari: non ero insipiens. Veritatem enim dicam. Parco autem ne quis me

tur. Ex genere. s. meo hoc est iudeis. ex gētib⁹. s. gētilibus: q̄ extrinsecus sunt: quoniā oīa superiora exteriora mala sunt: sed ecclesiarū sollicitudo & cura interior: & q̄ magis premunt q̄ illa exteriora. Infirmat⁹. siue in corpore: siue in animo. Nō infirmor. cōs dolens illius egritudinis. Scandalizatur. s. peccat alter⁹ exēplo. Non vror⁹. ex eo fasto torqueor. Nō expedit. id est non est vtilis. Et que sequuntur sumpta sunt ex capite sequēti: hoc est duodecimo. & quanq̄ dixit non expedit: nihilominus narrat. Huiusmodi hominem. De seipso quasi de alio loquitur. In corpore. anima non exclusa. Extra corpus. anima separata a corpore. Arcana verba. In greco ineffabilia. Nihil. In greco: non gloriabor. Non ero insipiens. De qua insipientia iam supra loquutus est.

EPISTOLAE

Quod videt in me, id est in cōuersatione mea. Audīt ex me. i. de doctrina mea. Extollat me. in superbiam. Stimul⁹ carnis. in greco palus siue verber. Angelus sathane. immo sathanas in recto casu.

Qui me colaphizet. in mortē triumphantium: vt ait Hieronymus.

Ter rogauī. numer⁹ finit⁹ p̄ infinito. Gratia mea. p̄ quā poteris mala illa tolerare. Vir⁹

christi. i. fortitudo ⁊ tolerantia laborum.

¶ Feria. iij. sequēti.

Recogitate eū. Ex episto-
la Pauli ad Hebræos
cap. xij. In quo apo-
stolus admonet hebre-
os: quomodo se habere
debet circa aduersi-
tates. Dicit igitur. re-
cogitate eū. id est chris-
tum. Aduersus se-
metipsum. appellabāt
enim eū hominem vo-
racem ⁊ vini potorem.

Et ad sanguinem.
id est sanguinis effusio-
nem. Consolationis:
id est solatus. is est.
Salomon proverbio-
rum Cap. iij. Paucis
verbis imutatis. Si-
lium quē recipit. sub-
audi in filiū: neq; ab-
dicat aut exheredit.

Tanquā filiū. quasi
dicat vt pater non: vt
tyrānus seruis. Quē
non corripit. quasi eū
negligit non est pater

existimet supra id quā videt in me: aut
audit aliquid ex me. Et ne magnitudo
reuelationū extollat me: datus est mihi
stimulus carnis mee: angelus sathane:
qui me colaphizet. Propter quod ter
dominum rogauī: vt discederet a me.
Et dixit mihi. Sufficit tibi gratia mea.
Nam virtus in infirmitate perficitur.
Libenter igitur gloriabor in infirmi-
tatibus meis: vt inhabitet in me vir-
tus christi.

¶ Feria. iiii. beati Pauli ad
Hebræos. Capit. xii.

Fratres. Recogitate eū eum qui
talem sustinuit a peccatorib⁹ ad-
uersus semetipsum contradic-
tionem: vt non fatigemini animis vestris
deficientes. Nondū enim vsq; ad san-
guinem restitistis. aduersus peccatū re-
pugnantes. Et oblitī estis cōsolationis
quæ vobis tanq; filiis loquitur: dicēs.
Fili mi noli negligere disciplinam do-
mini: neq; fatigeris: dum ab eo argue-
ris. Quem enim domin⁹ diligit: casti-
gat. flagellat autē omnem filiū quem
recipit. In disciplina perseuerate: tanq;
filiis vobis se offert deus. Quis enim
filius quem non corripit pater? Quod

BEATI PAULI.

sed alienus. Extra disciplinam: scilicet paternam. iam non estis fili
li sed spurij aut alieni. Deinde patres. deinde arguit ab exemplo
et est a minori ad maius. ¶ Feria sexta sequenti.

Omnis disciplina. et est sumpti ex eadem epistola et capite. Se
quitur namque post verba superioris epistole. Ois disciplina etc.

¶ Extra disciplinam estis: cuius participes
facti sunt omnes: ergo adulteri & non fi
lii estis. Deinde patres quidem carnis no
stre habuimus eruditores: & reuereba
mur eos. Non multo magis obtempera
bimus patri spirituum & viuemus?

¶ Feria sexta beati Pauli ad
Hebræos. Capitulo. xii.

Fratres. Ois autem disciplina in pre
senti quidem videtur non esse
gaudii: sed mœroris: postea au
tem fructum pacatissimum exercita
tis per eam reddet iusticiæ. Propter quod
remissas manus & genua dissoluta eri
gite. Et gressus rectos facite pedibus
vestris: ut non claudicans quis erret: magis
autem sanetur. Pacem sequimini cum om
nibus & sanctimoniam: sine qua nemo
videbit deum. Contemplantes ne quis desit
gratiæ dei: ne quæ radix amaritudinis sur
sum germinans impediatur: & per illam
inquinentur multi. Ne quis fornicator aut

Non videtur esse gaus
dij. immo doloris.

Fructum pacatissis
mum: id est pacificum
et delectabilem. Res
missas manus: id est
languentes et dissolu
tas: quod est peccatum
omissionis non faciens
do bonum. Gressus
rectos. fugiendo com
missionis peccatum: et

sunt translationes spiritus
sine. Claudicans er
ret: id est incedens clau
dus cadat. Sine
qua: scilicet pace aut
sanctimonia. Nemo
videbit deum. Ad il
lud respicit Mattheus
v. Beati pacifici quo
niam filij dei vocabun
tur. Ne quis desit.
quia homo peccans
deest gratie dei subtra
hendo se ab illa per pec
catum: non autem deus
deest homini. Radix
amari tudinis: id est

est adus in proximum. Sursum germinans. Translatio est spinas
rum: que medijs frugibus innascuntur. Inquinentur multi. Pan
corum: scilicet exemplo. Ne quis fornicator. id est aliquis ex

EPISTOLAE

vobis. Profanus. i. religione alienus. Esau. filius scz Isaac qui vendidit primogenituram suam fratri suo Jacob. Ex Gen. capite. xxv. latissime ponitur historia: et de benedictione amissa postea latius capitulo. xxvij.

¶ Dominica in quinquagesima.

S I linguis hominum. Ex epistola. j. ad Corinthios cap. xiiij. In quo apostolus dicit

serit de charitatis excellētia. Et quantum ad eius necessitatē: quia sine illa cetera dona nihil valēt. Linguis hominum. quia inter spiritus sancti dona est linguarum. Et angelorum. per quos hoib⁹ multa reuelant. Res et cymbala. ex quib⁹ nō resultat nisi merus son⁹. Tinnēs. est metalli percussu crepitus. Persi⁹: mēdosum tinniat auro. Prophe-
tiam. idest cognitionē occultorum: quod etiā est spiritus sancti donum. Fidem. q̄ etiā ad cognitionem pertinet. Et montes trāsferram. ad illud saluatoris alludit.

profanus: vt Esau: qui propter vnam escam vendidit primitiua sua. Scitote enim quoniā & postea cupiēs hereditate benedictionē: reprobatus est.

¶ Dñica in. l. Pauli ad Corinthios prima. Cap. xiiij.

F RATES. Si linguis hominum loquar & angelorū: charitatem autem nō habeā: fact⁹ sum velut esonās: aut cymbalū tinniens. Et si habuero prophetiā: & nouerim mysteria oīa: & oēm sciētiam: & si habuero omnē fidē ita vt mōtes transferā: charitatē aut nō habeā nihil sū. Et si distribuero i cibos pauperū oēs facultates meas: & si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē aut nō habuero: nihil mihi prodest. Charitas patiens ē: benigna ē. Charitas nō emulat: nō agit perperā: non

toris alludit. Nihil sum. idest nullius valoris. Omnes facultates Ex saluatoris quoq; cōsilio. Matthei. xix. Si vis esse perfectus vade et vende oīa q̄ habes: et da pauperibus. Et ardeā. id quod multi martyres fecerunt. Nihil prodest. quia charitas facit omnia illa meritoria. Charitas patiens est. Hic deinde commendat charitatem ab utilitate. Patiens. aduersitatum. Benigna. Alijs benefaciendo. Non emulatur: idest non inuidet bonis proximi. Perperam. idest peruerse aut inconstanter. Non inflat: idest non

BEATI PAULI.

superbit. Ambitiosa. In honoribus appetendis. Que sua sunt idest utilitatem suam. Non irritatur: sed ad iram. Non cogitat. id est cogitare sinit. Suffert. condolendo proximis. Credit. que sunt credenda per fidem. Sperat. que sunt speranda christiano. Sustinet. per animi equanimitatem. Charitas nunquam a stabilitate comendat charitatem. Prophe inflatur: non est ambitiosa: non querit que sua sunt: non irritatur: non cogitat malum: non gaudet super iniquitatem: non gaudet autem veritati. Omnia suffert: omnia credit: omnia sperat: omnia sustinet. Charitas nunquam excidit. Sive prophetie euacuabuntur: sive lingue cessabunt: sive scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus: & ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectum est: euacuabitur quod ex parte est. Cum essem paruulus: loquebar ut paruulus: sapiebam ut paruulus. Quando autem factus sum vir: euacuavi que erant paruuli. Videmus nunc per speculum in aenigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sive & cognitus sum. Nunc autem manent fides: spes: charitas: tria haec: maior autem horum est charitas.

¶ Feria. iiii. in capite ieiunii.
Lectio Iohelis. Cap. ii.

sed longinquam similitudinem. Fides et spes. quas dixit imperfectas: et in hac vita ad salutem necessarias. Sed charitas est maxima harum trium: quia non cessabit in patria sicut fides et spes. ¶ Fer. iiii. i capite ieiunii.

d. iiii

EPISTOLAE.

Conuertimini ad me. Ex Iohane ppha. c. iij. In quo postea ppheta pdixit desolationē futurā q̄ttuor illoꝝ regnoꝝ. Nunc incipit exhortari populū ad penitentiā: vt increat̄ miam ⁊ solationē.

Toto corde. i. nō simulate. Nō vestimēta. q̄d factitari legim⁹ sepe in sacris lris ab ūs q̄ in maximā calamitatē deuenere. Misericors et

patiens. qz p̄ctores ad penitentiā expectat: vt

misceat̄. p̄destabilis. i. p̄cta remittēs. nā

ectiue ponit̄: q̄d est rarum in ybalibus ter-

minatis in bilis. Malicia. i. p̄cto. Quis scit.

in p̄sona p̄phete. hoc dicit: quia dñs bñ scit.

Sacrificiū ⁊ libamē. idē est: ⁊ subaudit fiat.

Tuba. ad ppli puocationē. Sanctificate ieiunium.

i. p̄ ieiunium vos sc̄tos efficit. Sp̄sus de cubili.

qz t̄pus āple x̄adi: ⁊ t̄pus lōge fieri ab āplexib⁹.

Eccl. iij. Vestibulū: ps tēpli exterior. Et altare. q̄d ē

intra tēplū. Plorabūt p̄ plorēt. i. dicitur p̄

impatiuo. Parcc. i. a pena p̄ p̄cto abstinē.

Hereditatē. s. iudeam. Opprobriū. i. p̄brosa ⁊

seruitutē. Ubi est de⁹ eoz. trisio ē exprobratū

hostiū: hoc ē sarca

smos. zelat⁹ ē. solatio nē sc̄i post p̄niam pdicit. ⁊ ip̄am pollicet̄ terre fertilitatē. Mittā

Haec dicit dñs. Conuertimini ad me: i. toto corde vestro: in ieiunio ⁊ fletu: ⁊ plāctu: ⁊ sc̄idite

corda v̄ra: ⁊ nō vestimēta vestra. Et cōuertimini ad dñm deū vestrū quia be-

nignus ⁊ misericors est: paties ⁊ multē misericordie: ⁊ p̄stabilis super malicia.

Quis scit si conuertat̄ ⁊ ignoscat deus: ⁊ relinquat post se bñdictionē:

Sacrificiū ⁊ libamē dño deo n̄ro. Canite tuba in sion: sanctificate ieiunium:

vocate c̄etū: cōgregate populū: sanctificate ecclesā: coadunate senes: cōgrega-

te paruulos ⁊ suggentes vbera. Egrediat̄ sp̄sus de cubili suo: ⁊ sp̄sa de thalamo suo.

Inter vestibulū ⁊ altare plorabūt sacerdotes ⁊ leuitē ministri dñi: ⁊ dicēt. Parcc dñc: p̄ce pp̄lo tuo:

⁊ ne des hereditatē tuā in opprobriū: vt dñentur eis nationes. Quare dicūt

in populis: vbi est deus eorū? Zelatus est dñs terram suā: ⁊ pepercit populo suo.

Et respondit domin⁹: Et dixit populo suo. Ecce ego mittam vobis frumentum: ⁊ vinum: ⁊ oleū. Et replebūt

min̄ in eis. Et non dabo vobis ultra

frumentum: ⁊ vinum: ⁊ oleū. Et replebūt min̄ in eis. Et non dabo vobis ultra

frumentum: ⁊ vinum: ⁊ oleū. Et replebūt min̄ in eis. Et non dabo vobis ultra

frumentum: ⁊ vinum: ⁊ oleū. Et replebūt min̄ in eis. Et non dabo vobis ultra

frumentum: ⁊ vinum: ⁊ oleū. Et replebūt min̄ in eis. Et non dabo vobis ultra

BEATI PAULI.

frumentū. in persona dñi hoc dicit: cōtra sterilitatē quā fuerat interminatus. Opprobriū gentibus contra illud quod supra dixit. Hereditatem in opprobrium. ¶ Feria quinta sequenti.

Aegrotauit Ezechias. ex Esa. c. xxxviii. in quo posteaq̄ ppheta descripsit liberationē ab hoste. hic cōsequēter ponit eius sospitatem a morbo in quē iciderat. Usq; ad mortem: idest morbo incurabili. Filius Amos. nō is qui fuit vnus de duodecim prophetis minoribus: sed et ali⁹ et ipse ppheta. Dispone. vt sic dicam fac testamētum. Ad parietem: vt attent⁹ oraret. In veritate. non hoc dicit imputando bona que fert: sed magis ostendēs se gratū de beneficijs acceptis. Dies tuos. ante hac exactos. Ecce ego adiciam. hoc signum pertinet ad pmissi cōfirmationem: quod de horologio subiungit. Regis Assyriorum. q̄ gerebat bellum cū hebreis. de quo in prece dēti capitulo dixerat: quod angelus domini percussit in castris Assyriorum cētum octoginta quinq; milia.

opprobrium in gentibus. Dicit dominus omnipotens. ¶ Feria. v. Esaiæ prophete. Capitulo. xxxviii.

IN diebus illis. Aegrotauit Ezechias vsq; ad mortē: & introiuit ad eū Esaias filius Amos propheta. Et dixit ei. Hec dicit dominus. Dispone domui tuę: quia morieris tu: & nō viues. Et conuertit Ezechias faciē suam ad parietem: & orauit ad dominum: & dixit. Obsecro domine: memēto quæso quomodo ambulauerim coram te in veritate: & corde perfecto: quod bonum est in oculis tuis fecerim. Et fleuit Ezechias fletu magno. Et factum est uerbum dñi ad Esaiam pphetā: dicens. Vade: & dic Ezechia. Hec dicit dñs deus Dauid patris tui. Audiui orationem tuā: & vidi lachrymas tuas. Ecce ego adiciā super dies tuos quindécim annos: & de manu regis Assyriorum eruā te: & ciuitatem istam: & ptegam eā. Dicit dominus omnipotens.

¶ Feria sexta. Esaiæ prophete. Capitulo. lviit.

¶ Feria sexta sequenti.

d iiii

EPISTOLAE.

octoginta quinque milia.

¶ Feria sexta sequenti.

Clama ne cesses. Ex Esaiâ capitul. lviij. quanq̄ hebreorum quidã hec prophete verba aliter interpretentur: de christo v̄turo cõmodius intelliguntur. Clama ne cesses. Verba sunt patris ad christum hominẽ. Quasi tuba. id quod christus in predicatione fecit euangelij. **P**opulo meo. scz iudeorum. Domui Jacob. q̄ dicitur etiam israel.

Me querunt. legẽdo verba legis: vt boni videantur apud plebẽ. Volunt. subaudi videri: qđ eis saluator obicit arguẽdo illos de hypocrisi. Non dereliquerit. cũ fecerit contrarium. Rogãt me. vt opituler eis contra persecuẽtes. Volunt appropinquare. cũ re vera aliud faciunt. et in sui cõmẽdationem dicunt. Ieiunauimus. hoc ⁊ phariseus ille imputat: qđ ieiunabat bis in sabbato. Ius humiliamus. in cinere

⁊ sacco. Et nescisti: idest dissimulasti te nescire. Ecce in die. Verba sunt domini exprobrãtis iudeorum arrogantiam simul ⁊ simulationem. Voluntas vestra. idest voluntatis prauitas. Debitor res repetitis. cõtra illud oratiõis dominice. dimitte nobis sicut nos dimittimus. Percutitis pugno. iniuriam proximo inferentes. Et audiat. idest si vultis preces vestras a deo exaudiri. Quod elegi: idest quod ego approbo/ dicit dominus. Affligere animam suã. p̄ carnis abstinentiam. ⁊ intermisit hec pauca verba: nunqđ cõtorquere qđ circuli caput suũ: ⁊ sacco: ⁊ cinerẽ sternere: deide infert.

Haec dicit dñs. Clama ne cesses. quasi tuba exalta vocẽ tuã: ⁊ annũcia populo meo scelera eorũ ⁊ domui Jacob pctã eorũ. Me etenim de die in diẽ quærũt: ⁊ scire vias meas volunt: quasi gens q̄ iusticiã fecerit: ⁊ quæ iudiciũ dei sui nõ dereliquerit. Rogant me iudicia iusticiæ: ⁊ appropinquare deo volũt. Quare ieiunauimus ⁊ nõ aspexisti: humiliauimus animas nostras: ⁊ nescisti? Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra: ⁊ oēs debitorẽs v̄ros repetitis. Ecce ad lites ⁊ cõtentiones ieiunatis: ⁊ pcutitis pugno imple. Nolite ieiunare sicut vsq̄ ad hãc diem vt audiat in excelsis clamor vester. Nunquid tale est ieiunium quod elegi: per diẽ affligere hominẽ

BEATI PAULI

Nunquid istud vocabis ieiunium, subaudi acceptum et approbatum mihi? Nonne hoc, quod sequitur, scilicet abstinere a malo: et facere bonum. Colligationes impietatis, quia iudei principes intendebant calumnias et cautelas pauperibus quibus illos postea diripiebant bona. Fasciculos, id est onera incportabilia. De quibus Matthei, xxiii, alligat onera

animam suam? Nunquid istud vocabis ieiunium: & diem acceptabilem domino? Nonne hoc est maius ieiunium: quod elegi? Dissolve Colligationes impietatis: solve fasciculos deprimentes. Dimitte eos qui confracti sunt liberos: & omne onus eorum dirumpe. Et range esurienti panem tuum: & egenos vagosque induc in domum tuam. Cum videris nudum operi eum: & carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum: & sanitas tua citius orietur. Et anteibit faciem tuam iusticia tua: & gloria domini colliget te. Tunc invocabis & dominus exaudiet. Clamabis: & dicet adsum. Quia misericors sum Dominus deus tuus.

Sabbato, Esaię pphete, Cap. lviii.
Hec dicit dominus deus. Si abstuleris de medio tui catenam: & desieris digitum extendere: & loqui quod non potest: cum effuderis esurientiam tuam & animam afflictam repleueris: orientur in tenebris lux tua: & tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiem dabit

gendo digitum. Effuderis animam, id est miserationis affectum. Repleueris, ex paupertate subleuando. Lux tua, id est auferentur tibi tenebre in quibus errabas. Requiem: id est mensis pacem.

grauia. Confracti sunt, id est in seruitute detenti. et subdit alia misericordie opera. Erumpet lumen tuum, quia orietur tibi sol iusticie. Sanitas, a peccati morbo. Anteibit iusticia, per angelum te custodientem qui astat dei presentie. Colliget te, in die mortis. Quia misericors, hoc adiectum est: quia in hebreo non habetur.

Sabbato sequenti.
Si abstuleris de medio. Verba sunt eiusdem prophete que sequuntur post superioris prophete finem, dicit igitur. Si abstuleris catenam, scilicet que tenebas in pedum tuis cauillationibus. Extendere digitum notando alios de infamia: ut poete dicunt medium porrigendo digitum.

EPISTOLAE

Ossa tua. ab infirmitate liberum reddet. Hortus irriguus. i. fertilis ex eo quod frequenter rigatur. Edificabuntur deserta. q̄a etiā tuo exemplo alios ad te allicies qui erant abalienati. Edificator sepium. i. spinarum ex quibus hortis pretenduntur sepes. Semitas in quietem. i. vias angustas in latitudinem deducēs. A sabbato pedem. i. nihil mali per-

petraueris. Facere. i. ad faciendū aliquid pro libidine tua. Delicatum. vacando tantum rebus diuinis et abstinendo a labore. Glorificaueris eum. i. honoraueris. Vias tuas. in quibus ante hac ambulabas. Voluntas tua. i. pars irrationalis: sed omnia per rationē expedies. Delectaberis. quia cōsolabitur te dominus. Sustollam te. in contemplationem rerum diuinarum. Hereditate patris. cuius christiani sūt veri heredes exheredatis iudeis.

Dominica in quadagesima.

Hortatur vos. Ex epistola. ij. ad Corinthios capitulo. vj.

In quo postea q̄ apostolus commendauit ministerium noui testamenti: hic hortatur alios ad executionem debitā huius ministerij et armat apostolus christi milites in quatuor virtutibus cardinalibus. Et primo in fortitudine dicens. Adiuuantes. i. cooperantes

tibi dñs deus tuus semper: & implebit splendoribus animam tuā: & ossa tua liberabit. & eris quasi hortus irriguus: & sicut fons aquarū cuius non deficiēt aquę. Et edificabuntur in te deserta sæculorū: fundamenta generatiōis & generatiōis suscitabis. Et vocaberis edificator sepiū: auertens semitas in quietē. Si auerteris a sabbato pedem tuū: facere volūtātē tuā in die sancto meo: & vocaueris sabbatū delicatū: & sanctū dñi gloriosum: & glorificaueris eū: dū nō facis vias tuas: & nō inuenietur voluntas tua vt loquaris sermonē: tunc delectaberis super dño deo tuo. Et sustollā te super altitudinem terre: & cibabo te hereditate Iacob patris tui. Os enim domini locutum est hec.

Dominica in. xl. Beati Pauli ad Corinthios. ij. Cap. vi.

Fratres. Hortamur vos ne in vanum gratiam dei recipiatis. Amen enim. T̄pe accepto exaudiui te.

BEATIPAVLI

est deo quasi ministri. In vacuis. i. in vanis. sed dicit quispiam gratia dei non est in manu mea. subiungit. Tempore accepto. i. noue legis. Et est Esai. xlix. Die salutis. sub saluatore christo uiuentibus. Memini dantes. i. nolimus dare scandalum et occasionem. Exhibeamus. per presens legendum est sicut in greco exhibem⁹.

Et die salutis audiui te. Ecce nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis. Nemini dantes ullam offensionem: ut non vituperetur ministerium nostrum. Sed in omnibus exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei ministros: in multa patientia: in tribulationibus: in necessitatibus: in angustiis: in plagis: in carceribus: in seditionibus: in laboribus: in vigiliis: in ieiuniis: in castitate: in scientia: in longanimitate: in suauitate: in spiritu sancto: in charitate non ficta: in uerbo ueritatis: in uirtute dei. Per arma iusticie a dextris & a sinistris: per gloriam & ignobilitatem: per infamiam & bonam famam: ut seductores & ueraces: sicut qui ignoti & cogniti. Quasi morientes & ecce uiuimus: ut castigati: & non mortificati. Quasi tristes: semper autem gaudentes. Sicut egentes: multos autem locupletantes. Tanquam nihil habentes & omnia possidentes.

Feria secunda Ezechielis prophete. Capitulum xxxiiii.

felices et miseri. aliorum vero felices. ipsi uero se ipsos beatos existimabant.

Feria secunda sequenti.

ta patientia. que est fortitudinis pars. In castitate et ieiuniis. quod est temperantie opus. In scientia quod est opus tertie uirtutis: hoc est prudentie: cui adiungit longanimitatem charitatem et ueritatem. Per arma iusticie: quod est ultime uirtutis cardinalis opus. A dextris et sinistris. i. secundorum et aduersorum. quia uirtus est equanimiter inter prospera et aduersa se habere: per gloriam et ecce prospera: per ignobilitatem: ecce aduersa. nam obiciebatur apostolis ignobilitas. Infamia et bona fama. Eodem modo sunt exponenda. et que sequuntur. Seductores et ueraces. Noti et ignoti. Morientes et uiui. etc. quia opinione quorundam reputabantur in

ad aliud iussero. Ascēdēs. i. dñi est in ipso articulo ascēdendi. Sento-
ribus. illis septuaginta quibus comiserat gubernationis curā. Re-
uertamur. s. ego et iosue. Aaron. fratrem Moysi. Hur. s. maritum anne
sororis Moysi. Questionis. i. litigij aut controuersie. Referetis ad
eos. i. ad illos iudicium: Ascendisset Moyses. relicto Josue in motibus
articulo sine humero.

Operuit montē. quod
erat signū pñtis dñi.
Sex diebus. anteaquā
illū dñs alloqueret: ni-
hilomin⁹ tñ et postea
nubes perstitit: quia et
septimo die de nube il-
lū vocauit. Quasi
ignis: qui eripens de
nube tēdebat in subli-
me: ita ut posset in cas-
stris videri. In montē
s. motis verticē. Qua-
draginta diebus. hoc
prefigurabat quadra-
ginta dierum ieiunium quod
facit ad rē: quēadmo-
dum et quod sequitur de he-
lia propheta.

Uenit helias in
Bersabe. ex. iij.
Regū volumine cap.
xix. In quo posteaquē
dixit quod Jezabel regis
Achab vxor minata ē
mortē helie propterea
quod occidit prophetas
Baal: nū scribitur quō
fugiēs regione minas
venit i Bersabe iuda. et adiecit iuda. quā ē altera eiusdē nois in tribu
Simeonis. Josue. xliij. Pueri sui. s. filij mulieris quē suscitauerat.

tabulas lapideas: & legē ac mandata quae
scripsi: ut doceas filios israel. Surrexit
Moyses & iosue minister eius. Ascen-
densque moyses in motē dei: senioribus
ait. Expectate hic: donec reuertamur
ad vos. Habetis Aarō & hur vobiscū:
si quid natū fuerit questionis: referetis
ad eos. Cumque ascendisset Moyses: ope-
ruit nubes montē: & habitauit gloria
dñi super sinai: tegens illū nube sex die-
bus. Septimo autē die vocauit eū dñs
de medio caliginis. Erat autem species
glorię dñi: quasi ignis ardens sup ver-
ticem montis in conspectu filiorum israel.
Ingressusque Moyses medium nebulae:
ascendit in montē. Et fuit ibi quadra-
ginta diebus & quadraginta noctibus.

¶ Lectio libri Regum. iij.
Capitulo. xix.

In diebus illis. Venit Helias in Ber-
sabe iuda: & dimisit ibi puerum suum:

¶ Venit Helias in Bersabe iuda. et adiecit iuda. quā ē altera eiusdē nois in tribu
Simeonis. Josue. xliij. Pueri sui. s. filij mulieris quē suscitauerat.

BEATI PAULI.

Anime sue. i. petiuit a deo mortē. Juniperus arbor est quibusdā in locis adeo ramis protentis vt vmbra faciat. Vergilius in bucolicis. Juniperi grauis vmbra. Obdormiuit. ex itinere labore fessus. Sub cineris panis. cuiusmodi panes etiā hodie multis in locis fiūt: qui etiā in libris regum: & Paralipomenonis collyride sive collycide

& perrexit in desertum viā vnius diei. Cūq; venisset & sederet subter vnam iuniperum: petiuit anime sue vt moreretur. Et ait. Sufficit mihi domine: tolle animam meam. Neq; enim melior sum quam patres mei. Proiecitq; se: & obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum: dixitq; ei. Surge comede. Et respexit, & ecce ad caput suum sub cineris panis: & vas aque. Comedit ergo: & bibit: & rursus obdormiuit. Reuersusq; est angelus domini secundo: & tetigit eum dixitq; illi. Surge comede: grandis em tibi restat via. Qui cum surrexisset: comedit & bibit. Et ambulauit i fortitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus vsq; ad montē dei Oreb.

¶ FERIA QUINTA. Lectio Ezechielis prophete. Capitulum xviii.

IN diebus illis. Factus est sermo dñi ad me dicens. Quid est q̄ inter vos pabolam vertitis in puerbiū istud in Et sunt vba dei. Est aut pabola gñe dissimiliū cōparatio. Prouerbiis

vocantur. In fortitudine. quoniam etiam ex natura sua plurimum alimentū habet vnde athletis ministrabatur. Iuuenalis comedunt colliphia pauca. In Oreb. Mons est in regione Madian non longe a syna. Eusebius tamen in Topographia locū esse dicit trans iordanem.

¶ FERIA QUARTA SEQUENTI.

Hic est sermo domini Ex Ezechiele propheta capi. xviii. in quo supponēdum est: quod iudei conquerebantur dicētes: quod deus illos puniebat nō pro suis sed pro parentum delictis. ad quorum confutationem proponit. parabolam ex p̄ros verbis hñtē fundamētū dicens. Quid est hoc?

EPISTOLAE

ad aliud iussu. Ascendēs. i. dñi est in ipso articulo ascendendi. Scito
ribus. illis septuaginta quibus comiserat gubernationis curā. Re
uertamur. s. ego et iosue. Aaron. fratrem Moysi. Hur. s. mariti anne
sororis Moysi. Questionis. i. litigii aut controuersie. Referetis ad
eos. i. ad illoz iudiciū: Ascendisset Moyses. relicto Josue in motib⁹
articulo siue humero.

Operuit montē. quod
erat signū pñtis dñi.
Sex dieb⁹. anteaquā
illū dñs alloqueret: ni
hilomin⁹ tñ et postea
nubes perstitit: quia et
septimo die de nube il
lū vocauit. Quasi
ignis: qui eripens de
nube tēdebat in subli
me: ita ut posset in cas
tris videri. In montē
i. mōtis verticē. Qua
draginta diebus. hoc
prefigurabat quadra
ginta diez ieiuniū qd
facit ad rē: quēadmo
dum et qd sequit de he
lia propheta.

Uenit helias in
Bersabe. ex. iij.
Regū volumine cap.
xix. In quo posteaq̄
dixit q̄ Jezabel regis
Achab vxor minata ē
montē helie propterea
qd occidit prophetas
Baal: nū scribit̄ quō
fugiēs regione minas
venit i Bersabe iuda. et adiecit iuda. qm̄ ē altera eiusdē nois in tribu
Simeonis. Josue. xliij. Puerū suū. s. illū mulieris quē suscitauerat.

tabulas lapideas: & legē ac mandata q̄
scripsi: ut doceas filios israel. Surrexit
Moses & iosue minister eius. Ascen
densq̄ moyses in mōtē dei: seniorib⁹
ait. Expectate hic: donec reuertamur
ad vos. Habetis Aarō & hur vobiscū:
si quid natū fuerit questionis: referetis
ad eos. Cumq̄ ascendisset Moyses: ope
ruit nubes montē: & habitauit gloria
dñi super sinai: tegens illū nube sex die
bus. Septimo autē die vocauit eū dñs
de medio caliginis. Erat autem species
glorię dñi: quasi ignis ardens sup ver
ticem montis in conspectu filioz: isrl.
Ingressusq̄ Moyses medium nebulę:
ascendit in montē. Et fuit ibi quadra
ginta dieb⁹ & quadraginta noctibus.

Lectio libri Regum. iij. Capitulo. xix.

In dieb⁹ illis. Venit Helias in Ber
sabe iuda: & dimisit ibi puerū suū:

venit i Bersabe iuda. et adiecit iuda. qm̄ ē altera eiusdē nois in tribu
Simeonis. Josue. xliij. Puerū suū. s. illū mulieris quē suscitauerat.

BEATI PAULI.

Anime sue. i. petiuit a deo mortē. Juniperus arbor est quibusdā in locis adeo ramis protentis vt vmbra faciat. Vergilius in bucolicis. Juniperi grauis vmbra. Obdormiuit. ex itinere labore fessus. Sub cinerū panis. cuiusmodi panes etiā hodie multis in locis fiūt: qui etiā in libris regum: & Paralipomenonis collyride siue collycide

& perrexit in desertum viā vnius diei. Cūq; venisset & sederet subter vnam iuniperum: petiuit anime sue vt more retur. Et ait. Sufficit mihi domine: tolle animam meam. Neq; enim melior sum quam patres mei. Proiecitq; se: & obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum: dixitq; ei. Surge comede. Et respexit, & ecce ad caput suum sub cinerū panis: & vas aque. Comedit ergo: & bibit: & rursus obdormiuit. Reuersusq; est angelus domini secundo: & tetigit eum dixitq; illi. Surge comede: grandis em̄ tibi restat via. Qui cum surrexisset: comedit & bibit. Et ambulauit i fortitudine cibi illius quadraginta diebus & quadraginta noctibus vsq; ad montē dei Oreb.

¶ Feria quinta. Lectio Ezechielis prophete. Capitulum. xviii.

IN dieb; illis. Fact; ē sermo dñi ad me dicēs. Quid est q̄ inter vos pabolam veritatis in puerbiū istud in Et sunt vba dei. Est aut; pabola gñe dissimiliū cōpario. Prouerbiis

vocantur. In fortitudine. quoniam etiam ex natura sua plurimum alimentū habet vnde athletis ministrabatur. Iuuenalis comedunt colliphia pauca. In Oreb. Mons est in regione Madian non longe a syna. Eusebius tamen in Topographia locū esse dicit trans iordanem.

¶ Feria quarta sequenti.

Fact; est sermo domini Ex Ezechiele propheta capi. xviii. in quo supponēdum est: quod iudei conquerebantur dicētes: quod deus illos puniebat nō pro suis sed pro parentum delictis. ad quorum confutationem proponit. parabolam ex Prouerbio hñtē fundamētū dicēs. Quid ē hoc?

EPISTOLAE

vero/que a grecis dici-
 tur paroemia: senten-
 tia rebus temporibus
 q̄ accommodata: igit̄
 dicit quod similitudo
 versa est in sententiā.
 Comederūt vnam. id
 est peccauerunt. Ob-
 stupuerunt: id est lues-
 runt peccati penam.
 Vno ergo. iurandi est
 forma apud hebreos.
 Si erit. quasi dicat. nō
 erit. sicut illud psalmi
 Si introibunt in res-
 quietem meā. Ipse mor-
 rietur. non filius p̄ pa-
 tre. Et vir. per exē-
 plum ostēdit quod dixit.
 In montibus. vbi
 erant idola indígena-
 rum. Unde de bonis
 regibus in libris Re-
 gum quod abstulerūt
 excelsa. Dignus debi-
 tor. in suprema neces-
 sitate illius rei consti-
 tuto. Iudiciuz fecerit.
 sumptus arbiter inter
 discepantes. Quod
 si. exemplum a cōtra-
 rio de filio p̄uerso ho-
 minis iusticie operib⁹
 cuius opera cōtraria
 repetit. Cum vnuer-
 sa hec. non collectivē
 sed distributivē p̄ quo
 terra israel dicentes. Patres comederūt
 vnam acerbam: & dentes filiorum ob-
 stupescunt. Vno ego dicit dñs deus.
 Si erit vobis vltra parabola hec in pro-
 uerbiū in israel. ecce oēs aīe meę sunt.
 vt aīa patris: ita & anima filii mea est.
 Anima que peccauerit: ipsa morietur.
 & vir si fuerit iustus: & fecerit iudiciū
 & iusticiā: in montibus nō comederit:
 et oculos suos nō leuauerit ad idola do-
 mus israel: & vxorem proximi sui nō
 violauerit: et ad mulierem menstruata
 non accesserit: et hominē non contris-
 stauerit: pignus debitori reddiderit: p̄
 vim nihil rapuerit: panē suū esurienti
 dederit: et nudum operuerit vestimen-
 to: ad vsurā nō cōmodauerit: et ampli⁹
 non acceperit: ab iniquitate auerterit
 manū suā: et iudiciū verū fecerit inter
 virū & virū: in p̄ceptis meis ambu-
 lauerit. et iudicia mea custodierit. vt fa-
 ciat veritatem: hic iustus est. Vita viuet
 ait dñs deus. Quod si genuerit filium
 latronē effundentē sanguinē: et fecerit
 vnum de istis: et hęc quidem omnia
 non facientem: nunquid viuet? non vi-
 uet. Cum vnuerfa hęc detestanda fece-
 rit: morte morietur. Sanguis eius in
 ipso erit. Quod si genuerit filium: qui
 videns omnia peccata patris sui que fe-
 cit timuerit: et non fecerit simile eis: et
 iudicia mea fecerit: et i p̄ceptis meis
 ambulauerit: hic non morietur in ini-

BEATI PAULI.

quitatē patris sui: sed vita viuet. Pater eius quia calumniatus est: & vim fecit fratri: & malū opatus est in medio populi sui: ecce mortu⁹ est in iniquitate sua. Et dicitis. Quare nō portabit fili⁹ iniquitatem patris? Videlicet quia fili⁹ iudiciū: & iusticiā operatus est. Omnia p̄cepta mea custodiuit: & fecit illa: vita viuet. Ait dñs omnipotens.

¶ Feria. vi. Ezechielis prophetae. Capitulum. xviii.

Haec dicit dñs deus. Anima que peccauerit ipsa morietur. Fili⁹ non portabit iniquitatē patris. & pater nō portabit iniquitatē filii. Iusticia iusti super eū erit: & impietas impii erit super eum. Si autē impius egerit penitentiā ab oībus peccatis suis quae operat⁹ est: & custodierit vniuersa p̄cepta mea: et fecerit iudiciū & iusticiā vita viuet & nō moriet⁹. Oīum iniquitatum ei⁹ quas opatus est: nō recordabor. In iusticia sua quā opat⁹ est: viuet. Nūquid volūtat̄s meae est mors impij: dicit dñs deus: & nō cōuertat⁹ a viis suis: & viuat? Si autē auerterit se iustus a iusticia sua: & fecerit iniquitatē scđm oēs abominatiōes: quas opari solet impius: nunquid viuet? Oēs iusticiae eius quas fecerat: non recordabuntur. In prauaricatione sua qua prauaricatus est: & in peccato suo quod peccauit: in ip̄is morietur. Et dixistis. Nō est aequa via do-

libet illorum. Quod si. exēplū de filio iusto patris iniusti. Et oīa sunt ex superiorib⁹ manifesta.

¶ Feria. vii. sequenti.

Anima q̄ peccauerit. Ex codē cap. xviii. Ezechielis.

Ubi posteaq̄ supiora colligit ponit exempla de aduertentibus se a proposito: et primo de malo in bonū.

Omnia p̄cepta. nā peccans in vno factus est omnium reus.

Non recordabor. puniendo eternaliter. punientur tamen temporaliter. Si autē auerterit se iustus. Nonit exēplum de auerente se a bono in malum.

Iusticie quas fecerat. scilicet tēpore gratie. Non recordabuntur. genus verbi posuit pro genere: hoc est deponens pro actiuo.

Et dixistis. subaudi male de me opinantes. Non est equa sic puniendo / quemadmodum est dictum.

e

EPISTOLAE.

Cū auerterit se impius. exēplū a pirario ⁊ supi ora colligēs: vnū quē q̄ iuxta vias suas iudicabo. i. s̄m opa q̄ gēf sit. ¶ Sabbō sequēti.

U Quur̄ ē Moy ses. Ex Deuter. ro. c. xxvj. In q̄ postea q̄ posuit legis p̄cepta: nunc dicit q̄ debet hō esse gratus de beneficijs a deo acceptis: et quo modo sit a deo p̄caturus. De sanctuario. q̄d si sanctario potius esset legendū. nā sanctaria sunt vbi sc̄e reponunt̄ res. Habituaculo celozū. q̄z celsū celi dño: tñ in terra q̄z illi habitaculū p̄struit ad illi⁹ celestis imaginem. Hodie dñs. de obediētia i diuinis mādatis. Et dicit hodie p̄ eo q̄d est semp. quale est illud. Ego hodie genui te. ⁊ q̄d sequitur dñm elegisti hodie. i. in eternū ex quo legē illius in mōte sinay accepisti: et hodie elegit te eodē modo est exponendum. Peculiaris. idest propri⁹ a peculiario/ quod est p̄p̄riū

mihi. Audite ergo domus israel. Num quid via mea nō est æqua: & nō magis viæ vestre prauæ sunt? Cū em̄ auerterit se iust⁹ a iusticia sua: & fecerit iniquitatē: moriet̄ in eis. In iniusticia sua quā operatus est/ moriet̄. Et cū auerterit se impius ab impietate sua quā opatus est: & fecerit iusticiū & iusticiā: ipse animā suā viuificabit. Cōsiderans em̄ & auertens se ab omnibus iniquitatibus suis: quas operatus est: vita viuet & nō morietur. Dicit dominus omnipotens.

¶ Sabbato. Lectio Deuteronomii. Capitulo. xxvi.

IN diebus illis. Loquutus est Moyses ad dominū dicens. Respice domine de sanctuario tuo: & de excelso cœlorū habitaculo: & benedic populo tuo israel: & terræ quam dedisti nobis: sicut iurasti patribus nostris: terræ lacte & melle mananti. Audi israel. Hodie dominus deus tuus præcepit tibi: vt facias mādata eius atq̄ iudicia: & custodias & impleas ex toto corde tuo: & ex tota anima tua. Dominū elegisti hodie: vt sit tibi deus: & ambules in viis eius: & custodias ceremonias illius: & mandata atq̄ iudicia: & obedias eius imperio. Et dominus elegit te hodie: vt sis ei populus peculiaris: sicut loquutus est tibi: vt custodias omnia præcepta illius: & faciet te excel-

BEATIPAVLI.

elus qui seruit. Excelsiorem. quod fecit in populo christiano israelitico populo abdicato. Quas creauit. quia omnia in dei gloriam ordinantur.

In diebus illis: dixit Moses filiis israel. Si custodieritis etc. Ex Deutero. cap. xi. Ubi posteaquam posuit legis precepta pres-

fiorem cunctis gentibus: quas creauit in laudem & nomē & gloriam suam. Et sis populus sanctus domini dei tui: sicut loquutus est.

¶ Lectio Deuteronomii.
Capitulo. xi.

In diebus illis. Dixit Moyse filiis israel. Si custodieritis mandata quæ ego precipio vobis: & feceritis ea: ut diligatis dominum deum vestrum: & ambuletis in omnibus viis eius adherentes ei: disperdet dominus omnes gentes istas ante faciem vestram: & possidebitis eas quæ maiores & fortiores vobis sunt. Omnis locus quem calcauerit pes vester: vester erit. A deserto & libano & flumine magno euphrate usque ad mare occidentale erunt termini vestri. Nullus stabit contra vos. Terrorem vestrum & formidinem dabit dominus deus vester super omnem terram: quam calcaturi estis: sicut loquutus est vobis dominus deus vester.

¶ Lectio Macchabeorum.
ii. Capitulo. i.

In diebus illis. Orationē faciebāt omnes sacerdotes dum offerrent

ma seruātibus illa. p
ponit deum vestrum quod
potissimum est ex pre
ceptis. Gentes istas:
quarum regiones pos
sessori estis. Fortiores
res vobis. et numero et
roboze. A deserto des
criptio est terre pro
missionis. nā desertū
est a meridie. libanus
mōs a septentrione. eu
phrates ab ortu solis:
ab occasu vero mare oc
cidentalē. id est Cyprū
quod iudeam ab oc
casu abluūt. Terro
rem vestrum. actiue
id est quem hostib⁹ ve
stris inueniētis.

In diebus illis.
Orationem fa
ciebant. Ex secundo
Maccabeorum libro
capitulo primo. Sed
verborum epistola or
dine permutato.

Est autem epistola
iudeorum habitantiū
in iudea ad eos qui ha
bitant in egypto.

Inuitant namque eos

EPISTOLAE.

ad celebratē quorūdam festoz ob victorias partas de hostib⁹: & faciunt rogātes qđ vt ipsi fecerunt. Et p̄mo ponit qđ sacerdotes ei⁹ faciebant. Jonatha. qđ erat cantoz p̄nceps: dicentib⁹ benefaciat vobis deus. hec v̄ba nō sunt respondentū: sed mittentū l̄ras: in capite ipsius ep̄le in quo bene p̄cant illis ad quos scribit: sicut nos solem⁹ dicere salutē. Sed nihil refert: cū ad p̄positum faciant. Lectio satis patet.

Miserere nr̄i de⁹. Ex Ecclesiasticis co. c. xxxvj. Ubi ponit oratio qua presul vii debet fundēs preces p̄ omnibus tā gētilibus q̄ iudeis. deinde p̄ iudeis peculiariter. Respice nos. quod est idē qđ faue nobis. Lumen miserationū tuarum. quia eo tempore quo autor hunc librum scribebat: iudei erant quodāmodo in tenebris imminente illis p̄tholemeo Soterē egypti rege. Leuam tuam. ac tunc pro terrore. Alleua manum tuam. pro aggraua dep̄imēdo eos ad interitum. Sicut in conspectu eorum. reducens nos ab idolatria per flagella: vt in. iiii. Regum legim⁹.

sacrificiū pro populo israel. Ionatha inchoante: cæteris autē respōdentib⁹: & dicētib⁹. Benefaciat vobis deus: & meminerit testamētī sui qđ ad Abraā & Isaac & Iacob loquutus est seruiorū suorum fideiū. Et det vobis cor omnibus: vt colatis eū: & faciatis eius voluntatem. Adaperiat cor vestrum in lege sua & in p̄ceptis suis: & faciat pacem. Exaudiat dominus orationes vestras: & reconciletur vobis: nec vos deserat in tēpore malo dominus deus noster.

Lectio libri sapientiæ.
Eccle. Capitulo. xxxvi.

Miserere nostri de⁹ oīm: & respice nos: & ostende nobis lumen miserationū tuarū. Et immitte timorē tuum sup̄ gentes: q̄ nō exquisierūt te: vt cognoscāt quia non est de⁹ nisi tu: vt enarret magnalia tua. Alleua manū tuam. Sicut em̄ in cōspectu eorū sanctificatus es in nobis: sic in cōspectu nostro magnificeris in eis vt cognoscant te: sicut & nos cognouimus: qm̄ nō est de⁹ p̄ter te dñe. Innoua

Magnificeris in eis, idest magnus appareas. Innoua signa. sicut

BEATI PAULI:

fecisti quo tēpore patres nostros ex egyptia seruitute liberaſti. Magnū ⁊ brachiū. quib⁹ mirabilia illa fecisti. Furore ⁊ iram. que sunt puniendī instrumēta. Extolle: idest extra terram ⁊ terminos patrie pone: al̄s extollere p̄ laudare. Festina tēpus. s. illorū punitionis ⁊ nostre liberationis. Et memēto finis. s. aduētus messie: idest

gna: ⁊ immuta mirabilia. Glorifica manū: ⁊ brachiū dextrum. Excita furorem: ⁊ effunde irā. Extolle aduersarium: ⁊ afflige inimicū. Festina tēpus: ⁊ memēto finis: vt enarrēt magnalia tua domine deus noster.

¶ Lectio Danielis prophete. Capitulo. iij.

IN dieb⁹ illis. Angel⁹ dñi descendit cū Azaria ⁊ sociis eius in fornacē. Et excussit flāman ignis de fornace: ⁊ fecit mediū fornacis q̄si vētū roris flantē. Flāma autē diffusa est super fornacē cubitis quadraginta nouē: ⁊ incēdit quos reperit iuxta fornacē de chaldeis ministros regis: qui eā incendebāt. Illos autē non tetigit omnino ignis: neq; cōtristauit: neq; qcq; molestiæ intulit. Tūc hi tres quasi ex vno ore laudabāt ⁊ glorificabāt ⁊ bñdicebāt deū in fornace: dicentes. Bñdictus es dñe de⁹ patrū nostrorū: ⁊ laudabilis ⁊ superexaltatus in sæcula. Et benedictū nomē glorię tuę: ⁊ sanctū ⁊ laudabile ⁊ superexaltatū in om̄ibus sæculis. Benedict⁹ es i tēplo factō

templo glorię tue. proprie templum est celum. vt Seneca in hercule

christi quem hebrei expectant: ⁊ nos venisse iam confitemur.

In diebus illis. Angelus domini. Ex Daniele capit. iij. vbi legit: qd̄ Nabuchodonosor rex Chaldeorum iussit tres pueros Danielis comites mitti in fornacē ignis: propterea quod noluerint adorare statuam illam quam erexerat: quibus in fornace positis deus misit in auxilium angelū suum: et quid fecerit narrat.

Cum azaria. qui pri⁹ vocabatur abdenago: et sociis eius: scz Ananie ⁊ Misaeli. Venitum roris: idest flatus afferentem roris refrigerationem. Tunc hi tres. Quid pueri fecerint ostendit posteaq; sunt liberati. Nomē sanctum: idest tetragramatō: hoc est quatuor litterarum. In

PISTOLAE.

furente: templa summi vidua deserui etheris. In throno: idest in sede celesti: quia celum est sedes eius ⁊ terra scabellum pedū eius.

Intueris abyssos. idest mundi huius impenetrabilia ⁊ secreta.

Ratres. Rogamus vos. Ex epistola ad Thessalonicenses. j. c. v. In quo ostendit quomodo Thessalonicenses se debeant habere erga proximos.

Corripite inquietos. In greco admonete inordinatos.

Pusillanimes: idest in tribulationibus desidentes. In omnibus. scilicet tam prosperis quam aduersis. In greco legitur in omnibus: et est idem sensus.

Spiritum. quomodo se debeant habere erga deum ⁊ religionem. Spiritum igitur pro deuotione intelligit. Prophetias. i. expositionem sacre scripturę. Ab omni specie. idest non solum a malo: sed etiam ab eo quod habet mali suspicionem. Deus pacis. scilicet auctor et dator. Per omnia. idest omnino: vt integer. In greco est integer spiritus vester ⁊ c.

¶ Dominica secunda.

glorię tuę: ⁊ superlaudabilis ⁊ supergloriosus in sæcula. Benedictus es in throno regni tui: ⁊ superlaudabilis ⁊ superexaltatus in sæcula. Benedictus es qui intueris abyssos: ⁊ sedes super cherubin: ⁊ laudabilis ⁊ superexaltatus in sæcula.

¶ Ad Thessalonicenses.

Capitulo. v.

Ratres. Rogamus vos: corripite inquietos: consolamini pusillanimes: suscipite infirmos: patientes. Note ad omnes. Videte ne quis malum pro malo reddat alicui: sed semper quod bonū est sectamini inuicem: ⁊ in omnes. Semper gaudete: sine intermissione orate: in omnibus gratias agite. Hęc enim volūtas dei in christo iesu in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere: prophetas nolite spernere. Omnia autem probate: quod bonū est tenete. ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autē deus pacis sanctificet vos per oīa: vt integer spiritus vester: ⁊ aīa ⁊ corpus sine querela in die aduentus dñi nostri Iesu christi seruetur.

¶ Dominica. ii. Ad Thessalonicenses. i. Capitulo. iiii.

Ratres. Rogamus vos et obsecramus. Ex epistola. j. ad Thes-
salonicenses cap. iij. in quo illos ad pudicitiam hortat: quod forte
promores erant ad venerea. Accepistis a nobis. id est audistis cum
eramus presentes. Sic et ambuletis. hoc non est in greco subintel-
ligitur tamen. Sanctificatio vestra: id est ut mundi sitis et sancti.

Ratres. Rogamus vos & obsecra-
mus in domino iesu: ut quemad-
modum accepistis a nobis: quo-
modo oporteat vos ambulare & place-
re deo: sic & ambuletis: ut abundetis ma-
gis. Scitis enim quae praeccepta dederim
vobis per dominum iesum. Haec est enim vo-
luntas dei: sanctificatio vestra: ut absti-
neatis vos a fornicatione: ut sciat unus-
quisque vestrum vas suum possidere in
sanctificatione et honore. Non in pas-
sione desiderii: sicut et gentes quae ignorat
deum. Et ne quis supergrediatur: neque
circumveniat in negotio fratrem suum:
quoniam vindex est dominus de his omni-
bus: sicut praediximus vobis: et testifi-
cati sumus. Non enim vocavit nos deus
in immundicia: sed in sanctificatione.
In christo iesu domino nostro.

Feria. ii. Lectio Danielis
prophetae. Capitulo. ix.

In diebus illis. Orauit Daniel: dis-
cens. Domine deus noster qui edu-
xisti populum tuum de terra egypti
in manu forti: et fecisti tibi nomen
e deinde boni largitionem. quod ut impetret beneficia iam acces-
ta commemorat: atque imprimis ab Egyptia servitute liberationem.

Suum vas. sui corp-
pus quod est animae do-
miciliu. Et honore. quod
per libidine corp-
honestat. In passioe
desiderii. i. in affectioe
cōcupiscētie quae pertur-
bat rationē. Sicut gen-
tes. quae putantur cōcubitis
vagos esse licitos. Ille
quis supergrediatur.
id est supplāter siue de-
cipiat. Circumveniat.
quod fere idē est: hoc
est ex insidijs adoriri.
et neque particula non
est in greco. Vindex
est. huiusmodi criminis
num punitor. In im-
mundiciam. id est ut
essemus libidinibus in-
quinati.

Feria secunda
sequenti.

In diebus illis.
Orauit Da-
niel. Ex Daniele pro-
pheta Cap. ix. in quo
Daniel petit a domi-
no mali amotionem/

ab cap
huano
faras

EPISTOLAE

Secūm diē hāc. i. sicut
 & nūc facis erga nos.
 In oēm. i. p̄tra tuam
 legē. A ciuitate tua. i.
 qua peculiariter cole
 ris. Mōte sancto. vbi
 tēplum erat. Per cir
 cuitū. q̄ vicinis oībus
 erāt p̄da. Hunc ergo.
 boni petitionē ponit.

Sup sanctuariū. i. tē
 plū tuo cultui restituē
 dum. Propter te. i. vt
 veritas tua oīb⁹ sit no
 ta. In iustificationis
 bus. i. in p̄cibus iustis
 debita a te petēdo: sed
 ad tuā misericordiam
 cōfugientes. Exaudi
 dñe. instat exagratq̄
 preces. Placare. i. sis
 placat⁹ ab ira. Attē
 de: id est sis attent⁹ ad
 preces n̄ras. Et fac.
 subaudi quod petim⁹.

Ne moreris. quia
 p̄missionis tue instat
 tempus.

¶ Feria. iij. sequēti.

Factus est ser
 mo domini. Ex
 iij. Regum libro capto
 xvij. quomodo iussu
 dei Helias p̄pheta ve
 nit in Sareptam vt

secūdū diē hāc: peccauim⁹ iniquitatē fe
 cimus dñe i oēm iusticiā tuā. Auertat̄
 obsecro ira tua: & furor tuus a ciuitate
 tua hierusalē: & a mōte sancto tuo. Pro
 pter peccata enim nostra & iniquitates
 patrū nostrū hierusalē & popul⁹ tuus
 in opprobriū sunt oībus per circuitū
 nostrū. Nunc ergo exaudi deus noster
 orationē serui tui: & preces ei⁹: & osten
 de faciē tuam sup sanctuarium tuū: qđ
 desertum est. Propter temetipsum ins
 clina deus me⁹ aurem tuā & audi: apez
 ri oculos tuos & vide desolationem no
 strā: & ciuitatē sup quā inuocatū est no
 men tuū. Neq̄ em̄ in iustificationibus
 nostris p̄sternim⁹ p̄ces āte faciē tuā: sed
 in miserationib⁹ tuis multis. Exaudi
 dñe: placare domine: attende & fac. Ne
 moreris p̄pter temetipsum de⁹ me⁹:
 quia nomē tuū inuocatū est sup ciuita
 tem: & super populū tuum: Domine
 deus noster.

¶ Feria. iij. Lectio libri Re
 gum tertio. Capitul⁹. xvij.

IN diebus illis. Factus est sermo do
 mini ad Heliam Thesbitem: dicēs.
 Surge & vade i Sareptā sidoniorū:
 & manebis ibi. Præceptū em̄ ibi mulie
 ri viduæ: vt pascat te. Surrexit & abiit
 in Sareptā. Cūq̄ venisset ad portā ciui
 tatis: apparuit ei mulier vidua colligēs
 ligna. Et vocauit eā: dixitq̄ ei. Da mi
 hi paululū aq̄ i vase: vt bibā. Cūq̄ illa

BEATI PAULI.

pergeret vt afferret: clamauit post tergum eius: dicens Affer mihi obsecro & bucellam panis in manu tua. Quæ respondit. Viuit dominus deus tuus: quia non habeo panem: nisi quatum pugill⁹ capere potest farine in hydria: & paululum olei in lecytho. En colligo duo ligna: vt ingrediar: & faciam illud mihi & filio meo: vt comedamus & moriamur. Ad quã Helias ait. Non li timere: sed vade & fac sicut dixisti. Veruntamen fac mihi primum de ipsa farinula subcinericiũ panem puulũ & affer ad me Tibi autem & filio tuo facies postea. Hęc autem dicit domin⁹ deus israhel. Hydria farine non deficiet: nec lecythus olei minuetur vsq³ in diem in qua datur⁹ est dominus pluuiam super faciem terræ. Quæ abiit: & fecit iuxta verbum Helic. Et comedit ipse & illa & domus eius. & illa die hydria farine non defecit: & lecythus olei nõ est imminutus: iuxta verbum domini quod locut⁹ fuerat in manu Helic. ¶ FERIA. iiii. Lectio Hester. Cap. xiiii.

IN dieb⁹ illis. Orauit Hester ad dominũ dicēs. Dñe rex om̃ps: in tua ditione cuncta sunt posita: & nõ est qui possit tue resistere voluntati. Si decreueris saluare nos: cõtinuo liberabimur. Tu em̃ dñe fecisti cœlũ & terrã: & quicquid cœli ambitu continetur. Tu es dñs oim: & nõ est qui resistat maiestati tue. Et nũc dñe rex regum deus Abraam miserere populo tuo: quia volunt nos inimici nostri perdere: &

vrbem Phenices: vbi hospitio susceptus est a muliere vidua. Buccellã panis: idest quãtum oris bucca possit capere. In lecytho: idest vasculo oleario: quod & capsaces alio nomine dicitur. Et moriamur. cum deinceps nihil alimenti super sit. Subcinericiũ panem. colliciõ siue colliphium: cuius modi panibus utebatur athlete. Cetera ex historia sũt manifesta.

¶ FERIA. iiii. sequenti.

Orauit hester ad dñm ex libro hester ca. xiiii. S; hec nõ est oõ hester regie: s; mardochei patruĩ illi⁹ & sũt i ea vba qdã immutata ex originali. Saluare nos. i origĩnali saluare isrl. Celiãbitu. circũplexu: vt inquit Plin⁹. Inimici

EPISTOLAE

noſtri. aman. ſ. qui moliebatur iudeoz gentē perdere. Partē tuā
 id eſt hereditatē peculiarē. Sorti ⁊ funiculo. quia ſoliti erant anti
 qui per funes mentiri hereditates: ⁊ deinde ſortiri: vt in pſalmo Fu
 nes ceciderunt mihi in preclaris. Te canentiū. i. laudantium.

¶ Seria quinta ſequenti.

Hec dicit dñs.

Maledict⁹ hō. Ex Jeremia ppheta
 ca. xvij. In q̄ re pbat
 pplm iudaicū pp̄ fal
 ſā cōfidētiā: atq; imp̄
 nis pp̄ cōfidētiā quā
 h̄t de Egyptiis. Qui
 cōfidit i hoīe. ſicut Se
 dechias fiducia egyp
 tiorū ⁊ Nabuchodono
 ſor. Carnē brachiū ſuū
 .i. hoīem vires ſuas.
 Quasi myrice. ſi recte
 iterpr̄tat⁹ ē arborē ſiue
 fruticē itelligit: q̄ vul
 go d̄i atarfe ſiue taras
 he. ſz qđ dicit nō p̄pen
 nit⁹ myrice. Super
 aq̄s. i. iuxta aq̄s adhu
 morē: id pp̄riū ē arbo
 ris radicib⁹ q̄rere vñ
 alaſ. Eſt⁹. eſtat⁹ calor.
 Sollicitū. i. in cura po
 ſitū ne hūore d̄ſtituat
 Deide reprobat eoſdē
 pp̄ cōfidētiā quā ha
 bebāt in ſeipſis. In
 ſcrutabile. qz multos
 habet recessus. Quis
 quaſi dicat: nemo: pre
 ter quā ego dñs. ⁊c.

hereditatē tuā delere. Ne deſpicias par
 tē tuā quā redemiſti tibi de egypto: ſed
 exaudi deprecationē nr̄am: ⁊ pp̄cici⁹
 eſto ſorti ⁊ funiculo hereditatis tue. ⁊
 cōuerte luctū nr̄m in gaudiū: vt viue
 tes laudem⁹ nomē tuū. Et claudat ora
 canentium te. Domine deus noſter.

¶ Fei. v. L. cō Jeremię pph. Ca. xvij.

Hec dicit dominus. Maledict⁹
 homo qui confidit in homīe:
 ⁊ ponit carnē brachium ſuū:
 ⁊ a dño recedit cor eius. Erit em̄ qua
 ſi myrice in deſerto: ⁊ non videbit cū
 venerit bonū: ſed habitabit in ſiccitas
 te in deſerto in terra falſuginis ⁊ inha
 bitabili. Benedictus vir qui cōfidit in
 dño: ⁊ erit dñs fiducia eius. et erit tan
 quā lignū qđ trāſplātatur ſuper aquas
 qđ ad humorē mittit radices ſuas: et
 nō timebit cū venerit eſt⁹. Sed erit fo
 lium eius v̄rīde: ⁊ in tempore ſiccitas
 tis non erit ſollicitum: nec aliquādo de
 ſinet facere fructū. Praviū ē cor hoīs ⁊
 inſcrutabile. Quis cognoscet illud?
 Ego dñs ſcrutans corda ⁊ probans re
 nes: qui do vn̄cuiq; iuxta viam ſuam:
 ⁊ iuxta fructum adinventionū ſuarū.
 Dicit dñs omnipotens.

BEATIPAVLI.

¶ Feria. vj. sequenti.

In diebus illis. Dixit Joseph. Ex Genesis libro cap. xxxvij. in quo narrat: quo pacto Joseph maximus somniorum coniectator exposuit fratribus suis somnium: quod fuit causa maioris odij in illis. Quod vidi. unde et somnia que aliquid significat: visa dicitur

¶ Feria sexta. Lectio libri Genesis. Capitulum xxxvii.

In diebus illis. Dixit Joseph fratribus suis. Audite somnium meum quod vidi. Putabam nos ligare manipulos in agro: & quasi coniungere manipulum meum: & stare: vestrosque manipulos circumstantes: adorare manipulum meum. Responderunt fratres eius. Nunquid rex noster eris: aut subiiciemur ditioni tue? Hec ergo causa somniorum atque sermonum iniuidie & odij fomitem ministravit. Aliud quoque vidit somnium: quod narrans fratribus ait. Vidi per somnium quasi solem & lunam: & stellas undecim adorare me. Quod cum patri suo & fratribus retulisset: increpauit eum pater suus & dixit. Quid sibi vult hoc somnium quod vidisti? Num ego & mater tua et fratres tui adorabimus te super terram? Inuidebant ei igitur fratres sui: pater vero rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascuis ouibus patris morarentur in Sichem: dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt oves in sichimis: veni: mittam te ad eos. Quo respondente: presto sum:

Putabam. i. videbar mihi videre. Manipulos. puta frumenti. Stare. erectum cum alij se illi prosternerent. Rex noster. nam hoc designare videbat Joseph

Odij fomitem. id est incendium & acremestum. Aliud quoque vidit somnium: quod iacob pater interpretatur. Sed cum Rachel mater iam esset mortua: quid sibi vult quod ait mater tua?

Sunt autem qui dicunt hoc somnium fuisse se antequam mater ex partu beniamin moreretur. Tacitus. neque enim dubitabat somnia illa portendere aliquid magnum.

In sichem. que grece & latine dicitur sichima. et fuit ciuitas chanaanorum in finibus Ephraim. Hec est que in euangelio Joannis dicitur schar: sed corrupte.

EPISTOLAE

Israel. sic cognominatus est Jacob. De valle hebron. vbi Jacob habitabat. Eamus in Dothaim. locus est teste Eusebio distans a Samaria hoc est sebastae ciuitate duodecim milibus passuum aquilonem versus. Audiens hec ruben. qui erat ex eis natu maximus. In tunica talari. idest ad talos vsq; fluxa. sed cum homini non sit talus mirum quid placuerit latinis talarem tunicam pro podere ponere. Diuersicolore ac multis licijs contexta.

¶ **Sabbato sequenti.**

cite eum in cisternam hanc que est in solitudine: manusq; vestras seruate innoxias. Hoc autem dicebat volens eripe eum de manibus eorum: & reddere patri suo.

¶ **Sabbato Lectio libri Genesis. Capitulum. xxvii.**

In diebus illis. Dixit Rebeca filio suo Jacob. Audiui patrem tuum in libro Genesis cap. xxvii. In quo monstratur diuina quedam dispositio in successione benedictionis Isaac in posteros. Audiui patrem tuum.

ait. Vade & vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos & pecora: & renuncia mihi quid agatur. Missus de valle hebron: venit in sichen. Inuenitq; eum vir errantem in agro: & interrogauit quid quereret. At ille respondit Fratres meos quero. indica mihi vbi pascant greges. Dixitq; ei vir. Recesserunt de loco isto. Audiui autem eos dicere Eamus in Dothaim. Perrexit ergo Ioseph post fratres suos: & inuenit eos in Dothaim. Qui cum vidissent eum procul antequam accederet ad eos: cogitauerunt illum occidere: & mutuo loquebantur. ecce somniator venit: venite occidamus eum: & mittamus in cisternam veterem. Dicemusq; fera pessima deuorauit eum. & tunc apparebit quid illi profint somnia sua. Audiens autem hoc ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum: & dicebat. Non interficiamus animam eius neq; effundamus sanguinem: sed proi-

BEATI PAULI.

loquentem cum Esau fratre tuo : & dicentem ei. Affer mihi de venatione tua & fac cibos vt comedam : & benedicā tibi coram domino antequā moriar. Nunc ergo fili mi acquiesce consiliis meis : & pergens ad gregem : affer mihi duos hedos optimos : vt faciam ex eis escas patri tuo : quibus libenter vescitur. Quas cum intuleris & comederit : benedicat tibi priusquam moriā. Cui ille respōdit. Nosti quod Esau frater me⁹ homo pilosus sit : & ego lenis : Si attrectauerit me pater meus & senserit : timeo ne putet me sibi voluisse illudere : & inducat super me maledictionem pro benedictione. Ad quem mater. In me sit aut ista maledictio fili mi : tantum audi vocem meam : & perges affer que dixi. Abiit & attulit : deditq; matri. Parauit illa cibos : sicut nouerat velle patrem illius : & vestibus esau valde bonis : quas apud se habebat domi induit eum. Pelliculasq; hedorum circumdedit manibus : & colli nuda protexit. Dedit pulmentum : & panes quos coxerat tradidit. Quibus illatis dixit. Pater mi. At ille respondit. Audio. Quis es tu fili mi ? Dixitq; Iacob. ego sum Esau primogenitus tuus : feci sicut precepisti mihi. Surge : sede & comede de venatione mea : vt benedicat mihi anima tua. Rursumq; Isaac ad filiū suū. Quomodo tam cito inquit inuenire potuisti fili mi ? Qui respondit. Volūtas dei fuit. vt cito mihi occurreret quod volebam. Dixitq; Isaac. Accede huc vt tangam te : et probem vtrum tu sis filius meus Esau an non. Accessit ille ad

dixerat namq; Esau filio vt afferret sibi aliquid ex venatione. Hunc ergo. mater p filio sollicita commensum parat. Quibus libenter vescitur : id est vesci consuevit. Pilosus hirsutus siue hispida. Ego lenis. tametsi lenis ad tactū referatur : id est non resistens : commodior litera est leuis : id est sine pilis : quod opponitur ei quod dixit pilosus. Senserit. dolos sibi parari. Abiit. s. ad gregem. Attulit. hedos iustos. Colli nuda. id est glabra. Pulmentū. carnes sine ossib⁹. vñ dictū pulmentū. q̄si pulpamentū. Et probem. quoniam ex

EPISTOLAE

voce dubitabat. Simi- patrem: & palpato eo: dixit Isaac. Vox
 litudinē maioris sub- quidē: Vox Iacob est: sed manus sunt
 audi filij: hoc ē Esau. Esau. & non cognouit eū: quia pilose
 Expresserāt. id est aliis manus similitudinē maioris expresse-
 mulauerant. Inue. rant. Benedicēs ergo: ait illi. Tu es filij
 mirmillonem expri- me? Esau? Respōdit: ego sum. At ille.
 mat infans. Vestimen- Affer mihi cibos de venatione tua fili
 toꝝ fragrantia. i. odorē mi: vt bñdicat tibi aia mea. Quos cū
 ex vestibꝝ que fuerant oblatos comedisset: obtulit ei etiā vis-
 Esau. Agri pleni. flo- nū. Quo hausto dixit ad eū. Accede
 ribus & pomis odora- ad me: & da mihi osculū fili mi. Acces-
 tis. & subdit bñdictio- sit & osculatꝝ est eū. Statimqꝝ vt sensit
 nis formā. Irrugit. vestimētōrū illiꝝ fragrantia: bñdicēs illi
 pro infremuit. nā ru- ait. Ecce odor filii mei: sicut odor agri
 gitus leonum est. Jac- pleni: cui bñdixit dñs. Det tibi deꝝ de
 cob. interpretat̃ nanqꝝ rore cæli & de pinguedine terre: abū-
 Jacob supplantatoꝝ. dātia frumētī vini & olei: & seruiāt tibi
 Altera vice, quando ppli: et adorēt te tribꝝ. esto dñs fratrū tuorū: & incuruetur
 ante te filii matris tuę. Qui maledixerit tibi: sit ille maledi-
 ctꝝ. & q bñdixerit tibi: bñdictiōibꝝ repleat̃. Vix Isaac ser-
 monē impleuerat: & egresso iacob foras: venit Esau. Coctosqꝝ
 de venatiōe cibos intulit p̃i: dicēs. Surge p̃r mi: & come-
 de de venatiōe filii tui: vt bñdicat mihi aia tua. Dixitqꝝ illi
 Isaac. Quis em̃ es tu? Qui rñdit. ego sum filij tuꝝ prioge-
 nitꝝ Esua. expauit Isaac stupore vehemētī: et vltra quā cre-
 di pōt admirās ait. Quis igit̃ ille est: q dudū captā venatio-
 nē attulit mihi: & comedi ex oibꝝ priusquā tu venires? Bñ-
 dixiqꝝ ei: & erit bñdictꝝ. Auditis esau p̃mōibꝝ p̃iis: irrugit
 clamore magno: & cōsternatꝝ ait. Bñdic etiam et mihi p̃r
 mi. Qui ait. Venit germanꝝ tuus fraudulenter: & accepit
 benedictionem tuam. At ille subiunxit. iuste vocatum est
 nomen eius iacob: supplantant enim me en altera vice.

BEATI PAULI.

vendidit illi primogenituram. sed illa non fuit fraus: quia volenti non fit iniuria. *Mihi quoque benedicas.* instat Esau. et tandem benedictionis partem a Jacob extorquet. *Cum* eiulatu. i. flebilivoce. *Sunt* qui per aspirationem in principio scribant quia ab hebreis sit verbum hebraicorum inclinatum.

Dominica tertia.

Ratres. Estote imitatores dei. ex epistola pauli ad ephesios. cap. v. in qua postquam Ephesios instruit moribus. nunc eosdem informat exemplo. *Exemplum autem imitabile quod proponitur est christus. Filii charissimi. alioquin non essetis veri filii sed degeneres. et in quo debeant christum imitari declarat hoc est in dilectione. In odorem suavitatis. hypallage est pro in suavitatem odoris: et alludit ad holocaustum ex quo vapor habebat suavis. Fornicatio. et in istis que sequuntur debemus christum imitari: fugiendo hec vitia. Nec nominetur. igitur multo minus exerceatur. Scurrilitas paulus hoc*

Primogenita mea ante tulit: & nunc secundo surripuit benedictionem meam. Rursumque ad patrem. Nunquid non reseruasti ait: & mihi benedictionem? Respondit Isaac. Dominum tuum illum constitui: et omnes fratres suos seruituti illius subiugavi. Frumento et vino stabiliui eum: et tibi post haec filii mihi ultra quid faciam? Cui Esau ait: Numquam inquit tantum benedictionem habes pater? Mihi quoque obsecro ut benedicas. Cumque eiulatu magno fletu: motus Isaac dixit ad eum. In pinguedine terrae: & in rore caeli de super erit benedictio tua.

Dominica tertia. Lectio
epistolae beati Pauli
ad Ephesios.
Capitulum v.

Ratres. Estote imitatores dei sicut filii charissimi: et ambulate in dilectione: sicut et christus dilexit nos: et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suavitatis. Fornicatio autem et omnis immundicia: aut auaricia: nec nominetur in vobis: sicut decet sanctos. Aut turpitudine: aut stultiloquium: aut scurrilitas quae ad rem non pertinet: sed magis gra

EPISTOLAE

In loco eutrapiellā pos-
sūt : q̄ comitas interp̄-
tatur. & virtus est circa
locos : s; & hos quoq;
Paulus phibet: quia
vt ait ad rē nō p̄tinet:
quā christianus intēdit.
Gratiarū actio . p̄ be-
neficijs acceptis subs-
audi sit vobis : sed q̄a
grece ē eucharistia pōt
interpretari gratiosus
sermo sit vobis. Idolo-
rum seruitus: q̄a pecu-
nias magis quā deū
colūt. Memovos sedu-
cat. hoc est ab hac do-
ctrina separando. Fil-
ios diffidētie. qui non
credūt q̄ sunt creden-
da. Eratis tenebre. i.
i ignorātia positi. nūc
aut estis filij lucis.

Ceria. ij. sequenti.
In diebus illis.
Naamā p̄nceps
Ex libro Regū. iij. ca.
v. In quo ponitur mi-
raculū quo Heliseus
mūdauit a lepra naa-
man syrum. Per illū
dicūt hebrei quod hic
fuit qui sagitta fixit
Achab regē. vnde Sy-
ria liberata est. Dñs
subaudi meus. Ad
dñm. s. Syrie regem.

tiarū actio. Hoc aut scitote intelligētes
q̄ oīs fornicator : aut imūdus aut auarus
q̄ est idolorū seruitus : nō habet hęc
reditatē in regno christi & dei. Nemo
vos seducat inanibus verbis. Propter
hec em̄ venit ira in filios diffidētie. No-
lite ergo effici participes eorū. Eratis
em̄ aliqñ tenebre: nūc aut lux i dño:
vt filij lucis ambulāte. fructus em̄ lucis est
in omni bonitate & iusticia & veritate.

Ceria secūda. Lectio libri Regū quarto. Capitū. v.

In diebus illis. Naaman princeps
militie regis Syrię: erat vir magnus
coram domino suo & honoratus.
Per illum enim dedit dominus salutem
Syrię. Erat autem vir fortis & diues:
sed leprosus. Porro de Syria egressi
fuerant latrunculi qui captiuam duxe-
rant de terra israel puellam paruulam:
quę erat in obsequio vxoris Naamā:
quę ait ad dominam suam. Vtinam
iisset dominus meus ad prophetā qui
est in Samaria: profecto curasset eum
a lepra quam habet. Ingressus est itaq;
Naaman ad dominum suum & nū-
ciauit ei dicēs. Sic: & sic locuta est puel-
la de terra israel. Dixitq; ei rex Syrię.
Vade & mittam literas ad regē israel.
Qui cū profectus esset: & tulisset secū

BEATI PAULI.

decem talenta argentei: & sex milia aureos: & decem mutatoria vestimentorum: detulit litteras ad regem Israel in hæc verba. Cum acceperis epistolam hæc scito quod miserim ad te Naaman seruum meum: ut cures eum a lepra sua. Cumque legisset rex israel litteras: scidit vestimenta sua: & ait. Nunquid deus sum ut occidere possim & viuificare: quia iste misit ad me hominem: ut curem eum a lepra? Animaduertite & videte: quod occasiones quærat aduersum me. Quod cum audisset Heliseus vir dei: scidisse videlicet regem israel vestimenta sua: misit ad eum dicens. Cur scidisti vestimenta tua? veniat ad me: & sciat prophetam esse in israel. Venit ergo Naaman cum equis & curribus & stetit ad ostium domus Helisei. Misitque ad eum Heliseus nuncios: dicentes. Vade & laua te septies in iordane: & recipiet sanitatem caro tua: atque mundaberis. Iratusque Naaman recedebat dicentes. Putabam quod egrederetur ad me: & stans inuocaret nomen domini dei sui: & tangeret manu sua locum lepræ: & curaret me. Nunquid non meliores sunt Abana & Parphar fluminum Damasci omnibus aquis israel: ut lauer in eis: & munder? Cum autem auertisset se: & abiret indignans: accesserunt ad eum serui sui: & loquuti sunt ei. Pater: & si rem grandem dixisset tibi propheta: certe facere debueras. Quantomagis: quia nunc dixit tibi: laua te: & mundaberis? Descendit ergo. & lauit in iordane septies iuxta sermonem viri dei: & restituta est caro eius: sicut caro pueri paruuli: & mundatus est a lepra. Reuersusque ad virum dei: cum vniuerso comitatu suo: venit & stetit coram eo: & ait. Vere scio quia non est deus in vniuersa terra: nisi tantum in israel.

Talenta decem. In hebreo decem centipodia. Et cures. id est curari facias a propheta qui pro te degit. Quod occasiones. coniunctio est potius quam nomen numerale: hoc est per/d/litteram. Abana & Parphar videtur hi flumines esse Syriæ Damascene vnde Naaman veniebat. Alia notiora sunt quam ut egeat expositione.

EPISTOLAE

C FERIA. iij. sequenti.

In diebus illis. Mulier quedam ex quarto Regum libro c. iij. ponit miraculum ab Heliseo factum in vidue consolationem: quam dicit fuisse unam de uxoris prophetarum. Creditor. qui pecunias crediderat viro meo dum viveret. Ad servandum sibi pro patris debito. Quo vingar. apud antiquos hic erat precipuum olei usus: quo se foverent. Non pauca: sed multa et que sufficiant ad dissolvendum mariti debitum. Inde. id est ex oleo quod habes. Ostium super se. id est post se. Stetit. id est fluere cessavit.

Redde. quod maritus tuus acceperat. De reliquo. id est de eo quod restat a debiti dissolutione.

C FERIA. iij. sequenti.

Dec dicit dominus. Honora patrem tuum. Ex Exodo Capitulo. xx. ubi postea quam posuit precepta ordinantis hominem ad Deum: hic ponit ordi-

C FERIA. iij. Lectio libri Regum quarto. Capitulo. iij.

In diebus illis. Mulier quedam clamabat ad Heliseum prophetam: dicens. Servus tuus vir meus mortuus est. Et tu nosti: quia servus tuus fuit timens deum. Et ecce creditor venit: ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi. Cui dixit Heliseus. Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi quid habes in domo tua? At illa respondit. Non habeo ancilla tua quicquam in domo mea nisi parum olei quo vingar. Cui ait. Vade: et pete mustum ab omnibus vicinis tuis vasa vascula non pauca: et ingredere et claude ostium. Cum intrinsecus fueris tu et filii tui: mitte inde in omnia vasa haec: et cum plena fuerint: tolles. Iuit itaque mulier: et clausit ostium super se et super filios suos. Illi offerebant vasa: et illa infundebat. Cumque plena fuissent vasa: dixit ad filium suum. Affer mihi adhuc vas. Et ille respondit. Non habeo. Stetitque oleum. Venit autem illa et indicavit homini dei. Et ille. Vade inquit vende oleum: et redde creditori tuo. Tu autem et filii tui vivite de reliquo.

C FERIA quarta. Lectio libri Exodi. Capitulo. xx.

Haec dicit dominus. Honora patrem tuum et matrem tuam ut sis longevus super terram: quam dominus deus tuus

BEATI PAULI.

stantia illi ad proximi. & spiritibus ad parietes quae post deum sunt auctores vite nostre. Non occides. quia quod tibi non vis alteri ne feceris. Non mechaberis. id est non committes adulterium. Non furtum. quod qui facit dissolvit societatem vite. Falsum testimonium. in damnum proximi reddendum. Exorem eius. quia ut dicit saluator noster: qui videt alterius uxorem

dabit tibi. Non occides: non mechaberis: non furtum facies: non loquaris contra proximum tuum falsum testimonium. Non concupisces domum proximi tui: nec desiderabis uxorem eius. Non servum: non ancillam: non bouem: non asinum: nec omnia quae illius sunt. Cunctus autem populus audiebat voces & lapides: & sonitum buccinae: motumque fumantem. Et perterriti: ac pauore concussi: steterunt procul dicentes Moysi. Loquere tu nobis & audiemus. Non loquat nobis deus ne forte moriamur. Et ait Moyses ad populum. Nolite timere. Vt enim probaret vos venit deus: & ut terror illius esset in vobis & non peccaretis. Stetitque populus a longe. Moyses autem accessit ad caliginem: in qua erat deus. Dixitque propterea dominus ad Moysen. Haec dices filiis israel. Vos vidistis quod de caelo loquitur sum vobis. Non facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi: & offeretis super eum holocausta & pacificavra. Oves vestras: & boues in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei.

Feria. v. Hieremiae prophetae. Capitu. vii.

In diebus illis. Factum est verbum

ad concupiscendum: iam mechatus est eam in corde suo etc. Populus videbat voces. pro audiebat. Loquere tu. que dominus loquitur est nobis. Nolite timere. quia propterea non moriemini: ut non peccaretis: ob timorem domini. De celo. id est de aere: qui erat in montis cacumine.

Deos alienos. idem preceptum sepe repetit: ut magis illud memorie inculcando assurgas. Altare de terra. quia gentiles de lapidibus faciebant. Pacifica vestra. id est sacrificia ad placandum deum. In omni loco. id est altari mihi dicato.

Feria quinta sequenti.

Actum est verbum domini. Ex hieremia. c. vii. In quo postea quam propheta exclusit quedam remedia in quibus iudei confidebant: hic facit idem ex

EPISTOLAE

eo quod de suo templo fi-
duciam habebat. Sta
in porta, ubi est maxi-
mus populi conventus.

Vias vestras. id est. ope-
ra vestra. Inhabitabo
vobiscum, exaudiendo
vos et faciendo quae pre-
camini: quod si non fe-
ceritis deseram templum
vestrum: et quid sint fa-
cturi ostendit. Si be-
nedixeritis. id est. benedictio-
ne dignas feceritis. ce-
tera manifesta sunt.

In loco isto, qui est
in terra quam patribus
vestris promisi.

¶ Feria. vi. sequenti.

In diebus illis.

Conuenerunt filii
israel. Ex libro Num-
erorum. cap. xx. Mira-
culum describit quod fa-
ctum est in aque penu-
ria. dicit igitur quod cum
hebreorum multitudo es-
set in deserto sin (sin in-
terpretatur sancta: per an-
tiphrasim: sicut dicitur
lucus cum minime lu-
ceat. vel bellum: cum sit
horridum:) defecissetque
aqua: conuenerunt etc.

Apparuit gloria domini.
id est. nubes ex qua do-
minus loqui solebat.

domini ad me: dicens. Sta in porta do-
mus domini: et praedica ibi verbum
istud: et dic. Audite verbum domini
omnis iuda qui ingredimini per por-
tas has: ut adoretis dominum. Haec dicit do-
minus exercituum deus israel. Bonas fa-
cite vias vestras: et studia vestra: et ha-
bitabo vobiscum in loco isto. Nolite
confidere in verbis mendacii dicentes. Te-
plum domini / templum domini / templum domini est.
Quoniam si benedixeritis vias vestras: et stu-
dia vestra: si feceritis iudicium inter virum
et proximum eius: aduenam et pupillo et
viduae non feceritis calumniam: nec san-
guinem innocentem non effuderitis in loco
hoc: et post deos alienos non ambula-
ueritis in malum vobismetipsis: habita-
bo vobiscum in loco isto: in terra quam
dedit patribus vestris: a seculo et usque in
saeculum. Ait dominus omnipotens.

¶ Feria. vi. Numeri. Capitu. xx.

In diebus illis. Conuenerunt filii is-
rael aduersus Moysen et Aaron: et
uersi in seditione dixerunt. Da nos
bis aquam bibam. Ingressusque Moy-
ses et Aaron dimissa multitudo ante ta-
bernaculum foederis: corruerunt proni
in terram: clamaueruntque ad dominum: et di-
xerunt. Domine deus audi clamorem popu-
li huius: et aperi eis thesaurum tuum fontem
aquae viuae: ut satiati cesset murmura-
tio eorum. Et apparuit gloria domini super eos.
Loquutusque est dominus ad Moysen: dicens.

BEATI PAULI.

Tolle virgam. scilicet Aaron que erat in tabernaculo testimonij. **Item** de petra hac. quasi dicat: tametsi videtur impossibile: nihilominus dei potentia hoc fiet. **Bis.** quia primo ictu non eruperint aque forte ex eo quod Moyses dubitavit. ut sanctificaretis me firmiter meis promissis credendo: sed contrarij fecistis. **Qua** dabo eis. id est daturus eram: aut dabo

Tolle virga: & congrega populum tuum & Aaron frater tuus: & loquimini ad petram coram eis. Et illa dabit aquas. Cumque eduxeris aquam de petra: bibet omnis multitudo: & iumenta eius. Tulit igitur Moyses virgam: quam erat in conspectu domini: sicut preceperat ei: congregata multitudine autem petram: dixitque eis. Audite rebelles increduli. **Nun** de petra hac vobis aquam poterimus eiicere. Cumque eleuasset Moyses manum: percussit virga bis silicem: egressae sunt aquae largissime: ita ut populus biberet & iumenta. Dixitque dominus ad Moysen & Aaron. Quia non credidistis mihi ut sanctificaretis me coram filiis israel: non introducetis hos populos in terram quam dabo eis. Haec est aqua contradictionis: ubi iurgati sunt filii israel contra dominum: & sanctificatus est in eis.

Sabbato Danielis prophete. Cap. xiiii.
In diebus illis. Erat vir habitans in Babylone. & nomen eius Ioachim. Et accepit uxorem nomine Susanna filiam Elchia: pulchram nimis: et timentem deum. Pariter enim illi cum essent iusti: erudierunt filiam suam secundum legem Moysi. Erat autem Ioachim diues valde. Et erat ei pomarium vicinum domus suae: et

illorum posteritatem. Sanctificatus est in eis. id est in Moise & Aaron puniendo eos: quia peccauerunt dubitando: quia solo verbo potuerunt eiicere ex petra.

Sabbato sequenti.

In diebus illis. Erat vir habitans. Ex Daniele propheta. ca. xiiii. In quo ponitur historia Susanne supra ex Theodotione: cum nusquam alibi legeretur: de quo multa Hieronymus in prologo Danielis.

In Babylone. videtur hoc fuisse tempore captiuitatis: in qua etiam hebrei poterant habere suos iudices. **Pomarium.** id est hortus pomis constans: non pomerium: ut in quibusdam codicibus legitur: quod significat vrbis spacium inter muros publicos & priuatas domos. De quibus

EPISTOLAE.

loquutus est dominus
 Hieremie Cap. xxix.
 Ponat te inquit dominus
 sicut Sedechiam et
 Achab: quos fruxit rex
 babilonis in igne: pro
 eo quod fecerunt stultitiam
 in israel et mechati sunt
 in uxores amicorum suo-
 rum: neque obstat quod dicit
 historia illos lapidatos:
 quia potuit utrumque
 fieri prius lapidari dein-
 de frigi atque igni com-
 buri. Populus reuer-
 tisset. scilicet a litibus et foro
 ubi iudices reddebant
 iura. Videbant eam.
 quia frequentabant do-
 mum Joachim. Euer-
 terunt sensum. id est a re-
 cta ratione deflexerunt.
 Videret celum. id est deum in
 celo habitantem. Dolo-
 re. id est affectu amoris.
 Eamus domum. hoc
 dicebant quia uterque so-
 lus volebat Susanna
 interpellare: quod cum fru-
 stra sepe fecissent: tan-
 dem alter alteri assus-
 est amore susi. Sicut
 heri. pro pridie nudius
 tertius. id est die precedere
 diem pridiansi. Sme-
 gmata. saponem et alia que
 ad muliebres mundicia-

ad ipsum confluxerant iudaei: eo quod esset
 honorabilior omnium. Et constituti
 sunt duo senes iudices in anno illo:
 de quibus loquutus est dominus. Quia
 egressa est iniquitas de Babylone a se-
 nioribus iudicibus: qui videbant re-
 gere populum. Isti frequentabant do-
 mum Joachim: et veniebant ad eos omnes
 qui habebant iudicia. Cum autem populus
 reuertisset per meridiem: ingrediebatur
 Susanna: et deambulabat in pomario vi-
 ri sui. Et videbant eam senes cotidie ingre-
 dientem et deambulantem: et exarserunt in
 concupiscentiam eius. Et euerterunt sensum
 suum: et declinauerunt oculos suos: ut non
 viderent celum: neque recordarentur iudi-
 ciorum iustorum. Factum est autem cum ob-
 seruaret diem aptum: quando eam possent in-
 uenire sola: ingressa est aliquando sicut
 heri et nudius tertius cum duabus solis
 puellis: voluitque lauari in pomario.
 Aestus quippe erat: et non erat ibi quisquam
 praeter duos senes absconditos: et contem-
 plates eam. Dixit ergo puellis. Afferte
 mihi oleum et smegmata: et ostia poma-
 rii claudite: ut lauet. Cum autem egressa es-
 sent puella: surrexerunt duo senes: et oc-
 currerunt ad illam: et dixerunt. Ecce ostia
 pomarii clausa sunt: et nemo nos videt:
 et in concupiscentia tua sumus. Quomodo
 assentire nobis: et commiscere nobiscum.
 Quod si nolueris: dicemus contra te testimo-
 nium: quod fuerit tecum inuenis: et ob hanc

BEATI PAULI.

causam emisisti puellas a te. Ingenuit
 Susana: & ait. Angustie mihi sunt vnde
 q̄. Si em̄ hoc egero: mors mihi est. Si
 autē nō egero: nō effugiā man⁹ v̄ras.
 Sed meli⁹ est mihi absq̄ ope icidere ī
 man⁹ v̄ras: q̄ peccare ī cōspectu dñi.
 Exclamauit voce magna susana. Excla
 mauerūt autē & fenēs aduersus eā. Et oc
 currit vn⁹: ad ostia pomarii. & aperuit.
 Cū autē audisset clamorē ī pomario fa
 muli dom⁹ irruerūt p̄ posticū: vt vide
 rēt qd nā hoc esset. Postq̄ autē fenēs lo
 quuti sūt: erubuerūt sui vehemēter: q̄
 nunq̄ dict⁹ fuerat p̄mo huiuscemodi
 de susana. Et facta ē dies crastina. Et cū
 venisset ppl⁹ ad virū ei⁹ Ioachī: vene
 rūt & duo p̄sōrī plenī inīq̄ cogitaciōe
 aduersus Susannam: vt īterficerēt eā. Et
 dixerūt corā pplō. Mittite ad Susanā
 filiā Elchię vxorē Ioachīm. Et statim
 miserūt: & venit cū parētib⁹ & filiis: &
 vniuersis cognatis suis. Flebāt igit̄ sui:
 & oēs q̄ nouerāt eā. Cōsurgētes autē duo p̄sbyteri ī medio
 populi: posuerunt man⁹ sup̄ caput eius. Quę fies suspexit
 ad cælum. Erat autē cor eius fiducia habēs ī domino.
 Et dixerunt præsbyteri. Cum deambularem⁹ in pomario
 soli: ingressa est hec cum duabus solis puellis: & clausit
 ostium pomarii: & dimisit a se puellas. Venitq̄ ad eam
 adolescens qui erat absconditus: & cōcubuit cum ea. Por
 ro nos cum essem⁹ in angulo pomarii: videntes iniqui
 tatem cucurrimus ad eos: & vidimus eos pariter commi
 sceri. Et illum quidem nequissimus comprehendere: quia
 fortior nobis erat. Et aperto ostio: exiit. Hanc autem

cias apta sūt. Mā sine
 gmo ē purgo: tūc sine
 gmata purgatoria.
 Vnde posticū. i. poma
 riū ostiū secreti⁹. Emi
 sisti puellas. ne essent
 testes adulteri. Mors
 mihi est. s. parata ex le
 ge moisi. Absq̄ ope.
 i. sine p̄cto. Fenēs lo
 quuti sūt. mētiētes qd
 nō viderāt. Dies cras
 tina. i. postera ei⁹ die
 q̄ hec acta erāt. Mit
 tite ad Susanā. s. vt ve
 niat ī iudiciū. Duo
 p̄sbyteri. i. seniores illi
 iudices. Man⁹ sup̄ ca
 put. hoc faciēbant tes
 tes: quoz testimoniō
 quispiā erat cōdēnan
 dus. vt habetur ex Le
 uitico. xliij. Cum
 deambularem⁹.

EPISTOLAE

hec est forma testimonij falsi q̄ satis liquet. *De⁹ eterne. scientiā tuā testat susanna. Et sanguine hui⁹. qz inoꝝ cens est. Senes dixerūt ei. s. alij q̄ ⁊ ipi iudices erāt: siue duozū illoꝝ iudiciū assessores honorē senectuti. qz canis hois sapiētia illi⁹. Inueterate dierū maloz. i. in malis opibus p̄sumptoz. P̄ctia tua idest p̄ctoz tuozū pena. Dicente dño. hoc scriptum est i Deut. c. xxvij. sub schino. i. sub lētisco. Scindet te. qz dixit sub schino: subiit xit alludens ad schini*

cū apprehēdissem⁹: interrogauim⁹ q̄s nā eēt adolefcēs: et noluit idicare nobis Hui⁹ rei testes sum⁹. Credidit eis multitudo q̄si seniorib⁹ ⁊ iudicib⁹ ppli: ⁊ cōdēnauerūt eā ad mortē. Exclamauit voce magna Susāna: ⁊ dixit. De⁹ eterne q̄ absconditor⁹ es cognitor: q̄ nosti oīa anteq̄ fiāt: tu scis qm̄ falsum cōtra me tulerūt testimoniū. Et ecce morior cū nihil horū fecerim: q̄ isti malitiose cōposuerūt aduersū me. Et exaudiuit dñs vocē ei⁹. Cūq̄ ducere⁹ ad mortē: suscitauit dñs spūm pueri iunioris: cui nomē Daniel. Et exclamauit voce magna: dicēs. Mūdus ego sum a sanguine huius. Et cōuersus omnis populus ad eum dixit. Quis est iste sermo quē tu loquutus es? Qui cum staret in medio eorum: dixit. Sic fatui filii israel nō iudicantes: neq̄ qd̄ verum est cognoscentes: cōdēnastis filiam isrl. Reuertimini ad iudiciū: quia falsum testimoniū loquuti sunt aduersus eā? Reuersusq̄ est ois populus cū festinatione: ⁊ dixit ad eos Daniel. Separate eos ab inuicē p̄cul: ⁊ diiudicabo eos. Cū ergo diuisi essent alter ab altero: vocauit vnū de eis: ⁊ dixit ad eū. Inueterate dierū maloz: nunc inuenerūt te p̄ccata tua q̄ operabar̄is prius iudicans iudicia iniusta. Innocentes opprimens: et dimittens noxios: dicēte domino. Innocētem et iustum non interficies. Nunc ergo si vidisti eā: dic sub qua arbore videris eos pariter colloquentes sibi. Qui ait. Sub schino. Dixit autem ei Daniel. Recte mentitus es tu in caput tuum. Ecce enim angelus domini accepta sententia ab eo: scindet te medium. Et amoto eo iussit venire alium:

BEATIPAVLI.

nomen schise. idest scindet te rē. Semen chanaā. quia r si de tribu
esset iuda degenerabat in chananeos. Species. pulchritudo puels
le. Loquebantur vobis assentientes. Filia iuda. Susanna q̄ no
bilis r generosa erat.

& dixit ei. Semen chanaan & non iu-
da: species decepit te: & concupiscen-
tia subuertit cor tuum. Sic faciebatis fi-
liabus israel: & ille timētes loqueban-
tur vobis. Sed nō filia iuda sustinuit ini-
quitatē vestrā. Nūc ergo dic mihi sub
qua arbore cōprehenderis eos collo-
quentes sibi. Qui ait. Sub prino. Dixit
autē ei Daniel. Recte mentitus es &
tu in caput tuū. Manet em̄ angelus dñi
gladiū habens: vt secet te mediū: & in-
terficiat vos. exclamauit itaq; oīs coet̄
voce magna: & benedixerunt deū qui
saluat sperantes in se. & consurrexerūt
oēs aduersus duos p̄sbyteros. Cōuici-
erat autē eos; Daniel ex ore suo falsū di-
xisse testimonium. feceruntq; eis sicut
ti male egerant aduersus proximum:
& interfecerunt eos. & saluatus est san-
guis innoxius in die illa.

¶ Dominica quarta ad
Galatas. Cap. iiii.

Fratres. Scriptum est enim quo-
niā abraā duos filios habuit: vnū
de ancilla: & vnū de libera. Sed q̄
de ancilla secundū carnē natus est: qui
autem de libera: per repromissionem:
quæ sunt per allegoriam dicta. Hæc

Sub p̄no. i. sub ilice.
Secet te. qz dixerat s̄b
prino alludēs ad no-
men subiunxit. *W*ise
idest secabit te mediū
de quibus vide Micro-
nymū in proemio Da-
nielis pluribus hunc
locū exponentē. *L*etes
ra patent.

¶ Dñica. iiii. in qua
dragesima.

Fratres. Scriptū
tū ē qm̄ Abraā.
Ex epistola pauli ad
Galatas cap. iiii. In
q̄ postea q̄p rōnes ege-
rat de cessatione legis
mosaice: illud idē p̄ si-
militudines ostēdit. et
p̄mo d̄ filio herede sub-
tutorib; relicto. nunc
de libero r seruo scrip-
tū est Gen. xxvj. de is-
maele. xxj. de isaac. de
ancilla. s. agar. De libe-
ra. s. sara. Scdm̄ car-
nē. i. naturalimō. vnde
huiusmodi naturales
filij dicunt. Per repro-
missionē. s. factā a deo
hoc est spūali quodā
modo. Per allegoriā.

EPISTOLAE

et per similitudinem. nam ait Hieronymus allegoria aliud praedit in xbis: aliud sicut in sensu. Duo testamenta novum et veterum. In monte sina. ubi data est lex veterum per Moysen. Coniunctum est ei. in greco habetur qui vergit in ierusalē alioqui sina longe a ierusalē distat. Servit. i. degit in servitute legis. Illa ierusalē i. ecclesia quae per Sarā designatur: sicut per agar synagoga. Letare sterilis. Esai cap. lviij. et fuit Sara sterilis: quia unicum in senectute genuit. Agar autem plures: nam post sara obitu illam Abrahā supin dixit uxorem mutato nomine in cethurā: et ex ea complures genuit. Multi filij deserte. i. ecclesie quae in initio paucos habuit: sed deinceps plures genuit in xpo. ¶ Fer. ij. sequenti. In diebus illis. Venerunt due mulieres ad regem Salomonem: steteruntque coram eo. Quarum una ait. Obsecro domine mihi: ego & mulier haec habitabam in domo una: & peperit apud eam in cubili-

enim sunt duo testamenta. Vnum quidem in monte sina in servitutem generans: quae est agar. Sina enim mons est in Arabia: qui coniunctus est ei: quae nunc est Ierusalem: & servit cum filiis suis. illa autem quae sursum est Ierusalem: libera est quae est mater nostra. Scriptum est enim. Letare sterilis quae non parit: erumpe & clama quae non parturis: quia multi filii deserta: magis quam eius quae habet virum. Nos autem fratres secundum Isaac promissionis filii sumus. Sed quomodo tunc is qui secundum carnem natus fuerat persequeretur eum qui secundum spiritum: ita & nunc. Sed quid dicit scriptura? Eice ancillam & filium eius: non enim heres erit filius ancillae cum filio liberae. Itaque fratres iam non sumus ancillae filii. sed liberae. Qua libertate christus nos liberavit.

¶ Feria secunda. Lectio libri Regum tertio. Capitulo. iij.

IN diebus illis. Venerunt due mulieres meretrices ad regem Salomonem: steteruntque coram eo. Quarum una ait. Obsecro domine mihi: ego & mulier haec habitabam in domo una: & peperit apud eam in cubili-

BEATI PAULI.

culo. Tertia vero die postquam ego peperit: peperit & haec. Et eram simul. nullusque alius in domo nobiscum: exceptis nobis duobus. Mortuus est autem filius mulieris huius nocte: dormiens quippe oppressit eum. et consurgens in tempeste noctis silentio: tulit filium meum de latere meo ancillae tuae dormientis & collocavit in sinu suo: suum autem filium qui erat mortuus posuit in sinu meo. Cumque surrexissem mane: ut darem lac filio meo: apparuit mortuus. Quem diligentius intuens clara luce deprehendi non esse meum quem genueram. Responditque altera mulier. Non est ita: sed filius tuus mortuus est: meus autem vivit. e contrario illa dicebat. Mentiris.

filius quippe meus vivit: & filius tuus mortuus est. Atque in hunc modum contendebant coram rege. Tunc rex ait. Haec dicit filius meus vivit: & filius tuus mortuus est. et ista respondit non: sed filius tuus mortuus est: & meus vivit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladium. Cumque attulissent gladium coram rege/ait. Dividite inquit infantem vivum in duas partes: & date dimidiam partem vni: & dimidiam partem alteri. Dixit autem mulier cuius filius erat vivus ad regem. Comota sunt quippe viscera eius super filio suo. Obsecro domine: date illi infantem vivum & nolite interficere eum. E contrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi: sed dividatur. Respondit rex: & ait Date huic infantem vivum: & nolite occidere eum. Haec est enim mater eius. Audiuit itaque omnis israel iudicium quod iudicasset rex: & timuerunt regem videntes sapientiam dei esse in eo ad faciendum iudicium.

oibus alijs elegit sapientiam. Et in experimentum domini a deo accepti. ponit iudicium primum quod fecit de duabus mulierculis disceptantibus se iudice. Ratio expositione non eget. Nocte in tempesta & noctis silentio & media nox quo tempore omnia silent: & tempus non est quidpiam administrandi. Comota sunt quippe viscera eius super filio suo. Haec omnia per periphrasim dicta sunt.

¶ Feria. iij. sequenti.

¶ Feria tertia. Exodi. Cap. xxxii.

EPISTOLAE.

Locutus est dominus ad moysen: dicens. Descende de monte. *Ex Exodo capitulum xxxij. ubi postquam populus absente Moysse conficiuit vitulum: illumque colere instituit: hic ostendit quid deus mouisset faciendum precipit: sed tandem illius precibus est placatus.*

Populus tuus. quasi dicat: iam per idolatriam non meus.

Conflatum. ex conflatione fornacis fusu et formatum. Dure ceruicis. i. ceruicosus et durus atque indocilis.

Dimitte me: id est non interponas preces in hoc quod volo exequi.

In gentem magnam: id est principem gentis magne. Ne dicant egyptii. quia si quod minaris facis: dicent egyptii. scilicet quod locutus fuerat: scilicet Moysi cum interminabatur illi hebreorum perniciem.

Cferia quarta sequenti.

In diebus illis. Locutus est dominus ad Moysen dicens: Descende de monte: quia peccauit populus tuus quem eduxisti de terra egypti. Recesserunt cito de via quam ostendisti eis: feceruntque sibi vitulum conflatile & adorauerunt: atque immolantes ei hostias: dixerunt. Isti sunt dii tui israel: qui te eduxerunt de terra egypti. Rursumque ait dominus ad Moysen. Cerno quod populus iste dure ceruicis sit. dimitte me ut irascatur furor meus contra eum: & deleam eos: faciamque te in gentem magnam. Moyses autem orabat dominum deum suum: dicens. Cur domine irascitur furor tuus contra populum tuum quem eduxisti de terra egypti. in fortitudine magna et in manu robusta. Ne queso dicant egyptii. callide eduxit eos ut interficeret in montibus: & deleret de terra. Quiescat ira tua: & esto placabilis super nequitiam populi tui. Recordare Abraham & Isaac et Iacob seruatorum tuorum: quibus iurasti per te ipsum: dicens. Multiplicabo semen vestrum sicut stellas caeli. & uniuersam terram hanc de qua locutus sum: dabo femini vestro & possidebitis eam semper. Placatusque est dominus: ne faceret malum: quod locutus fuerat aduersum populum suum: & misertus est populo dominus deus noster.

Cferia quarta. Ezechielis. Capitulo xxxvi.

BEATI PAULI.

D Ec dicit dominus deus. Sanctificabo nomē. Ex Ezechiele ca-
pitul. xxxvj. In quo posteaq̄ minatur est populo israelitico ad-
uersa: in eorū consolationem predicat illis prospera. Sanctificabo
nomen tuum. idest sanctum ostendam liberando vos ex seruitute.
Pollutum est. per idolatriam miscendo vos ritibus gentium inter
quas versati estis. De

H Aec dicit dñs de9. Sanctificabo
nomen meum magnū: quod
pollutū est inter gentes: qđ pol-
luistis in medio earum. vt sciāt gentes
quia ego dñs: cū sanctificatus fuero in
vobis corā eis. Tollā quippe vos de gē-
tibus: & cōgregabo vos de vniuersis
terrīs: et adducā vos in terrā vřam. &
effundā super vos aquā mūdā: et mūdā-
bō vřam ab oībus iniquamentis ve-
stris: & ab vniuersis idolis vřis mūdā-
bō vos. et dabo vobis cor nouū: et spi-
ritū nouū ponā in medio vestri. & au-
ferā cor lapideū de carne vestra: & dabo
vobis cor carneū: et spiritū meū ponā
in medio vestri. et faciē vt in p̄ceptis
meis ambuletis: et iudicia mea custo-
diatis et operemini. et habitabitis ī ter-
ra quā dedi patribus vestris. et eritis mi-
hi in populum: et ego ero vobis ī deū
Dicit dominus omnipotens.

¶ Lectio Esaię pro-
phete. Cap. i.

H Aec dicit dominus deus. Laua-
mini: mundi estote. auferte ma-
lum cogitationum vestrarum
ab oculis meis. Quiescite agere puerse:

gētib⁹ inter quas estis
diffusi. Terrā vřam. s.
pmissionis. Munda-
mini. ab effectu qđ la-
strat pct̄i originale.
Cor nouum ⁊ spiritū.
quia lex euāgelica tota
est spiritualis: cum
Mosaica sit carnalis.
Cetera satis patent:
neq̄ indigent exposi-
tione.

D Ec dicit domi-
nus. Lauamini
⁊ mundi estote. Ex
Esaiā capitulo. i. In
quo posteaq̄ intermi-
natus est peccatorum
punitionem. hic ponit
remediū quo sit ins-
terim vtendum. Lau-
amini: scilicet a pec-
catorum maculis. Es-
mundi estote. cauens-
do a futuro: ne recida-
tis in pristinos erro-
res. Cogitationum
idest interiorum ⁊ oc-
cultorum criminum.
Quiescite. i. cessate. s.
quia nō est satis absti-

EPISTOLAE

tere a malo: sed bonū etiā facere subligit bñfacere. Venite ⁊ arguite me. i. si nō retulero vobis premia p vris bonis operibus. Sicut coccinū. i. rubra vt est coccinus color. est aut coccū qđ hīspani vocāt grana: q̄ colligūtur ex quisquilia frutice nota. Vermiculus. opinor interpres per vermiculū ipsum coccū intelligere: qđ in vermiculos resolutur: tādē si nō virib⁹ cō

tineat. Si volueritis. s. pceptis meis obteperare. Bona terre comedetis. i. spiritualib⁹ bonis ditabimini.

Feria. v. sequenti.

In dieb⁹ illis. Venit mulier. Ex iij. Regū. cap. iij. In quo posteaq̄ mulier sunamitis cōcepit heliseo p̄dicāte ⁊ peperit filiū: quē adultū deinz de amisit: hic ponit q̄ pacto est ab eodē propheta restitutus vite. Mulier sunamitis. ex Sunā vrbe Palestine iudee. In mōtem carmeli: quē heliseus frequētabat. Respōdit: recte: dissimulauit forte dolorē: ne phiberet accedere. Amoueret. a pedibus pphete. Le lauit a me. qđ pphete non vident: nisi que a spīritu sancto reuelantur illis. Perini filium: quasi dicat: tu sponte obtulisti: ⁊ impetrasti: igitur ⁊ suscitare potes amissum.

discite benefacere. Querite iudicium: subuenite oppresso: iudicate pupillo: defendite viduā: ⁊ venite arguite me: dicit dominus. Si fuerint peccata vestra vt coccinum: quasi nix dealbabitur. et si fuerint rubra quasi vermiculus: velut lana alba erunt. Si volueritis: ⁊ audieritis me: bona terre comedetis. Dicit dominus omnipotens.

Feria. v. Lectio libri Reg. iij. Ca. iij.

In diebus illis. Venit mulier sunamitis ad Heliseū prophetā in montem carmeli. Cūq; vidisset eam vir dei de cōtra: ait ad giezi puerū suū. ecce sunamitis illa. Vade ergo in occursum eius ⁊ dic ei. Recte ne agitur circa te: ⁊ circa virū tuū: ⁊ circa filiū tuum? Quē dixit. Recte. Cūq; venisset ad virum dei in montē: apprehendit pedes eius: ⁊ accessit giezi: vt amoueret eā. et ait homo dei. Dimitte illā: aīma eius in amaritudine ē ⁊ dñs celauit a me: ⁊ nō indicauit mihi. Quē dixit illi. Nūqd petiuit filiū a domino meo? Nūquid

Uiuit dominus. modus iurandi frequens in scrip̄s

BEATI PAULI.

non dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi, Accinge lumbos tuos: & tolle baculū meū in manu tua: & vade. Si occurrerit tibi homo nō salutes eū. & si salutauerit te quispiā: nō respōdeas illi. & pones baculū meū sup faciē pueri. Porro: mater pueri ait. Viuit dñs: et viuit aīa tua: nō dimittā te. Surrexit ergo: & secutus est eā. Giezi autē processerat ante eos: & posuerat baculū super faciē pueri: & nō erat ei vox neq; sensus. Reuersusq; est giezi in occursum eius: & nūciāuit ei: dicēs. Nō surrexit puer. Ingressus est ergo Heliseus domū: & ecce puer mortu⁹ iacebat ī lectulo ei⁹. Ingressusq; clausit ostiū super se: & sup puerū: & orauit ad dñm. & ascēdit & icubuit sup puerū. Posuitq; os suū sup os pueri: & oculos suos sup oculos ei⁹: & manus suas super manus eius: & incuruauit se super eū: & calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulauit in domo semel huc & illuc, & ascēdit: et icubuit se sup eū: et oscitauit puer septies: apuitq; oculos. At ille vocauit giezi dixit ei. Voca sumamitē hāc. Quę vocata: īgressa ē ad eum. Qui ait. Tolle filiū tuū. Venit illa: & corruit ad pedes ei⁹ & adorauit sup terrā. Tullitq; filiū suū: & egressa est. Helise⁹ vero reuersus est in Galgalam.

¶ Feria. vi. Lectio libri Regū. iiii. Cap. xvii.

IN dieb⁹ illis. Aegrotauit fili⁹ mulieris mī is famīlīas: & erat langor fortissim⁹: ita vt nō remaneret ī eo halit⁹. Dixitq; ergo ad Heliā. quid mihi & tibi vir des: īgress⁹ es ad me: vt rememoraret̄ iūqtates meq; et īficer̄s filiū mī

tura. i. per vitā meā: et tuam. Super se et super puerū: id est post se et puerum. sic quoq; supra exposuimus. Reuersus in galgalā. locus quoq; ab Heliseo frequentatus quē admodum ⁊ carmel⁹: distatq; a Ierico duobus passuum millib⁹ ceciditq; in fontem tribus iuda.

¶ Feria. vi. sequenti.

¶ In diebus illis.

¶ Egrotauit fili⁹.

¶ Extertio Regū cap. xvii.

¶ In quo postea

¶ quam posuit miracu-

¶ lum illud: de quo su-

¶ pra dictum est: q̄ pas-

¶ cto diuertit ad mulie-

¶ rem viduā sareptanā

¶ pauitq; illam filiūq;.

¶ icubuit se sup eū: et

¶ oscitauit puer septies: apuitq; oculos.

¶ At ille vocauit giezi

¶ dixit ei. Voca sumamitē hāc.

¶ Quę vocata: īgressa ē ad eum.

¶ Qui ait. Tolle filiū tuū.

¶ Venit illa: & corruit ad pedes ei⁹ &

¶ adorauit sup terrā. Tullitq; filiū suū: & egressa est.

¶ Helise⁹

¶ vero reuersus est in Galgalam.

EPISTOLAE

Illius et ipse mirabiliter ab ea paco est ex uno pugillo farine: nunc ponit quemadmodum mortuus puer: est ab eodem propheta suscitatus. Mulieris: scilicet sareptane. Halitus. i. spiritus quo extincto sequat mors necesse est. Quid mihi et tibi. i. quid negocij erat tibi in domo mea. Iniquitates mee: quasi ex ingressu illius in domum deus viderit mulieris. peccata: quae alias non vidisset. In cenaculum. prae domus superiorum. Expandit se. i. explicauit se. Mens est a. metior iris. sic Vergilius Hesperiam metire iacens Inferiorem domum. quia ut diximus cenaculum pars est superior.

Nunc cognoui: id est experimento didici.

Hec dicit dominus. In tempore placito. Et Esaias propheta ca. xlix. Quod etiam secundum hebreos de messia est exponendum hoc est de christo vetero. In tempore placito. i. legis gratiae. Exaudiui te. vox patris est ad filium.

In die salutis. i. passionis tue que fuit omnium salus. Auxiliatus sum. dando constantiam patientiam. In fedus populi. ut per te deo federaret reconciliaretque

Terram: id est terre habitatores. Qui vinciti sunt. i. peccatis impliciti. Reuelamini.

et ait ad eam Helias. Da mihi filium tuum. Tulitque eum de sinu illius: et portauit in cenaculum: ubi ipse manebat: et posuit super lectum suum: et clauauit ad dominum: et dixit. Domine deus meus: etiam ne viduam apud quam ego utcumque sustentor afflixisti: ut interficeres filium eius: et expandit se atque mensus est super puerum tribus vicibus: clamauitque ad dominum: et ait. Domine deus meus: reuertat obsecro anima pueri huius in viscera eius. et exaudiuit dominus vocem Heliae: et reuersa est anima pueri intra eum et reuixit. Tulitque Helias puerum: et deposuit eum in cenaculo in inferiore domum ei tradidit illum matri suae. et ait illi. eni uultus tuus. Dixitque mulier ad Heliam. Nunc in isto cognoui: quoniam uir dei es tu: et uerbum domini in ore tuo uerum est.

Lectio Esaię prophete. Cap. xlix.

HAec dicit dominus. In tempore placito exaudiui te: et in die salutis auxiliatus sum tui. et seruaui te: et dedi te in fedus populi: ut suscitares terram: et possideres hereditates iacob dissipatas. ut diceres his qui uincti sunt exite: et his qui in tenebris sunt: reuelamini. Super

BEATI PAULI.

in veritatis cognitione. Pascetur. loca passionis commemorat. Non esuriēt. in translatione passionis perstat. Mōtes meos. per euāgelij prædicationē nihil erit inuisū. Semite mee. hoc est precepta. De lōge veniēt. s. ad fidē per prædicationē. Et mari. quod est occasu iudee. Laudate celī. gratia actio est p̄ tanto beneficio. Et dixit s̄o. illi q̄ fuerūt

vias pascenē: & in oīb⁹ planis erūt pas-
scua eorū. Nō esuriēt neq; sitiēt āplius:
& nō pcutiet eos est⁹ & sol: q̄a misera-
tor cor̄ reget illos: & ad fōtes aquarū
potabit eos. & ponā oēs mōtes meos
in viā: & semite mee exaltabunē. Ecce
isti de lōge veniēt: & ecce illi ab aquilo-
ne & mari: et isti de terra australi: Lau-
date coeli & exultet t̄ra: iubilate mōtes
laudē: q̄a cōsolat⁹ est dñs pp̄m suū: &
paupū suor̄ miserebit. et dixit s̄o. De
reliquit me dñs: & dñs oblit⁹ est mei.
Nūquid obliuisci pōt mulier infantē
suū: vt nō misereat filio vteri sui? & si il-
la oblita fuerit: ego tñ non obliuiscar
tui. Dicit dñs omnipotens.

¶ Lectio Esaię p̄phete. Cap. lv.

Haec dicit dñs. Oēs sitiētes vēite
ad aq̄s: et qui nō hētis argētū p̄-
perate emite & comedite: vēite
emite absq; argēto: & absq; vlla com-
mutatiōe vinū & lac. q̄re appēditis ar-
gētū nō i panib⁹: & laborē v̄m nō i
saturitate? Audite audiētes me: et come-
dite bonū: et delectabit i crassitudine
aīa v̄ra. Inclinate aurē v̄ram et vēite ad
me: audite et viuet aīa v̄ra. et ferīa vobi
scū pactū sempiternum: mias: David

habitatores s̄o. ducti
i captiuitatē. Illa mu-
lier q̄ peperit. Ego nō
obliuiscar. s. ppti mei.

Hec dicit domin⁹
Dñs sitiētes. Ex
Esaiā propheta ca. lv.
Quod ad christi præ-
dicationem discipulos
rumq; per mundum
dispersionem gentium
q; vocationem perti-
net. Venite ad aquas
salientes scilicet in v̄-
tam eternam. Non
habetis argentum. qz
bona spiritualia non
emūtur. Vinum ⁊ lac.
per que intelligit cibos
spirituales. Non i pas-
nib⁹. sed in alijs q̄ ma-
gis famē augent. Vos
medite bonū. i. cibū q̄
nō perit: sed in eternū
saliat. Pactum sempit-
ernū. i. legē euāgelicā.
qz lex Mosi tempora-
lis fuit. Fideles non
fidelis Paulus actuū
xij. Hoc citat ex septu-
aginta interpretatiōe
sancta David fidelis.

EPISTOLAE

Teste dedi est. p̄ de si
 ho dicit hoc. Quā ne
 sciebas. Superius de
 filio loquebatur: nunc
 ad filiū. Querite dñm
 oēs hortat nūc ut in tē
 pore gr̄e querāt deū.

Qm̄ multus est. i. pro
 p̄sus & liberalis. Cog
 itationes mee. q̄si di
 cat. aīr de⁹: aīr hō in
 his se habet: et ponit
 cōparatiōnē manife
 stam. sed hec in supes
 riorib⁹ iā exposita sūt.

C Dñica in passione.

C hristu assistēs.

Ex eplā Pauli
 ad Hebr̄eos cap. ix.

In quo ministeria ve
 teris legis cōparat no
 ue: & postea q̄ narra
 uit quid in veteri fie
 bat: nunc quid in no
 ua fit demonstrat: di
 cens. Chriſt⁹ assistēs. i.
 greco adueniēs. Pon
 tifex futurorū. sicut Aa
 ron fuit preteritorū.

Tabernaculum non
 manufactū. quale fuit
 Moſi: sed per corpus
 suum. Introiuit se
 mel: i. test in eternum.

In sancta. scilicet
 sanctorū eterna redē
 ptione inuenta.

fideles. Ecce teste populis dedi eū ducē
 ac pr̄ceptorē gētibus. ecce gentē quā
 nesciebas vocabis. & gētes quæ nō co
 gnouerūt ad te currēt: p̄pter dñm deū
 tuū & sanctū israel: quia glorificauit te

Querite dñm dū inueniri pōt: inuo
 cate eū dū p̄pe est. Derelinquat impi⁹
 viā suā: & vir iniquus cogitationes suas
 & reuertatur ad dñm & miserebit⁹ ei⁹:

& ad deū nr̄m: qm̄ multus est ad igno
 scēdū. Nō em̄ cogitatiōes mee cogita
 tiōes vr̄e: neq; viē mee viē vr̄e: dicit dñs

Quia sicut exaltatur cœli a terra: sic ex
 altatæ sunt viæ meæ a viis vestris: & co
 gitationes meæ a cogitationibus ves
 tris. & quomodo descendit imber: &
 nix de cœlo: & illuc ultra non reuerte
 tur: sed inebriat terrā & infundit eā: &
 germīnare eā facit: & dat semen serētī
 & panem comedenti. Sic erit verbum
 meū qđ egredietur de ore meo. Nō re
 uertetur ad me vacuū: sed facit quæcū
 q; volui: & prosperabitur in his ad q̄
 misi illud. Dicit dñs omnipotens.

C Dñica i passiōe. Ad hebr̄eos. Ca. ix.

Ratres. Chriſt⁹ aut assistens pōti
 fex futurorū bonorū: per āplius
 & p̄fectius tabernaculū non manufas
 ctum. i. nō huius creationis: neq; per
 sanguinem hircorum aut vitulorum:
 sed per p̄prium sāguinē itroiuit semel
 in sancta: eterna redēptione inuenta.
 Si em̄ sāguis hircorū aut taurorū: et cā

BEATI PAULI.

nis vitule asplis ignatos scificat ad emū
 dationem carnis : quāto magis sāguis
 xp̄i: q̄ p̄ sp̄m̄ sc̄tm̄ semetip̄m obtulit im
 maculatū deo: emū dabit cōsciētā no
 strā ab opib⁹ mortuis: ad seruiēdū deo
 viuētī. & ideo noui testamētī mediator
 ē: vt morte intercedēte: i redēptionē earū
 p̄uaricationū q̄ suberāt sub p̄ori testa
 mēto re promissionē accipiāt: q̄ vocati
 sūt et̄ne hereditatī. i xp̄o iesu dñō n̄ro.
Cer. ii. L. cō Ione p̄phete. Cap. iiii.
In dieb⁹ illis. Factū ē verbū dñi
 ad Ionā p̄phetā sc̄do: dices. Sur
 ge et vade ad Ninuē ciuitatē magnā: et
 p̄dica i ea p̄dicationē: quā ego loq̄r ad
 te. & surrexit ionas et abiit i ninuē: iux
 ta verbū dñi. & Ninuē erat ciuitas ma
 gna itinere dierū triū: & cōepit ionas i
 troire i ciuitatē itinere diei vni⁹. & cla
 mauit: & dixit. Adhuc q̄dragita dies: et
 Ninuē subuertetur. & crediderūt viri
 Ninuē i dño: & p̄dicauerūt ieiuniū:
 & vestiti sūt sacco: a maiore vsq; ad mi
 norē. & puenit verbū ad regē Ninuē:
 & surrexit de folio suo: & abiēcit vesti
 mētū suū a se: & indutus est sacco. Et se
 dit in cinere: & clamauit: et dixit: i Ni
 nuē ex ore regis & principū ei⁹. dices
 Hoies & iumenta & boues & pecora nō
 gustēt quicquā: nec pascant: et aquā nō
 bibāt. & operiāt sacco: hoies & iumē
 ta clament ad dominū in fortitudine.
 domino. ⁊ clamauit. per os. s. preconis.

i greco inuēt⁹ ē. nā refer
 tur ad xp̄m. Si em̄. lo
 c⁹ ē a minori ad mai⁹.
 Cinis asplis. q̄a vt d̄
 nūerica. xix. Cineres
 vitule p̄buste iponebā
 tur aq̄ q̄ imūdi lustra
 bant. Emū dabit i gre
 co p̄ futurū emū dabit
 Mediator ē. intercedēte
 morte p̄ quā ei⁹ testa
 mētū ē p̄firmatū. Et q̄
 sūt vocati et̄ne heredi
 tatis. i. ad et̄nā heredi
 tē. Accipiet re p̄missio
 nē. s. factā abraā. In re
 dēptionem p̄uaricatio
 nū: q̄ i veteri lege p̄ sa
 crificia nō poterāt tolli
Cer. ii. sequenti.
Actū ē vbi dñi.
Alex Zona p̄pha
 cap. iiii. i q̄ p̄tinet q̄ pa
 cto ionas excur⁹ ē s̄
 bi a deo iperatū hoc ē
 vt iret ninuē etc. Sc̄do
 q̄a illis idē p̄cepit. q̄ lo
 quor. i. ātea sū locut⁹.
 Inuere triū dierū. vt vi
 cioēs vrbis pagrarēt.
 Adhuc q̄dragita dies.
 subandi restāt: q̄ sūt da
 ti ad p̄niam. Saccis. i.
 cilicio ex pilis capraz
 Sedit in cinere. humili
 lians se videlicet corā
 In fortitudine. i. fortiter.

EPISTOLAE

Si cōuertat. qz sicut ppter peccata nostra est iratus: ita et per penitentiam placabitur. Misertus est super maliciam. quam locutus fuerat: id est penam quam fuerat illis interminatus. que quia fuit comminatoria: illis mutatis et pena est mutata.

¶ Feria tertia sequenti.

Congregati sūt

Babylonū. Ex Daniele propheta ca. xliij. in quo postea q̄ narrauit quomō Danielis industria idoli belis euersum est: nūc ostendit quemadmodum Babylonū petierunt a rege: vt Daniel dederetur morti: et quo pacto liberatus est ex lacu leonum: et passus in penuria alimentorum. Aduers⁹ regem qz fecerunt in vrbe seditionem. In lacum leonum: id est cunicam vbi adseruabantur et custodiebantur leones. Duo corpora hominum. quia subdit et due oues. Erat Abacuc. quomodo in fame pass⁹ est Daniel et ex leonibus liberatus. Abacuc. vnus ex duodecim prophetis minoribus. Pulmentum. carnes sine ossi-

et conuertatur vir a via sua mala: et ab iniquitate: que est in manibus eorum. Quis scit si cōuertatur: et ignoscat de⁹: & reuertatur a furore ire sue: et nō peribimus: et vidit deus opera eorū: quia conuersi sunt a via sua mala: et misert⁹ est super maliciā quā locutus fuerat vt faceret eis: et nō fecit. Dñs deus noster.

¶ Feria. iij. Lectio Danielis prophete. Cap. xliij.

IN diebus illis. Cōgregati sunt Babylonii ad regē: et dixerunt ei. Trade nobis Danielē qui bel destruxit et draconē interfecit. alioqui interficiemus te et domū tuā. Vidit ergo rex q̄ irruerent in eū vehementer & necessitate compuls⁹ tradidit eis Danielē. Qui miserunt eū in lacū leonum: & erat ibi sex diebus. Porro in lacu erant leones septē: et dabuntur eis cotidie duo corpora: et due oues. et tunc non data sūt eis vt deuorarent Danielelem. erat autē Abacuc propheta in iudea: & ipse coxerat pulmentum: & intriuerat panes in alueolo: et ibat in campum: vt fer-

b⁹. Intriuerat panes. i. ex itrita formauerat. Est aut itrita massa infor mis cuiuscūq; rei. In alueolo. alueus est vas siue receptaculū

BEATI PAULI.

ret messoribus. Dixitque angelus domini ad Abacuc. Fer prandium quod habes in babilone Danieli: qui est in lacu leonum. et dixit Abacuc. Domine babilonem non vidi: et locum nescio. et apprehendit eum angelus domini in vertice eius: & portauit eum capillo capitis sui: posuitque illum in babilone super lacum in impetu spiritus sui. et clamauit Abacuc: dicens. Daniel serue dei: tolle prandium quod misit tibi deus. et ait. Daniel. Recordatus enim mei es domine deus meus: et non dereliquisti diligentes te. Surgensque daniel comedit. Porro angelus domini restituit Abacuc confestim in loco suo. Venit ergo rex die septima ut iugeret: Daniele: et venit ad lacum et introspexit: et ecce Daniel sedens in medio leonum. et exclamauit rex voce magna: dicens. Magnus es domine deus Danielis. et extraxit eum de lacu leonum. Illos autem qui perditionis eius causa fuerant: intromisit in lacum: et deuorati sunt in momento coram eo. Tunc rex ait. Paueant habitantes in vniuersa terra deum Danielis. quia ipse est liberator & saluator: faciens signa et mirabilia in celo et in terra. qui liberauit Danielem de lacu leonum.

Feria. iiii. Lectio libri Leuitici. Cap. xix.

In diebus illis. Locutus est dominus ad Moysen: dicens. Loquere ad omnem ceterum filiorum israel: & dices ad eos. ego dominus deus vester. Non facietis furtum: non metiemini: nec decipiet vnusquisque proximum suum. Non perurabis in nomine meo. neque pollues nomen domini dei tui. ego dominus. Non facies caluniam proximo tuo: nec vi opus

rei fluxe. Messoribus: quos in messes secundas conduxerat. In vertice eius. pro ex capitis vertice. Capillo. quia capillum capitis apprehendit: sic eum portauit sublimem. Impetu spiritus: id est virtute sua spirituali. In loco suo. vnde illum rasperat. Et iugeret. quia putabat illum extinctum.

Feria. iiii. sequenti.

Sicut est dominus.

Lex Leui. capi.

xix. vbi inter alia legis

precepta: que sequuntur

commemorant: que

pertinent ad proximum

Non perurabis. in dno

non proximi quod etiam reli-

gionem ledit. Pollues.

id est profanabis. Calu-

niam. falsam accusa-

tionem intentans.

EPISTOLAE

Et. violētis quibusdā modis. Op⁹ mercenarij. i. merces p opere illi⁹ que cōduxisti. Surdo. atq; proinde absentī. Offendiculū. i. obijcē in que offendēs cespitet.

Personā paupis qā i pmes eū. Nō morabit op⁹ mercenarij
distributiva iusticiādz tui apd te mane. Nō maledices surdo :
cōsiderari: nō aut i cō- nec corā cæco pones offendiculū : sed
mutatiua. criminatoz timebis dñm deū tuū: qā ego sum dñs
.i. delatoz criminū oc Non facies q iniquum est: nec iniuste
cultoz. susurro. i. mur- iudicabis. Nec cōsideres personā pau-
muratoz. Cōtra sāgu- peris: nec honores vultum potētis. Ius-
nē. s. inocētis. Nō ode- ste iudica proximo tuo. Non eris cris-
ris. cū rācore. Publi- minator: nec susurro in populis. Non
cc. scdm euāgelij mat stabis contra sanguinem proximi tui.
thēi. xvij. Si peccave Ego dominus. Non oderis fratrem tuū
rit i te fr tu⁹. x. Alitō in corde tuo : sed publice argue eum:
nē. amore vindicte. Si nec habeas super illo peccatum. Non
cut teipm. qā hoc ami- queras vltionem: nec memoreris iniu-
citiē lex exigit. Est ni- riæ ciuū tuorū. Diliges amicum tuū
hilomin⁹ i amore or- sicut teipsum. Ego dñs. Leges meas
do quidam vt nos ma- custodite. Ego em̄ sum dñs deus v̄r.

¶ Feria. v. sequenti.

O Rauit daniel: di-
cēs ex Daniele
ppha ca. iij. q oīo nō
daniel: s; azarie i igni
fornace posito tribuit
Dilectū tuū. que dile-
xisti ⁊ trāstulisti i pale-
stinā ex hur caldeoꝝ.
Pollicēs. hec repro-
missio abraā p̄io: dei
de posteris facta est a
deo. Imminuti sum⁹.
exules: disp̄si : ⁊ ab oī-
b⁹ alijs hoīb⁹ cōrepti.
Nō ē p̄nceps. qz Sede

¶ Feria quinta. Lectio Danielis
prophete. Capitulum. iij.

IN diebus illis orauit Daniel dicens
Dñe deus ne despicias populū tuū
neq; auferas mīam tuā a nobis : p̄-
pter Abraā dilectū tuū : ⁊ Isaac seruū
tuum : ⁊ israhel sanctū tuū quibus locu-
tus es pollicens q multiplicares semē
eorum sicut stellas cceli : ⁊ sicut arenā
quæ est in littore maris : quia dñe im-
minuti sumus plusq; omnes gētes: sus-
musq; hūiles in vniuersa terra hodie p̄-
pter peccata nostra. Et nō est in tēpore

BEATI PAULI.

chthas captiuus erat. Neq; ppheta qui nobis denunciet quomō nō placādus. Neq; holocaustū. i. sacrificia: q; nō habemus sacerdotes i

hoc princeps & propheta: & dux: neq; holocaustum: neq; sacrificium: neq; oblatio: neq; incensum: neq; locus primitiarum coram te vt possimus inuenire misericordiam tuam: sed in animo contrito: & spiritu humilitatis suscipiamur. Sicut in holocausto arietū & taurorum: & sicut in millibus agnorum pinguium: sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie vt placeat tibi: quia non est confusio confidentibus in te. & nunc sequimur te in toto corde: & timemus te: & querim⁹ faciem tuam. Non confundas nos: sed fac nobiscū iuxta mānētudinē tuā & scdm mētudinē miē tuē. & erue nos i mirabilib⁹ tuis: & da gloriam noi tuo domine: & confundantur omnes qui ostendunt seruis tuis mala. Confundantur in omnipotentia: & robur eorum conteratur. & sciant quia tu es dominus deus sol⁹: & gloriosus super orbem terrarum. Dñe deus noster.

¶ Feria sexta Lectio Ieremiæ prophete. Capitul⁹ xvii.

IN diebus illis. Dixit Ieremias. Domine omnes qui te derelinquūt confundentur. Recedentes a te in terra scribentur: qm̄ dereliquerunt venam aquarū viuentiū dñm. Sana me dñe.

captiuitate positi. In aia cōtrita. sic Dauid psal. l. cor cōtritum: et humiliatū. Sacrificiū nostrū. s. cordis cōtriti. Ne confundas nos. q; nō impetrat quod petit: relinquitur quasi confusus. In mirabilibus tuis. faciendo in nostra liberatione mirabilia: sicut ante hac fecisti. Da gloriam. faciendo hec miracula. In oipotencia. in qua scilicet confidunt. Et sciant. i. experiantur.

¶ Feria. vj. sequenti.

Dixit Ieremias Domine omnes qui te derelinquunt.

Ex Ieremia cap. xvij. Hec lectio continuatur superiori: que legatur feria quinta secunde dominice i quadagesima. Qui te derelinquunt. seruiendo dijs alienis. In terra idest in inferioribus terre: hoc est apud inferos. Venam aquarum. salientiam in vitam eternā. Joannis. iij. Sana me dñe.

g iiii

EPISTOLAE

Jeremie p̄catio est. Et sanabor. a morbo quē tu sol⁹ potes sanare. Ipsi quib⁹ verba tua denūciaui. Verbū dñi. i. pena quā nobis minabaris. Veniat. s. verbū illud: quasi dicat: nō veniet. Mō sum turbat⁹. ppter verba eoz. Sequēs te. i. mādata tua exequēs. Diē hoīs. i. vitā deliciosam quā pleriq; homies sequūtur. Quod egressum est. malos coarguēdo. In cōsp̄ctu tuo. quia tu illud mihi iussisti. Non sis formidini. i. pena quā alijs es minatus non veniat super me. Confundant̄ p̄ cōfundent̄ duplici contritione. hoc ē mortis ⁊ captiuitatis. Cōtere eos. i. cōteres vt supra idest nō optatiue aut imperatiue sed enunciatiue.

Sabbato sequenti.

Dixerunt impij. Ex Jeremia p̄pheta cap. xvij. paucis verbis immutatis. Nā p̄ eo quod hic legitur: dixerunt impij iudei ad iuicē: in originali legitur. Et dixerunt venite et cogitemus cōtra Jeremiam cogitationes: ⁊ est ob̄stinatio iudeoz i xpm

par illi quā habuerūt in Jeremiā. Cogitationes. i. vias quib⁹ illū occidam⁹ tāquā p̄phetā falsa nobis denunciante. Lex a sacerdote. q̄a nihilominus docebit eā. Cōsiliū a sapiente. i. a septuaginta senioribus q̄s Moyses instituit. Sermo a p̄pheta. qui futura nobis denunciēt. Percutiamus lingua testimonia falsa intendentes. Attende

et sanabor: saluū me fac et saluus ero: qm̄ laus mea tu es. ecce ip̄i dicūt ad me vbi est verbū dñi: veniat & ego nō sū turbatus: te pastore sequens: et diē hoīs nō desideravi tu scis. Quod egressum est de labijs meis: rectū in cōsp̄ctu tuo fuit. Non sis tu mihi formidini: spes mea tu: in die afflictionis. Confundantur qui me persequuntur: & nō confundar ego. Paueant illi: et nō paueā ego. Induc super eos diem afflictionis: et duplici contritione contere eos. Domine deus noster.

Sabbato. Lectio Ieremie prophete. Cap. xviii.

In diebus illis. Dixerunt impij iudei ad iuicē. Venite cogitemus cōtra iustā cogitationes. Non enim peribit lex a sacerdote: neq; consilium a sapiente: neq; sermo a propheta. Venite percutiamus eū lingua: et nō attēdam⁹ ad vniuersos sermones ei⁹. Attēde

BEATI PAULI.

dñe ad me: & audí vocē aduersariorū meorū. Nunquid reddít p̄ bono malū: quia foderūt foueā aiæ mee? Recor dare q̄ steterim in cōspectu tuo: vt loquerer p̄ eis bonū: & auerterem indignationem tuā ab eis. Propterea da filios eorū in famē: & deduc eos in manus gladii. Fíāt vxores eorum viduæ absq; liberis: & víri earū interficiātur morte. Iuuenes eorū confodiant gladio in p̄lio. audiat clamor de domib; eorū. Adduces enim sup eos latronē repente: quia foderūt foueam vt caperent me: & laqueos abscondiderunt pedibus meis. Tu autē dñe scis omne consiliū eorū aduersum me in mortē. Ne ppitieris iniquitati eorū: & peccatū eorum a facie tua non delectent. Fíāt corruentes in conspectu tuo: in tempore furoris tui Domine deus noster.

¶ Dominica in ramis palmarū.
Beati Pauli ad Philippenses.
Capitulo. ii.

Fratres. Hoc em̄ sentite ī vobis: quod & in christo Iesu. Qui cū in forma dei esset: non rapinam arbitratus est esse se æqualem deo: sed semetipsum exinaníuit formam serui accipiēs: in similitudinē hoīm fact; & habitu inuēt; vt hō. Humiliauit semetipsum fact; obediēs vsq; ad mortem: mortē autē crucis. Propter qđ & deus

dñe. de peccato est hies remie. Audi ad puniē dñi eos. Pro bono malū. q̄si dicat: certe reddít mihi ab his. Foueā aiæ mee. i. p̄ncipiē vt te mee. In conspectu tuo. i. qđ tibi sim obscur; faciendo q̄ illis erāt utilitati. Clamor d̄ domib;. s. fame & gladio pereūtū. Latronē. q̄ eos distrahat atq; disturber: & ī captiuitatē ducat. Propitier;. relinquēdo īpunitā iniquitatē illoꝝ. In tpe furoris. i. vindicte tue.

¶ Dominica in ramis palmarum.

Fratres. Hoc sc̄i te ī vob. Ex epla ad philip. c. ii. Philippenses exēplo christi Paulus ad humilitatē hortat. Hoc sentite in vobis. s. qđ ch̄s sensit ī se. In forma dei. idest p̄ essentiā deus. Nō rapinā. quasi rem alienā sibi usurpans. Exiuit se. i. abiecit se. Formā serui. i. hoīs vel facti geniti. In similitudinē. qz & si ver; hō: nō tñ in originali p̄cto genit;. Habitu. i. figura

EPISTOLAE.

Id est figura: vt in greco habet. Usq; ad mortē. ⁊ nō quācūq; mortē: sed mortē crucis. s. ignominiosam. ppter qđ i. ppter quā humilitatem. Exaltauit illū. in resurrectione ⁊ ascensione. Super omne nomē. i. qđ sit christus deus ⁊ homo. Celestium. tres mūdi partes complectitur celum terras: inferos.

C FERIA. ij. sequenti.

Dixit Esaias. Dñs deus aperuit. Ex Esa. c. l. qđ sine cōtrouersia de christi passione intelligendum est: in cuius psona dicit ppheta. Aperuit mihi aurem. insinuando futuram passionem. Non contradico. Dixit enim fiat voluntas tua. Retrosum non abij. sed me querentibus obtuli. Corpus ⁊ genas: hoc ⁊ euangeliste testatur: sicut ⁊ que sequuntur. Non sum confusus. i. passus a patre repulsam. Et petram. ad ppetiendum durissima quæq;. Qui iustificat me. scilicet pater qđ est iustus quoniam vtriusq; eadē natura. Qui cōdēnet me. s. iuste alio qđ iniuste cōdēnat⁹ est. Cōterentē. i. luent penas sceler⁹ i me cōmissi. Seru⁹ sui. i. christi

hois. qđ vt ait Paulus formā serui accepit. In tenebris. signorāte.

exaltauit illū: ⁊ donauit illi nomē qđ est sup oē nomē: vt in noīe Iesu oē genua flectatur: celestiuū terrestriuū ⁊ infernorū. Et oīs lingua cōfiteat⁹: quia dñs iesus christus in gloria est dei patris.

C FERIA. iij. Lectō Esaię pphete. Cap. l.

IN dieb⁹ illis. Dixit Esaias. Dñs de⁹ aperuit mihi aurem: ego autē nō contradico: retrorsum nō abij. Corp⁹ meū dedi pcutientib⁹: ⁊ genas meas vellētib⁹. Faciē meā non auerti ab increpātibus ⁊ cōspuētibus in me: dñs deus auxiliator me⁹: ⁊ ideo non sum confusus. Ideo posui faciē meam vt petram durissimā: ⁊ scio quoniā non cōfundar. Iuxta est qui iustificat me: quis cōtradictet mihi? Stemus simul? Quis est aduersarius meus? Accedat ad me. Ecce dominus deus auxiliator meus. Quis est qui cōdēnet me? Ecce omnes quasi vestimētum conterentur: tinea comedet eos. Quis ex vobis timens deum: audiens vocem serui sui? Quis ambulabit in tenebris: ⁊ non est lumen ei? Speret in nomine domini: ⁊ inuitatur super dñm deū suum.

BEATI PAULI.

Non est lumē ei: quasi dicat: nullus. Speret in noīe dñi. s. ois fide
lis. Et innutatur: qz in illo est omne fundamentū ⁊ stabilitas.

¶ Feria. iij. sequenti.

Dixit Jeremias. Dñe demonstrasti mihi. Ex Jeremia cap. xi.
quod totum ad christi passionē pertinet. Et sunt verba chris

¶ Feria. iiii. Lectio Iere
mie prophete. Cap. xi.

In diebus illis. Dixit Jeremias. Dñe
demonstrasti mihi: & ego cogno
ui: tu oñdisti mihi studia eorū: & ego q̄
si agnō mansuet⁹ q̄ portatur ad victi
mā: & nō cognoui: quia cogitauerunt
sup cōsilia dicētes. Mittamus lignū in
panē eius: & eradam⁹ eū de terra viue
tiū. Et nomē ei⁹ nō memoret⁹ apli⁹.
Tu autē dñe deus sabaoth qui iudicas
iuste: & probas renes & corda: videam
vltiōem tuam ex eis. Tibi em̄ reuelauī
causam meam. Dñe deus meus.

¶ Fer. iiii. Esa. pphete. Ca. lxii. & lxiii

Haec dicit dñs deus. Dicite filie
sion. Ecce saluator tuus venit:
Ecce merces ei⁹ cū eo: & opus
illius corā illo. Et vocabunt eos pp̄tus
sc̄tus: redēpti a dño. Tu autem vocabe
ris q̄sita ciuitas: & non derelicta. Quis
est iste q̄ venit de edom tinctis vestib⁹
de bosra. Iste formosus in stola sua: gra
diens in multitudīne fortitudinis suæ.

derelicta. in potestate demonū. Quis est iste. Vba sunt angelorū ad
mirantīsi christi ascensionem. De edom. idest idumea vbi regnavit
Esau qui cognominatus est edom, hoc est ruber. De bosra. ciuis

sti sub persona pphete. Studia eorum. q̄
omnia mihi reuelasti
futura. Lignū. subau
di venenatū puta ta
rum aut rhododaph
nen. Tu autem dñe.
subaudi attende oīo
ni mee. Vltiōem tuā
q̄ illoꝝ scelera vlciscas
ris. ⁊ hoc nō zelo vīd
dicte: s̄ amore iusticie.

¶ Feria. iiii. sc̄nti.

Dicite filie sion.
Ex Esaia capit.
lxij. ⁊ lxiii. Qui loci d̄
christo exponunt pars
tim de ei⁹ aduētū: par
tim de eiusdē passione.
Dicite filie sio. i. eccle
hoc est fidelīū congre
gationi. Venite p̄ v̄
turus est. Merces est
eo. cui⁹ p̄ sc̄z opera sua.
Vocabūt eos. s. ange
li. Pp̄tus sc̄tus voca
rius est. Tu autē. s. o
eccle. Ciuitas q̄sita.
quā deus q̄sivit. Et nō

EPISTOLAE

tate Arabie. ubi vestes purpura inficiebantur. In stola sus. i. veste insigni castitatis. hoc est i humanitate. Ego. christus respodet. pugnator. i. defensor eorum qui me sequuntur. Quare. verba sunt iterum angelorum: quibus subditur christi responsum. Torcular calcaui: id est vas torcularis per quas intelligimus passionis tormenta. Non fuit vir mecum. quia est

ab omnibus derelictus. Calcaui eos. hec verba ad spiritus alios pertinent: puta ad antichristum. Dies ultionis. cuius meminisse necesse est. Retributionis iudicio vniuersa sunt. Circūspexi. hoc est ad superiora pertinet. De antichristo quodam hec omnia intelligunt: sed in prophetis sequitur ordo permutat earum rerum quas futuras aut factas predicauit.

Dixit Esaias. Domine quis credidit auditui nostro. Ex Esa. c. liij. quod totum de christi passione exponit. Quis credidit. pro credit quod est frequens apud prophetas. Auditui nostro. pro Simone quem a spiritu sancto audiui. Brachium domini. i. filius pro quem pro operatur. quasi dicat: paucis. Et ascendet. i. nascetur coram eo. s. pro. Quasi virgultum. i. frutex. De terra sitiens. i. de virgine impolluta. Species. cor. Et vidimus eum: et non erat aspectus

Ego qui loquor iusticiam: & propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuum: & vestimenta tua sicut calcantium in torculari? Torcular calcaui solus: & de gentibus non est vir mecum. Calcaui eos in furore meo: & conculcaui eos in ira mea. Et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea: & omnia indumenta mea inquinavi. Dies enim ultionis in corde meo: annus retributionis mee venit. Circūspexi & non erat auxiliator: quaesiuimus & non fuit qui adiuuaret. Et saluaui mihi brachium meum: & indignatio mea ipsa auxiliata est mihi. Et conculcaui populos in furore meo: & inebriaui eos in indignatione mea: & detraxi in terram virtutem eorum. Miserationum domini recordabor. laudem domini super omnibus quae reddidit nobis Dominus deus noster.

Lectio Esaiæ prophete. Cap. liij.

In diebus illis. Dixit Esaias. Domine quis credidit auditui nostro: & brachium domini cui reuelatum est. Et ascendet sicut virgultum coram eo: & sicut radix de terra sitiens. Et non est species ei neque despectus. Et vidimus eum: & non erat aspectus

BEATI PAULI.

& desiderauimus eū despectū & nouis
 simū uirorū: uirum dolorū & scientem
 infirmitatē. Et quasi absconditus uultus
 eius & despectus. unde neq; reputauimus
 eū. Vere languores nostros ipse tu-
 lit: & dolores nostros ipse portauit. Et
 nos reputauim⁹ eū quasi leprosum: &
 percussū a deo: & humiliatū. Ipse autē
 vulneratus est propter iniquitates nos-
 tras: attritus est ppter scelera nostra. Di-
 sciplina pacis nostræ super eū: & liuo-
 re eius sanati sumus. Omnes nos quasi
 oues errauim⁹: unusquisq; in uia suam
 declinauit: & dominus posuit in eo ini-
 quitatem omnium nostrum. Oblatus
 est quia ipse uoluit: & non aperuit os
 suum. Sicut ouis ad occisionem ducit-
 ur: & quasi agnus coram tondente se
 obmutescet: & non aperiet os suū. De
 angustia & de iudicio sublatus est. Ge-
 nerationē illius quis enarrabit? Quia
 abscessus est de terra uiuentium. Propter
 scelus populi mei percussus eum. Et da-
 bit impios p sepultura: & diuites pro
 morte sua: eo qd iniquitatē non fecerit:
 nec dolus fuerit i ore ei⁹: & dñs uoluit
 cōterere eū in infirmitate. Si posuerit p
 peccato animam suā: uidebit semē longe-
 uum: & uoluntas dñi in manu eius di-
 rigetur. pro eo quod tradidit in mortē
 animam suā: & cū sceleratis reputatus
 est. Et ipse peccata multorū tulit: & p
 trasgressoribus rogauit ut nō perirēt,
 cū illuderes a iudeis.
 Et desiderauim⁹. hoc
 fecerūt patriarche & p-
 phete. Quasi abscondi-
 tus. p pudore. Nec res-
 putauim⁹. s. saluatore:
 scz erat reuera. Quasi
 leprosum. cū nō esset.
 Pacis nre. recōciliati-
 onis cū deo. Cui liuo-
 re. i. sāguine decolori.
 Iniquitatē oim. ut un⁹
 p oibus satisfaceret.
 Oblat⁹ est. i. ad passio-
 nē uenit. De angustis. s.
 morti p resurrectionē.
 Et de iudicio. q oēs
 descēdebāt ad inferos.
 Generationē ei⁹: scz dis-
 uinā. qz si legeret qre
 sensus esset manifest⁹.
 nā dixit ineffabilē ei⁹
 gnationē: sed ait mors
 tuus? respōdet ppter
 scel⁹ ac. Percussus eū.
 idest percussus permisi.
 Et dabit impios. mor-
 tis autores: qd factū
 est hierosolymis a Tis-
 to euersis. Si posue-
 rit animam. sed ponet
 igit uidebit. Semen
 longeuū. i. christianis-
 simū longe lateq; pas-
 tentē & usq; in seculi fi-
 nē permanentē. Nos-
 tritas dñi per illū fiet.

EPISTOLAE

C FERIA quinta in cena domini.

Ratres cōuenientibus vobis. Ex. j. Pauli epistola ad Corinthios cap. xi. Corinthios paulus instituit circa corporis christi cōmunionis vsum. Cōuenientibus in vñ. ad sacramēti eucharistie participationē. **N**ō est. i. nō ptingit vobis. Dñicā cenā. q̄ ordinē perturbatis. Presumit.

idest ante sumit. s. quā veniat ad cōmunionē.

Ebrius ē. ex vino q̄ p̄sumpsit. Domos nō habetis. in greco non particula nō habet. q̄si dicat: nō licet vobis facere ante cōionē. Cōtemnitis. nō veniētes cū alijs. Cōfunditis. in eorū confusionē hoc faciētes. Laudo vos. subaudi i alijs. A domino. q̄ mīhi hoc reuelauit. Tradebat. a iuda proditore. Fregit. post verba cōsecrationis. Similiter calicē. idest vinum in calice.

Novū testamētum. quēadmodū vet̄ i sanguine agni: ita et novum in sanguine ch̄i.

Annūciabit̄. ipsam recolēdo & memorando. Donec veniat. in fine seculi ad iudicandū. ostēsa deinde tantū sacramēti institutione: demōstrat qualiter sit sumendū. Indigne. i.

Dicit dominus omnipotens.

C FERIA. v. in cena dñi. Ad Corinthios. i. Capitulo. xi.

Ratres. Conuenientibus ergo vobis in vñ: iam non est dñicam cenam māducare. Vnusquisq̄ enim suā cenā presumit ad manducandum. Et alius quidē esurit: alius autem ebrius est. Nunquid domos nō habetis ad manducandū & bibendū? Aut ecclesiam dei cōtemnitis: & confunditis eos qui nō habent? Quid dicā vobis? Laudo vos: in hoc nō laudo. Ego em̄ accepi a dño quod & tradidi vobis: quoniā dominus iesus i qua nocte tradebatur: accepit panem: & gr̄as agēs fregit/ & dixit. Accipite: & manducate. Hoc est corpus meū: quod pro vobis tradetur. hoc facite in meam cōmemorationem. Similiter & calicem: postquā cenauit: dicens. Hic calix novum testamētū est in meo sanguine. Hoc facite quotienscunq̄ biberitis in meā cōmemorationē. Quotiescunq̄ em̄ māducabitis panē hūc: & calicē bibetis: mortē dñi annūciabit̄ donec veniat. Itaq̄ quicūq̄ māducauerit panē hūc: & biberit calicē dñi indigne

BEATI PAULI:

non observatis quae sunt observanda. Deus erit, accusandus veniet.

Probet se, id est conscientiam suam examinet. Non diiudicans: id est discernens hunc cibum spiritalem ab alijs. Ideo, id est ex hac causa quod indigne accipit. Dormiunt, obest, iudicaremur, scilicet a domino per talem modum. Dum iudicamur, id est a domino sic castigamur. Damnemur, scilicet eternaliter.

Deus erit corporis & sanguinis domini. Probet autem seipsum homo: & sic de pane illo edat: & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indigne: iudicium sibi manducat & bibit: non diiudicans corpus domini. Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles: & dormiunt multi. Quod si nosmetipsos diiudicarem: non vtiq; iudicaremur. Dum iudicamur autem: a domino corripiamur: ut non cum hoc mundo damnemur.

¶ Feria, vi. in parasceue. Lectio Osee. Capitulo, vi.

HAec dicit dominus. In tribulatione sua mane consurgent ad me. Venite & revertamur ad dominum: quia ipse coepit & sanabit nos: percussit & curabit nos. Vivificabit nos post duos dies: & in die tertio suscitabit nos: & vivemus in conspectu eius: sciemus: sequemurq;: ut cognoscamus dominum. Quasi diluculum paratus est egressus eius: & venit quasi imber nobis temporaneus & serotinus terre. Quid faciam tibi

¶ Feria sexta sequenti.

In tribulatione sua. Ex Osee propheta cap. vi. in quo propheta demonstrat miserationem divinam & imprimis quibus haec misericordia conceditur. Dicit igitur in tribulatione sua: id est peccatorum penitentia.

Mane quod fuit sub Joanne baptista qui precessit christum ut lucifer solis. Venite, verba sunt propter baptismum Joannis.

Levit. in captivitate duxit. Percussit, id est dicit sed alijs verbis.

Post duos dies, quibus fuit christus in sepulchro. Suscitabit nos, quia illius resurrectio fuit causa nos

strere: ut ait Paulus. Quasi diluculum, quia est lux vera et sol iusticie. Imber temporaneus, id est opportunus ad terre fertilitatem. Serotinus, ideoq; magis desideratus. Quid faciam, dicitis

EPISTOLAE

quibus misericordia denegat. Ephraim et iuda. duas tribus alloquitur. Nubes matutina. quae dissolvitur et dissipatur a sole sine utilitate. Dolui in prophetis. id est per prophetas vos correxerunt. Et occidi eos. id est a vobis occidi permisi cum predicarent verba mea. Et iudicia tua. per quae punies. Quasi lux. quae manifesta erunt. Misericordiam volui. subaudi a te. Et scientiam dei.

id est cognitionem. vos autem non cognovistis aut cognoscere voluistis.

Dixit dominus ad Moysen et Aaron. Ex libro Exodus capitulum xii. In quo agitur de celebratione agni paschalis qui praesignabat christi passionem. Mensis iste. id est luna proxima equinoctio verno que fere contingit in mense Martio.

Primus erit. quod iudei adhuc observant per intercalationes.

Unusquisque. scilicet paterfamilias. Tollat agnum. qui poterat esse quoque hodus. ut paulo post dicitur est. Tolleris et hodus. non quod utriusque deberet sacrificare. sed alterutrum. Ad vespere. post occasum solis eius dici. Utriusque postea. id est utriusque ostium siue ianua

ephraim: quid faciam tibi iuda? Misericordia vestra quasi nubes matutina: & quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolui in prophetis: & occidi eos in verbis oris mei: & iudicia tua quasi lux egredietur. Quia misericordiam volui & non sacrificium: & scientiam dei plusquam holocaustum.

Exodi. Capitulo. xii.

IN diebus illis. Dixit dominus ad Moysen & Aaron in terra egypti. Mensis iste vobis est principium mensium: primus erit in mensibus anni. Loquimini ad universum caetum filiorum israel: & dicite eis. Decima die mensis huius: tollat unusquisque agnum per familias & domos suas. Sin autem minor est numerus ut sufficere possit ad vescendum agnum: assumat vicinum suum qui coniunctus est domui suae: iuxta numerum animarum: quae sufficere possunt ad esum agni. Erit autem agnus absque macula: masculus anniculus. Iuxta quem ritum tolletis & hodium: & servabitis eum usque ad quartadecimam diem mensis huius. Immolabitque eum universa multitudo filiorum israel ad vespere: & timent de sanguine eius: ac ponent super utrumque postem: & in superlimina

BEATIPAVLI.

nam. Azymos panes. i. sine fermento. Lactucis aggregibus. id est amaritudinibus: ut est in hebreo. Coctum aqua. i. elixum. Accingetis. quasi expediti ad fugam: hoc est pincium et cum baculis: quod est viatorum.

Est enim phase. quod sequitur transitus domini ab interprete adiectum est. Et nota quod hic phase non ponitur proprie sed per allusionem ad transitum

naribus domorum: in quibus comedent illum. Et edent carnes nocte illa affas igni: & azymos panes cum lactucis aggregibus. Non comedetis ex eo crudum quid: nec coctum aqua: sed affum tantum igni. Caput cum pedibus eius & intestinis vorabitis: nec remanebit quicquam ex eo usque mane. Si quid residuum fuerit: igne comburetis. Sic autem comedetis illud. Renes vestros accingetis: & calciamenta habebitis in pedibus: tenentes baculos in manibus: & comedetis festinanter. Est enim phase. id est transitus domini.

¶ Sabbato sancto paschæ.
Genesis. Capitulo. i.

IN principio creavit deus coelum & terram. Terra autem erat inanis & vacua: & tenebre erant super faciem abyssi: & spiritus domini ferebatur super aquas. Dixitque deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem quod esset bona: & divisit lucem a tenebris. Appellavitque lucem diem: & tenebras noctem. Factumque est vespere: & mane dies unus. Dixit quoque deus. Fiat firmamentum in medio aquarum: & dividat aquas ab aquis. Et fecit deus firmamentum. Divisitque

angeli penitentis primos genita egyptiorum.

¶ Sabbato sequenti.

IN principio creavit deus. Ex Genesis libro capitulo. j. In quo agitur de creatione mundi: quod pertinet ad primum articulum fidei: in quo positissima instituebantur eo die cathecumini: cum presertim illis temporibus esset manicheorum secta frequens: quae dicebant haec visibilia: non a deo: sed a demone fuisse creata: et quae lectio quod ad contextum attinet est plena: non tangam nisi quosdam locos ambiguos. Inanis et vacua: id est non ornata ut nunc est. Ferebat super aquas. in hebreo volitabat: in chaldeo iussu flabat. Hieronymus in hebraicis questionibus incubabat aquis: siue fouebat aquas. Fiat lux. in hebreo fit lux. Dies unus. id est primus omnium dierum. Aquas ab

h

EPISTOLAE

aquis. i. celum crystal-
linum ab inferioribus
elementis: unde in ca-
ntico. aque oēs q̄ super
celos sunt. Cuius se-
mē. sicut nucleī in pos-
mīs ⁊ grana in siliq̄s
⁊ spicis: unde possint
resemīnari. Eas in fir-
mamento. i. in octaua
sphaera. Reptile idest
aquatilla q̄ potius re-
ptant quā gradiātur.

Cete grādia. puta ba-
lenas. orcas physete-
ras. Omne volatile.
etiam aues ex aqua p-
duxit. Masculum et
feminā. Hinc forte pla-
to in symposio accepit
quod homo in vtroq̄
sexu est creatus primū
deinde sectus in vtrūq̄
q̄ sexum. et adhuc ses-
cabilis: quoniam om-
nia mēbra habet du-
plicia.

inamento coeli: vt lucerent sup̄ terram: et p̄essent diei ac
nocti: et diuiderent lucem a tenebris. Et vidit deus q̄ esset
bonum. Factumq̄ est vespere: et mane dies quartus. Dixit
etiam deus. Producant aquae reptile animae viuentis: et vo-
latile super terram sub firmamento coeli. Creauitq̄ deus
cete grandia et omnem animam viuentem atq̄ motabilē
lem quam produxerant aquae in species suas: et omne vo-
latile secundum genus suum. Et vidit deus q̄ esset bonū.

aquas quae erāt sub firmamento ab his
quae erant super firmamentum. Et fa-
ctum est vespere: ⁊ mane dies secundus.
Dixit vero deus. Cōgregentur aquae
q̄ sub coelo sunt in locū vnū: ⁊ appa-
reat arida. Factumq̄ est ita. Et vocauit
deus aridā terrā: cōgregatiōesq̄ aquarū
appellauit maria. Et vidit deus q̄
esset bonū ⁊ ait. Germinet terra herbā
virentē: ⁊ facientē semen: ⁊ lignū
pomiferū facies fructū iuxta gen⁹ suū:
cui⁹ semē in semetipso sit sup̄ terrā. Et
factū est ita. Et protulit terra herbā viren-
tē: ⁊ afferentē semen iuxta gen⁹ suū:
lignūq̄ facies fructū: ⁊ hñs vnūq̄q̄
sementē scdm̄ specē suā. Et vidit deus
q̄ esset bonū: factūq̄ est vespere: ⁊ ma-
ne dies tertius. Dixit autē de⁹. Fiant lumina
ria in firmamento coeli: et diuidant diē ac
noctē: et sint in signa: et tpa: et dies: et
ānos: vt luceāt in firmamento coeli: et il-
luminent terrā. Et factū est ita. Fecitq̄
de⁹ duo magna lumina: lumina ma-
ius: vt p̄esset diei: et lumina min⁹ vt p̄-
esset nocti: et stellas. Et posuit eas in fir-

BEATI PAULI.

benedixitque eis: dicens. Crescite & multiplicamini: & replete aquas maris: auesque multiplicent super terram. Et factum est vespere: & mane dies quintus. Dixit quoque deus. Producat terra animam viventem in genere suo iumenta & reptilia: & bestias terrae secundum species suas. Factumque est ita. Et fecit deus bestias terrae: iuxta species suas: & iumenta & omne reptile terrae in genere suo. Et vidit deus quod esset bonum: & ait. Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram: & praesit piscibus maris: & volatilibus caeli: & bestiis universae terrae: omnique reptili quod movetur in terra. Et creavit deus hominem ad imaginem & similitudinem suam: ad imaginem dei creavit illum: masculum & feminam creavit eos. Benedixitque illis deus: & ait. Crescite & multiplicamini: & replete terram/ & subiicite eam: & dominamini piscibus maris: & volatilibus caeli: & universis animantibus quae moventur super terram. Dixitque deus. Ecce vobis dedi omnem herbam afferentem Omnis ornat⁹ eorum. celi/ stelle/ sol/ et luna. Terre arborum et animalium. semen super terram: & universa ligna quae habent in semetipsis sementem generis sui/ ut sint vobis in escam: & cunctis animantibus terrae: omnique volucris caeli & universis quae moventur in terra: & in quibus est anima vivens: ut habeant ad vescendum. Et factum est ita. Viditque deus cuncta quae fecerat: & erant valde bona. Et factum est vespere: & mane dies sextus. Igitur perfecti sunt caeli & terra: & omnis ornat⁹ eorum. Complevitque deus die septimo opus suum quod fecerat: & requievit die septimo ab universo opere quod patrarat.

¶ Lectio Exodi.
Capitulo. xiiii.

h ii

EPISTOLAE.

Factū est in vigilia. Ex lib. Exodi. c. xiiij. In q̄ postea: q̄ dixit p̄fectionē hebreoz ex egypto: ⁊ maris rubri diuisionē: et egyptioz īsequētū ardorē: nūc q̄ deſecerit in hostib⁹ p̄dēdis. In vigilia matutina. quia nox in q̄tuor: vigilias diuidebat. Per colū nā ignis ⁊ nubes. in q̄ b⁹ hebreos p̄cedebat.

Exercitū. hoc est magnā p̄tē exercit⁹. Egyptū. q̄ non erāt occisi.

Ad egyptios. i. p̄ egyptios. Ad hō q̄dā dicit mare diuissū p̄ duo decim meat⁹ ⁊ vnāquā q̄ tribuū suū iter arripuisse: ego nescio vnde hoc acceperint.

Apprehendet septē mulieres. Ex Esaiā p̄phā. c. iij. In quo postea q̄ p̄pheta p̄dixit vastationem et mala peruētura: nunc quid inde sequat̄ ostēdit: dicens quod viris bello interemptis.

Septē mulieres ⁊c. cōsueuerūt hebrei numerum septenarium pro pluribus ponere.

In dieb⁹ illis. Factum est in vigilia matutina: ⁊ ecce respiciens dñs sup castra ægyptiorum p̄ columnam ignis ⁊ nubes: interfecit exercitum eorum: ⁊ subuertit rotas curruū: ferebā turq̄ in p̄fundum. Dixerūt ergo egyptii. Fugiam⁹ israhelē: dñs em̄ pugnat p̄ eis cōtra nos. Et ait dñs ad Moysen. Extēde manum tuā sup mare: ⁊ reuertant̄ aquę ad ægyptios sup curr⁹ ⁊ eq̄tes eorū. Cūq̄ extēdisset Moyses manum cōtra mare: reuersum est primo diluculo ad priorē locum. Fugiētibus q̄ ægyptiis occurrerunt aquę: ⁊ inuoluit eos dñs in mediis fluctibus. Reuersę q̄ sunt aquę: ⁊ operuerunt curr⁹: ⁊ equites cūcti exercitus Pharaonis: qui sequētes ingressi fuerāt mare: nec vnus quidem sup̄fluit ex eis. Filii autē israhel perrexerunt p̄ mediū sicci maris: ⁊ aq̄ eis erant q̄si p̄ muro a dextris ⁊ a sinistris. Liberauitq̄ dñs ī die illa israhel de manu ægyptiorum: ⁊ viderunt ægyptios mortuos sup litus maris: ⁊ manum magnā quam exercuerat dñs cōtra eos. Timuit populus dñm: ⁊ crediderunt domino ⁊ Mosi seruo eius. Tunc cecinit Moyses ⁊ filii israhel carmen hoc domino: ⁊ dixerunt.

¶ Lectio Esaiæ prophete.

Capitulo. iij.

In dieb⁹ illis. Apprehēdet septē mulieres virū vnū in die illa: dicētes.

BEATI PAULI.

Panem nostrum. idest nris manibus acquisiti/ & sic de vestibus;
Nomen tuū. scz qđ dicamur vxores tue. **O**pprobrium nostrū. sterilitatis scz aut viduitatis. **I**n die illa. scilicet tempore legis gratie.
Germen dñi. i. christus dei filius. **F**ructus terre. idest vginis christi matris. **Q**ui saluati sunt. idest crediderunt ex iudeis. **I**n sion.

Panē nostrum comedem⁹: & vestimētis nris opiemur: tñ modo inuocetur nomen tuū sup nos: aufer opprobriū nrm. **I**n die illa erit germē dñi in magnificētia & glia: fruct⁹ terre sublimis: et exultatio his q saluati sunt de isrl. **E**t erit oīs qui relict⁹ fuerit ī siō & residu⁹ in hierusalē sanct⁹ vocabit⁹ oīs q scriptus est ī vita ī hierlm. **S**i abluerit dñs sordē filiar⁹ siō: & sanguinē hierusalē lauerit de medio ei⁹: in spiritu iudiciū & spū ardoris. **E**t creabit dñs sup omnē locū mōtis siō: & vbi iuocat⁹ est nubē per diē & fumum & splēdorē ignis flā mātis in nocte. **S**up oēm enim gloriā ptectio & tabernaculū erit in vmbra culum diei ab estu: & ī securitatē & absconsionem a turbine & a pluuia.

Lectio Esaię pphete. Cap. lv.

Hec est hereditas seruorū dñi: et iusticia eorum apud me dicit dñs. **O**ēs sitientes venite ad aq̄s: et qui nō habetis argētū pperate emite & comedite. **V**enite emite absq̄ argēto: & absq̄ vlla cōmutatiōe vinum et lac. **Q**uare appēditis argentum nō in panibus: & laborem vestrum non in saturitate? **A**udite audiētes me: & co-

idest in ecclesia. **I**n vita. idest in libro vite: in quo sancti cōscripsi sunt. **S**i abluerit. immo quia abluet. siq enim in pluribus locis si reperitur. **S**iliarum sion. idest ecclesie. **J**udiciū et ardoris. idest iusticie et amoris: nam propter hec duo christus pro nobis passus est.

Et creauit dominus. ad bonorum consolationem & protectionē: procreabit. **N**ubem. scilicet in vmbra que ptegat ab estu. **P**er diem quemadmodus filios israel precedebat per diem ī columna nubis et fumū: et pernoctem ī flamma ignis: ad que hoc in loco alludit.

Hec ē hereditas. **E**x eodē Esaiā cap. liiij. in calce capitū: quod iungitur cū principio capitū. lv. quod iam expositum

EPISTOLAE

est supra feria sexta do
munice quarta in qua
dragesima. **P**rope il
ic expositionem cum
fectione.

medite bonum: & delectabitur in cras
situdine anima vestra. Inclinate aurem
vestram & venite ad me: audite & viuet
anima vestra. Et feriam vobiscum pas
cum sempiternum: misericordias Da
uid fideles. Ecce teste populis dedi eum: ducem ac praes
ptorem gentibus. Ecce gentem quam nesciebas vocabis: &
gentes quae non cognouerunt te ad te currunt propter dominum deum
tuum: & sanctum israel quia glorificauit te. Quae rite dominum
dum inueniri potest: inuocate eum dum prope est. Derelin
quat impius viam suam: & vir iniquus cogitationes suas: & re
uertatur ad dominum & miserabitur eius: & ad deum nostrum quos
niam multus est ad ignoscendum. Non enim cogitationes meae
cogitationes vestrae: neque viae vestrae viae meae: dicit dominus.
Quia sicut exaltantur caeli a terra: sic exaltatae sunt viae meae a
viis vestris: & cogitationes meae a cogitationibus vestris. Et
quomodo descendit imber: & nix de caelo: & illuc ultra non
reuertetur: sed inebriat terram: & infundit eam: & germinare eam
facit: & dat seminem ferenti: & panem comedenti: sic erit verbum
meum quod egredietur de ore meo. Non reuertetur ad me vacuum:
sed faciet quaecumque volui: & prosperabit in his ad quae misi illud. Di
cit dominus omnipotens.

¶ Ad Colossenses. Capitulo. iiii.

Patres. Si sur
rexistis cum christo.
Ex epla pauli ad Co
lossens. c. iiii. in qua postea
quod illos infidei verita
te instituit: nunc hort
tatur illos ad bona spi
ritualia optanda. Con
surrexistis. pro fide et cha
ritate. Quae sursum sunt.

id est caelestia. Abi. scilicet in celo. Mortui estis. id est christo in baptismo sepulti.
Abscondita. quia mortui mundo: viui autem deo. Cum apparuerit in iudicio
finali. Vita vestra. id est per quam viuitis. Apparebitis cum ipso. eiusdem glorie

Patres. Si consurrexistis cum christo
sto: quae sursum sunt querite: ubi
est christus in dextera dei sedens.
Quae sursum sunt sapite: non quae sur
per terram. Mortui enim estis: & vita ve
stra abscondita est cum christo in deo. Cum
enim christus apparuerit vita vestra: tunc
& vos apparebitis cum ipso in gloria.

BEATI PAULI.

participes.

Dominica in resurrectione.

Ratres. Expurgate vetus fermentum. Ex epistola Pauli ad Corinthios. j. c. v. qz i sine pcedētis lectionis dixit apłus canēdū esse ab inani gloria. qz modicū fermentū totā massam corrūpit: sic parva scintilla magnū excitat ignē: nūc infert igit̃ fratres expurgate etc.

Dominica in resurrectione. Ad Corinthios. i. Capitulo. v.

Ratres. Expurgate vetus fermentum ut sitis nova cōspersio: sicut estis azymi. Etenim pascha nostrum immolatus est christus. Itaqz epulemur. Non in fermento veteri: neqz in fermento malicie & nequitie: sed in azymis synceritatis & veritatis.

Feria secūda. Actuum. Cap. x.

In diebus illis. Stans Petrus i medio plebis: dixit. Viri fratres vos scitis qd factū est verbum per vniuersam iudeā. Incipēs em̃ a Galilæa post baptismū quod pdicauit ioānes Iesum a nazareth: quomodo vniuit eū deo spiritu sancto & virtute: q pertransiit benefaciendo & sanando oēs oppressos a diabolo: qm̃ deo erat cū illo. Et nos testes sumus oīum quæ fecit in regione

hoc est non resideat in vobis aliqs fomes veteris peccati. Noua cōspersio. i. massa siue mixtura. Sicut estis azymi. i. p baptismū a peccato veteri mūdari. z alludit ad panes azymos quibz in pascha vescebatur. Pascha nostrum. quod signabatur per agnū: sicut per azymos panes puritas nostre cōsciētie. Igitur ad has epulas apostolus Corinthios hortatur expulsis veteribus peccatis.

Feria secunda sequenti.

In diebus illis. Stans Petrus in medio. Ex Actibus apostolorum. cap. x. in

quo petrus accersitus a Cornelio centurione et rogatus ab illo et alijs compluribus: ut de christi religione illos doceret: inter cetera hec dicit. Vos scitis etcetera. Verbum. scilicet predicationis euangelice. Incipiens enim. scilicet verbum. A galilea. vnde incepit predicare postquam baptizatus est christus. nam antea non predicauit. Iesum a nazareth. pstructio inusitata idiomati latino. quomodo sunt sps sc̃o vniuit eū iesū. sic in psal. cuius participatio eius.

Pertransiit. s. per oēm iudeā. Testes sumus. qz omnibz interfuimus.

PISTOLAE.

non omni populo. qz ea q̄ transcēdit naturā deus reuelat primo superioribus ordinibus: et per illos inferioribus. Nobis. scz testibus. quibus dixit: et eritis mihi testes in hierusalē et iudea. Iudex uiuorum. qz pater oē iudiciū dedit filio. Joānis. c. v. Oēs prophete. i. non solum nos sumus testes.

¶ Feria tertia sequenti.

Surgēs paulus et manu. Ex actibus iudeorum & hierusalē: quē occiderunt apostolorum. c. xiiij. in suspēdētes in ligno. Hunc deus suscitauit tertia die: et dedit eū manifestū fieri non omni pplo: sed testibus p̄ordinatis a deo: nobis q̄ māducauim⁹ et bibim⁹ cū illo: postq̄ resurrexit a mortuis. Et p̄cepit nobis p̄dicare pplo: et testificari q̄ ipse est q̄ cōstitut⁹ ē a deo iudex uiuorum et mortuorum. Huic oēs p̄phete testimoniu p̄hibēt: remissionē pctōr accipere p̄ nomē ei⁹: oēs qui credunt in eum.

¶ Feria. iij. Actū Ap̄lor. Cap. xiii.

In diebus illis. Surgēs Paul⁹ et manu silentium indicēs ait. Viri fratres filii generis Abraā: et qui in uobis timent deū. uobis uerbum salutis huius missum est. Qui enim habitabant hierusalē: et principes eius hunc ignorant: et uoces prophetarum quę per omne sabbatum leguntur: iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inuenientes in eo: petierūt Pilato ut interficerent eum. Cūq̄ cōsumassent omnia q̄ de eo scripta sunt: deponētes eū de ligno: posuerūt in monumento.

Uerbum salutis: id est christus saluator.

Qui habitabant. i. plebs. Et principes. id est maiores. Ignorantes. qz si domini glorie cognouissent: nunquā crucifixissent illum. Voces prophetarum: scilicet ignorantēs. Impleuerunt. scilicet omnia que sunt de illa scripta. Cum consumassent. scilicet mali ex iudeis. Deponentes. scilicet boni.

BEATI PAULI.

Suscitauit eū. i. xpm hoīem. p̄ dies multos. s. p̄ quadraginta. Ad plebē. i. apud multitudinē. Et nos. auctoritate scripture p̄bat reprobationē abrae factā in filijs illoꝝ esse cōpletā per christū iesum.

Aperies Petrus os suū. Ex actibus ap̄loꝝ cap. iij. Sed hec verba q̄ preponuntur: scilicet viri israelite & qui timetis deū audite. a liunde sumpta sunt & cōcinnatore diuini officij adiecta. Verba autē Petri hec sunt.

Deus vero suscitauit eū a mortuis tertia die: qui visus est per dies multos his qui simul ascēderant cū eo de Galilea in ierusalē: qui vsq; nūc sunt testes eius ad plebē. et nos vobis annūciamus eā quæ ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hāc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans Iesum christū dominum nostrum.

¶ Feria. iiii. Actū ap̄loꝝ. Cap. iij.

In diebus illis. Aperies Petrus os suū dixit. Viri israelite: & qui timetis deū audite. Deus abraā: & deus Isaac: & deus Iacob: deus patrū nr̄oꝝ glificauit filiū suū iesum: quē vos quidē tradidistis & negastis ante faciē Pilati: iudicāte illo dimitti. Vos autē sanctū & iustū negastis: & petistis virū homicidā donari vobis: autōrē vero vite it̄fecistis. quē deus suscitauit a mortuis: cuius nos testes sumus. & nūc fr̄es scio q̄ p̄ ignorantiā fecistis: sicut & principes v̄ri. Deus autē qui prænūciauit p̄ os oīm̄ p̄phetarū pati xpm suū: impleuit sic. Pœnitimini igit̄ & cōuertimini: vt deleātur v̄ra p̄cta.

In pedes suos stabilluit.
tentiam agatis.

Sed nunc quid aliud restat: nisi vt penitē-

ba q̄ preponuntur: scilicet viri israelite & qui timetis deū audite. a liunde sumpta sunt & cōcinnatore diuini officij adiecta. Verba autē Petri hec sunt. Deus Abraā. &c. quibus verbis Petrus virtur ad populū stupētem ob miraculū illud quod claudum ambulare fecit: dicitōs nō in virtute propria id fecisset: sed in nomine iesu christi illius quē crucifixerant. Illo iudicante dimitti. i. dimittedū esse. id enim Pilatus censebat. Virū homicidam. scilicet barrabam seditiosum illum atq; p̄inde homicidā. Deus per omnipotētiā suā suscitauit christum qua hō erat. hunc quem videtis. scilicet claudum. Nomen eius scilicet christi. Confirmauit. id est

EPISTOLAE

Feria quinta sequenti.

Angelus dñi. Ex actibus Apostolorum. cap. viii. In quo postea
quã posuit predicationē Philippi apostoli in Samaria: nunc
describit quomodo eunuchus ethiops baptizauit. Angelus dñi. missus
a deo. Contra meridianū. quia Gaza meridionalis est ad hierosoly
mā: vnde Philippus

profecturus erat. Hec
est deserta. i. non Sas
zam que illo tēpore ex
tabat erat Palestine
Iudee emporiū nebile.
nā alia fuit Gaza ves
tus: de qua in Benesi
r iudicū libro: r in p
phetis q̄ fuit euersa:
de qua hoc in loco.

Candacis regine: hus
ius meminī. Strabo
vbi de ethiopia: dicit
habuisse filii luscum.
Regens Esaiā. ex quo
videbatur hic iam dis
dicisse litteras hebrai
cas: atq̄ inde cognos
uisse xpm vēturū. Ad
currū. quo vehitur eu
nuchus. Tanquam
ouis. quod est i Esaiā
cap. liii. qui locus ni
mir de christo intellis
gitur. Obmutescet.
quia malum pro ma
lo non reddidit. In
humilitate quia per
mortem abiectissimā

peruenit ad hoc vt daretur sibi ius et potestas: quia pater omne iudicium dedit filio. Generationem eius. aut de generatione illius

Feria. v. Actū Ap̄torū. Cap. viii.

IN diebus illis. Angelus dñi locutus
est ad Philippū: dicens. Surge & va
de contra meridianū ad viā que de
scēdit ab ierusalē in Gazam: hec est de
serta. & surgēs abiit. & ecce vir ethiops
eunuchus potēs Cādacis regine ethio
pum: quierat super oēs gazas eius: ve
nerat adorare in ierusalē. & reuertabāt
sedens super currū suū: legēs Esaiam
prophetam. Dixit autem spiritus Phi
lippo. Accede & adiunge te ad currū
istum. Accurrens autem Philippus: aus
diuit illum legentem Esaiam prophe
tam. & dixit. Putasne intelligis que le
gis? Qui ait. & quomodo possum in
telligere: nisi aliquis ostenderit mihi?
Rogauitq̄ Philippū vt ascenderet: &
federet secum. Locus autem scripture
quam legebat erat hic. Tāquam ovis
ad occisionem ductus est: & sicut agnus
coram tondente se sine voce: sic nō ape
ruit os suū. In humilitate iudicium eius
sublatum est. Generationem eius quis

BEATI PAULI.

eterna: qua processit ex patre loquitur: aut quod multos christicos
 las creabit. Tolletur de terra. quia nisi granum frumenti mortuum
 fuerit: ipsum solum manet Joannis. xij. De aliquo alio. Iputa de mes-
 sia in lege promisso. et tunc Philippus arripens occasionem cepit illum
 docere. Rapiuit Philippum: ex quo patuit eunuchum fuisse missum a

enarrabit? Quoniam tolletur de
 terra vita eius. Respondens autem eunu-
 chus: Philippo dixit. Obsecro te: de
 quo propheta dicit hoc: de se: aut de alio
 aliquo. Aperiens autem Philippus os
 suum: & incipiens a scriptura ista: euange-
 lizabat illi Iesum. & dum iret per viam:
 venerunt ad quandam aquam & ait eunu-
 chus. Ecce aqua. Quis prohibet me
 baptizari. Dixit autem Philippus. Si cre-
 dis ex toto corde: licet. & respondens
 dixit. Credo filium dei esse Iesum Chri-
 stum. & iussit stare currum. & descende-
 runt uterque in aquam Philippus et eun-
 chus: & baptizauit eum. Cum autem ascen-
 dissent de aqua: spiritus domini rapuit Phi-
 lippum: & amplius non vidit eum eunu-
 chus. Ibat autem per viam suam gaudens.
 philippus autem inuentus est in azoto. &
 pertransiens euangelizabat ciuitatibus
 cunctis: donec veniret cesaream: nomen
 domini nostri Iesu christi.

¶ *Act. vi. Lectio beati Petri apostoli. Cap. iij.*

Charissimi. Christus semel pro
 peccatis nostris mortuus est: in
 ustus pro iniustus ut nos offerret
 deo: mortificatos quidem carne: vi-
 uificatos autem spiritu. In quo

deo: ideo subdit quod
 ibat gaudens. in azoto
 ciuitate Palestine s
 non obreta a tribu iuda
 cui fuerat sorte data.

Cesaream. ciuitatem quos
 q Palestine iudee in
 ora maritima q prius
 turr) Straton) dicebat.

¶ *Feris. vij. sequenti.*

Christus semel p
 pctis. Ex pria
 Petri epistola. ca. iij.
 In quo Petrus fide-
 les instruet dicens:
 q melius est beneface-
 re qua malefacere: po-
 nit exemplum de chri-
 sto: qui mortuus est p
 peccatis non suis sed
 nostris. Mortificatos
 carne. idest insensibilis
 factos ad desideria
 carnis. Viuificatos
 spu. idest intelligentes
 spiritualia. In
 quo. predicatio hoc
 vocando ad peniten-
 tiam peccatores fuit
 figura predicationis
 christi: ideo dicit in q
 idest ad figurandum

EPISTOLAE

peccatorum mortificationem in carne: et vivificationem in spiritu. In carcere. ligati consuetudine peccandi. **P**redicavit. scilicet per Noe servum suum. Expectabant dei patientiam. **P**er annos. scilicet centum viginti. ut scribitur Genesis capitulum. vi. **L**ii. i. quo tempore medio Noe fabricabat arcam. **B**aptisma per aquam scilicet. **E**t autem in hoc similitudo quod

Noe et familia ex diluvio evasit in arca. nos autem ex peccatis per baptismum. **D**epositio carnis sordium. quia non tantum corpus quam animam abluunt. **I**nterrogatio bone conscientie. quia baptizandus interrogatur an credat in deum **P**er resurrectionem. quia et nos similiter resurgemus. **D**eglutiens mortem. que antea nos deglutiebat. **D**e qua propheta. **E**ro mors tua o mors: et morsus tuus inferne.

Sabbato sequenti.

Depone tes oem maliciam. **E**x prima Petri epistola capitulum. secundo.

In quo posteaquam apostolus instituit fideles de regeneratione spirituali: nunc instituit eos de educatione consequenti ipsam regenerationem. et quia vitia sunt prius abijcienda: quam virtutes inserantur. **D**epone tes et cetera. **S**imulationes. quas greci vocant hypocrisis. **D**etractiones. proximis detrahendo. **S**icut modo geniti: scilicet innocentes et simplices: sed non ignorantes: sed ratione utentes. **L**ac. id est doctrinam fidei facilem. **A**d quem. scilicet christum. **L**apidem vivum. in se et effectivum. **R**epro-

& his qui in carcere erant: spiritu veniens predicavit: qui creduli fuerant aliquando: expectabant dei patientiam in diebus Noe: cum fabricaretur arca: in qua pauci id est octo anime salve facte sunt super aquam. **Q**uod & nos nunc: similis forme salvos facit baptismum: non carnis depositio sordium: sed conscientie bone interrogatio in deum. **P**er resurrectionem iesu christi domini nostri qui est in dextera dei patris.

Sabbato. **L**ectio beati Petri apostoli. i. **C**apitulum. ii.

Charissimi. **D**epone tes oem maliciam & oem dolum: & simulationes & invidias: & oes detractiones: sicut modo geniti infantes rationabile sine dolo lac concupiscite: ut in eo crescatis in salutem: si tamen gustatis quoniam dulcis est dominus. **A**d quem accedentes lapidem vivum:

BEATI PAULI.

beat. de quo psalmista Lapidem quē reprobaucrunt edificantes. Et ipsi s. vos. Superedificamini domos. i. in domoz similitudinē: siue temploz in quibus estis sacerdotes. Scriptura. Esaie cap. xvij. ex translatione septuaginta. Lapidē summū. i. christū. de quo in psal. hic factus est in caput anguli. Vobis honor. scilicet erit hic lapis.

ab hoibus quidē reprobatum: a deo autē electū & honorificatum: & ipsi tā q̄ lapides viui superedificamini domos spirituales i sacerdotium sc̄m: offerētes spirituales hostias: acceptabiles deo: p̄ iesum xp̄m. Propter qd̄ cōtinet scriptura. Ecce pono i s̄o lapidē summū angulārē: p̄batum: electum: p̄ciosum: & oīs qui crediderit in eum nō cōfundetur. Vobis igitur honor credētib⁹: nō credētibus autē lapis quē reproba uerunt edificātes: hic fact⁹ est in caput anguli. et lapis offensionis: & petra sc̄a dali: his qui ostēdunt verbo nec credunt in quo & positi sunt. Vos autē genus electum regale sacerdotium: gens sancta: & ppl⁹ acquisitionis: vt virtutes annuncietis ei⁹ qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumē suū. Qui aliquñ non ppl⁹ dei: nunc autē ppl⁹ dei. Qui nō cōsecuti m̄iam: nunc autē misericordiam consecuti.

¶ Dñica in albis. Ioā. ap̄l. i. Cap. v.

¶ Harissimi. Oē qd̄ natū ē ex deo: vincit mūdū. et hęc ē victoria q̄ vincit mūdū fides n̄ra. Quis ē autē q̄ vincit mūdum nisi qui credit qm̄ iesus est filius dei? Hic est qui venit per aquam

Non credentibus. scilicet erit lapis offensionis. In quo & positi sunt: id est fundati cē deberent: nunc autem sunt increduli. P̄o pulus acquisitionis. id est quem sibi sanguine suo acquisiuit. Non popul⁹. ante cōs uersionem.

¶ Dominica
in albis.

¶ Omne quod natum est ex deo. Ex p̄ria Joānis epla capitu. v. In quo agit de generatione diuini verbi: & quia dixit omne quod natū est. &c. subdit. Hęc est victoria. i. quod facit vincere. s. fides nostra quam de verbo habem⁹ incarnato. Filius dei generatione eterna. Per aquam & sanguinem. nam vtrunq; ex aper- to latere exiuit: vt significaretur aquam

EPISTOLAE

baptismatis habere vim omnem ex christi passione. Et spiritus sanctus dat huius rei testimonium: quando missus est ceciditque super discipulos: docuitque illos omnem veritatem. Quoniam tres sunt. hec manifestatio est per apertam beatorum visionem. Unum sunt. in substantia et natura: que designantur per genus neutrum. Et tres sunt. que manifestant veritatem

verbi. Spiritus. id est anima christi descendens ad inferos. Aqua et sanguis. id est baptismus. unum sunt: quia conveniunt in assertionem unius veritatis. Testimonium. quia in ore duorum vel trium. etc. ergo multo magis dei testimonio credemus.

De filio suo. quod fecit in baptismo et transfiguratione: dicens. Hic est filius meus. etc.

Habet testimonium. id est effectum illius testimonii. Cetera manifesta sunt.

¶ Feria. iiii. sequenti.

¶ Si autem christus predicatur. Ex prima Corinthiorum epistola capitulo. xv.

In quo agit de mortuorum resurrectione. quod probat ex christi ipsius resurrectione.

Si christus predicatur. scilicet a me et ab aliis apostolis. consequentia tenet ex hoc quod impossibile est predicationis opus tam divinum esse inanem. Neque christus resurrexit. sed resurrexit: igitur et mortui resurgent. et hec apostoli argumenta procedunt deducendo ad inconuenientiam. scilicet quod christus non resurrexit. et quod fides Corinthiorum est inanis et apostolorum predicatio vana. Estis in peccatis. quia per fidem non estis mundati: quod etiam est incon-

& sanguinem iesus christus. Non in aqua solum: sed in aqua: et sanguine. et spiritus est qui testificatur: quoniam christus est veritas.

Quoniam tres sunt qui testimonium dant in caelo. Pater: verbum: & spiritus sanctus. & hi tres unum sunt. et tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus: aqua: & sanguis. Si testimonium hominum accipimus: testimonium dei maius est. quoniam hoc est testimonium dei quod maius est: quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filium dei: habet testimonium dei in se.

¶ Feria. iiii. ad Corinthios. i. Cap. xv.

¶ Fratres. Si autem christus predicatur quod resurrexit a mortuis: quomodo quidam dicunt in vobis quod resurrectio mortuorum non est? Si autem resurrectio mortuorum non est: nec christus resurrexit. Si autem christus non resurrexit: inanis est ergo predicatio nostra; inanis

BEATI PAULI.

ueniens. sicut & quod sequitur quod mortui in christo perierunt. In christo sperantes sumus. idest expectantes hic tantum ab eo remunerari. Misericordiores. qui sustinemus mala: & non fruimur bonis. Hunc autem. hic probat conditionalem. scilicet quod si christus resurrexit. ex consequenti etiam mortui resurgent. In suo or-

est & fides vestra. Inuenimur autem et falsi testes dei: quoniam testimonium diximus aduersus deum quod suscitauerit christum: quem non suscitauit si mortui non resurgunt nam si mortui non resurgunt: neque christus resurrexit. Quod si christus non resurrexit vana est fides vestra. Adhuc enim estis in peccatis vestris. ergo et qui dormierunt in christo perierunt. Si in hac vita tantum in christo sperantes sumus: miserabiles sumus in omnibus hominibus. Nunc autem christus resurrexit a mortuis primitiis dormientium. quoniam quidem per hominem mors: & per hominem resurrectio mortuorum. & sicut in adamo omnes moriuntur: ita & in christo omnes uiuificabuntur. unusquisque autem in suo ordine primitiis christus.

Feria sexta. Ad Romanos. Ca. v. Fratres. Cum adhuc essemus infirmi: christus secundum tempus pro impiis mortuus est. Vix enim pro iusto quis mori. Nam pro bono forsitan quis audeat mori. Commendat autem suam charitatem deus in nobis: quoniam si cum adhuc peccatores essemus secundum

minus peccator hoc potest mereri. Commendat autem. idest commendabilem ostendit. Ab ira. idest ab inferno. quia magis est peccatorem iustificare

dine. quia primus qui resurrexit fuit christus. et multa corpora sanctorum surrexerunt. sed in fine seculi omnes simul resurgent in momento & ictu oculi ut ait apostolus.

Feria. vi. sequenti. Quam adhuc essemus. Ex epistola ad Romanos ca. v. In quo posteaquam apostolus ostendit virtutem fidei in iustificatione credentium: in hac ponit iustificationis motiuum: quod excludit a nobis dicens. ut quid christus cum essemus infirmi. scilicet propter peccatum. Mortuus est secundum tempus. scilicet trium dierum spacio. pro iusto idest opus hominis quam tunc cum iusti vix meretur ut quis pro euehit mori: igitur multo

EPISTOLAE

quā ipsum a pena liberare. Et inimici essemus. per peccatū ad. Res
cōciliati. per mortē. s. xpī. In vita. s. post gloriosam resurrectionem.
Non solum autem. in greco non solum id autem. sed salui erimus in
futuro. Sed et gloriāmur. subaudi nunc in presentī.

¶ Dominica secunda post pascha.

Chris̄t̄us passus ē
p nobis. Ex p̄-
ma Petri epl̄a cap. ii.
In quo ad patientiā
christianos hortatur.
nam dixerat: i hoc em̄
vocati estis. idest vt in
sursam patienter tole-
retis: et tūc infert chris̄-
tus passus est. et. Ve-
stigia eius. idest imitā-
tes illū. Qui peccatū
non fecit. in hoc imita-
ri non possumus. Tra-
debat se. offerendo se
querentibus ad mortē
iniustam. In corpore
suo penam p nobis
sustinendo.
Peccatis mortui. idest
est non peccando.
Iusticie: idest chris̄to
nos iustificanti. Lu-
lus liuore. Ex Esaia
sumptum est. Epis-
copum. idest specula-
torem.

Feria quarta
sequenti

ips̄s xp̄s p nobis mortu⁹ est: multo igitur magis iustificati nunc in sanguine ipsi⁹ salu⁹ erim⁹ ab ira p ip̄m. Si em̄cū inimici essem⁹ recōciliati sum⁹ deo p mortē filii eius: multo magis recōcilia- ti salu⁹ erim⁹ in vita ipsi⁹. Nō solū autē sed gloriāmur in deo. Per iesum chris- tum dominum nostrum.

¶ Dñica. ii. post pascha bti Pe. i. Ca. ii.

Charissimi. Chri-
st̄us passus est pro
nobis: vobis relinquēs exēplum
vt sequamini vestigia eius. Qui
pctm̄ nō fecit nec inuentus est dol⁹ in
ore eius. Qui cū male diceret nō ma-
ledicebat: cū pateret nō cōminabatur
Tradebat autē iudicanti se iniuste: qui
pcta n̄ra ipse pertulit in corpore suo sup
lignum: vt peccatis mortui iusticie vi-
uamus: cuius liuore sanati sumus. Era-
tis enim sicut oues errantes: sed cōuer-
si estis nunc ad pastorem & episcopū
animarum vestrarum.

¶ Feria. iiii. ad hebreos. Cap. xiii.

Ratres. Obedite p̄positis v̄ris &
subiacete eis. Ipsi enim puigilāt:

Obedite p̄positis v̄ris. Ex epl̄a Pauli ad hebreos cap. xiii. In
quo ap̄lus docet, quō hebrei se debent habere circa p̄latos. Ipi

BEATI PAULI.

quasi rationē pro animab⁹ vestris red
dituri: vt cum gaudio hoc faciāt & nō
gemētes. Hoc enim non expedit vo
bis. Orate p nobis. Confidim⁹ enim
quia bonā consciētā habem⁹ in om
nibus bñ volētes cōuersari. Amplius
aut deprecor vos hoc facere: vt quā ce
lerius restituar vobis. Deus aut pacis q
eduxit de mortuis pastorē magnum
ouiū in sanguine testamenti æterni do
minum nostrū Iesum christum: aptet
vos in omni bono: vt faciatis eius vo
luntatem: faciēs in vobis quod placeat
coram se p Iesum christū. Cui est glo
ria in sæcula seculorum. Amen.

¶ FERIA. VI. Actuum Apo
stolorum. Capitu. iiii.

IN diebus illis. Multitudinis autem
credentium erat cor vnum: & ani
ma vna. Nec quisquā eorum quæ
possidebat aliquid suum esse dicebat:
sed erant illis omnia cōmunia. Et virtu
te magna reddebant apostoli testimo
nium resurrectionis Iesu christi domi
ni nostri: & gratia magna erat in om
nibus illis. Neq; enim quisq; egens
erat inter illos. Quotquot enim pos
sessores domorū aut agrorū erant ven
dentes afferebant precia eorum quæ
vendebant: & ponebāt ante pedes apo
stolorum. Diuidebantur autem singu
lis prout cuiq; opus erat.

enim. reddit rationem
quare debeāt obedire
illis. Cum gaudio.
cum viderint vos sibi
obsequētes. Nō expe
dit vobis. scilicet quod
illi laborent et vos nō
obediatis. Orate p
nobis. id est adiuuate
nos precib⁹ vris apud
deum. Bene volētes
cōseruari. id est deside
rantes bonam cōuers
sationem omnium.

Restituar vobis. aberat
em ab hierosolymis.
Deus pacis. bene pres
catur illis in clausula
epistole. Eduxit pas
torē. i. a mortuis suscit
tauit. Testamēt. eter
ni. qd sanguine christi
confirmatum est.

¶ FERIA. VI. sequenti.

Multitudinis au
tem credentiū.
Ex actib⁹ aplox. c. iiii.
in quo describit credē
tium sancta cōmunio
et primo i genere. Cor
vnu. qz inuicem cōne
ctebantur charitate.
Virtute magna. quis
faciebāt miracula vir
tute diuina. Gratia
magna. id est amor q
facit omnia cōmunia.

EPISTOLAE

vnde sequitur. neq; quisquã erit egês: quia omnia erant omnium.
Que sequuntur per se patent.

¶ Dominica tertia post pascha.

Obscuro vos tanquam aduenas. Ex prima Petri epistola. ca.
secundo. et continuatur epistole precedenti: cuius initium est.

Deponetes omnẽ maliciam. Itaq; inducit hoc in loco apostolus fideles ad diffusiones fidei per exemplũ sancte conuersationis: dicens. Obscuro vos.

Aduenas ⁊ peregrinos. scilicet a ciuitate celesti. A carnalibus desiderijs. sicut peregrini q̃ non immorantur in voluptatibus q̃ occurrunt in via: sed properant in patriam.

Conuersationem bonam. nõ ad propriam laudem: s; ad dei gloria. ideo subdit vt glorificent deum. In die visitationis. idest cum diuina gratia illos conuertent. Omnia creature humane. scilicet habenti a deo regiminis autoritatem. ideo subdit siue regi / siue missus a rege. Quasi liberi. scilicet libertate vera q̃ est a vitijs. ⁊ nõ

¶ Dominica tertia. Beati Petri apostoli prima. Capitu. ii.

Charissimi. Obscuro vos tanquam aduenas ⁊ peregrinos abstinerere vos a carnalibus desiderijs que militant aduersus animam. Conuersationem vestram inter gentes habentes bonam: vt in eo quod detractant de vobis tanquam de malefactoribus ex bonis operibus vos considerantes: glorificent deum in die visitationis. Subiecti estote omni humane creature propter deum. Siue regi quasi præcellenti: siue ducibus tanquam ab eo missis: ad vindictam malefactorũ: laudem vero bonorum. Quia sic est voluntas dei: vt beneficientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantia. Quasi liberi: ⁊ non quasi velamen habetes malicie libertatem: sed sicut serui dei. Oes honorate: fraternitate diligite. Deũ timete: regẽ honorificate. Serui subditi estote in omni timore dominis. Nõ tantũ bonis ⁊ modestis: sed etiam dyscholis. Hæc est

sub pre textu libertatis nõ obediẽdo superioribus. que sequuntur patent vsq; ad verbum dyscholis. Sunt enim dyscholi homines morosi

BEATI PAULI.

et difficiles: & quibus mala est conuersatio: quod olys particula in compositione in malum sonat semper. Gratia dei. i. res grata deo.

¶ Feria quarta sequenti.

Non enim in manu facta. Ex epistola Pauli ad Hebræos. ca. ix. In quo posteaquam multa de sacerdotio veteris legis dixit: cōparat illud chris-

enim gratia: In christo Iesu domino nostro.

¶ Feria quarta. Ad hebræos.

Capitulo. ix.

Fratres. Non enim in manu facta sancta Iesus introiit exemplaria verorum: sed in ipsum coelum: ut appareat nūc vultui dei pro nobis. Neque ut saepe offerat semetipsum: quē admodū pontifex intrat in sancta per singulos, ānos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eum pati frequenter ab origine mundi. Nūc autem semel in consummatione sæculorum ad destinationem peccati per hostiā suā apparuit. Et quē admodum statutum est hoībus semel mori: post hoc aut iudicium: sic & christus semel oblatus est ad multorū exhaurienda peccata. Secundo sine peccato apparebit omnibus expectantibus se in salutem.

¶ Feria. vi. Ad Romanos.

Capitulo. xiiii.

Fratres. Nemo nrm sibi vult: &

Non enim in manu facta. Ex epistola Pauli ad Romanos

¶ Feria sexta sequenti.

rit: cōparat illud christi sacerdotio. Manu facta. quale fuit tabernaculū Moysi & Salomonis templum.

Verorum. quia templa sunt ad celi similitudinem. Pro nobis. scilicet mediator.

Et sepe offerat se. sed semel oblatus est: ut dicit ad multorum exhaurienda: hoc est tollenda peccata multorum: quia non omnes sunt digni. Post hoc iudicium. scilicet extremum erit. Sine peccato. nam in primo aduentu venit in similitudinem peccati. nam quod faber dicit: quod christus in primo aduentu sine peccato apparuit: aliud est apparere et aliud esse. vnde & Esaias dixit cum sceleratis reputatus est: et quasi peccator inducitur in

PISTOLAE.

nos. cap. xiiij. In quo ostēdit quomodo maiores habere se debent ad minores. Et ponit ratio q̄ accipitur ex parte eius ad quem pertinet de seruo alterius iudicare/ hoc est de primo. is autem est christus: cui omnes viuimus aut morimur. Nemo. quia nos nō sumus domini vite aut moris nostre. In hoc. i. hoc dominiū est morte sua persecutus: vt sit dñs n̄r

per redēptionē. Tu autē. ponit rō q̄ accipit ex parte ei⁹ q̄ iudicat temere de alio. In māsdūcādo. s. ea q̄ sūt i lege Moisi phibita. In nō edēdo. reputādo illū insanū qz nō edit i lege phibita. Ante tribunal. vbi de his iudicamur. Scriptū ē Esa. xlv. Itaqz. conclusio est intenti. ¶ Dñica. iij. post pascha.

OMne datū optimū. Ex ep̄la Jacobi. c. j. In quo remouet errorem dicentium qd bonum meritū nō est a deo: sed ab ipso hoie. Datū optimū. i. bonū meritū. Et oē donū perfectū. i. bonū gr̄ie. A patre luminū. cui oīa sunt aperta sicut in lumine diei claro. Inmutatio ⁊ obumbratio. Sicut nobis qui semper immutamur et aliquando dies: aliquando nox. Genuit nos. per modum adoptionis. In verbo. idest per filium. In initium creature. scilicet quantū ad gratiam. Scitis. p̄ scire debetis.

nemo sibi morit̄. Siue enim viuim⁹: domino viuimus. Siue morimur: domino morimur. Siue ergo viuimus: siue morimur: domini sumus. in hoc enim christus mortuus est: & resurrexit: vt & mortuorū & viuorum dominus netur. Tu autem quid iudicas fratrem tuū in manducando: & quare spernis fratrem tuū in non edendo? Omnes enim stabimus ante tribunal dei. Scriptum est enim. Vtuo ego dicit dominus: quoniam mihi flectetur omne genu: & omnis lingua confitebitur deo. Itaqz vnusquisqz nostrū pro se rationem reddet deo.

¶ Dominica quarta. Iacobī Apostoli. Capitulo. i.

Fratres. Omne datum optimum: & omne donum perfectum de sursum est: descendens a patre luminū. Apud quē nō est trāsmutatio: nec vicissitudinis obūbratio. Voluntarie genuit nos verbo veritatis: vt sim⁹ in initium aliquid creature ei⁹. Scitis fratres

BEATIPAVLI.

mēt dilectissimi. Sit autem oīs homo
velox ad audiendū: tard⁹ aut ad loquē
dum: & tardus ad irā. Ira enim viri iu-
sticiam dei non operatur. Propter qd̄
abiicientes omnem immundiciam &
abundantiā malicie: in mansuetudine
suscipite insitum verbum. Quod po-
test saluare animas vestras.

¶ Feria. iiii. Ad Thessaloni-
censes primo. Capitulo. v.

Fratres. Omnes enim vos filii lu-
cis estis: & filii diei. Non sumus
noctis: neq; tenebrarum. Igitur
non dormiamus sicut & cæteri: sed vi-
gilemus: & sobrii simus. Qui enim
dormiūt nocte dormiunt: & qui ebrii
sunt: nocte ebrii sunt. Nos autem qui
diei sumus: sobrii simus: iduti lorica
fidei & charitatis: & galeam spem salu-
tis: quoniam non posuit nos deus in
iram: sed in acquisitionem salutis per
dominum nostrum Iesum christum:
qui mortuus est pro nobis. Vt siue vi-
gilemus siue dormiam⁹: simul cum il-
lo viuamus. Propter quod consolami-
ni inuicē & ædificate alterutrū in chri-
sto iesu domino nostro.

¶ Feria. vi. Ad Colossenses.
Capitulo primo.

Fratres. Gratias agimus deo & pa-

Sit autē. p̄cepta mora-
lia pponit q̄ satis pa-
tent p se. Insitū ver-
bum. i. quod mētibus
inserendum est.

¶ Feria. iiii. sequēti.

Omnes em̄ vos.
Ex ep̄la prima
pauli ad Thessaloni-
ca. v. In quo postea q̄
posuit incertitudinem
diei iudicij: facit illos
cautos circa illius ex-
pectationē: et qz paulo
ante dixit fratres non
estis in tenebris: nunc
dicit filij lucis estis. i.
christi qui est lux vs.

Sicut ceteri. scz infi-
deles. Qui dormiūt.
scz noctis & ignorantie
filij &c. Diei sumus.
subaudi filij. Lorica
fidei. idest armaturam
que corpus munit. per
quā intelligimus fidē
charitate iformatam.

Spem salutis. & sic
tetigit tres virtutes q̄
sunt pprie christianos-
rum. In iram. idest i
damnationē eternam.
In acquisitionē salu-
tis. i. saluationem.

¶ Feria. vi. sequēti.

Gratias agimus
deo. Ex ep̄stola

EPISTOLAE

Pauli ad Colossenses cap. j. In quo apostolus inducit Colossenses ad tenendum firmiter euangelium. Et primo captat illorum beniuolentiam cum dicit se orare pro ipsorum felici consumatione. Nos fecit: scilicet tam iudeos quam gentiles. Sortis sanctorum. et hoc per baptismi gratiam. De potestate tenebrarum. id est diaboli. Dilectionis. quia pro diligit filium: et pro illum nos. In quo

id est pro quem. Primogenitum. id est ante omnia alia creata genus. pro naturam cum sint alia pro creationem. In ipso condita. id est per ipsum. quia verbo ubi omnia creata sunt. Siue throni. quattuor angelorum ordines nominat: per quos et alios quinque intelligit. Caput ecclesie. in corpore mystico. Principium. id est primus qui resurrexit ad vitam immortalem. Complacuit. scilicet deo in habitare in ipso. id est in christo homine. Alio patere.

Dominica quinta post pascha.

Estote factores verbi. Ex epistola Jacobi apostoli capitulum j. In quo apostolus inducit fideles ad acquiescendum veritati ipsam opere adimplendo. Fallentes vos. quia illud in perniciem

tri qui dignos nos fecit in partem sortis sanctorum in lumine. Qui eripuit nos de potestate tenebrarum: et transfudit in regnum filii dilectionis suae: in quo habemus redemptionem et remissionem peccatorum. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omnis creaturae. Quoniam in ipso condita sunt vniuersa in caelis et in terra visibilia et inuisibilia. Siue throni: siue dominationes: siue principatus: siue potestates: omnia per ipsum et in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes: et omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesiae: qui est principium primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum tenens.

Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem in habitare: et per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quae in caelis sunt: siue quae in terra.

Feria quinta: Jacobi Apostoli. Capitulo primo.

Charissimi. Estote factores verbi et non auditores tantum: fallentes vos metipsum. Quia si quis auditor est

BEATI PAULI.

vestram redundat. In speculo. quia tametsi videt se non tamē perfectē sed vmbra tice: & sic sermo est vmbra rerū & nō res v̄a. Regē libertatis. i. euāgelij. qz lex vetus seruitutis erat. Et permāserit operando. ea que inde didicit. Religiosum. idest christianum verum.

verbi & non factor: hic comparabitur viro consideranti vultum natiuitatis suæ in speculo. Considerauit enim se & abiit: & statim oblitus est qualis fuerit. Qui autem perspexerit in lege perfectæ libertatis: & permanserit in ea non auditor obliuiosus factus: sed factor operis: hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non refrenans linguam suam: sed seducens cor suum: huius vana est religio. Religio munda & immaculata apud deum & patrem hæc est. Visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum: & immaculatum se custodire ab hoc sæculo.

¶ Feria secunda rogationum.
Iacobi apostoli. Capitu. v.

Charissimi. Cōfitemini alterutrū peccata vestra: & orate pro iniuicem: vt saluemini. Multū enim valet deprecatio iusti assidua. Helias homo erat similis nobis passibilis: & oratione orauit: vt non plueret super terram: & non pluit annos tres: & menses sex. Et rursus orauit in cœlū: & dedit pluuiā: & terra dedit fructū suū. Si quis autē ex vobis errauerit a veritate:

Non refrenans. i. a
ctando se quod satis
est illi si crediderit & si
non fuerit operatus.

Seducēs cor suum.
idest seipsum fallens.

Visitare pupillos. et
que sequunt. hec autē
sunt opera christiani.

¶ Feria. ii. rogationū.

Confitemini alterutrū. Ex epistola Iacobi apostoli cap. v. In quo inducit fideles ad penitētie sacramētum: per quod remittuntur peccata mortalia. Alterutrū. i. nō tantū deo: sed etiā alteri homini. Pro iniuicē. i. vicissim. i. alter pro altero. Peccatio ini. ergo iniusti nō est accepta. Helias. qd dixit probat Helie exemplo sumpto ex. iij. Regū. ca. xvij. Et nō pluit. qd factū ē propter peccata Achab & Jezabel vxoris illius. Rursus orauit. Ex eodem libro. cap. i. sequenti. A veritate. siue fidei: siue morum.

EPISTOLAE.

Operit multitudinē peccatorum. scilicet vt dixerimus quod non vis debantur a deo.

¶ Feria quarta sequenti.

Obscuro vos primū. Ex prima epistola Pauli ad Timotheū cap. ij. In quo Timotheū instituit quod orare debeat pro subditis: imo et pro oibus. Et quietā. i. pro temporū quiete et tranquillitate. Pietate. i. religione. Castitate quae coniuncta est religioni. Veritas. et casta maneant in religione nepotes.

Hoc bonum. scilicet orare pro omnibus. Veritatis. scilicet euangelice vult omnes venire. Unus deus. scilicet est qui omnes creauit et vult illos saluos esse. Unus mediator. qui nos deo reconciliat. Testimonium confirmatum est per apostolorum predicationem: et miraculorum operatione.

In fide et veritate. id est quae pertinent ad fidei veritatem.

¶ In vigilia ascensionis.

Unicius nostrū data est gratia. Ex epistola Pauli ad Ephesios capitulo. iij. In quo ostendit quod omnes fideles sunt vnum corpus mysticum: cuius caput est christus. Secundum

& conuerterit quis eum: scire debet: quoniam qui conuerterit fecerit peccatorē ab errore viae suae: salua bit animā eius a morte: & operit multitudinē peccatorum.

¶ Feria. iiii. Ad Timotheū. i. Cap. ij.

Charissimi. Obscuro vos primū omnium fieri obsecrationes: orationes: postulatiōes: gratiarū actiones pro oibus hominibus: & pro regibus: & omnibus qui in sublimitate sunt constituti: vt tranquillam & quietā vitam agamus in omni pietate & castitate. Hoc enim bonū est & acceptum coram saluatore nostro deo: qui omnes homines vult saluos fieri: & ad agnitionem veritatis venire. Vnus est enim deus: & vnus mediator dei & hominū: homo christus iesus: qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. cuius testimonium temporibus suis confirmatum est: in quo positus sum ego praedicator apostolus. Veritatem dico non mentior: doctor gentium in fide & veritate.

¶ In vigilia ascensionis. Ad Ephesios. Capitulo. iiii.

Ratres. Vnicius nostrū data est gratia secundum mensuram dona-

BEATI PAULI.

mensurā alijs. scilicet plus: & alijs minus. Dicit subaudiscriptura. Ex Esaia. cap. lxxij. Captiuitatē. i. illos qui in limbo inferorū erāt detent. Dedit dona. in die pentecostes dedit dona spūs sancti. & cotidie dat quibus vult. Quid est. i. qualiter intelligendū. Descēdit hoīem assumptur. Impleret omnia. que de illo per prophetas scripta erāt.

tiōis christi. Propter quod dicit. Ascēdens in altum captiuā duxit captiuitatē: dedit dona hoīb. Quod autē ascēdit quid est: nisi quia & descendit primum in inferiores partes terre? Qui descendit ipse est: & qui ascendit super oēs ccelos: vt adimpleret oīa. et ipse dedit quosdā quidē apostolos: quosdā autem prophetas: alios vero euangelistas alios pastores & doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerii in edificationem corporis christi: donec occurramus omnes in vnitate fidei: & agnitionis filii dei: in virum perfectum: in mensuram etatis plenitudinis christi domini nostri.

In die ascensionis. Lectio Actuum apłorū. Ca. i.

Primum quidem sermonem feci de omnib. o Theophile que cepit iesus facere & docere: vsq; in diē qua p̄cipies aplis per spiritū sanctum quoselegit: assumptus est. Quibus & prebuit seipsum viuum post passionem suam in multis argumētis:

Dedit. s. distribuendo diuersa dona. Cōsumationē sanctorū. i. perfectionē fidelīū. Corporis christi. s. ecclesie cuius caput est christus. In vnitate fidei. i. qui sumus in illi? fide vniti. In virū perfectū. q̄a oēs in etate christi sumus suscitandi.

In die ascensionis. **P**rimū quidē sermone facit. ex initio aplice historie quā Lucas euāgelista scripsit quam Theophilo mittit quē dicit fuisse episcopum Asiaticū.

Primum sermonem. euāgelium dicit quod scripsit incipiēs a sacerdotio zacharie: & terminauit in ascensione dñi. Etq; in diem. s. ascensionis. p̄cipiēs. q̄d essēt facturū. Prebuit se viuum. post resurrectionem vsq; ad ascensionem: qui fuerunt dies quadraginta.

Argumentis. id est

EPISTOLAE

figuris ut modo hoz-
tolanus Magdalene:
nunc peregrinus duo
bus discipulis. **Cō-**
uescens, id est simul cū
illis comedens. **Pro-**
missionem patris, de
missione scilicet spiri-
tus sancti. Joānis ca-
pitulo. xiiij. Spiritu
sancto, quem non cō-
serebat Joannis bas-
ptisma. **Qui con-**
uenerant, scilicet cum
illo manducantes et
bibentes. Regnum
israel, nam adhuc nō
sentiebant spiritualis-
ter. **Virtutem spiri-**
tus sancti, ad predicā-
dum euāgelium meū.
Intuerentur, admi-
rantes illius ascensio-
nem. **Viri, angeli i**
specie virorum: **Sic**
veniet, i fine seculi ad
iudicādum homines,
scilicet in forma hu-
mana: ut nunc vidistis
ascendentem.

¶ Dominica post
ascensionem.

¶ Estote prudens
tes et vigilate, ex
ep̄la Petri, i. cap. iij. i
q̄ postea q̄ apl's fideles

per dies quadraginta apparen̄s eis: et
loquens de regno dei: & conuescens
precepit eis ab hierosolymis ne disce-
derent: sed expectarēt promissionem
patris: quā audistis inquit per os meū.
Quia Ioannes quidem baptizauit a-
qua: vos autem baptizabimini spiri-
tu sancto: nō post multos hos dies. **Igi-**
tur qui conuenerant interrogabāt eū
dicentes. **Domine** si in tempore hoc
restitues regnum israel? **Dixit** autē eis.
Non est vestrum nosse tēpora vel mo-
menta: quæ pater posuit in sua pote-
state. **Sed** accipietis virtutem superue-
niētis spiritus sancti in vos: & eritis mi-
hi testes in hierusalē: et in oī iudea et sa-
maria, et vsq̄ ad vltimum terre, et cum
hoc dixisset videntibus illis eleuat⁹ est:
et nubes suscepit eum ab oculis eorū.
Cumq̄ intuerentur in cœlum euntem
illum: ecce duo viri astiterunt iuxta il-
los in vestibus albis: qui et dixerunt:
Viri galilci quid statis aspicientes in
cœlum? **Hic** iesus qui assumptus est a
vobis in cœlum: sic veniet quem ad-
modum vidistis eum euntem in cœlū.

¶ Dominica post ascensionem.
Beati Petri apostoli. Cap. iij.

¶ Charissimi. Estote prudētes: & vige-
gilate in oī onib⁹. **Ante** oīa autē
mutuā i vobis inetipis charitatē

BEATI PAULI.

ordinavit in seiplos et in proximos nunc hortatur illos ad timorem instantis iudicii: et mentis puritatem in ordinem ad seiplos et ad proximos. Operit. ne videantur a deo ut supra dicit in epistola Jacobi. Hospitales. hospitio excipientes hospites vestros. Sine murmuratione. Sine murmuratione scilicet verba exhortatoria. Sermones dei. Non sibi sed deo deservendo. Si quis ministrat scilicet quoque non ad se sed ad deum referat qui sibi talia dedit ad distribuendum pauperibus.

cōtinuā habētes: quia charitas operit multitudinē peccatorū. Hospitales in vicē sine murmuratione. unusquisque sicut accepit gratiā in alterutrū illā administrātes: sicut boni dispensatores ministerii gratiæ dei. Si quis loquitur. quasi sermones dei. Si quis ministrat: tamen ex virtute quā administrat deus: ut in omnibus honorificetur deus: per iesum christum dominum nostrum.

Feria. vi. post octavas ascensionis.

Ad hebreos Capitulum. ii.

Fratres. Vidimus christum propter passionem mortis gloria et honore coronatum: ut gratia dei pro omnibus gustaret mortem. Decebat eum propter quæ omnia et per quæ omnia: qui multos filios in gloriam adduxerat: autorem salutis eorum per passionem consummari. Qui enim sanctificat et qui sanctificatur ex uno omnes. Propter quam causam

qui gratis dant gratis dandum accipere.

Si quis loquitur. scilicet verba exhortatoria. Sermones dei.

Non sibi sed deo deservendo. Si quis ministrat scilicet quoque non ad se sed ad deum referat qui sibi talia dedit ad distribuendum pauperibus.

Csc. vi. post oct. ascē.

Vidimus iesum christum propter passionem. Ex epistola Pauli ad hebreos cap. ii. ubi quæ supra citaverat testimonium ex propheta ministrum cum paulominus ab angelis: nunc vero exponit verba de christo: dicens. Vidimus iesum propter passionem. id est ex merito passionis.

Et gratia dei: hoc est non ex nostris meritis. Decebat. conveniens erat ut deus per passionem filii nos perduceret in gloriam. Propter quem. id est ad quem omnia referuntur. Et per quem. qui est causa efficiens. Adduxerat. id est adducere volebat. Consummare id est usque ad consummationem perducere. Autorem salutis. id est iesum christum. et hoc per illius passionem. Ex uno. id est ex eodem patre. sed christus per generationem; homines alij per creationem.

EPISTOLAE

Non confunditur. id est non erubescit. **D**icens psalmus. xxj. qui de christo eius in sensu literali debet intelligi. Et iterum. **E**saie capitulo. viij. **P**ueri mei de quibus **J**oannis. xvij. hominibus inquit quos dedisti mihi. Quia ergo pueri comunicauerunt. scilicet in natura passibilitatis. **M**usquam angelos. id est naturam angelicam assumpsit sicut humanam. **E**t repropiciaret. faciendo deus propicius per sui corporis oblationem. **I**n eo. id est in natura humana. **E**t tentatus a demone in deserto. **A**postolum. id est christum a patre missum. **A**postolus enim missus interpretatur.

In vigilia pentecostes.

Tentauit deus Abraam. **E**x **G**enesis. cap. xxi. in quo exponitur quo pacto deus tentauit Abraam an sibi in filio occidendo obtemperaret. **I**n motum visionis. id est unde poterat videri tota

non confunditur eos vocare: dicens. **N**arrabo nomen tuum fratribus meis: in medio ecclesie laudabo te. & iterum. ego ero fidens in eum. & iterum. ecce ego et pueri mei: quos dedit mihi deus. **Q**uia ergo pueri comunicauerunt carni et sanguini et ipse similiter participauit eisdem: ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium: id est diabolus. et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant seruituti. **N**usquam enim angelos apprehendit: sed sicut abraam apprehendit. **V**nde debuit per omnia fratribus assimilari: ut misericors fieret: et fidelis pontifex ad deum ut repropitiaret delicta populi. **I**n eo enim in quo passus est ipse et tentatus potens est et eis qui tentatur auxiliari. **V**nde fratres sancti uocationis celestis participes: considerate apostolum pontificem confessionis nostre. **I**esum christum dominum nostrum.

Sabbato in vigilia pentecostes. **G**enesis. Cap. xxii.

Tentauit deus Abraam: et dixit ad eum. Abraam Abraam. **A**t ille respondit. adsum. **A**it illi. **T**olle filium tuum unigenitum quem diligis Isaac: & vade in terram visionis: atque ibi offeres eum in

BEATI PAULI.

holocaustū, super vnū mōtū quē mō
 strauero tibi. Igitur Abraam de nocte
 confurgēs strauit asinum suum: ducēs
 secum duos iuuenes: & Isaac filiū suū.
 Cūq; cōcidisset ligna in holocaustū
 abiit ad locum quē pręccperat ei deus.
 Die autē tertio eleuatis oculis: vidit lo-
 cum procul. Dixitq; ad pueros suos.
 expectate hic cum asino: ego & puer
 illuc usq; properantes: postquā adora-
 uerim⁹ reuertemur ad vos. Tulit quo-
 q; ligna holocausti: & imposuit super
 isaac filiū suū. Ipse vero portabat ignē
 & gladiū in manibus. Cūq; duo per-
 gerent simul: dixit Isaac patri suo. Pa-
 ter mi⁹. At ille respondit. Quid vis fili⁹
 ecce inquit ignis & ligna: vbi est victi-
 ma holocausti? Dixit autē Abraā. Deus
 prouidebit sibi victimā holocausti fili⁹ mi⁹.
 Pergebāt ergo pariter: vt venerūt ad locū
 quē ostenderat ei deus: in quo edi-
 ficauit altare: & de super ligna cōposuit.
 Cūq; alligasset Isaac filium suum: posuit eum
 in altare super struē ligno-
 rum. extenditq; manum & arripuit gladiū:
 vt immolaret filiū suū. & ecce angelus
 dñi clamauit de cælo: dicens. Abraā
 Abraā. Qui respōdit adsum. Dixit ei. Nō
 extēdas manum tuā super puerū: nec facias
 illi quicquā. Nunc cognoui q̄ timeas
 deum: & non pepercisti filio tuo vnigeni-
 to propter me. Leuauit Abraam oculos
 suos: viditq; post tergum arietem inter
 vepres herentē cornibus: quem assu-
 mens obtulit holocaustum pro filio. Ap-
 pellauitq; nomē loci illius: dominus
 videt. Vnde vsq; hodie dicitur in mō-
 tem dominus videbit. Vocauit autem
 angelus domini Abraham secundo de
 cælo: dicens. Per memetipsum iura-

adiacens regio q̄ tunc
 erat iuxta ierusalē sed
 postea fuit vbi adies
 eius: mōs autē ille vos
 cabaē moria. Die ter-
 tio tm̄ tēporis sufficie-
 bat ad veniendum de
 bersabee ad montem
 moria: hoc est ad ieru-
 salē. Deus prouidebit.
 hoc iā pphetice dictū
 est: qm̄ deus prouidit
 de hostia cedēda pro
 filio. Etq; hodie dicit.
 in puerbū circiferē
 per ora hebreorū quo-
 tiēscūq; sūt i aliq̄ agus-
 stia: in monte domini⁹
 videbit. Vocauit se

EPISTOLAE

cundo. quia facta fuerat promissio Abraam quam nunc iterum iuramento confirmat. Per memetipsum. quia nihil est deo maius per quod iurare possit. Abierunt ad Bersabee. unde fuerat profecti ad montem moria.

Lectio altera.

Scripsit Moyses canticum. Ex Deuteronomio capit. xxxj. In quo propheta populum israeliticum in legis iam tradite obseruatione. et ioseph suum successorem hortatur: et quid facere debeat admonet. Scripsit canticum. quod ponitur cap. sequenti: scilicet audite celi que loquor. Verba legis supra scripte. Leuitis. qui erant de tribu leui ad quos id officium pertinebat. Arce federis. non constat utrum intra aut extra arcam poneretur. In testimonium. ne pretendas legis ignorantiam. Contentiose egistis. ut patet in exodo et in libro numerorum.

ui: dicit dominus: quia fecisti hanc rem: et non pepercisti unigenito filio tuo: benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas caeli & velut arenam quae est in littore maris, possidebit semen tuum portas inimicorum suorum: et benedicentur in semine tuo omnes gentes terre: quia obedisti voci meae. Reuersus est Abraam ad pueros suos: abiitque Bersabee simul. & habitauit ibi.

Lectio libri Deuteronomii.
Capitulum xxxi.

Scripsit Moyses canticum: et docuit filios israel. Precepitque dominus Iosue filio Nun: & ait. Confortare et esto robustus. Tu enim introduces filios israel in terram quam pollicitus sum eis: et ego ero tecum. Postquam ergo scripsit Moyses verba legis huius in volumine atque compleuit precepit leuitis qui portabant arcam foederis domini: dicens. Tollite librum istum: et ponite illum in latere arcae foederis domini dei nostri: ut sit ibi contra te in testimonium. Ego enim scio contentionem tuam: et ceruicem tuam durissimam. Adhuc uiuente me et ingrediente uobiscum: semper contentiose egistis contra dominum: quantomagis cum mortuus fuero? Congregate ad me omnes maiores natu per tribus vestras atque doctores. & loquatur audientibus eis

BEATI PAULI.

Sermones istos: & inuocabo cōtra eos
coelū & terrā. Noui enī q̄ post mortē
meā inique agetis: et declinabitis cito
de via quā pręcipi vobis. & occurrent
vobis mala in extremo tempore quā
do feceritis malū in conspectu dñi: vt
irritetis eum per opera manuū vestra-
rum: Locutus est ergo Moyses audien-
te vniuerso cętu filiorū israel verba car-
minis huius: & ad finē vsq; cōpleuit.

Lectio Esaię prophete. Cap. iiii.

Apprehendent septē mulieres virū
vnū i die illa: dicētes. Panē nřm
comedem⁹ & vestimentis nřis
operiemur: tantū nō inuocet nomen
tuū sup nos: aufer opprobriū nřm. In
die illa erit germē dñi in magnificētia
& glia: & fruct⁹ terre sublimis: & exul-
tatio his q̄ saluati fuerint de isrl. & erit
oīs q̄ relict⁹ fuerit i sio & residu⁹ i ieru-
salē. Sctūs vocabit oīs q̄ script⁹ est i vi-
ta i ierusalē. Si abluerit dñs sordē filiarū
sio: & sanguinē ierusalē lauerit de me-
dio ei⁹: in spū iudicii & spū ardoris. &
creabit dñs sup oēm locū mōtis sio: et
vbi inuocatus est nubē p diē et fumū
et splendorem ignis flammātis in nocte. Super omnem
enim gloriam protectio: et tabernaculum erit in vmbra-
culum diei ab estu: in securitate et absconsione a turbine et
a pluuiā.

Lectio Baruch prophete. Cap. iiii.

Audi israel mandata vite: & auribus pcipe: vt habeas
prudentiam. Quid est israel q̄ in terra inimicorum

Sermones istos. s.

cantici insequentis.

hoc est audient cell.

Mouit enim. per spū
tum prophetiū. In ex-
tremo tpe. cū vestrum
messiam hoc est chris-
tum vřm occidetis.

Lectio tertia.

Apprehendent
mulieres septē.
sed iam exposita est in
parte superiori in vi-
gilia resurrectionis do-
mini.

Lectio quarta.

Audi israel man-
data vite. Ex
Baruch Jeremie pro-
phete scriba capitulo
tertio. in quo Baruch
populum israel ad sa-
piētie desiderium hor-
tatur. Mandata. idest
ad vitam inducentia.
Prudentiam. idest re-
rum diuinarum sapiē-
tiam. Inimicorum.

EPISTOLAE

Idest in captiuitate. Cū mortuis. i. peccatoribus. In infernū. i. cū ido-
 latris. Dereliquisti. hec est horū causa. ⁊ est respōsio ad questionē. In
 pace. relinquētes autē viā dei: bellis oppressi sunt. Et victus. i. verus
 aīorū pass⁹. Lumē ocu-
 loꝝ. vidēdo aptā salu-
 tis viā. Et pax. i. q̄es.
Quis. q̄st dicat: nemo
 ex infidelib⁹. Locū ei⁹.
 s. sapiētie siue prudētie.
Pricipes gētiū. q̄ oēs
 erāt idolatre ⁊ deum
 ignorātes. Bestias p
 venationem illarū. In
 auib⁹ celi. p aucupū.
Thesau. q̄a p̄hecpuāt
 se posse dñari. Nō est
 finis. q̄a ex solonis sē-
 tētia diuitiarū null⁹ est
 termin⁹. Fabricāt i va-
 sa ⁊ pecunias. Nec est
 inuētio. q̄a nō cōsequū-
 tur q̄ volūt p̄uēti. Si
 derunt lumē. scintillā
 aliquam veri boni. Di-
 sciplinā ignorauerunt
 obcecati voluptatibus
 Filij eorum. non be-
 ne a patrib⁹ instituti
 In terra chanaan.
 vbi antequam ab he-
 breis possideretur erat
 dei cultus ignotus.
 Filij agar. idest ismae-
 lite. omnes inquam
 hī viam vite ignora-
 uerunt. O israel sub
 audi considera. Quā
 tuorū es? Inueterasti i terra aliena: coin-
 quinat⁹ es cū mortuis. Deputat⁹ es cū
 iis: qui sūt apd̄ iferos: quia dereliquisti
 fontē vite et sapiētie. Si in viā dñi ama-
 bulasses: inhabitasses vtiq; in pace sup
 terrā. Disce vbi sit sapiētia: ⁊ vbi sit for-
 titudo: ⁊ vbi prudentia: vt scias simul
 vbi sit lōgītudo vite ⁊ vict⁹: vbi sit lus-
 mē oclorū ⁊ pax. Quis iuenit locum
 ei⁹: et quis itrauit in thesauros ei⁹? Vbi
 sūt p̄ricipes gētiū: ⁊ q̄ dñant feris q̄
 sūt sup terrā. Qui i auib⁹ celi ludūt: q̄
 argētū thesaurizāt et aurū: i q̄ cōfidūt
 hoies: ⁊ nō ē finis acquisitionis eorū.
 Qui argētū fabricāt. ⁊ solliciti sūt: nec
 est inuētio operū illorū. exterminati sūt
 et ad iferos descēderūt: ⁊ alij i loco illo-
 rū surrexerūt. Iuuenes viderūt lumē:
 ⁊ habitauerūt sup terrā. Viā autē disci-
 plinē nescierūt. neq; itellexerūt semis-
 tas ei⁹: neq; susceperūt eā filij eorū. a fa-
 cie ipsorū lōge facta est. Nō est audita i
 terra chanaā: neq; visa ē i themā. Filij
 quoq; agar qui exquisierūt prudētia:
 que de terra est: negociatores terrē ⁊
 theman. ⁊ fabulatores et exquisitores
 prudentiē ⁊ intelligentiē: viam autem
 sapiētiē nescierunt: neq; inuenerunt
 semitas eius. O israel q̄ magna est

BEATI PAULI.

domus dei: & ingens locus possessio-
nis eius. Magnus est & nō habet finē:
excelsus & immēsus. Ibi fuerunt gigā-
tes nominati: illi qui ab initio fuerunt
statura magna ciētes bellum. Nō hos
elegit dñs: neq; viā disciplinæ inuenes-
rūt: propterea perierūt. Et qm̄ nō ha-
buerunt sapiētīā: interierūt ppter suā
insipientiā. Quis ascēdit in coelū & ac-
cepit eā: & eduxit eā de nubib⁹? Quis
transfretauit mare/ & inuenit illā: & at-
tulit eā sup aurū electū? Non est q̄ sciat
viā eius: neq; qui exquirat semitas ei⁹.
Sed qui scit vniuersa nouit illam: & ad-
inuenit eam prudētīa sua. Qui præpa-
rauit terram in æterno tēpore: & reple-
uit eam bipedibus & quadrupedib⁹.
Qui emittit lumen & vadit: & vocauit
illud: & obedit illi in tremore. Stelle au-
tem dederunt lumen in custodiis suis:
& letatē sunt. Vocatæ sunt: & dixerūt:
Adsumus. Et luxerunt ei cū iocundita-
te: qui fecit illas. Hic est deus noster: &
non estimabitur alius aduersus eū. Hic
adinuenit omnē viam disciplinæ: & de-
dit illam Iacob puero suo: & israel di-
lectio sua. Post hæc sup terrā visus est:
& cum hominibus cōuersatus est.

¶ Lectio Actuum aposto-
lorum. Capitulo. xix.

IN dieb⁹ illis. Factū est cum apollo
esset Corinthi: & Paulus peragra-
tis superioribus partibus veniret

magna. i. quā late pos-
tens. Magnus est. scz
deus. Fuerūt gigans
tes. ad supiora referē.
s. ad terrā chanaan et
theman. Nō hos. sed
te o israel elegit. Acc-
cepit eā. s. sapiētiam.
Sup aurū electū. qñ
dicat: nullus: qz a deo
tm̄ reuelata est p filiū
suis. In eterno tpe. i.
in etnū duratura. Lu-
mē. s. solis ⁊ lune p sol-
lē. ⁊ altarū quoq; stels
larū. Dixerunt adsu-
mus. reb⁹ inanimatis
dat sermonē. p p̄sopo-
peiā. Luxerūt ei. i. ei⁹
imperio. Aduers⁹ est.
idest q̄ ei aduerset. In
terris visus est. qz non
est loquutus iā p pro-
phetas sed per seipm̄
suscepta carne huma-
na predicans que ans-
te dixerat per prophe-
tas.

¶ Alia lectio.

Actum est cum
apollo esset Cor-
inthi. Ex actib⁹ apo-
stolorū Capitulo. xix.
In quo Lucas descri-
bit pauli predicationē
Ephesi. Apollo. pau-
li ceauditor in euan-

k

PISTOLAE.

gelij p̄dicatōe. Ephe
sum. ciuitatē minoris
Asie siue Ioniae. Spi
ritū sanctum. scz in si
gno visibili: qz tunc sic
dabat̄ baptizatis. Au
diuim⁹. mirū est qd̄ isti
dicūt cū i forma bap
tis mi nomine: sed in ba
ptismo Ioānis nō ex
primebatur noīa triū
personarū. Duodecim.
qui sic baptizati sunt.

Suadēs. suasioibus
oratorij ad euāgelij
fidem inducens. Lete
ra patent.

In festo spiritus
sancti.

Dum cōpleretur
dies p̄tecostes.
Ex actib⁹ ap̄loz. ca. ij.
In quo Lucas ponit
sp̄s sancti missionem:
quemadmodū christ⁹
p̄miserat. Pentecos
tes. idest quinquages
sime a die videlicet re
surrectionis. In eo iē
loco. i. in cenaculo vbi
erāt ille cētum viginti
aīe: de q̄bus i capite su
periori dixit. Venien
tis sp̄s. i. v̄t⁹ violēs.

Repleuit. subaudi
splendore. Lingue.
quia donum linguarū

Ephe sum: & inueniret quosdā discipu
los: dixitq; ad eos. Si sp̄m sanctū acce
pistis credētes? At illi dixerūt ad eum.
Sed neq; si sp̄s sanctus est audiuius.
Ille vero ait. In quo ergo baptizati
estis? Qui dixerunt. In Ioānis bap
tismo. Dixit autē Paulus. Ioānes bap
tizauit baptismo p̄nitētiæ populū: di
cens. In eū qui venturus est post ip̄m
vt crederēt: hoc est in Iesum. His audie
tis: baptizati sunt in nomine domini
Iesu. Et cum imposuisset illis manus
Paulus: venit sp̄itus sanct⁹ super eos:
& loquebant̄ linguis & p̄phetabant.
Erant autē oēs viri fere duodecim. In
trogressus autē synagogam: cum fidu
cia loquebatur per tres menses dispu
tans & suadens de regno dei.

In die sancti spiritus. Le
ctio Actuum apostolorum.
Capitulo secundo.

In diebus illis. Dum cōpleretur
dies p̄tecostes: erant oēs pariter in
eodē loco. Et factus est repēte de cœ
lo sonus tanquam aduenientis spiritus
vehementis: & repleuit totam domū
vbi erant sedentes. Et apparuerunt illi
lis dispertite lingue tāq; ignis: scditq;
supra singulos eorum. Et repleti sunt
omnes sp̄itus sancto: & cœperunt lo
qui variis linguis: prout sp̄itus san
ctus dabat eloqui illis. Erant autem in
hierusalē habitātes iudæi viri religiosi

BEATIPAVLI.

rum illis dandū erat. Ex omni natione, qz cōuenerāt ratione festi.
 Cōfusa est admiratione rei. Galilei, quorū erat lingua distincta
 ab alijs. Parthi, enumerat regiōes vnde iudei venerāt. i. parthiā/
 mediā mesopotamiā. i.
 ex omni natione que sub cælo est. Fa-
 sta autē hac voce conuenit multitudo
 & mēte cōfusa est: qm̄ audiebat vnusq̄
 q̄ linguā suam illos loquentes. Stupe-
 bant autem oēs & mirabantur: dicen-
 tes. Nōne ecce omnes isti qui loquun-
 tur galilæi sunt? Et quomodo nos au-
 diuim⁹ vnusquisq̄ linguā nostram in
 qua nati sumus? Parthi: & medi: & elaz
 mitæ: & qui habitant mesopotamiā:
 iudeā: & cappadociā: pontum: asiam:
 phrygiam: pāphiliā: ægyptum: &
 partes libyæ: que est circa cyrenem: &
 aduenæ romani: iudei quoq̄ & profe-
 lyti: cretes & arabes: audiuimus eos lo-
 quentes nostris linguis magna laudei.

¶ Feria. ii. Actū ap̄tor. Cap. x.

IN diebus illis. Aperiens Petrus os
 suum dixit. Viri fratres & patres:
 nobis præcepit dominus prædi-
 care populo & testificari: quia ipse est
 qui constitutus est a deo iudex viuo-
 rum & mortuorum. Huic omnes pro-
 phetæ testimonium perhibent: remis-
 sionem peccatorum accipere per no-
 men eius: omnes qui credunt in eum.
 Adhuc loquente Petro verba hæc: ce-
 cidit spū sanctus sup oēs qui audiebāt
 verbū. Et obstupuerūt ex circūcisiōe

syriā inter duo flumina
 hoc ē tigrim & euphra-
 tē. Pōsi. cui annexa
 est bythinia. Pāphi-
 lia. p̄termina cilicie. et
 he oēs erāt i asia. Egy-
 ptus v̄o partim i asia
 partim i aphyca. Cir-
 ca cyrenē. i. regionē cy-
 renaicam q̄ est int̄ egyptū
 & aphycā pprie di-
 ctam. P̄roselyti. i. cō-
 uersi de gentilitate ad
 iudaismū. Cretes. ex
 insula creta. Arabes.
 ex triplici arabia.

¶ Feria. ii. sequenti.

Aperies Petrus
 os suū. Ex actib⁹
 bus apostolorū capit.
 x. In quo post Come-
 liū conuersionem po-
 nit Petri predicatio-
 nem. P̄dicare & te-
 stificari. quando dixit
 eritis mihi testes.

Viuoꝝ & mortuoꝝ.
 id est bonoꝝ & maloꝝ.

Omnes p̄phete. non
 solū nos q̄ illū audiu-
 mus. Cecidit spū san-
 ctus in signo visibili.

Ex circūcisiōe. i. iudei

K ii

EPISTOLAE.

ad fidem cōuerſi. In nationes: id est in gētiles. Nunquid aquam, quasi dicat: ex quo spīritus sanctus preuenit baptismum quis prohibet eos baptizari? In nomine iesu christi, quia in primitiua ecclesia sic baptizabantur.

¶ Feria tertia sequenti.

Quam audissent apostoli. Ex actibus Apostolorum. ca. vii. In quo posuit predicationem Philippi: nunc ponit profectiōnem Petri & Ioānis in samariam que iam crediderat. Spīritus sanctum, qui baptizatis nōdum venerat, quē tamen illis supersueniētibus acceperūt per manuum impositionem.

¶ Feria. iiii. sequenti.

Diligite iusticiā. Ex libro Sapientie. capitulo pmo. Sunt qui dicant librum illum esse philonis iudei. Ambrosius Salomonis eē putat, cui omnes fere refragantur. Et est hoc libri initium: in quo auctor hortatur auditores ad iusticiam / sapientiāq; amplectendam. Sentite de dño: id est bñ de illo sentite. Simplicitate, id est innocētia,

fideles qui venerāt cū Petro: quia & in nationes grā spīritus sancti effusa est. Audiebāt enim illos loquētes linguis & magnificātes deum. Tunc respondit Petrus. Nunquid aquam quis prohibere potest: vt non baptizent hi qui spīritus sanctū acceperunt: sicut & nos? Et iussit eos baptizari in nomine domini nostri Iesu christi.

¶ Feria tertia. Lectio Actuum Apostolorum. Capitu. viii.

In diebus illis. Cū audissent apostoli qui erant hierosolymis quia recepit samaria verbū dei: miserunt ad eos Petrum & Ioānem. Qui cū venissent: orauerunt p̄ ipsis vt acciperēt spīritus sanctum. Nondū enim in quēquā illorum venerat: sed baptizati tantū erant in nomine dñi Iesu. Tunc imponebāt manus super illos: & accipiebāt spīritum sanctum.

¶ Feria. iiii. Lectio libri Sapientie. Capitulo. i.

In diebus illis. Dixit Salomon filiis israel. Diligite iusticiā: qui iudicatis terram. Sentite de domino in bonitate: & in simplicitate cordis querite illum: quoniam inuenitur ab iis

BEATI PAULI.

Nō tentāt. i. qđ possunt assequi ratiōe humana expectāt a deo. **S**eparant quēadmodū & bone cōiungūt. **P**robata virtus. s. a deo. **I**n sapientes. i. p ignorātiā peccātes. **I**n maliuolā. i. mala appetentem. **S**pūs discipline. i. autor sapiētie in discipulo. **E**ffugiet fictū. i. q nō querit rem sed apparētiā rei. **A**uferet se. ab effectu alioq est vbicq.

qui non tentant illum: apparet eis qui fidem habent in illum. Peruerse enim cogitationes separant a deo: probata autem virtus corripit insipientes. Quoniam in maliuolam animā nō introibit sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus enim discipline effugiet fictum: & auferet se a cogitationibus quæ sunt sine intellectu: & corripientur a superueniente iniquitate. Benignus est enim spiritus sapientiae: & non liberabit maledictum a labiis suis: quoniam renum illius testis est deus: & cordis eius scrutator est verus: & lingue illius auditor. Quoniam spiritus domini repleuit orbem terrarum: & hoc quod cōtinet omnia scientiam habet vocis.

Lectio Actuum Apostolorum. Capitulo. v.

IN diebus illis. Per manus apostolorum fiebāt signa & pdigia multa in plebe. Et erant vnanimiter omnes in porticu Salomonis. Cæterorū autem nemo audebat se cōiungere illis: sed magnificabat eos populus. Ma

cōcursus. **C**ōiungere illis. s. sicte timētes ananie penā. Magnificabat.

Sine intellectu. i. sine ratiōe. **E**t corripiet. i. punit ab iniquitate. qz peccatū sequēs est pena pcedētis. **S**pūs sapiētie. subaudi dator.

Maledictū. i. hoīem obstinatū in pctis. **A** labijs suis. i. blasphemus lingua ppetrat.

Lingue auditor. ergo multo magis operæ spectator. **R**epleuit. qz vbicq est. **C**ōtinet oīa. habet per amorē intra se cōnexa. **S**ciētā vocis. q est iter illius dona. **L**ectio alia.

Per manus apostolorū. **E**x actibus apostolorū. ca. v. **I**n quo Lucas posuit Petri predicationē p priā & mira q faciebat nūc ponit omnium in cōe tam pdicationē q miracula. **I**n plebe: qz pūcipes & sacerdotes obstinatores erāt. **I**n porticu salomōis. vbi erat maior hoīum

EPISTOLAE.

propter mirabiles infirmorum curationes. Quae autem sequuntur ex

Dictis manifesta sunt.

¶ Feria quinta sequenti.

Philippus descendens. Ex actibus apostolorum. c. viij. In quo Lucas posteaque descripsit

gesta stephani diaconi. hic persequitur facta philippi apostoli.

Ciuitatem samariae. quae fuit metropolis decem tribuum israel: quia ibi erant semper dei quoniam partem legis acceperant: hoc est quinque libros Moysi. Intendebant. id est attente audiebant maxime videntes miracula quae ab illo fiebant curando paralyticos &c.

¶ Feria. vi. sequenti.

Aperiens Petrus os suum. Ex actibus apostolorum capit. ij. Sed haec verba aperiens Petrus. ex superioribus sunt. Et probat Petrus per auctoritates sacre scripture quod iesus quem iudei crucifixerunt: est messias in lege promissus. Israelite. iudeos alloquitur faciens illos attentos. Probaturum in vobis. per miracula quae in praesentia vestra fecit.

gis autem augebatur credentium in domino multitudo virorum ac mulierum: ita ut in plateis elicerent infirmos: & ponerent in lectulis & grabatis: ut veniente Petro: saltem umbram illius obrueret quemquam illorum: & liberarentur omnes ab omnibus infirmitatibus suis. Concurrebat autem & multitudo vicinarum ciuitatum hierusalem: afferentes aegros & vexatos a spiritibus immundis: qui curabantur omnes.

¶ Feria. v. Lectio actuum apostolorum. Capitu. viii.

In diebus illis. Philippus descendens in ciuitatem samariae: predicabat illis christum. Intendebant autem turbae his quae a philippo dicebantur unanimiter audientes: & videntes signa quae faciebat. Multi enim eorum qui habebant spiritus immundos: clamantes voce magna exhibant. Multi autem paralytici & claudii curati sunt. Factum est enim gaudium magnum in illa ciuitate.

¶ Feria. vi. Lectio Actuum apostolorum. Capitulo. ii.

In diebus illis. Aperiens Petrus os suum: dixit. Viri israelitae audite verba haec. Iesum nazarenum virum approbatum a deo in vobis virtutis

bus: & prodigiis: & signis quæ fecit per illū deus in medio vestri sicut scitis: hūc definito consilio & præsciētia dei traditum per manus iniquorū affigentes: interemistis. Quē deus suscitauit solutis doloribus inferni: iuxta quod impossibile erat teneri illū ab eo. Dauid em̄ dicit in eū. Prouidebam dñm coram me semper: quoniā a dextris est mihi ne cōmouear. Propter hoc lætatum est cor meū: & exultauit lingua mea: insuper & caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionē. Notas mihi fecisti vias vitæ: replebis me iucūditate cum facie tua.

¶ Sabbato in vigilia pētecostes.

Iohelis ppheta. Capitulo.ii.

Hæc dicit dñs deus. Effundam spiritū meum super omnē carnē: & ppheta bunt filii vestri & filie vestræ. Senes v̄ri somnia somniant: & iuuenes vestri visiōes videbūt. Sed & sup seruos: & ancillas in diebus illis effundā de spiritu meo: & dabo prodigia in celo & in terra: sanguinem & ignem & vaporē fumī. Sol conuertet̄ in tenebras: & luna in sanguinē anteq̄ veniat dies domini magnus & horribilis. Etenim omnis qui cūq̄ inuocauerit nomen domini saluus erit.

¶ Lectio libri Leuitici. Cap. xxiii.

Per illum. i. per hominē christū. Definito consilio. idest certa quadā dei predestinatione pro mundi salute.

Doloribus inferni. qz nec ipse neq; patres serunt dolores cū ad illos descendit. Ab eo: idest ab inferno. Dauid em̄ dicit psal. xv.

Ne cōmouear. ne vlla ex parte perturber.

Requiescet in spe. scz resurgēdi. Animam meā. in morte separata a corpore. Sanctum tuū. idest corpus sine anima.

¶ Sabbato in vigilia trinitatis.

Effundā spiritū meū. Ex Joelle ppha. c. ii. in q̄ postea q̄ ppheta pdixit pplo bona tpalia hic pmittit bona spiritualia: qd̄ est completum in missione spiritus sancti.

Super carnem. i. hominē. Filii. iuuenes & senes. omnē etatem et sexū designat. Somnia. idest reuelationes in somnis. Super seruos. modo sint baptizati. Et dabo.

K iiii

EPISTOLAE

hec signa precedent iudicium vniuersale: et quod in sensu literali sic debeat intelligi: testis est Petrus Actuum secundo. qui citat hec verba prophete.

¶ **Alia lectio.**

Loquutus est dñs ad Moysen: dicens. Ex Leuitico cap. xxiij. In quo agitur de oblatione primitiarum: quod erat in die festi quinquagesime. Manipulos spicarum. etiam si nondum fuerit metendi tempus. Libamenta offerentur. cum paucis que sequuntur: pretermittuntur vsq; locum illum numerabit; ergo ab altero die sabbati: quo celebrabatur pascha vsq; ad septem hebdomadas integras: quibus conficiuntur quinquaginta dies. Sacrificium nouum. id est de frugibus. Decimis duabus. ille autem decime erant partes Eph. sed amphibologia est an quilibet panis haberet duas decimas an singulas. In usum eius. scz sacerdotis.

¶ **Alia lectio.**

Dixit Moyses ad filios israel. Septem hebdomadas. Ex Deutero. cap. xvi. et est materia eadem cum precedenti lectione. Septem hebdomadas que ut

In diebus illis. Loquutus est dñs ad Moysen: dicens. Loquere filiis israel: & dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis: & messueritis segetem: feretis manipulos spicarum primitias messis vestrae ad sacerdotem: qui eleuabit fasciculum coram dño: ut acceptabilis sit pro vobis altera die sabbati: & sanctificabit illum. Numerabitis ergo ab ipso die in quo obtulistis manipulos primitiarum septem hebdomadas plenas: vsq; ad alteram diem expletionis hebdomade septime: & sic offeretis sacrificium nouum dño: ex omnibus habitaculis vestris. panes primitiarum duos de duabus decimis simile fermentationis: quos eleuabit sacerdos coram dño. Cumque eleuauerit eos sacerdos cum panibus primitiarum coram dño: cedet in usum eius. Et vocabitis hunc diem celeberrimum atq; sanctissimum. Omne opus seruile non facietis in eo. Legitimum sempiternum erit in cunctis habitaculis & generationibus vestris. Dicit dñs omnipotens.

¶ **Lectio libri Deuteronomii.**

Capitulum xvi.

In diebus illis. Dixit moyses ad filios israel. Septem hebdomadas numerabis

BEATI PAULI.

ab ea die qua falcē in segetē miseris: & celebrabis diē festū hebdomadarum dño deo tuo oblationē spontaneā manus tuę: quā offeres iuxta bñdictionē dñi dei tui: et epulaberis corā dño tuo tu et filius tuus: et filia tua: et seruus tuus: et ancilla tua: et leuites qui est intra portas tuas: et aduena: et pupillus ac vidua qui morat̄ vobiscū i loco quē elegerit dñs deus tuus vt habitat nomē eius ibi. & recordaberis quā seruus fueris i egypto custodiesq; ac facies q̄ tibi p̄cepta sunt Solēnitatē q̄q; tabernaculorū celebrabis p̄ septē dies quā collegeris de area et torculari fruges tuas: et epulaberis i festiuitate tua: tu et filius tuus et filia: & seruus tuus: et ancilla tua: leuites quoq; et aduena pupillus ac vidua: et qui intra portas tuas sunt septē diebus dño deo tuo festa celebrabis: in loco quē elegerit dñs. Benedicetq; dñs deus cunctis frugibus tuis: et in omni opere manuum tuarū: erisq; in leticia dicit dñs omnipotens.

Lectio libri leuitici. Cap. xxvi.

In diebus illis. Dixit dominus ad Moysen. Loquere filiis israel. Si in p̄ceptis meis ambulaueritis: et mandata mea custodieritis et feceritis ea: dabo vobis pluuias temporibus suis: et terra gignet germen suum: et pomis arbores replebuntur. Apprehendet messum tritura vindemiam: et vindem-

supra diximus efficiet dies quinquaginta: in quibus sine celebrabat̄ festum oblationis. In segetem. quando messuisti manipulos primitiarum: sed mirum est quod dicit cum eo tempore nondum frumenta sunt matura ad metendum. Epulaberis. et addit octo hominum genera: cum quibus epulaturus ē.

Quod fueris seruus: atq; proinde gratus et memor libertatis adeptus. Solemnitatem tabernaculorū. que celebrabat̄ mense septembri et ita colligitur quod hec tria sunt festa illorum precipua.

Lectio alia.

Loquere filiis israel. Si in p̄ceptis. Ex leuitico capitulo. xxvi. In quo p̄mittit bona hebreis si p̄cepta sua seruaauerint et contra mala si neglexerint. Temporibus suis. quia in tempestiue potius nocent: quam profunt. Tritura; vindemiam.

EPISTOLAE

quia messis collectio
 pre multitudine & co-
 pia cōtinuabit vindē-
 mie. Absq; pauore ab
 hostib; vris. Pactum
 meum. qđ pepigi cum
 Abrahā. Vetusissima
 veter. i. fruct; anni p;
 teriti pertingēs fruct;
 futuri itaq; noui exclu-
 dent veteres. Taber-
 naculū meū. i. ero & ha-
 bitabo vobiscū vt possi-
 t; me familiarit; sulet;.

LECTIO alia.

Angelus dñi des-
 cēdit. Ex danie-
 le ppheta cap. iij. In
 quo ponitur liberatio
 grū pueror; ex fornacē
 ignis & ipor; hym-
 nus ex liberatione.

Et socijs eius. s. Ana-
 nia & Misaele. Uno
 ore. spū scto dictante
 illis verba et verbor;
 modulationē. Mo-
 men glorie. scilicet tes-

q; draginta nouē & incēdit q; repiit iuxta fornacē de chaldeis ministros regis qui cū incēdebāt. & nō tetigit eos oī-
 no ignis nec contristauit: nec quicquam molestie intulit.
 Tunc hi tres quasi ex vno ore laudabant & glorificabant:
 et benedicebant deum in fornace: dicentes. Benedictus es
 domine deus patrum nostrorum: et laudabilis & gloriosus
 et superexaltatus in secula. & benedictum nomen gl'ie

quia occupabit sementem. & comedetis panem in saturitate: et absq; pauore habitabitis in terra vestra. Dabo pacē in finibus vestris: dormietis & nō erit qui exterreat. Auferam malas bestias a vobis: & gladius non transibit terminos vros. Persequimini inimicos vros et corruet corā vobis. Persequunt; qnq; de vris cētū alienos: et cētū ex vobis decē millia. Cadent inimici vestri in conspectu vestro gladio. Respiciam vos et crescere faciam. Multiplicabimini: & firmabo pactum meum vobiscum. Et comedetis vetustissima veterum: et vetera nouis superuenientibus proicietis. Ponā tabernaculū in medio vri: et nō abiiciet vos vltra aīa mea. Ambulo inter vos & ero vester deus: vosq; eritis ppl's me;. Dicit dñs omps.

LECTIO Danielis pphete. Cap. iij.

In diebus illis. Angelus domini descēdit cum Aazaria & socijs ei; in fornacem: et excussit flammā ignis de fornace: et fecit mediū fornacis quasi ventum roris flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis

BEATI PAULI.

tuę sanctum: & superexaltatum in om
 nibus seculis. Benedictus es domine
 in templo sancto glorię tue: et superlau
 dabilis et supergloriosus in secula. Be
 nedictus es in throno regni tui, et super
 laudabilis & superexaltatus in secula.
 Benedictus es qui intueris abyssos: et
 sedes super cherubin: et laudabilis et
 superexaltatus in secula. Bñdictus es in
 firmamento cęli: et laudabilis et glo
 riosus in secula. Benedicite omnia ope
 ra domini domino: benedicite cęli domino. Benedicite
 angeli domini domino: hymnum dicite et superexaltate
 eum in secula. Benedicite aque omnes que super cęlos sunt
 dño: benedicite oēs virtutes domini domino. Benedicite
 sol et luna dño: hymnū dicite et superexaltate eum in secula.
 Benedicite stelle cęli dño: benedicite ymber et ros dño.
 bñdicite oīs spūs dei dño: hymnum dicite et superexaltate
 eum in secula. Bñdicite ignis et estus dño: bñdicite frigus et estas
 dño. Bñdicite rores et pruina dño: hymnū dicite & super
 altate eum in secula. Bñdicite glacies et niues dño: bñdicite no
 ctes et dies dño. Bñdicite tenebre et lumē dño: hymnū di
 cite et superexaltate eum in secula. Bñdicite frigus et estas dño:
 bñdicite pruina et niues dño. Benedicite fulgura et nubes
 dño: hymnū dicite et superexaltate eum in secula. Benedicat
 terra dñm: benedicite mōtes et colles dño. Benedicite oīa
 nascentia terre dño: hymnū dicite et superexaltate eum in se
 cula: Benedicite maria et flumina domino: benedicite fon
 tes dño. Benedicite cete et oīa que mouentur in aquis dño
 hymnū dicite et superexaltate eum in secula. Benedicite omnes
 volucres cęli dño: benedicite bestię et vniuersa pecora do
 mino. Bñdicite filii hoīm dño: hymnū dicite et superexalta
 te eum in secula. Benedicite israel domino: benedicite sacer

tragramaton. i. qua
 tuor literar. In tēplo.
 ad humanitatē christi
 referrī pōt: in qua deo
 habuit. In throno. et
 hoc ad virginē deipa
 rā. Abyssos. i. spūs dās
 natos et insides anges
 lis. Firmamento. i. celo
 empyreo. cetera patēt
 ad finē vsq.

EPISTOLAE

dores dñi dño. Benedicite serui dñi dño : hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite spiritus & anime iustorum domino. Benedicite sancti & humiles corde domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula. Benedicite Aanania Azaria Misael domino: hymnum dicite & superexaltate eum in secula.

¶ Lectio alia.

Qonuenerunt vniuersa ciuitas. Ex actibus Apostolorum cap. xiiij.

In quo posteaquam posuit apostolus Pauli predicationem factam in Antiochia pisidie.

Hoc in loco ponit contradictionem principis synagoge aduersantium paulo. Vniuersa ciuitas. s. antiochensis. Repletis zelo inuidie. et non amoris.

Blasphemantes. i. male dicentes et detrahentes.

Vobis primum. quia Christus principaliter venit propter oves israel.

Conuertimur ad gentes. quarum uocatione futura est scriptura sacra.

Precepit dominus. cum dixit eritis mihi testes in ierusalem.

In lucam gentium. Esaias. xlix. Gauisi sunt. s. de sua conversione et salute.

Preordinati. i. a deo predestinati. Excusso puluere. sicut dixerat saluator.

Matthei. x. Venerunt iconium. quod est ciuitas.

¶ Lectio Actuum Apostolorum. Ca. xiiij.

In diebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo: et contradicebant: his quae a Paulo dicebantur blasphemantes.

Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud: et indignos vos iudicatis vitae aeternae: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posuite in lucam gentium ut sis in salutem usque ad extremum terrae.

Audientes autem gentes gauisi sunt: et glorificabant verbum domini: et crederunt quot quot erant preordinati ad vitam aeternam. Disseminabat autem verbum domini per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerunt religiosas mulieres et honestas: et primos ciuitatis: et excitauerunt persecutionem in Paulum et barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos: venerunt iconium. Discipuli autem replebantur gaudio et spiritu sancto.

¶ Lectio in trinitate. Apocalyp. Ca. iiii.

¶ Lectio Actuum Apostolorum. Ca. xiiij.

In diebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo: et contradicebant: his quae a Paulo dicebantur blasphemantes.

Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud: et indignos vos iudicatis vitae aeternae: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posuite in lucam gentium ut sis in salutem usque ad extremum terrae.

Audientes autem gentes gauisi sunt: et glorificabant verbum domini: et crederunt quot quot erant preordinati ad vitam aeternam. Disseminabat autem verbum domini per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerunt religiosas mulieres et honestas: et primos ciuitatis: et excitauerunt persecutionem in Paulum et barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos: venerunt iconium. Discipuli autem replebantur gaudio et spiritu sancto.

¶ Lectio in trinitate. Apocalyp. Ca. iiii.

In diebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo: et contradicebant: his quae a Paulo dicebantur blasphemantes.

Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud: et indignos vos iudicatis vitae aeternae: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posuite in lucam gentium ut sis in salutem usque ad extremum terrae.

Audientes autem gentes gauisi sunt: et glorificabant verbum domini: et crederunt quot quot erant preordinati ad vitam aeternam. Disseminabat autem verbum domini per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerunt religiosas mulieres et honestas: et primos ciuitatis: et excitauerunt persecutionem in Paulum et barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos: venerunt iconium. Discipuli autem replebantur gaudio et spiritu sancto.

¶ Lectio in trinitate. Apocalyp. Ca. iiii.

In diebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo: et contradicebant: his quae a Paulo dicebantur blasphemantes.

Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud: et indignos vos iudicatis vitae aeternae: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posuite in lucam gentium ut sis in salutem usque ad extremum terrae.

Audientes autem gentes gauisi sunt: et glorificabant verbum domini: et crederunt quot quot erant preordinati ad vitam aeternam. Disseminabat autem verbum domini per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerunt religiosas mulieres et honestas: et primos ciuitatis: et excitauerunt persecutionem in Paulum et barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos: venerunt iconium. Discipuli autem replebantur gaudio et spiritu sancto.

¶ Lectio in trinitate. Apocalyp. Ca. iiii.

In diebus illis. Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo: et contradicebant: his quae a Paulo dicebantur blasphemantes.

Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud: et indignos vos iudicatis vitae aeternae: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus. Posuite in lucam gentium ut sis in salutem usque ad extremum terrae.

Audientes autem gentes gauisi sunt: et glorificabant verbum domini: et crederunt quot quot erant preordinati ad vitam aeternam. Disseminabat autem verbum domini per vniuersam iudeam. Iudei autem concitauerunt religiosas mulieres et honestas: et primos ciuitatis: et excitauerunt persecutionem in Paulum et barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos: venerunt iconium. Discipuli autem replebantur gaudio et spiritu sancto.

EPISTOLAE

IN diebus illis. Vidi hostium aptum in caelo: & vox prima quam audiui tamquam tubae loquentis mecum: dices. Ascende huc & ostendam tibi quae oportet fieri cito. Post haec statim fui in spiritu: & ecce sedes posita erat in caelo: & supra sedem sedes. & qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis & sardinis. & iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdinae. & in circuitu sedis: sedilia viginti quattuor: & supra thronos viginti quattuor seniores sedentes circumamicti vestimentis albis: & in capitibus eorum coronas aureas. & de throno procedebant fulgura: & voces & tonitrua. & septem lapides ardentes ante thronum qui sunt septem spiritus dei. & in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile crystallo. et in medio sedis & in circuitu sedis: quatuor animalia plena oculis ante et retro. & animalia primum simile leoni: et secundum animal sive vitulo: & tertium animal humanis faciem quasi hominis: & quartum animal sive aquile volantis. & quatuor animalia: & singula eorum habebant alas sexnas: & in circuitu & inter plena sunt oculis. et requiem non habebant die ac nocte: dicens. Sanctus. Sanctus. Sanctus. Dominus deus omnipotens qui erat: et qui est: & qui venturus est. & cum darent illa animalia gloriam: & honorem: et benedictionem sedenti super thronum viventi in secula seculorum: proccidebant viginti quattuor seniores ante sedem in throno: & adorabant viventem in secula seculorum. Amen.

Vidi ostium apertum in celo. ex apocalypsi capitulo iiii. In quo ponitur revelatio facta iohanni de rebus que pertinent ad fidem ecclesie universalis. et primo describitur dei maiestas revelata. Vox quam audiui. hec vox erat angeli. Que oportet fieri. ex dei ordinatione. Iaspidis et sardinis. lapilli sunt preciosi. Iris arcus celestis. Smaragdine. qui est unus ex coloribus iridis. Viginti quattuor seniores. tale consortium ad maiestatem presidentis pertinet. De throno. scilicet dei. Septem lapides. et quod per illas intelligatur ipse subdit quod sunt septem spiritus sancti dona. Mare vitreum. per quod significatur sacramentum baptismi. Quatuor animalia per que intelliguntur quattuor evangeliste. Alas sexnas. id est quodlibet animal alas sex. Qui erat. per hoc designatur dei eternitas. Proccidebant. scilicet adorantes deum viventem in secula seculorum id est vitam eternam.

EPISTOLAE

Feria. iiii. sequenti.
Respondens autē
 Petrus. Ex acti-
 bus apłoz cap. v. In
 quo posteaq̃ Lucas
 posuit increpationem
 apłoz qui dicebantur
 cōcitare plebē inducēs
 do nouā doctrinā. hic
 ponit respōsum Petri
 et apłoz. Exaltauit p̃
 resurrectionē et ad ces-
 lū ascensionē. Penitē-
 tiam. i. tēpus penitēdi.
 Sumus testes. quia
 interfuimus. Disseca-
 bant. i. fremebāt. Ho-
 norabilis. i. q̃ habebat
 ab oibus honori. Ad
 breue. s. tēp̃. ut in apo-
 stolorum absentia lo-
 queretur. Theodas.
 cui rei etiā Josephus
 meminuit. Esse aliquē.
 i. magnū Persiū sese
 aliquē credēs. Occisus
 est. a fudo. s. Syrie pre-
 side. Judas galileus.
 alter exemplū ad hoc
 inducit. In diebus p̃-
 fessionis. quibus q̃sq̃
 ibat in ciuitatē suā ut
 sibi profiteretur nomē
 suū et familie. Et nūc
 applicat hec exempla
 ad negociū presens
 hoc. Consiliū hoc

Feria quarta Actuum. Apосто-
 lorum. Capitulo. v.

In diebus illis. Respondens autē
 Petrus et apostoli: dixerūt ad ple-
 bē. Obedire oportet deo: magis quā
hominibus. Deus patrum nostrorum
 suscitauit iesum: quē vos interemistis:
 suspendentes in ligno. Hunc principē
 et saluatorem deū exaltauit dextera sua
 ad dandam p̃nitentiam israel et re-
 missionem peccatorum. & nos sumus
 testes horum verborum et spiritus san-
 ctus quem dedit deus omnibus obe-
 dientibus sibi. Hęc cum audissent dis-
 secabantur: & cogitabant interficere
 illos. Surgens autem quidam in concilio
 pharisęus nomine Gamaliel legis
 doctor: honorabilis vniuersę plebi ius-
 sit foras ad breue homines fieri. Dixit
 q̃ ad illos. Viri israelitę attendite vo-
 bis super omnibus istis: quid acturi si-
 tis. Ante hos enim dies extitit Theodas
 dicens se aliquem esse. Cui consen-
 sit numerus virorum circiter quadrin-
 gentorum: qui occisus est: & omēs qui
 credebant ei dissipati sunt: et redacti ad
 nihilum. Post hunc extitit iudas galil-
 leus in diebus professionis: & auertit
 populum post se: et ipse periit: et omēs
 quotquot consenserunt ei dispersi sunt
 & nūc itaq̃ dico vobis: discedite ab om-
 nibus istis: & sinite illos. Quoniam si
 est hominib⁹ cōsiliū hoc aut opus:

BEATI PAULI.

dissoluetur. Si vero ex deo est: non poteritis dissoluere: ne forte & deo repugnare videamini. Consenserunt autē illi: & conuocantes apostolos: cesis denunciauerunt ne omnino loquerentur in nomine iesu: et dimiserunt eos. & illi quidē ibāt gaudentes a conspectu concilii: quā digni habitī sunt pro nomine iesu cōtumeliā pati. Omnia autē die nō cessabāt in templo: & circa domos docentes & euangelizantes iesum xp̄m.

In festo corporis christi Ad Corinthios. i. Capitulum. xi.

Fratres. Ego em̄ accepi a domino quod et tradidi vobis. Quoniam dominus iesus in qua nocte tradebatur. accepit panē: et gratias agēs fregit & dixit. Accipite et manducate. Hoc est corpus meum: quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam commemorationem. Similiter et calicem postq̄ cenauit: dicens. Hic calix nouū testamētum est in meo sanguine. Hoc facite quotienscūq̄ biberitis in meā commemorationem. Quotiescūq̄ enim manducabitis panem hunc: & calicem bibetis: mortem domini annuntiabitis donec veniat. Itaq̄ quicūq̄ manducauerit panem: & biberit calicem dñi indigne: reus erit corporis & sanguinis dñi. Probet autē seipsum hō: & sic de pane illo edat: et de calice bibat:

id est doctrina. Dissoluet. sicut horū q̄s dixi. Consenserunt illi. s. gamalieli. Cesis. i. verberatis Aplis puta pugnis & alapis. Gaudentes. tametsi vulnerati.

In festo corporis xpi.

Ego em̄ accepi a dño. Ex prima epla Pauli ad Corinthios cap. xi. In quo ap̄tus ostēdit huius sacramenti dignitatem. Et dño. s. dño reuelate. Iesus. a quo est sacramentorum institutio. Tradebatur a iuda p̄ditore. Fregit. nō ante consecrationē. itaq̄ p̄ prolepsin hoc dicit. Hoc est corpus meū. Verba sunt consecrationis. Nouū testamētum. in quo promittuntur bona spiritualia sicut in veteri tēporalia. Annuntiabitis repressando ipsam p̄ hoc sacramentum. Donec veniat. ad iudicium vltimū. Itaq̄. hortatur ad hoc sacramentum digne accipiendum. Reus erit. id est punietur: ac si christum occiderit. Probet se.

BEATI PAULI.

id est conscientiam suam
examinet. Et sic. sci
licet digne accipiendo.

Non diiudicans.
id est discernens ab alijs
cibus.

Domnica prima post
trinitatem.

Deus charitas
est. Ex epistola
Joannis prima capi.
iiii. In quo apostolus
hortat fideles ad cha-
ritate proximi dicens.
quia qui fratrem dili-
git est ex deo et dei fi-
lius et qui non diligit
et cetera. In hoc dei
exemplo idem facit: qui
nos dilexit. **V**iuamus
per eum. **v**ita gra-
tie. **P**ropiciatione.
quia sic fecit nos deo ami-
cos ex inimicis pro pec-
catum. Nemo vidit.
nihilominus tamen in
nobis habitat. **V**idi-
mus. **h**umanitate chri-
sti oculis corporali-
bus. **D**eus in eo
manet. scilicet per gra-
tiam. **I**n die iudicii.
quia hec dilectio dat
nobis securitatem.
Sicut ille est. benefa-
ciens in celo iustis et
iniustis: ita et nos de-

Qui enim manducat: & bibit indigne
iudicium sibi manducat & bibit: non
diiudicans corpus domini.

Domnica prima post festum
Trinitatis. Joannis primo.

Capitulo. iiii.

Charissimi. Deus charitas est. In
hoc apparuit charitas dei in nos
bis quoniam filium suum unige-
nitum misit deus in mundum: ut viua-
mus per eum. In hoc est charitas non
quasi nos dilexerimus deum: sed quo-
niam ipse prior dilexit nos: & misit fi-
lium suum propiciatione pro peccatis
nostris. **C**harissimi: si dilexit nos deus:
& nos debemus alterutrum diligere.
Deum nemo vidit unquam. **S**i diligamus
inuicem deus in nobis manet: & cha-
ritas eius in nobis perfecta est. In hoc
cognoscimus: quoniam in eo manemus &
ipse in nobis: quoniam de spiritu sancto suo
dedit nobis: & nos vidimus & testifi-
camur: quoniam pater misit filium suum saluato-
rem mundi. **Q**uisquis confessus fuerit:
quoniam iesus est filius dei: deus in eo manet:
& ipse in deo. **E**t nos cognouimus &
credidimus charitati: quam habet deus
in nobis. **D**eus charitas est: & qui manet
in charitate in deo manet: & deus in
eo. **I**n hoc enim perfecta est charitas
dei nobiscum: ut fiduciam habeamus
in die iudicii: quia sicut ille est: & nos
sumus in hoc mundo. **T**imor non est

BEATI PAULI:

nō est in charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorē: qm̄ timor p̄cānā habet. Qui aut̄ timet nō est p̄fectus in charitate. Nos ergo diligam⁹ deū: qm̄ ipse prior dilexit nos. Si quis dixerit: quoniā diligo deū: & fratrem suum oderit: mēdax est. Qui em̄ non diligit fratrem suū quem videt: deū quē non videt quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habem⁹ a deo: vt qui diligit deum: diligat & fratrem suum.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Romanos. Capitulo. vi.

Fratres. Non regnet peccatū in vestro mortali corpe: vt obediat̄is cōcupiscētis ei⁹. sed neq; exhibeat̄is mēbra vestra arma iniquitatis peccato: sed exhibete vos deo tanq; ex mortuis viuētes: & mēbra vestra arma iusticię deo. Peccatum em̄ vobis non dominabitur. Nō enim sub lege estis: sed sub gratia. Quid ergo? Peccauimus: quoniā non sumus sub lege: sed sub gratia? Absit. An nescitis quoniā cui exhibetis vos seruos ad obediendum: serui estis eius cui obedistis: siue peccati ad mortem: siue obediētionis ad iusticiā? Gratias autē deo: q̄ fuistis serui peccati: obedistis autem ex corde in eam formā doctrinę in quam traditi estis. Liberati autem a peccato: serui autē facti estis iusticię. Per iesum christum dominum nostrum.

bemus facere amādo bonos & malos amicos & inimicos. Alia patent.

¶ Feria quarta sequenti.

Non regnet peccatū. Ex epistola Pauli ad Romanos capitū. vi. In quo induxit fideles ad dimittendū peccatū: hic ostendit dimittēdi modum. Et obediat̄is. qz qui est subdit⁹ peccato trahitur ab appetitu irrationali. Mēbra vestra. que sunt instrumenta bene aut male operādi. Arma iusticię. i. bonorū operum instrumenta. Nō dominabitur. i. fomes inclinans ad peccandum.

Sub lege mosaica. q̄ gratiam nō cōferebat.

Peccauimus: quasi dicat: nō peccauimus.

An nescitis. quasi dicat: scire debetis. Siue peccati. quia qui facit peccatum seru⁹ est peccati. In formā doctrine. scilicet catholice p̄ christū & apostolos diuulgate.

¶ Feria. vi. sequenti.

EPISTOLAE.

Don't gratias. Ex epistola Pauli ad Ephesios. c. j. ubi post salutacionē in principio epl'arū dicit solitā: agit deo gratias de uersione ad fidē & mutua charitate. In agnitio- nem ei' .i. y. i. cos

gnoscatis. Que sit spes. idest credētes qd sperare debeāt. Que diuitie. unde nobis det premia. In nos. ad nobis benefaciens dum. In christo. idest per christū. Eū no mē. ultra quattuor ordines spirituum quos noiauit: usq; ad ultimā hierarchiā. Sub pedibus ei'. cū data ē illis ois potestas in celo et in terra. Mathei vlti. Sup ecclesiā. tā militāntē q̄ triumphāntē.

Corpus ipsius. s. my- sticū. Qui oīa. ordo est. Plenitudo eius adimpletur. idest per- ficitur p eum: q̄ omnia in omnib' operatur. i. per christum.

Dominica secūda post trinitatem.

Nolite mirari si odit vos mūd'. Ex epla Joan. j. c. iij. In quo postea q̄ induxit fideles ad charita- tem: nūc deterret illos ab odio. Si odit vos,

Feria. vi. Beati Pauli ad Ephe- sios. Capitulo primo.

Fratres. Non cesso gratias agens pro vobis memoriam vestri fa- ciens in oratiōibus meis: vt de' pater domini nostri Iesu christi pater gloriæ det vobis spiritum sapientiæ / & reuelationis in agnitionem eius: illu- minatos habere oculos cordis vestri: vt sciatis quæ sit spes vocationis eius: & quæ diuitiæ gloriæ hereditatis eius in sanctis: & quæ sit supereminens ma- gnitudo virtutis eius in nos qui cre- dīmus secundū operationem potens- tiæ virtutis eius quam operatus est in christo suscitans illū a mortuis: & con- stituens eū ad dexteram suam in coele- stibus supra omnē principatū & pos- testatem: & virtutem: & dominationē: & omne nomen qd̄ nominatur: non solū in hoc seculo: sed etiam in futuro: & oīa subiecit sub pedibus ei' & ipm̄ dedit caput supra omnē ecclesiā: q̄ est corpus ipsius & plenitudo eius: q̄ om- nia in omnibus adimpletur.

Dñica. ii. Beati Ioānis apo- stoli. i. Capi. iij.

Charissimi. Nolite mirari si odit vos mūd'. Nos scīm' qm̄ trans-

BEATIPAVLI

quia opera mli si maligna sunt & sine charitate.
et hoc per charitatem. In morte. idest in pecca
sui & alterius que odit. Vita. q. conferit p. g. am.

lati sumus de morte ad vitam: quoniam diligimus
fratres. Qui non diligit: manet in
morte. Omnis qui odit fratrem suum: homici
cida est. Et scitis quoniam omnis homicida: non
habet vitam eternam in se manentem. In hoc
cognouimus charitatem dei: quoniam ille pro
nobis animam suam posuit: & nos debemus pro
fratribus animas ponere. Qui habuerit
substantiam huius mundi: & viderit fratrem
suum necessitatem habere: & clauerit viscera
sua ab eo: quomodo charitas dei
manet in eo? Filii mei non diligamus
verbo tantum nec lingua: sed opere
& veritate.

**Feria. iiii. Beati Pauli ad
Colossenses. Capit. iiii.**

Fratres. Mortificate membra vestra
quae sunt super terram: fornicationem:
immunditiam: libidinem: concupiscentiam
malam & auaritiam: quae est simulacrum
seruitus. Propter haec enim venit
ira dei super filios incredulitatis: in qui
bus ambulastis aliquando cum viueretis in il
lis. Nunc autem deponite & vos omnia: iram:
indignationem: malitiam: blasphemiam:
turpem sermonem: de ore vestro.
Nolite mentiri inuicem expoliantes vos
veterem hominem cum actibus suis: & induen
tes nouum: eum qui renouatur in agnitionem

ad vitam.
homicida est.
m. per ex
periei
pro fratre
bus. s. corporalē p. spiri
tuali illoz. Qui has
buerit. duos ponit ca
sus: i. quo elemosyna
de necessitate faciēda
est: qd si non fecerit: non
erit in eo charitas.

Feria. iiii. sequens.

Mortificate membra
vestra vstra. Ex epi
stola pauli ad Coloss.
cap. iiii. In quo ap. l. s.
inducit Colossenses ad
conseruandam vitam sans
ctimoniam per fugam vi
tiorum. Super terram.
idest q. sunt ad presens
tem vitam pertinentia.

Idolorum seruitus. qz
auaritas magis colit pe
cuniam q. deum. Pros
pter q. s. vitia superiora.
Ira dei. i. vindicta.
Incredulitatis. i. qui
non credit credenda.

Eos abulestis. est con
uersio. Hinc deponi
te. s. vitia sp. alia. Me
turi inuicem. decipientes
vos. Veterem hominem.
idest vitia illa gentilitas
tis v. ante p. uersionem.

Nouum hominem.

EPISTOLAE

qui est renouat⁹ p̄ baptisimū ⁊ dei cognitiōē. Imaginē ei⁹. i. partē rationalē q̄ est dei imago. nā irrationalis similis est bestijs. Masculus ⁊ femina. q̄ nō est distinctiō ex parte mētis: sed corpis. In oib⁹

H christ⁹. sine distinctiōe sexus ⁊ nationis. ¶ Feria. vi. sequēti.
Hec est annūciatio. Ex epla. i. Joānis. c. j. In quo posito prohemio accedit ad institu-

tionem fidelīū ūs de rebus que maxime ad fidē pertinent. Annūciatio: idest euāgelīū.

Audiuimus ab eo. scz a verbo incarnato.

Lux est. Joannis. ix. Ego sum lux mundi.

In tenebris. scilicet culpe ⁊ ignorātie. Mētimur. scz verbo. Veritatem non facim⁹. scz opere. nā veritas etiā in operibus est. Ethicorū. iiii. In luce ambulamus. iuste viuendo. Societatē habemus. scz i charitate viuētes. Emūdat nos. p̄ sacramēta. Seducimus nos. quia nō sum⁹ i societate cū deo.

Confiteamur. scilicet nos esse peccatores.

Peccauius. in p̄terito. Mendacē eum fecim⁹. quia sepe in scriptura dicit: qđ nemo immunis est a culpa.

¶ Dominica tertia post trinitatem.

dei secūdum imaginem eius q̄ creauit eū: vbi nō est masculus ⁊ foemina: gētilis ⁊ iudeus: circūcisio ⁊ p̄putium: barbarus ⁊ scytha: seruus ⁊ liber. Sed omnia ⁊ in omnibus christus.

¶ Feria. vi. Beati Ioānis apostoli. i. Capitulo. i.

Charissimi. Hæc est annūciatio quā audiuius ab eo: ⁊ annūciāuimus vobis: quoniā deus lux est: ⁊ tenebræ in eo nō sunt vllē. Si dixerimus quoniā societatem habemus cum eo: ⁊ in tenebris ambulam⁹: mētimur: ⁊ non facimus veritatē. Si autem in luce ambulam⁹ sicut ⁊ ipse est in luce: societatem habemus ad inuicem: ⁊ sanguis iesu filii eius emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus: quoniā peccatum non habemus: ipsi nos seducimus: ⁊ veritas in nobis nō est. Si cōfiteamur peccata nostra: fidelis est ⁊ iustus vt remittat nobis peccata nostra: ⁊ emundet nos ab iniquitate. Si dixerimus: quoniā non peccauimus: mendacem fecimus eū: ⁊ verbum eius in nobis non est.

¶ Dominica. iiii. Beati Petri apostoli. i. Capitulo. v.

BEATI PAULI.

Humiliamini sub potēti manu dei. Ex epla petri. j. c. v. In q̄ post
eaq̄ instituit seniores: hic instituit iuniores s̄ maxime ad humi
litate r̄ obediētiā. Om̄ solitudinē. nō qđ sint negligētes: sed qđ a
deo sit oē bonū putātes. Sobriū. in victu r̄ vestitu. Circuit. parans
vobis insidias in quas incidatis. In fide. charitate informata. Et
fraternitati. i. fratrib⁹

Charissimi. Humiliamini sub po
tēti manu dei: vt vos exaltet ī tpe
visitationis. Omnē solitudinē ve
stram proficientes in eū: qm̄ ipsi cura
est de vobis. Sobrii estote & vigilate:
quia aduersarius vester diabolus tanq̄
leo rugiens circuit querēs quem deuo
ret: cui resistite fortes in fide: scientes
eandem passionem ei quæ in mundo
est: vestrę fraternitati fieri. Deus autem
omnis gratiæ qui vocauit nos in æter
nam suam gloriā in christo Iesu mo
dicum passos: ipse perficiet: cōfirmas
bit: solidabitq̄. Ipsi gloria & imperiū
in secula seculorum.

¶ Feria quarta. Beati Pauli
ad Colossenses. Capitu. iiii.

Fratres. Omne quodcunq; facis
tis in verbo aut in opere: oīa in
nomine dñi iesu ch̄i facite: gra
tias agētes deo & patri per ipsum. Mu
lieres subdite estote viris: sicut oportet
in dño. Viri diligite vxores vestras: &
nolite amari esse ad illas. Filii obedite
parentibus per omnia: hoc em̄ placē
tū est in dño. Patres nolite ad indigna
tionē puocare filios vestros: vt nō pu
sillo animo fiant. Serui obedite p̄ oīa
seuitiam vestram.

EPISTOLAE.

Ad oculum. idest tantum in presentia sed etiã in absentia. **Placētes**. idest vt illis placeant. **Timentes dominum**. idest placentes deo et non hominibus. **Ex animo**. i. voluntarie ⁊ non coacti.

¶ Feria sexta sequenti.

Reportātes finē fidei. *Ex epla Petri. j. cap. j.* **¶** **M**endat autē les
ctio ex superiori
bus. nā dixerat in quē
nunc quoq; videntes
creditis. **C**redentes
autem exultabitis leti
cia inenarrabili ⁊ glo
rificata. tunc sequitur
reportantes finem fi
dei. scilicet salutē ani
marum. **I**n quot vel
quale. scilicet salus il
la per christū esset vēs
tura. **P**assionēs et
glorias. vt *Esaiē. capi
pitulo. liij.* **N**on si
bimetipsis. scilicet p
phetis. **V**obis pres
nunciādo que vestris
temporibus erant fu
tura. **S**piritusan
cto. i die pentecostes.

In quem. scilicet
spiritūsanctum cū tri
nitate. **P**ropter qd.
idest qz estis filij dei p
adoptionē. **S**uccin
cti lumbos. i. casto cor
pore ⁊ mēte. **I**n reue
lationem idest per re
uelationem. **C**ōfigu
rati. idest cōformati.
Scōm eum. scz deum.

**dominis carnalibus: nō ad oculū fer
uētes quasi hoīb⁹ placētes: sed in sim
plicitate eordis timētes dñm. Q**ūcun
q; facitis ex aīo operamini: sicut dño
& non hoīb⁹: scientes qd a dño accipie
tis retributionem hēreditatis. **P**er ies
um christum dominū nostrum.

¶ **F**eria. vi. **Beati Petri apo
stoli. prima. Capitulo. i.**

Charissimi. **R**eportātes finem fi
dei vestræ salutē animarum. **D**e
qua salute exquisierunt atq; scrus
tati sunt pphetæ: qui de futura in vos
bis grā pphetauerūt: scrutantes quot
vel quale tps significaret eis spūs chri
sti: pñunciās eas q in christo sunt pas
siones & posteriores glorias. **Q**uib⁹
reuelatū est qd nō sibi metipsis: vobis
aut ministrabāt ea q nūc nūciata sunt
vobis per eos: qui euāgelizauerūt vos
bis spūs sancto missō de celo: i quem
desiderant angeli prospicere. **P**ropter
quod succincti lumbos mentis vestræ
sobrii: perfecti: sperate in eam quæ of
fertur vobis gratiam: in reuelationem
Iesu christi/ quasi filij obedientiæ: non
configurati prioribus ignorantia ve
stræ desiderijs: sed secundum eum qui

BEATI PAULI.

Scriptū est. Leuitici. xix. Et si patrē invocatis. i. quia invocatis. Incolatus vestri. idest vite ⁊ alludit ad illud psalmiste. Incolatus meus prolongatus est. **D**ominica quarta post trinitatem.

Existimo em̄ qđ nō sunt. Ex epistola ad Romanos cap. viij. dixit in superiorib⁹: qđ per adhesionem ad christū: cōsequimur vitam eternā. nūc qua vocauit vos sanctum: vt ⁊ ip̄i sancti in omni conuersatione sancti sitis. Quoniam scriptum est. Sancti eritis: quoniam ego sanctus sum. Et si patrem inuocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat secundum vniuscuiusq; opus: in timore incolatus vestri tempore conuersamini.

Dñica. iiii. Beati Pauli ad Romanos. Cap. viii.

Fratres. Existimo enim qđ non sint condignæ passiones huius temporis ad futurā gloriā quæ reuelabitur ī nobis. Nam expectatio creature reuelationē filiorum dei expectat. Vanitati em̄ creatura subiecta est non volēs: sed ppter eū qui subiecit eā in spe. Quia ⁊ ipsa creatura liberabit̄ a seruitute corruptionis in libertatē gloriæ filiorū dei. Scimus em̄ qđ ois creatura ingemiscit ⁊ parturit vsq; adhuc. Non solū aut̄ illa: sed ⁊ nos ip̄i primitias sp̄itus habentes: ⁊ ipsi intra nos gemimus adoptionē filiorum dei: expectātes redēptionem corporis nostrī. In iesu christo domino nostro.

Feria. iiii. Beati Pauli ad Romanos. Capitulo. v.

lis illa sit vita ostēdit: et quantum hac p̄stat.

Cōdigne. i. equales. Huius temporis. i. vite temporalis. Spectatio creature. i. hominis. Reuelationē. idest beatitudinem. et hoc per patientiam laborum. Vanitati. idest morti ⁊ passionibus.

Non volēs. quasi dicat: velit nolit: ⁊ hoc p̄ peccati adam. P̄d̄os pter eū qui. i. deum patietes. In spe. s. resurrectionis. A seruitute. i. a mortalitate. In gemiscit. est in cōtinuo dolore. Et parturit. i. labore solui desiderat.

Et qđ adhuc. idest in hac vita. Mos ip̄i. scilicet apostoli qđ primitias sp̄itus sancti accepimus. Gemim⁹. scz in tribulationibus.

Expectātes adoptionem. i. p̄m̄tū adoptionis nostre ī filios dei.

Et redemptionem.

l iiii

EPISTOLAE.

Id est liberationem & corruptione.

¶ Feria quarta sequenti.

Sicut per unius delictum. Ex ep̄la Pauli ad Roma. c. v. In quo ap̄tus cōparat peccatū ad donū christi. & primo quātū ad peccatū Adā. deinde quātū ad peccatū in lege. Unius delictū. scz p̄t̄ mi parentis. Per unius iusticiā. i. christi. Inobediētiā unius. quē non obediuit deo & p̄uaricat⁹ est. Obediētiōnē unius. i. ch̄ri q̄ factus est obediēs p̄ri vsq̄ ad mortē. Subit̄ra uit. i. successit. Ut abū daret delictū. qz ante legem licebat hoc vel illo modo agere. sed post legē non licet sine p̄cto transgredi. Superabundabit et gr̄a. p̄ christū. Cetera patent.

¶ Feria. vj. sequenti.

Patientes estote. Ex ep̄la Jacobi ap̄li. c. v. In q̄ iustos cōsolat̄: ne ī tribulationib⁹ deficiāt. Ad aduentū dñi. cū accipietis laborū vestrorum mercedē. Ecce agricola. exēplo agricolē expectandum esse dicit.

Temporaneū. i. suo tēpore. Et serotinū. i. postea prouenientem. Appropinquabit. id est prope est merces vestra. Ingemiscere in alterutrum. scilicet vides alteri⁹ labores.

Non iudicemini. i. cōdemnemini impatientis.

Fratres. Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem: sic & per unius iusticiam in omnes homines in iustificationem vitæ. Si enim per inobediētiā unius hominis peccatores constituti sunt multi: ita & per unius obedientiam iusti constituentur multi. Lex autem subintravit ut abundaret delictum. Vbi autem abundabit delictum superabundabit & gratia. Vt sicut regnavit peccatum in mortem: ita & gratia regnet per iusticiam in vitam æternam. Per iesum christum dominum nostrum.

¶ Feria. vi. Beati Iacobi apostoli. Capitu. v.

Charissimi. Patientes estote vsq̄ ad aduentum domini. Ecce agricola expectat speciosum fructum terræ: patienter ferens donec accipiat temporaneum & serotinum. Patientes estote & vos confirmate corda vestra: quia aduentus domini appropinquabit. Nolite ingemiscere fratres in alterutrum: ut non iudicemini.

BEATIPAVLI.

Judex assistit. i. ppe est christus qui vos liberabit. Exēplū accipite. scilicet prophetas. Exitus mali. idest mortis que non est malum culpe sed pene. Longanimitatis. idest spei. Beatificamus eos. idest beatos dicimus. Finem eius. quia ⁊ ipse mortem subiit.

¶ Dominica quinta post trinitatem.

Ecce iudex ante ianuā assistit. Exēplū accipite fratres exitus mali et longanimitatis: et laboris: et patientię prophetas: qui locuti sunt ī nomine dñi. Ecce beatificamus eos qui sustinuerūt. Sufferentiā Iob audistis ⁊ finē ei⁹ vidistis. Qm̄ misericors est deus ⁊ miserator.

¶ Dominica quinta beati Petri Apostoli. i. Capitulum. iiii.

Clarissimi. Oēs vnanimē in oratione estote cōpatiētes cōfraternitatis amatores: misericordes: modesti: humiles. Nō reddentes malū pro malo: nec maledictum pro maledicto: sed e contrario benedicentes. Quia in hoc vocati estis: vt benedictionē hereditate possideatis. Qui em̄ vult vitā diligere ⁊ videre dies bonos: coerceat linguā suā a malo ⁊ labia eius ne loquantur dolum. Declinet autē a malo et faciat bonum: inquirat pacē ⁊ sequatur eam: quia oculi dñi super iustos: ⁊ aures ei⁹ in preces eorū. Vultus autē dñi super facientes mala. ⁊ quis est qui vobis noceat si boni emulatores fueritis? Sed ⁊ si quid patimini propter iusticiam beati. Timorem autem eorum ne timueritis: vt non conturbemini.

OMnes vnanimē in oratione. Ex epistola Petri prima. cap. iij. In quo apostolus informat fideles ordinando eos ad proximum. illud vero quod dicit in oratione in clausula superior est: vbi dicitur: vt non impediantur orationes vestre. Compatiētes. scilicet inuicē alter alterum. In hoc i. ad hoc vt bene dicatis etiā maledicentibus vobis. Qui enim vult. hoc sumptum est ex psalmo. xxxiij. Oculi super iustos. respiciēs eos fauorabiliter. Aures eius sup. parate ad audiendum. Vultus domini. scilicet iratus ad illorum punitionem. Emulatores boni. idest virtutis ⁊ bonitatis. Beati. scilicet eritis. Timorem eorum. idest terrorem quo vos tentāt a bono depellere. Conturbemini.

EPISTOLAE

Impatienter aduersa sustinendo. Sanctificate dñm. i. firmate.

¶ Feria quarta sequenti.

Arbitramur enim iustificari. Ex epla Pauli ad Romanos cap. iij. r. iij. In qb^o parat legē veterē legi euāgelice. Arbitramur. r. quasi dicat: nō: quia fides sine operibus mortua est. Deus tantū. quia est etiā gentium.

Deus est. s. iudeorū et gentiliū. Circūcisionē .i. iudeos. Preputiū .i. gentiles: r. virosq; p fidē christi venturi aut qui iam venit. Legem statuimus .i. cōfirmamus veterē per nouā.

Patrē nostrū. a quo per carnem iudei descendebant. Habet gloriā. scilicet apud homines. quod obediuit deo. Et qui operaf q̄ illud qd cōceditur alicui sicut merces operis tradit p modū debiti: vita aut eterna cōcedit p viā grē. igit nō ppter legis opera. Qui non operatur. id est legis opera non facit.

¶ Feria. vj. sequenti.

Accedam ad vos in iudicio. Ex Malachia ppheta cap. iij. In quo propheta ponit christi aduentum in iudicium finale. Testis velox.

Dominum autem christum sanctificate in cordibus vestris.

¶ Feria. iiii. beati Pauli ad Romanos. Cap. iij. & iiii.

Fratres. Arbitramur enim iustificari hominē per fidē sine operibus legis. An iudeorū deus tantū? Nōne & gentiū? Imo & gentiū. Qm̄ quidē vnus est deus qui iustificat circūcisionē ex fide: & preputiū per fidē. Legē ergo destruimus per fidē? Absit. Sed legē statuim⁹. Quid ergo dicimus inuenisse Abraā patrē n̄m secundū carnē? Si enim Abraā ex operibus legis iustificatus est: habet gloriā sed non apud deum. Quid enim scriptura dicit? Credidit Abraam deo: & reputatum est illi ad iusticiam. Ei autem qui operatur non imputatur secundum gratiam: sed secundum debitum. Ei autem qui non operatur: credenti aut in eum qui iustificat impiū: reputatur fides eius ad iusticiam.

¶ Feria sexta Lectio Malachie prophete. Capitulum. iij.

Hec dicit dominus deus. Accedam ad vos in iudicio & ero testis velox:

BEATI PAULI.

quia breui tēpore terminabitur. ⁊ de quibus sit prolaturus sententiā subdit: quia de ijs que sunt capitaliora. Mittā Heliam. hoc ex capite sequenti sumptū est. qui ante dñi aduentū ad hoc in vita reseruatus predicabit contra antichristum. Corda patrum ad filios. idest in credulos reducent ad fidem parentum fidelium. Ille forte veniā. imo sine forte. qđ

maleficis ⁊ adulteris ⁊ pūris: ⁊ q̄ ca-
lūniantur mercedē mercenarii: ⁊ hu-
miliāt viduas ⁊ pupillos: ⁊ colaphi-
zant capita populorū: ⁊ opprimunt
peregrinos. nec timuerūt me: dicit do-
min⁹ exercitū. Ecce ego mittāvobis
Heliā pphetam anteq̄ veniat dies dñi
magn⁹ ⁊ horribilis. ⁊ conuertet cor-
da patrū ad filios: ⁊ cor filiorū ad pa-
tres eorum: ne forte veniam: ⁊ percus-
tiam terram anathemate.

Dñica. vi. bñi Pauli ad Rom. Ca. vi.

Fratres quicūq̄ baptizati sum⁹.
in xp̄o iesu in morte ipsi⁹ bapti-
zati sum⁹. Cōsepulti em̄ sum⁹ cū
illo p̄ baptismū in mortē: vt quō xp̄s
resurrexit a mortuis per gloriā patris:
ita ⁊ nos in nouitate vitæ ambule-
mus. Si enim cōplantati facti sumus
similitudine mortis ei: simul ⁊ resurre-
ctionis erimus. Hoc scientes quia vet⁹
homo noster simul crucifixus est: vt de-
struatur corpus peccati vt ultra non
seruiamus peccato. Qui enim mort⁹

vite renouationem. Complantati ex mala terra in bonam.

Vetus homo noster. qui per baptismum surrexit in nouum homi-
nem. Crucifixus est. idest mortuus vnde surgat nou⁹. Nouus.

est frequēs i sacris liti-
ris. aut dicit hoc p̄p̄
t̄pis icertitudinē. ana-
themate. i. etna sepa-
tiōe. q̄a ultra nō inha-
bitabit.

Dñica. vi. post
trinitatem.

Quicūq̄ baptiza-
ti sum⁹. ex epla
Pauli ad Rom. ca. vi.
Quia dixit paulo ante
qđ vbi abundauit delictū
superabundauit ⁊ gras-
tia: diccret quispiam
ergo perstandum est
in peccatis. hunc apo-
stolus errorem remou-
er: dicens. Quicū-
q̄ baptizati. ⁊c. In
morte ipsi⁹. ex qua ba-
ptismus habet efficacia-
tiam. Consepulti.
sed ille surrexit ad vis-
tam. et nobis surgen-
dum est a peccatis ad

EPISTOLAE

est. s. peccato. Iustificatus est. s. per baptismū. Mortu⁹ est peccato. idē est ppter peccatū delendū. Semel quia mors illa fuit sufficiens ad delenda oīm peccata. Ita ⁊ vos similitudinem applicat.

Habemus gratiā ex epla Pauli ad hebreos. cap. xij. ⁊ xij. ⁊ pē det lectio ex superiori

bus: itaq; regnum im mobile suscipiētes sub dit per quid possimus illud acquirere: dicēs. Habemus gratiam. id est facile habere possu mus. Metu ⁊ reueren tia: que sunt religionis instrumēta. Ignis cō sumens. scilicet malos purgans vero bonos. Caritas fraternita tis. id est amor frater nus. ⁊ tangit tria in q̄ bus debet ostēdi cha ritas vera. quorū pri mum est hospitalitas. Angelis hospitio re ce. vt Abram ⁊ Loth Gene. xvij. ⁊ xix. Me mentote vincitorum. i. eorum qui sunt in ca tenis vincti quod est secundum. Et laborā tium. scilicet in paupz tate quod est tertium. in corpore morantes: quia indigentia vestri corporis debet vos mo nere de indigentia aliorum. Honorabile connubium: quoniam est libidinis repressum. Torus immaculatus. id est legitimus.

Feria quarta sequenti.

est iustificatus est a peccato. Si em̄ mor tuū sumus cum christo: credimus: quia etiā simul viuemus cū illo. Scientes q̄ christus resurgens a mortuis iam non moritur: mors illi vltra non dñabitur. Quod enim mortu⁹ est peccato: mor tuus est semel. Quod autem viuit: viuit deo. Ita et vos existimate vos mortuos quidem esse peccato. viuentes autē deo in christo iesu domino nostro.

Feria quarta Pauli ad hebreos. Capitulo. xij. ⁊ xiii.

Fratres. Habemus gratiam per quam seruiamus placentes deo: cum metu ⁊ reuerentia. ⁊ enim deus noster ignis consumens est. Cha ritas fraternitatis maneat in vobis: ⁊ hospitalitatē nolite obliuisci. Per hanc enim placuerunt quidam angelis hos pitio receptis. Mementote vincitorum tanquam simul vincti: ⁊ laborantium tanquam ⁊ ipsi in corpore morantes. honorabile connubium omnibus: et torus immaculatus. Fornicatores enim ⁊ adulteros iudicabit deus. Sint

BEATI PAULI.

morēs sine auaritia: cōtēti pñtib⁹. Ip̄e em̄ dixit non te deserā nec derelinquā: ita vt cōfidēter dicam⁹. Dñs mihi adiutor est: nō timebo quid faciat mihi hō. Mementote p̄positorū vestrorū qui vobis locuti sunt verbū dei. Quorum intuentes exitū cōuersationis imitamini fidem. Iesus christ⁹ heri et hodie ipse & in secula seculorū. Amen.

¶ Feri. vi. bti Ioā. apli. i. Cap. ii.

Charissimi. Hec scribo vobis: vt nō peccetis. Sed si quis peccauerit: aduocatū habem⁹ ap̄d̄ p̄rem iesū xp̄m et ipse est ppiciatio p̄ p̄ctis n̄ris. Nō p̄ n̄ris aut̄ tm̄: sed etiā p̄ totis mūdi. & in hoc scim⁹ qm̄ cognouim⁹ eū si mādata ei⁹ obseruam⁹. Qui dicit se nosse eū & mādata ei⁹ nō custodit: mendax est: & in eo veritas non est. Qui autem seruat verbum eius vere in hoc charitas dei perfecta est. In hoc scim⁹ quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in christo manere: debet sicut ille ambulauit & ipse ambulare. Charissimi: non mandatum nouum scribo vobis sed mandatum vetus quod habuistis ab initio: mandatum vetus est verbū quod audistis. Iterum mandatum nouum scribo vobis: quod est verum: & in ipso: & in vobis. Quoniam tenebrę transierunt & lumen verum iam lucet.

Ip̄e em̄ dixit Josue p̄mo. Dñs mihi adiutor ex psal. p̄positor⁹. s. p̄latorum.

¶ Feria. vi. sequenti.
Hec scribo vobis ex epla. j. Joan. cap. ij. In quo ex predictis in capite superiori infert intētū. Si quis peccauerit ex hūana fragilitate. Iustū. i. q̄ p̄ vere penitētib⁹ interpellat. Propiciatio. nā seipsum obtulit p̄ n̄ra expiatione. In hoc scim⁹. s. p̄ experientia. Senosse deū argumētū ē a cōtrario. In hoc scim⁹. i. p̄ expiētā cognoscim⁹. et ip̄e ambulare. s. imitādo illū. Mandatū nouū. s. antiquū tā ex lege naturali q̄ ex lege diuina i quib⁹ iubemur p̄rios diligere sicut nosmet ipsos. Mādatum nouū idest in lege euāgelica renouatū. Qd̄ est verum. i. verificatum. In ipso. i. christo qui passus est pro nobis. Et in vobis. quia dixit mandatum nouū do vobis. etc.

EPISTOLAE

Domínica septíma post trínitatem.

Humanus dico ppter infirmitatē. Ex epla pauli ad Rom. cap. v. In q̄ posteaq̄ induxit romanos ad pct̄a dimittēda: nūc inducit illos ad bene viuendū. & primo ex operis facilitate: & quia paulo ante dixerat: liberati a peccato serui facti estis iusticie: nunc infert dices. Humanus dico. i.

nihil difficile p̄cipio: sed rōni consonū. & qđ ab hoīs fragilitate p̄estari pōt. qđ pbat edis uerso. quia quēadmodum actiones vitiose sunt in potestate nostra: & ille que per virtutē. Ita nunc. post cōuersionem vestram.

In sanctificationem. idest vsq̄ ad sanctitatis consumationem.

Feria. iiii. sequenti.

Nihil nūc damnationis. Ex epistola ad Romanos capitulo. viii. In quo posteaquam ostendit cessationem legis veteris factam per christum: nunc dicit adherendum esse christo legis gratie auctori.

Nihil damnationis. idest nulla damnationis causa. Lex spiritalis quemadmodū est euangelica. A lege peccati. idest ab obligatione peccati actus

lis. Et mortis. quia tollit omnem penam debitam pro peccato.

Illam quod impossibile. declarat modum huius liberationis.

Domínica septíma beati Pauli ad Romanos. Capitul. vi.

Fratres. Humanus dico ppter infirmitatē carnis vestre: sicut enim exhibuistis membrav̄a seruire immūdicie & iniquitati ad iniquitatē: ita nūc exhibete mēbra vestra seruire iusticie in sanctificationē. Cū em̄ serui essetis pct̄i liberi fuistis iusticie. Quē ergo fructum habuistis tunc in illis in quibus nūc erubescitis? Nam finis illorum mors est. Nūc vero liberati a peccato: serui autem facti deo. habetis fructum vestrum in sanctificationem: finem vero vitam eternā. Stipendia em̄ peccati mors. Gratia autē dei vita eterna. In christo iesu domino nostro.

Feria quarta beati pauli ad Romanos. Capit. viii.

Fratres. Nihil nūc damnationis est qui sunt in xp̄o iesu: qui nō secū dū carnē ābulāt. Lex em̄ spūs vite ī xp̄o iesu liberauit me a lege peccati & mortis. Nā q̄ impossibile erat

BEATI PAULI.

Legi veteri. quia non purgabat a peccatis anime: sed carnis. Infirmabatur. id est erat in perfecta. Per carnem. quia non munda-
bat nisi corpus. Similitudinem carnis. que fuit passibilis tamen non peccatrix. De peccato. id est de seipso facto hostia pro peccato. Damnavit peccatum. id est deleuit. Prudentia carnis. id est que

quis carnalia querit
Mors est. id est ad mor-
tem ducit. Pruden-
tia spiritus: pax. id est
requies.

legi in quo firmabatur per carnem: deus
filiū suū mittens in similitudinē carnis
peccati: & de peccato dānavit peccatū in
carne vt iustificatio legis impleretur in
nobis: qui non scdm carnem ambula-
m⁹ sed secundū spiritū. Qui em̄ scdm
carnē sunt: que carnis sunt sapiūt. Qui
vero secundum spiritum: quæ sunt
spiritus sentiunt. Nam prudentia car-
nis mors est. Prudentia autē spūs vita &
pax. In christo iesu dño nostro.

¶ Feria sexta
sequenti.

¶ Sapientia carnis
inimica est deo.
Ex eadem epistola: et
coniungitur lectio epi-
stole superiori. Sa-
pientia carnis. sapien-
tia hic/et prudentia su-
perius improprie acci-
piuntur. Inimica
deo. quia repugnans
illius preceptis.

¶ Feria sexta. Beati Pauli ad
Romanos. Cap. viii.

Fratres. Sapientia carnis inimica
est deo. Legi em̄ dei non est
subiecta: neq; enī potest. Qui
autem in carne sunt: deo placere non
possunt. Vos autem in carne non estis
sed in spiritu: si tamen spiritus dei ha-
bitat in vobis. Si quis autem spiritum
christi non habet: hic non est eius.

Si autem christus in vobis est: cor-
pus quidem mortuum est propter
peccatum: spiritus vero vivit propter
iustificationem. Quod si spiritus

neq; potest. quia nes-
mo potest duobus do-
minis seruire. Non
estis. id est esse debes-
tis. Si habitat in
vobis. id est cum bap-
tismo spiritum san-
ctum accepistis. et cū
fide spiritum. Non
habet. quia perdidit

gratiam. Non est eius. scilicet membrum. Mortuum est. id est
moris necessitati subiectum. Quod si spiritus eius. id est dei.

EPISTOLAE

Habitat in vobis perseverando in fide et gratia: qui suscitavit illum etiam suscitabit corpora vestra. et hoc propter spiritum habitantem in vobis.

¶ Dominica octava post trinitatem.

Debitores sumus non carni. Hec lectio superiori continuatur. Et est conclusio pendens ex superioribus: et patet lectio. Spiritu dei aguntur. quia nemo venit ad me dicit saluator: nisi pater meus traxerit illum. iterum in timore. sicut in veteri lege que fuit lex timoris. Adoptionis filiorum. scilicet per gratiam. In quo. scilicet spiritu. Clamamus. clamare possumus. Abba quod iterum interpretatur pater. scilicet quia sumus adoptionis filii. Spiritus. scilicet sanctus tertia in divinis persona. Testimonium reddit. scilicet quod sumus dei filii: per revelationem Apostolo factam atque etiam alijs compluribus. Si filii. consequens est quod si sumus filii: erimus heredes: non quasi filii naturalis quem constituit heredem universorum sed glorie: quia adoptivi.

eius qui suscitavit iesum a mortuis habitat in vobis: qui suscitavit iesum christum a mortuis: vivificabit & mortalia corpora vestra propter inhabitantem spiritum eius in vobis.

¶ Dominica. viii. beati Pauli ad Romanos. Capitulum. viii.

Ratres. Debites sumus: non carni: ut secundum carnem vivamus? Si enim secundum carnem vixeritis: moriemini. Si autem spiritu facta carnis mortificaveritis: vivetis. Quicumque enim spiritu dei aguntur: hi filii sunt dei. Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis filiorum dei: in quo clamamus abba pater. Ipse enim spiritus testimonium reddet spiritui nostro quod sumus filii dei. Si autem filii & heredes: heredes quidem dei: coheredes autem christi.

¶ Feria quarta beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. i.

Ratres. Non enim misit me christus baptizare: sed evangelizare.

¶ Feria quarta sequenti.

Non misit me xps baptizare. Ex i. epla ad Corinthios cap. i. Apls in superiori pte dixit se paucos admodum baptizasse. cuius

BEATI PAULI.

rationē nūc reddīt: q̄ nō tam ad baptizandū quā ad docēdū missus est quod est maioris officū: tamen ad utrunq; missi sunt apostoli.

In sapientia verbi. idest mundana que verbis exquisitis peragitur. Euacuetur crux christi. idest fides passionis eius. que videtur gentib; stultitia: quia non argumentis sed fide continetur. Verbi crucis. i. predicatio passionis.

Non in sapientia verbi vt non euacuetur crux christi. Verbū enim crucis pereuntibus quidem stultitia est: his autē qui salui fiunt. idest nobis virtus dei ē. Scriptum est enim. Perdā sapientiam sapientū: & prudentiā prudentū respobabo. Vt sapiens: vbi scriba: vbi inquisitor huius seculi? Nōne stultam fecit deus sapientiam huius mundi? Nam quia in dei sapientia non cognouit mundus per sapientiam deum: placuit deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes. Quoniam & iudei signa petunt: & greci sapientiam querunt. Nos autem predicamus christum crucifixum: iudeis quidem scandalum: gentibus autem stulticiam. Ipsi autē vocatis iudeis atq; grecis christum dei virtutem & dei sapientiam. Quia quod stultum est dei sapientius est hominibus. Et quod infirmum est dei: fortius est hominibus.

Pereuntib; idest infidelibus. Virtus dei est. quia per crucē diabolus deuictus est. Scriptum est. Isaie. xxix. Sapientia ingenio humano ad inuentam de rebus diuinis. sicut prudentiam que est de agibilibus. Vbi sapiens. quasi dicat: nusquam est in rebus ab homine adinuentis. Vbi scriba. idest legis peritus. Inquisitor seculi. idest rerum secularium. Huius mundi. quasi dicat: immo fecit. In dei sapientia. idest cognitione creaturarum quesunt dei speculum. Mundus: idest mundi sapientes. Per stulticiam predicationis.

idest quā isti putabant stulticiā. Signa petunt. qualia fuerunt cū illis traderetur lex. Sapientia non diuinā. sed qualē ipsi inuenerūt. Iudeis scandalum. idest offendiculum. Stulticiam. opinione ipsorum. Vocatis. idest electis tam ex iudeis q̄ gentilibus. Dei virtutem. scilicet esse christum.

EPISTOLAE

¶ Feria sexta sequenti.

Videte vocationē. Ex prima epistola Pauli ad Corinthios capitulo primo. Et continuatur principium huius lectionis cū sine precedenti. vbi ostēdit qđ modus docendi per sapientiā verborum non conuenit fidei catholice. Vocationem. idest modum vocationis. Sapien-

tes. potentes nobiles. sed illiterati. et pauperes & rustici. Stulti mundi: idest quos mundus stultos putat. Infirma mundi. idest que mundus putat infirma. Fortia. idest qui putantur fortes. Ea que non sunt. idest q̄ ab his putantur nullius esse momenti. Ea que sunt. idest existimantur esse magna. Non omnis caro. idest nullus homo. ex modo loquendi apud hebreos. Ex ipso. idest ex ipsius virtute. Sapientia. scilicet nostra. qđ est christus. Scriptum est Jeremie capitulo nono. Qui gloriatur.

Non simus concupiscentes. ex epistola ad Cor. ca. x. & p̄det lecto ex superioribus: dixerat nāq; hec aut in figura facta sunt n̄r̄: & t̄nc infert: vt nō simus concupiscentes malorum: sicut illi fuerūt. s. hebrei: post tot b̄n̄ficia a deo accepta. Idolatrie, vt hebrei fuerunt circa laionē legis. Scriptum est.

¶ Feria sexta beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. i.

Fratres. Videte vocationē vestram quia non multi sapientes secundum carnem. non multi potentes: non multi nobiles: sed que stulti sunt mundi elegit deus vt confundat sapientes. Et infirma mundi elegit deus vt confundat fortia. & ignobilia mundi: & contemptibilia elegit deus: & ea que non sunt vt ea que sunt destrueret vt non gloriatur omnis caro in conspectu eius. Ex ipso autem vos estis in christo iesu: qui factus est in sapientia nobis a deo: & iusticia & sanctificatio & redemptio: vt quemadmodum scriptum est: qui gloriatur in domino gloriatur.

¶ Dominica nona. Pauli ad Corinthios. i. Cap. x.

Fratres. Non simus concupiscentes malorum sicut & illi concupierunt. Neque idolatrie efficiamini sicut quidam ex ipsis quemadmodum scriptum est.

¶ Non simus concupiscentes malorum: sicut illi fuerunt. s. hebrei: post tot b̄n̄ficia a deo accepta. Idolatrie, vt hebrei fuerunt circa laionē legis. Scriptum est.

BEATI PAULI.

Exodi: xxxij. Surrexerunt ludere in vituli cultu. Fornicati sunt. cum feminis ex madian. ut habetur Numeri. xxv. a serpentibus. ut scribitur Numeri. xxj. Sicut quidam eorum murmurauerunt. ut patet in pluribus scripturae locis. Ab exterminatore. scilicet angelo antea quam ingrederentur terram promissionis. In quos fines deuenerunt. id est sumus in vltima mundi etate. Stare. scilicet in deo. Ne cadat ex tentatione. Nisi humana. id est que non potest omnino ab homine euitari. Id quod potestis. subaudi vincere. Prouentum. id est meriti augmentum et fructum ex tentatione.

Sedit populus manducare & bibere: & surrexerunt ludere. Neque fornicemur: sicut quidam ex ipsis fornicati sunt: & ceciderunt vna die viginti tria milia. Neque tentemus christum: sicut quidam eorum tentauerunt: & a serpentibus perierunt. Neque murmuraueritis: sicut quidam eorum murmurauerunt & perierunt ab exterminatore. Hec autem omnia in figura contingebant illis. Scripta sunt autem ad correctionem nostram in quos fines seculorum deuenerunt. Itaque qui se existimat stare: videat ne cadat. Tentatio vos non apprehendat nisi humana. fidelis autem deus est: qui non patietur vos tentari super id quod potestis. Sed faciet cum tentatione etiam prouentum ut possitis sustinere.

est sumus in vltima mundi etate. Stare. scilicet in deo. Ne cadat ex tentatione. Nisi humana. id est que non potest omnino ab homine euitari. Id quod potestis. subaudi vincere. Prouentum. id est meriti augmentum et fructum ex tentatione.

Feria quarta sequenti.

Non omnis caro eadem caro. Ex prima ad Corinthios epistola capitulo decimo quinto. In quo Apostolus disputat de resurrectione mortuorum in propria cuiuscumque animam et corpus et pedet lecto ex fine superioris lectionis. dixit autem deus dat unicuique secundum proprium corpus. et tunc infert. Non omnis caro eadem caro. Celestium gloria.

Feria quarta beati Pauli ad Corinthios. i. Cap. xv.

H fratres. Non omnis caro eadem caro: sed alia hominum alia pecorum alia voluerum: alia piscium. & corpora coelestia: & corpora terrestria. Sed alia quidem coelestium gloria: et tunc infert. Non omnis caro eadem caro. Celestium gloria.

EPISTOLAE

idest pulchritudo. Si resurrectio non est omnino simile. quia in resurrectione erit identitas numeralis: in his autem non est huiusmodi identitas. Seminatur. ponit differentias inter corpora mortuorum & resurgentium. Si est corpus animale. idest quia est. Scriptum est. Genes. ii. In animam viventem. idest vitam animalem. Spiritum viuificantem .s.

alios. Sed non prius. alia autem terrestrium. Alia claritas solis: sicut patet de Cain & alia claritas lune: & alia claritas stellarum. Abel. de Ismaele & Stella enim a stella differt in claritate: Isaac. & Jacob & Esau. sic & resurrectio mortuorum. Seminatur

¶ Feria sexta
sequenti.

Sicut in Adam omnes moriuntur. Ex eadem epistola & capite: & quia paulo ante dixit: quod si christus resurrexit: et mortui resurgent: tunc infert sicut in Adam. &c. In suo ordine. quia primus fuit christus tempore et dignitate. reliqui omnes simul tempore: sed dignitate differenter.

Qui sunt christi. idest ipsius membra. Deinde. scilicet post resurrectionem. Regnum deo. idest fideles quibus presuit in hac vita. Euacuauerit. quia remanebunt ordines angelorum sed indistincti.

Oportet regnare. Ex

in corruptioe: surget in incorruptioe Seminatur in ignobilitate: surget in gloria. Seminatur in infirmitate: surget in virtute. Seminatur corpus animale: surget spirituale. Si est corpus animale: est & spirituale: sicut scriptum est. Factus est primus homo Adam in anima viuentem: nouissimus adam in spiritu viuificantem. Sed non prius quod spirituale est: sed quod animale: deinde quod spirituale. In christo iesu domino nostro.

¶ Feria sexta beati Pauli ad
Corinthios. Cap. xv.

Fratres. Sicut in adam omnes moriuntur: ita et in christo omnes viuificabuntur. Vnusquisque autem in suo ordine primitie christus. Deinde hi qui sunt christi: qui in aduentum eius crediderunt. Deinde finis cum tradiderit regnum deo & patri: cum euacuauerit omnem principatum: & potestatem: & dominationem: & virtutem. Oportet autem illum regnare do

BEATI PAULI.

psal. cix. **Donc** ponat. idest non solum vsq; ad inimicorum subiectionem sed ex modo loquendi sacre scripture deinceps multo magis. Sub pedibus eius. Ex psal. viij. **Destruetur** mors. quia restat vita immortalis. Qui subiecit ei omnia. quia xps qua homo est patri subicitur. **Omnia** in omnibus. idest quod potestas et dignitas omnibus insit a deo.

Domínica. x. post trinitatem.

nec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Nouissime autem inimica destruetur mors. **Omnia** enim subiecit sub pedibus eius. Cum autem dicat omnia subiecta sunt ei: sine dubio preter eum qui subiecit ei omnia. **Cum** autem subiecta illi fuerint omnia: tunc & ipse filius subiectus erit illi: qui sibi subiecit omnia: ut sit deus omnia in omnibus. In christo iesu domino nostro.

Domínica. x. beati Pauli
Ad Corint. i. Ca. xii.

Patres. Scitis quoniam cum gentes essetis ad simulacra muta: prout ducebamini euntes. Ideo notum vobis facio: quod nemo in spiritu dei loquens dicit anathema iesu. Et nemo potest dicere dominus iesus: nisi in spiritu sancto. **Diuisiones** vero gratiarum sunt: idem autem spiritus. & diuisiones ministratum sunt: idem autem dominus. & diuisiones operationum sunt: fide vero deus qui operatur omnia in omnibus. **Vnicuique** autem datur manifestatio spiritus ad utilitatem. **Alii** quidem per spiritum datur sermo

Scitis quoniam cum gentes essetis. Ex epistola prima ad corinthios capitulo duodecimo.

In quo disputat de gratia que continetur in sacramentis: dicens de spiritualibus idest gratijs: nolo vos ignorare. **Gentes** essetis. idest more gentilitico viueretis.

Prout ducebamini. in greco quo pacto ducebamini seducti.

Anathema iesu blasphemando illius nomen: quod gentes faciebant. **Dominus** iesus. confitendo illum dominum et saluatorem.

Idem spiritus. quia in deo coniuncte in fidelibus diuise.

Idem dominus. cui omnia ministrant.

Ad utilitatem. scilicet ecclesie. manifestando euangelium. et prosequitur alia spiritus sancti dona. scilicet sermonem: scientias

in illi

EPISTOLAE

fidē: gratiā sanitatū. Et reliqua. ¶ Feria. iij. sequenti.

Simus quoniam si terrestris. Ex secunda ad Corinthios epistola capitulo quinto. In quo apostolus commendat ministerium noui testamenti ex premio fidei. Terrestris domus. idest corpus terrenum moriatur. Habemus domum. perstat in translatione. Non manu factam. scilicet corpus

glorificatum quod est immortale. Ingemiscimus cupientes. quod sibi dixit. cupio dissolui et esse cum christo. scilicet corpore hoc mortali. Et non nudi. idest spoliati eo: quia cupimus immortaliatē et nolumus perdere hanc mortalitatem. sed nisi granum frumenti cadens. et. Ingemiscimus de dissolutione corporis et anime. Mortalitas a vita. scilicet per gloriam superuenientem.

In hoc ipsum. idest ut habemus utrunque appetitum. Dignus spiritus. idest gratiam ut spiritualem illam vitam appetamus. Audentes et sciētes: idest quia hoc scimus et audemus. Per fidem. parenthesis est. Per speciem. videntes rem sicut est. Audemus

¶ Feria quarta beati Pauli ad Corinthios. ii. Cap. v.

Ratres. Scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitatiōis dissoluatur. quod edificatiōe ex deo habemus domum non manufactam: sed eternam in caelis. Nam & in hoc ingemiscimus habitatiōe nostrā: quae de caelo est superindui cupiētes. Si tamen vestiti & non nudi inueniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus grauatim: eo quod nolumus expoliari: sed superuestiri ut absorbeat quod mortale est a vita. Qui autem efficit nos in hoc ipsum. deus qui dedit nobis pignus spiritus. Audentes igitur semper & sciētes: quoniam dum sumus in hoc corpore peregrinamur a domino. Per fidem enim ambulamus & non per speciem. Audemus

BEATI PAULI.

In quā peregrinari a corpore sub. quā a dño. Placere illi. quo modis
cunq; velimus nolimus. Omnes enim. necessitatem ponit resurre-
ctionis. Timorē dñi. i. timendum esse. Manifesti sumus. quia scrutās
corda. In conscientijs vestris. idest cuius vos conscij estis.

¶ Feria sexta sequenti.

autem & bonam voluntatem habes-
mus magis peregrinari a corpore &
pntes esse ad dominum. & ideo con-
tendim⁹ siue absentes siue pntes placere
illi. Oēs em̄ nos manifestari oportet
ante tribunal xp̄i: vt referat vnusquisq;
ppria corpis p̄t gessit siue bonū siue
malū. Sciētes ergo timorē dñi: hoib⁹
suadem⁹: deo aut̄ manifesti sum⁹. Spe-
ro aut̄ & in cōsciētis vestris manifestos
nos esse. Per iesum dñm nostrum.

¶ Feñ. vi. bñi Pauli ad Rom̄. Cap. viii.

Fratres. Spe em̄ salui facti sumus.
Spes aut̄ que videt̄: non est spes.
Nā quod videt quis: quid sperat?
Si aut̄ quod nō videmus speram⁹: per
patientiā expectamus. Similiter aut̄ &
spiritus adiuuat infirmitatē nostram.
Nam quid oremus sicut oportet nescim⁹:
sed ipse spiritus postulat p̄ nobis
gemitib⁹ inenarrabilib⁹. Qui autem
scrutatur corda: scit quid desideret spi-
rit⁹: quia scdm̄ deū postulat p̄ sanctis.

¶ Dominica vndecima. beati
Pauli ad Corinthios pri-
ma. Capitulum. xv.

Fratres. Notū vobis facio euāge-
liū quod p̄dicauī vobis: quod

Spe enim salui
facti sumus. Ex
ep̄la ad Rom̄. ca. viii.
vbi ap̄tus incepit ex-
hortari ad patientiā &
tollerantiā passionū.
ad quā maxime p̄fert
spes. Ideo subdit spe
salui facti sum⁹. Spes
que videtur. q̄a nō vis-
dem⁹ deū clare: sed su-
mus in expectatione
vidēdi: sed cū videm⁹
iam nō est spes. Per
patientiā. que est con-
iūcta spei. Sp̄s adiu-
uat. dirigendo nos ad
xp̄m. Sicut oportet. i.
vt cōueniēs est ad sas-
lutē. Postulat p̄ nos
bis. i. postulare nos fa-
cit. Quid desideret spi-
ritus. de angelo. cuius
nostrū attributo qui-
dam intelligunt.

¶ Dominica. xj. post
trinitatem.

Dotū vobis facio
Ex ep̄la ad cor-
inthi. j. ca. xv. In quo
agitur de resurrectiōe
mortuorū. & imprimis
in iiii

EPISTOLAE

comendat euangelij excellentiam. In quo statis. erepti ⁊ non iacetes. ⁊

Qua ratione. quia non humana: sed diuina. Frustra. i. sine effectu.

Quod accepi. s. a deo. Secundum scripturas. s. prophetarum de illo. Cephe. idest petro quia syrisce dictus est cephas. grece vero ⁊ latine petrus. de quo visu Luce vlti. Undecim. Ioan. xx. Quingentis. in galilea Matthei vlti. Iacobus. ⁊ hoc non legitur a

apostolo euangelistas. Aplos oib⁹ in die ascensionis. Mihi tanquam abortiuo. idest post ascensionem vocato. de quo Actus ix. Vocari apostolus. sed quicquid sum gratia dei sum. quia ex me persecutore tantum. Vacua non fuit. idest sine operibus.

¶ Feria. iiii. sequenti.

Nescitis quoniam corpora vestra. ex prima ad Corinthios epistola cap. vi. In quo agitur de affinitate corporis humani ad corpus christi. ⁊ hoc per baptismum ⁊ fidem Membra christi. sed subtrahendo me ab ipso. Meretricis. pro carnis libidinem. Meretrici non legitime vrori. Inquit scriptura Genesis. ij. In carne vna propter autem cum vroz: cum meretrice autem quodam modo. Anus spiritus est secundum amorem.

⁊ accepistis in quo ⁊ statis: per quod ⁊ saluamini: qua ratione predicauerim vobis: si tenetis: nisi frustra credidistis. Tradidi enim vobis in primis: quod ⁊ accepi: quoniam christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas. Et quia sepultus est: ⁊ quia resurrexit tertia die secundum scripturas: ⁊ qui visus est cephe: ⁊ post hoc undecim. Deinde visus est plusquam quingentis fratribus simul: ex quibus multi manent usque adhuc: quidam autem dormierunt. Deinde visus est Iacobus: deinde apostolis omnibus. Nouissime autem omnium: tanquam abortiuo visus est ⁊ mihi. Ego enim sum minimus apostolorum qui non sum dignus vocari apostolus quoniam persecutus sum ecclesiam dei. Gratia autem dei sum id quod sum: ⁊ gratia eius in me vacua non fuit.

¶ Feria quarta. beati Pauli ad Corinthios prima. Ca. vi.

Matres. Nescitis quoniam corpora vestra membra christi sunt? Tollentes ergo membra christi: faciamus membra meretricis. Absit. An nescitis: quoniam qui adheret meretrici: vnum corpus efficitur? Erunt (inquit) duo in carne vna. Qui autem adheret domino: vnus spiritus est.

BEATI PAULI.

Fugite fornicationē. de qua victoria in sola fuga est. Extra corpus est. qz maculat solat animā. In corpus suū. qz tam corp⁹ q̄ animam coinquinat. Templū spūssancti. per fidē ⁊ baptisimū. Non estis vestri. idest propriū iuris sicut membrū non est sui iuris: sed totus corpus est magis q̄ suum. ¶ Feria sexta sequenti.

Fugite fornicationē. Omne em̄ peccatū: quodcūqz fecerit homo: extra corpus est: qui autē fornicat in corp⁹ suū peccat. An nescitis quoniam membra vestra templum sunt spūssancti qui in vobis est quē habetis a deo: & non estis vestri? Empti em̄ estis precio magno. glorificate & portate deū in corpore vestro.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad Corinthios. i. Capitulo. v. & vi.

FRatres. Scripsi vobis in epistola ne cōmisceamini fornicariis. Nō utiqz fornicariis huius mundi: aut auarīs: aut rapacibus: aut idolis seruiētib⁹: alioqui debueratis de hoc mundo exisse. Nunc autem scripsi vobis non cōmisceri. Si is qui frater inter vos nominatur est fornicator: auarus: aut idolis seruiens: aut maledicus: aut ebriofus: aut rapax: cum huiusmodi nec cibum sumere. Quid enim mihi de his qui foris sunt iudicare? Nonne de his qui intus sunt iudicatis? Nam eos qui foris sunt: deus iudicabit. Auferete malum ex vobisipsis. Audet aliquis vestrum habens negociū aduersus alterū iudicari apud iniquos & nō

Scripsi vobis in epistola. Exprima apostoli epla ad Corinthios cap. partim quinto partim sexto: ⁊ qz fortasse in alia quadam epistola scripserat: ne cōmischerentur fornicariis ⁊ illi putabant quod intelligeret paulus de fornicatione spiritali/ hoc est idolatria: nūc dicit illud intelligendū esse de omnibus criminosis. Fornicarij huius mudi. i. peccatorib⁹ in rebus mūdanis. Rapacib⁹. scilicet alieni inuasoribus. Mundo exisse. idest mori poti⁹ q̄ talia fecisse. Non cōmisceri. aliquo modo: et numerat cū qb⁹ nō.

Qui foris sunt. idest infidelib⁹: qui nō sunt in foro ecclesie. Iudicare debetis. Auferete malum. idest malos homines. Negociū. idest litē. quasi dicat: non bene facitis si is

EPISTOLAE.

lum conuenitis apud iudices iniquos ⁊ non potius apud iustos.

Sancti iudicabunt. id est erunt venturo iudici assessores. iuxta illud Matth. xix. Sedebitis super sedes iudicantes. In vobis. i. p. vos in die iudicii. De minimis. i. his paruis mundi rebus. Angelos. qui ceciderunt cū lucifero. Cōtēptibiles. i. minoris estimationis: qz tales sunt prudētiores i agibilib⁹: sapientiores ad maiora seruate. Dico scz hoc q̄ sequit̄: scilicet qđ sunt iter vos lites. Iudicia in vobis. nō sequētes preceptū euangelicū. Iniuriā. quia deterius est iniuriā facere q̄ pati: vt inquit Plato.

Dominica. xij.
post trinitatem.

Fiduciam talem habem⁹. Ex epistola secūda ad Corinthios. cap. iij. In quo postea q̄ ostēdit se nō egere hominum commendatione: nunc dicit oīa deo accepta eē referēda. Cogitare qđ minus est q̄ dicere.

A nobis. scilicet quasi ex nobis. Mō littera. sicut hebreis. Sed spiritu. scz infuso: quo lex euāgelica cōstat. Ministratio mortis. cuius modū erat veteris legis. In lapidibus. i. tabulis lapideis. Fuit in

apud sanctos? An nescitis quoniam facti estis de hoc mūdo iudicabunt? Et si in vobis iudicabit mūd⁹: indigni estis qđ de minimis iudicetis? Nescitis qm̄ angelos iudicabim⁹: quāto magis secularia? Secularia igit̄ iudicia si habueritis: cōtēptibiles qđ sunt in ecclia illos cōstituite ad iudicandū. Ad verecūdiā vestrā dico. Sic nō est inter vos sapiēs quisq̄ qđ possit iudicare iter fratrem suū: sed frater cū fratre iudicio cōtendit: ⁊ hoc apud infideles. Iā quidē oīno delictū est i vobis qđ iudicia habetis inter vos. Quare non magis iniuriā accipitis? Quare nō magis fraudem patimini? Sed vos iniuriam facitis ⁊ fraudatis: ⁊ hoc fratribus.

Dominica. xij. Beati Pauli
ad Corinthios. ii. Capitu. iij.

Fratres. Fiduciā talē habem⁹ per christū ad deū: nō qđ sufficiētes sumus aliqd cogitare a nobis qđ ex nobis: sed sufficiētia nra ex deo est. Qui ⁊ idoncos nos fecit ministros noui testamētī: nō lra sed spiritu. Littera enim occidit: spūs autem viuificat. Quod si ministratio mortis lris deformatā in lapidibus fuit in gloria:

BEATI PAULI.

gloria. idest gloriosa. Faciem Moysi. q̄ erat cornuta: vt legitur Exod
di. xxxiij. Euacuatur. scz per euangelicā legem. Non magis. quasi
dicat: multo magis erat in gloria. Damnationis. que inducebas
tur per legem Moysi. Ministerium iusticie. quod est in lege euan
gelica.

¶ Feria quarta sequenti.

ita vt non possent intendere filii israel
in faciem Moysi propter gloriam vul
tus eius quæ euacuatur: quomodo nō
magis ministratio spiritus erit in glo
ria? Nam si ministratio donationis est
in gloria: multo magis abundat mini
sterium iusticie in gloria.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Co
rinthios. ii. Capitulo. iiii.

Fratres. Non prædicamus nos
metip̄os sed iesum christū dñm
nostrum: nos aut̄ seruos vestros
per iesum. Qm̄ de⁹ qui dixit de tene
bris lucē splēdescere: ipse illuxit in cor
dibus nostris ad illuminationē sciētiae
charitatis dei ī facie christi iesu. Habe
mus aut̄ thesaurū istum in vasis fictili
bus: vt sublimitas sit virtutis dei: & nō
ex nobis. In oībus tribulationē patis
mur: sed nō angustiamur. Aporiamur:
sed nō destituimur. Persecutionem pa
timur: sed non derelinquimur. Deici
mur: sed nō perimus. Sēp mortificatio
nē iesu ch̄ri in corpe n̄ro circūferen

angustiamur. i. defatigamur. Aporiamur. i. indigemus: quia grece
aporia est indigentis. Non derelinquimur. scilicet a deo. Deici
mur: scilicet in periculum. Mortificationem iesu. i. compassionem.

Non prædicamus
nosmetip̄os.
Ex epla Pauli. ij. ad
Corinth. c. iij. In quo
qz super⁹ vocauit eua
gelii suū: et hic vocat
euangelii ch̄ri: putas
ret aliq̄s esse duo eua
gelia: ideo dicit. Non
prædicamus. scilz tan
quā autores euan
gelii. Seruos vestros.
scilicet administrando
vobis doctrinam ch̄ri
sti. Qui dixit. idest di
cendo fecit. Genes. j.
Illuxit. idest lucem
sp̄ialem infudit. Ad
illuminationē sciētie.
i. ad manifestationē
noticie diuine. In fas
cie iesu ch̄ri melius in
greco in p̄sona ch̄ri.
Thesaurū istum. i. il
luminationē dei. In
vasis fictilib⁹. i. in hoc
corpe mortali. Subli
mitas. i. hoc magnum
quod facimus. Non

EPISTOLAE

Manifestetur. scilicet in iudicio.

Cferia. vj. sequenti.

Semper nos qui viuimus. Ex eadem epistola et capite et continuat lectio cum sine superioris epistole: et est eadem epistole sententia. Ergo mors. scilicet christi animando nos ad tolerandos labores. Vita. scilicet christi conferendo spem resurrectionis. Habentes. ordo est nos credimus et loquimur habentes et. Scriptum est. psalmo. cxv. Omnia propter vos. subaudi facimus et patimur. Et gratia abundans. scilicet a nobis in vos. Per multos. qui ex nostro opere agant deo gratias. Non deficimus. scilicet in sustinendis laboribus. Qui foris est. id est homo carnalis. Qui intus est. id est spiritualis. In presenti. id est corpore subiecto corruptioni. Pondus eternum. id est rem magnam hoc est gloriam eternam.

Dominica. xij. post trinitatem.

tes: ut & vita Iesu in corporibus nostris manifestetur.

CFeria. vi. Beati Pauli ad Corinthios. ii. Capitulo. iiii.

Fratres. Semper nos qui viuimus propter Iesum in mortem tradimur: ut & vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali. Ergo mors in nobis operatur: vita autem in vobis. Habentes autem eundem spiritum fidei: sicut scriptum est. Credidi propter quod loquutus sum: & nos credimus: propter quod loquimur. Scientes quoniam qui suscitauit Iesum: & nos cum Iesu suscitabit: & constituet nobiscum. Omnia enim propter vos: ut gratia abundans per multos in gratiarum actione abundet in gloriam dei. Propter quod non deficimus. Sed licet is qui foris est noster homo corrumpatur: tamen is qui intus est renouatur de die in diem. Id enim quod in presenti est momentaneum & leue tribulationis nostrae: supra modum in sublimitate eternum gloriae pondus operatur in nobis: non contemplantibus nobis quae videntur: sed quae non videntur. Quae videntur temporalia sunt: quae autem non videntur aeterna sunt.

Dominica. xiii. Beati Pauli ad Galathas. Capitulo. iiii.

BEATI PAULI.

Abrae dicte sunt promissiones. Ex epistola Pauli ad Galatas cap. iij. in quo declarat qd hereditas eterna non dat per legē Mosi sed per christi fidē. Semini eius. que impleta sunt in christo: ideo dicit semini & non seminibus. Hoc testamenti: id est promissiones per modum testamenti. Que scilicet lex. Et est ordo que lex

Fratres. Abrae dictae sunt promissiones & semini eius. Non dicit ex seminibus quasi in multis: sed quasi in vno: & semini tuo qui est christus. Hoc autem dico testamentum confirmatum a domino: que post quadringentos & triginta annos facta est lex: non irritū facit ad euacuandam promissionem. Nam si ex lege hæreditas: iam non ex promissione. Abrae autem per repromissionem donauit deus. Quid ergo lex? Propter transgressionem posita est: donec veniret semen: cui promiserat: ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator autem vnus non est: deus autem vnus est. Lex ergo aduersus promissa dei? Absit. Si enim data esset lex que posset viuificare: vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato: vt promissio ex fide Iesu christi daretur credentibus.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Romanos. Cap. vii.

Fratres. Mortificati estis legi per corpus christi: vt sitis alterius qui

la ad Romanos cap. vii. In quo agitur de lege Mosae cessatione

facta est &c. Non ir-

ritum facit. i. non tollit promissionem abrae factam. Ex lege hereditas subaudi datur.

Non ex promissione. sed datur ex promissione: ergo non ex lege. Quid igitur lex? subaudi aliquis diceret quid profuit?

Propter transgressionem. i. punitionem delictorum. Semen. id est christus de semine abrae. Cui promiserat. i. in quo erat promissio complenda. Per angelos. qz lex non fuit data a deo Mosi nisi per angelum. vt habetur Actuum. vii. In manu mediatoris. i. in potestate christi ad mandandū eā p voluntate sua. Vnius. sed duorum. s. dei & hoim. Viuificare. i. vitā eternā dare.

Scriptura. i. lex mosi.

¶ Feria. iiii. sequenti.

Mortificati estis legi. Ex epistola

EPISTOLAE

per aduentū legis euangelice. Mortificati legi. scz mōsaice. Sitis alterius. idest eiusdē chri. Fructificetis. opera noue legis faciēdo.

Essemus in carne. ante conuersionem. Morti: idest opera morte digna. Nunc autem sub lege euangelica. Lex peccatum est: idest nunquid infertur ex verbis nostris: qz fuit peccandi occasio. Peccatum non cognoui.

scilicet esse malum.

Nesciebam. subaudi peccatum esse. Non concupisces. Exod. xx.

Occasione. itaqz non fuit lex peccatum sed occasio peccandi.

Omniem concupiscentiam: idest augmentauit in me incentiuum peccandi. Nam peccatum. i. concupiscentia.

Occasione accepta. per legē vt dictum est.

Seduxit trahēdo me ad peccato consentiendum. Occidit me. scz inducendo ad opus.

Quod bonum est. scilicet in se. Factum est mors. idest mortis causa: sed non idcirco malum: ideo dicit absit. Peccatum. idest concupiscentia.

Et appareat peccatum. idest malū. Per bonum. idest per legē que distinguit malum a bono. Operatum est mihi in mors

ex mortuis resurrexit: vt fructificetis deo. Cū enim essemus in carne: passiones peccatorum quæ per legem erant operabantur in mēbris nostris: vt fructificarent mortū. Nunc autē soluti sumus a lege mortis in q̄ detinebamur: ita vt seruiamus in nouitate spiritus: & non in vetustate litteræ. Quid ergo dicemus? Lex peccatum est? Absit. Sed peccatum non cognoui nisi p̄ legem. Nam concupiscentiā nesciebā nisi lex diceret: Nō cōcupisces. Occasione autē accepta: peccatū per mandatū operatum est in me oēm cōcupiscentiā. Sine lege em̄ peccatū mortuū erat. Ego autem uiuebā sine lege aliquādo: sed cū venisset mādatū: peccatū reuixit. Ego autē mortuus sum. Et inuentū est mihi mandatū qd̄ erat ad vitam: hoc esse ad mortē. Nā pctm̄ occasiōe accepta per mādatū seduxit me: & p̄ illud occidit. Itaqz lex q̄ dē sancta: & mādatū sanctū & iustū & bonum. Qd̄ ergo bonum est: mihi factum est mors? Absit. Sed peccatum vt appareat peccatū: per bonum operatū est mihi in mortem.

¶ Feria. vi. Beati Panli ad Romanos. Capitu. vii.

BEATI PAULI.

tem. i. induxit me ad peccatum.

¶ *Scris. vj. sequēti.*

Sciū qz lex. Ex eadē ep̄la ⁊ capite ad Romanos. ⁊ cōtinuē
lectioni p̄cedētis ep̄le. vbi ap̄lus p̄bat qd̄ dixit per testimoniū
legis naturalis. Lex spiritalis. i. ordinās ad rōnis instīctū. Ego
carnalis. i. sequēs appetitū irrationalē. *Considat̄. s. a p̄mo parēre.*

H fratres. Scimus quia lex spiritalis est. Ego autem carnalis sum
venundatus sub peccato. Quod enim
operor non intelligo. Non enim quod
volo bonum hoc ago: sed quod odio
malum illud facio. Si autem quod
nolo illud facio: consentio legi quoniam
bona est. Nunc autem iam non
operor illud: sed quod habitat in me
peccatum. Scio enim quia non habi-
tat in me: hoc est in carne mea bonum.
Nam velle adiacet mihi: perficere
autem bonum non inuenio. Non enim
quod volo bonum hoc facio: sed quod
nolo malum hoc ago. Si autem
quod nolo illud facio: iam non ego ope-
ror illud: sed quod habitat in me pec-
catum. Inuenio igitur legem volentem
mihi facere bonum: quoniam mihi
malum adiacet. Condelector enim
legi dei secundum interiorem hominem.
Video autem aliam legem in membris
meis repugnantem legi mentis
meae: & captiuantem me in lege pec-
cati: quae est in membris meis. Infelix
ego homo: quis me liberabit de
corpore mortis huius? Gratia dei per
Iesum christum dominum nostrum.

Qd̄ operor. s. p̄ appetitū nō intelligo p̄ rationem qz ignorat oīs flagitiosus q̄ opat̄. Qd̄ volo. p̄ rationem. Hoc ago. appetitū obstante.

Qd̄ odio. s. p̄ rationē. Consentio legi. i. quātū nolo. repugno autē in quātū facio. Nō opor. s. qd̄ dicitur ratio. Peccatū. i. pcti p̄cupiscētis.

Habitat bonū. i. inclinatio ad bonū. Velle adiacet. i. volitio boni p̄ rationē. Non inuenio. impediēte appetitū. Inuenio legē mihi. scz volētū facere bonū rationi consonū. Malū. i. inclinatio ad pctm. Cō delector legi. i. p̄sentio p̄ rōnē. Aliā legē. i. inclinatio ad malū. Legi mētis. s. naturali q̄ iducit ad bonum. Mortis huius. nō dicit simpliciter de corpore: sed addit mortis alioqui corporis immortalitas appetibilis est. Sca dei. scilicet liberabit.

EPISTOLAE

Dominica. xiiij. post trinitatem.

Spiritu ambulate. Ex epistola Pauli ad Galatas. ca. v. quia
superius dixit non esse viuendum scdm carnem sed scdm spiritum:

nunc infert. Spū am-
bulate ꝛc. Caro ad-
uersus spiritum. vnde cō-
flatur bellū illud plus
q̄ ciuile. Quaecunq̄
vultis. per rationem.
Faciatis. obstante ap-
petitu. Sub lege. i. ser-
uitute legali subiecti.
Manifesta. qz sunt sen-
sibilia. Prædico vobis.
antequā veniat
dei iudicium: quia tūc
non erit penitentiæ lo-
cus. Fructus autem.
enūeratis multis pec-
catorū generib⁹: enū-
merat opera spiritus.

Aduersus huiusmo-
di. immo hec omnia
legi cōsentiant. Qui
sunt christi. scilz imita-
tores. Crucifixerūt
carnem. idest in his cō-
cupiscentiæ vitia mor-
tua sunt cum carne.

Feria. iij. sequenti.

Dolite iugū du-
cere. Ex episto-
la ad Corinthios secū-
da. capitu. vi. In quo
apostolus hortat Co-
rinthios: vt deuitēt in-
fidelium cōsuetudinē.

Dñica. xiiij. Beati Pauli
ad Galatas. Capitu. v.

Fratres. Spiritu ambulate & desi-
deria carnis non perficietis. Ca-
ro enim cōcupiscit aduersus spi-
ritum: spiritus autem aduersus carnē.
Hæc enim sibi inuicem aduersantur:
vt non quaecunq̄ vultis illa faciatis.

Quod si spiritu ducimini: non estis
sub lege. Manifesta autem sunt opera
carnis: quæ sunt fornicationes: immū-
ditia / impudicitia / luxuria / idolorū
seruitus: veneficia / inimicitia / conten-
tiones / æmulationes / iræ / rixæ / dissen-
siones / secte / inuidie / homicidia / ebrie-
tates / commestationes: & his similia.

Quæ prædico vobis sicut prædixi:
quoniam qui talia agunt: regnum dei
non consequuntur. Fructus autē spi-
ritus est: charitas: gaudium: pax: paciē-
tia: lōganimitas: bonitas: benignitas:
mansuetudo: fides: modestia: continen-
tia: castitas. Aduersus huiusmodi non
est lex. Qui autem sunt christi carnem
suam crucifixerunt cum vitis & cons-
cupiscentiis.

Feria. iij. Beati Pauli ad Co-
rinthios. ii. Capitulo. vi.

BEATI PAULI.

et bobus iugo subditis. Que participatio anitheton est. i. contra positum: opponatur namque iusticia iniquitati. lux tenebris. xps belial. fidelis infideli. templum idolis. Templum dei. i. in quibus deus inhabitat. Sicut dicit deus. Leuitici. xxvj. Non tabernaculum meum in medio vestri pro quo aplos dicit: hic inhabitabo in illis. Propter quod. i. quia ita est. Dicit dominus. Esaie. liij. Exi-

H fratres. Nolite iugum ducere cum infidelibus. Que enim participatio iusticie cum iniquitate? Aut que societas luci ad tenebras? Que autem conuenticio christi ad belial. Aut que pars fidei cum infideli? Qui autem consensus templo dei cum idolis? Vos enim estis templum dei uiui: sicut dicit deus. Quoniam inhabitabo in illis: et inambulabo inter eos: et ero illorum deus: et ipsi erunt mihi populus. Propter quod exite de medio eorum: et separa mini dicit dominus. Et immundum ne tetigeritis: et ego recipiam vos. Et ero uobis in patrem: et vos eritis mihi in filios et filias dicit dominus omnipotens. Has igitur promissiones habentes charissimi mundemus nos ab omni iniquitamento carnis et spiritus: pericientes sanctificationem in timore dei. Per iesum christum dominum nostrum.

Feria sexta beati Pauli ad Corinthios, i. Ca. vi.

H fratres. An nescitis quia iniqua regnum dei non possidebunt? Nolite errare

fraudem patimini. et tunc infert. An nescitis quia iniqui. quasi dicat: uidetur quod nescitis. Nolite errare. duos errores remouet.

te de medio. tria tangit in hac admonitione. Primum quod eorum peccata deseramus. secundum ut peccatorum occasionem fugiamus. tertium ne dissimulemus eorum mala: sed potius reprehendamus. Has promissiones. hoc iam ex capitulo septimo est. hortaturque Corinthios ad mundationem peccatorum tam spiritualium quam corporalium.

Feria sexta sequenti.

An nescitis quia iniqui. Ex epistola ad Corinthios. i. cap. vi. et continuatur epistole superiori que legebatur feria sexta post dominicam. xj. post trinitatem. ubi dixit quare non magis

EPISTOLAE

prior est: quod credebant per fidem et baptismum etiam sine operibus peccata deleri. Molles. libidinis molliciem exercentes. Martialis. forsitan et posset vincere mollis otho. Fuistis hec. idest his vitis desenti. Omnia licent. idest possum facere modo non sit contra legem.

Non omnia expediunt. idest sunt vtilia ad finem consequendum. ut licet vxore ducere:

sed alicui non est vtile. ut philosopho. Sub nullius potestate. ut simputa sub imperio vxoris. exemplum est a simili de ventre et esca. quia licet comedere sed non expedit aliquando. Destruet. post corporum resurrectionem quando erit venter sed non erit illius vsus. Corpus domino. scilicet ordinatum dominus corpori. quia suscitabitur ab illo. Dominum suscitauit. idest christum atque ex consequenti nos quos suscitabit.

Dominica. xv. post trinitatem.

Si spiritu viuimus
Ex epistola Pauli ad Galatas cap. vi.

Misi quod promittit clausula ex fine capituli superioris. quae etiam pendebat ex epistola que legebatur in dominica precedenti

unde inferebatur quod hic legimus. Si spiritu. et. Inuicem prouocantes. scilicet ad iram et contentiones. Preoccupatus. ab aliqua passione carnali. Qui spirituales estis. idest liberi a tali passione

neque fornicariis: neque idolis seruietes: neque adulteri: neque molles: neque masculorum concubitores: neque fures: neque auari: neque ebriosi: neque maledici: neque rapaces regnum dei possidebunt. Et haec aliquando quidam fuistis: sed abluti estis: sed sanctificati estis: sed iustificati estis in nomine domini nostri iesu christi: et in spiritu dei nostri. Omnia mihi licent: sed non omnia expediunt. Omnia mihi licent. Sed ego sub nullius redigar potestate. Esca ventri: et venter escis: deus autem et hunc et hanc destruet. Corpus autem non fornicationi sed domino: et dominus corpori. Deus vero et dominum suscitauit: et nos suscitabit: per virtutem suam.

Dominica. xv. beati Pauli ad Gala. Ca. vi.

Ratres. Si spiritu viuimus: spiritu & amorem. Non efficiamur inanis glorie cupidis: inuicem prouocantes inuicem inuidetes. Fratres: et si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis: huiusmodi instruite in spiritu lenitatis.

BEATI PAULI.

Cōsiderans. ex plurali facit transitū ad singularē. Sed potius ita distinguitur ut hec verba iungenda sint inferioribus. **Alter alterius.** p̄ inuicē. **Se esse aliquid.** i. per se sufficientē sine alterius adiutorio. **Se seducit.** i. decipitur falsa de se opinione. **In semetipso.** i. nō p̄debit ex alterius iudicio sed cōscientia sua teste viuet. **Onus suū.** i. penā suā pcti.

Cōsiderās teipsum ne & tu tēteris. **Alter alterius onera portate:** & sic adimplebitis legē xp̄i. **Nā** si qs existimat se aliquid esse cū nihil sit: ip̄e se seducit. **Op̄ aut suū p̄bet vnusquisq̄:** & sic in semet ip̄o tm̄ gl̄iam habebit: & nō in altero. **Vnusquisq̄ em̄ on̄ suū portabit.** **Cōmunicet autē is qui cathēizat** verbo ei qui se cathēizat in oib̄ bonis. **Nō lite errare:** deus nō irridet. **Que em̄ seminauerit hō:** hec & metet. **Qm̄ q̄ semināt i carne sua:** de carne & metet corruptionē. **Qui autē semināt in spū:** de spū & metet vitā eternā. **Bonū aut faciētes nō deficiamus:** t̄p̄e em̄ suo metemus: nō deficiētes. **Ergo dū tēpus habemus:** opemur bonū ad oēs: maxie autem ad domesticos fidei.

¶ Fē. iiii. b̄tj Pauli ad Timo. Ca. vi.

Charissime. **Quicumq̄ sunt sub iugo serui:** dominos suos omnino honore dignos arbitretur: ne nomen domini & doctrina blasphemetur. **Qui autē fideles habent dños nō contemnant** quia fratres sunt: sed magis seruiant quia fideles sunt & dilecti: qui beneficii participes sunt: hec doce & exhortare. **Si quis aliter docet**

est quale illud vergis lū q̄sq̄ suos patimur manes. **Qui cathēizatur.** i. instituitur ad fidē. **In bonis.** & nō imitemur illū in malis. **Error.** s. circa hoc. **Non irridetur.** i. nō decipit. **Que seminauerit.** i. secundū opera sua mercedem recipiet. **Cetera parent.**

¶ Feria. iiii. sequenti.

Quicumq̄ sūt sub iugo. **Exepl̄a. j.** ad Timotheum. cap. vi. **In quo apostolus inuocit Timotheum ad ea faciēda que ad pontificem pertinent.**

Dominos suos etiā infideles. ut Paulin⁹ episcopus Molensis qui seruauit infideli domino pro filio cuiusdam vidue. **Blasphemetur a dño infideli.** **Fratres sunt in christo sub eadē fide.** **Beneficij.** idest baptismi eiusdem. **Si q̄s aliter.** scilz quā a me dictū.

EPISTOLAE

Secundum pietatem. id est religionem christianam. **S**uperbus. subaudi est talis. id est inobediens. **N**ihil sciens. id est ignarus. **E**t languens. id est stupidus et insensatus. **C**onflictationes. controverse. **A** veritate priuati. scilicet vite: iusticie et doctrine. **P**ietatem. id est religionis predicationem faciendam esse propter lucrum.

Questus magnus. id est satis magnum lucrum predicatori.

Pietas. id est pietatis exercitatio cum sufficientia rerum necessariarum.

¶ FERIA SEXTA
sequenti.

Nihil intulimus in hunc. Ex eadem epistola et capite. et continuatur lectio superiori epistole. nam dixit cum sufficientia quasi dicat: nihil aliud curantes: et tunc infert nihil intulimus. etc.

Quibus tegamur. id est vestes. **D**iuites fieri. scilicet ex officio predicationis. **I**n tentatione. quia diuitie plerisque sunt instrumenta peccandi. **C**upiditas. in greco non est simpliciter cupiditas: sed pecunie siue argenti amor hoc est philagyria. **D**oloribus. quia ob diuitias multi perierunt. **O** homo dei priuati horatur

& non acquiescit sanis sermonibus domini nostri iesu christi: & ei que secundum pietatem est doctrine: superbus: nihil sciens sed languens circa questiones & pugnas verborum: ex quibus oriuntur inuidie: contentiones blasphemie: suspensiones: male conflictationes hominum mente corruptorum. et qui a veritate priuati sunt: existimatum que sum esse pietatem. Est autem questus magnus pietas cum sufficientia.

¶ FERIA SEXTA beati Pauli ad
Timotheum. i. Ca. vi.

Charissime. Nihil intulimus in hunc mundum haud dubium: quia nec auferre quid possumus. **H**abentes autem alimenta: & quibus tegamur: his contenti simus. Nam qui volunt diuites fieri: incidunt in tentationem: & in laqueum diaboli: & desideria multa inutilia & nocua: que mergunt homines in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas. quam quidem appetentes errauerunt a fide: & inseruerunt se doloribus multis. Tu autem o homo dei haec fuge. **S**ectare vero iustitiam:

BEATI PAULI.

Timotheum ad hec fugienda. Coram multis testib⁹. quod fecit in predicatione sua sepe ⁊ quando est ad pontificatum assumptus. **Viuificat.** idest in quo viuunt. Sub pontio pilato. quando dixit christus. Ego ad hoc veni in mundum vt testimonium perhibeā veritati. **Bonam confessionem.** scilicet precipio. **Mandatum.** scilicet predicationis euā-

pietatē: fidē: charitatē: patientiā: ⁊ mā-
suetudinē. **Certa bonū certamē fidei.**
Apprehēde vitā eternā in qua vocat⁹
es: ⁊ cōfessus bonā cōfessionē coram
multis testib⁹. **Precipio tibi corā deo**
qui viuificat oīa ⁊ christo iesu qui testi-
moniū reddidit sub pontio Pilato: bo-
nam confessionem: vt serues mandatū
sine macula vsq; in aduentū dñi nostri
iesu christi: quē suis tēporibus ostendet
beat⁹ ⁊ solus potens: rex regū ⁊ dñs
dominantū. qui solus habet immor-
talitatē: ⁊ lucē habitat iraccessibilem
quem nullus hominum vidit: nec vi-
dere potest. Cui honor ⁊ imperium
sempiternum. Amen.

**Domínica. xvi. Beati Pauli ad
Ephesios. Capitulo. iiii.**

Fratres. Obsecro vos ne deficiatis
in tribulationibus meis pro
vobis: quæ est gloria vestra. Hu-
ius rei gratia: flecto genua mea ad pa-
trē domini nostri iesu christi: ex quo
omnis paternitas in cœlis ⁊ in terra
nominatur: vt det vobis secundum
diuitias glorię suę: virtutem corrobora-
ri per sp̄ritum eius in interiori hoīe:
habitare xp̄m per fidē in cordib⁹ v̄ris.

gelice. In aduentū.
scilicet in articulo mor-
tis tue. Suis tem-
poribus in die iudicij.
Cetera patent.

**Domínica. xvi. post
trinitatem.**

Obscuro vos ne
deficiatis. Ex
eplā Pauli ad Ephe-
sios capitulo iiii. vbi
in originali habetur
propter quod peto ne
deficiatis. idest quia
confidentiam habeo
per christum exaudiri
oro. In tribulationi-
bus meis. quas sus-
tineo pro vobis. **De-
ficiatis.** scilicet territi.

Gloria vestra. scilicet
si non deficiatis. Huius
rei. scilicet ne defici-
atis. **Omnis pa-
ternitas.** q̄a est prima
qua pater per naturā
genuit filiū. **Virtutem**
scilicet paciētie. Corro-
borari. i. vt corroboret
mini. **Christū habi-
tare.** i. vt xp̄s habitet.

EPISTOLAE

In charitate. q̄ est ppria christianoꝝ virtus. Cōprehēdere. i. cognoscere. Longitudo latitudo sublimitas ⁊ profundū. oēs dimensiones numerat per quas intelligit deū oīa cōtinentē: qui tñ nō cōprehenditur. Scire etiā. i. vt sciatis. Supereminētē. i. que vincit cognitionē. Hoc negaret Thomas qđ charitas dei vincit scientiā. Plenitudinē. i. donis q̄ dāt cū charitate.

Ei autē. repete ab inferiorib⁹ sit gl'ia. Superabundanter. idest abundantius.

¶ Feria. iiii. sequenti.

Videte ne quis vos decipiat. ex ep̄la ad Coloss. ca. ij. In q̄ ap̄tus hortat illos ne decipiāt a pseudoap̄tis per philosophiam. qz rōes phisice repugnāt fidei. Inanē fallaciā. i. sophistica argumenta ab hoīb⁹ iuētis ex p̄ncipijs naturalib⁹ ⁊ non ex fide. Corpali ter q̄a v̄bū assumpsit naturā hūanā hoc ē corp⁹ etiam. In illo. i. p̄ illū. Repleti. i. gr̄a. in expoliatiōe carnis. i. p̄putij ablatiōe. In circuncisione xp̄i. i. p̄ baptismū qđ successit circūcisiōi. Surrexistis ad vitam gr̄e. Operationis dei. i. quā de⁹ operatur. Et vos cū mortui. ordo ē

in charitate radicati ⁊ fundati: vt possitis cōprehendere cū omnibus sanctis que sit latitudo: longitudo: sublimitas ⁊ profundū. Scire etiā supereminētē sciētē charitatē christi: vt impleamini in omnē plenitudinē dei. Ei autē qui potens est oīa facere superabundāter quā petimus aut intelligimus secundū virtutē que operatur in nobis. Ipsi gloria in ecclesia: ⁊ in christo iesu in omnes generationes seculi seculorum. Amen.

¶ Feria quarta beati Pauli ad Colossē. Cap. ij.

Matres. Videte ne quis vos decipiat per philosophiam: ⁊ inanē fallaciā secundū traditiones hominū secundum elementa mundi: ⁊ non secundum christum: quia in ipso inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter: ⁊ estis in illo repleti qui est caput omnis principatus ⁊ potestatis. In quo ⁊ circūcisi estis: circūcissione nō manufacta in expoliatiōe corporis carnis: sed in circūcissione xp̄i: cōsepulti ⁊ in baptismo: in quo ⁊ surrexistis per fidem operationis dei: qui suscitauit illum a mortuis. Et vos cum

BEATI PAULI.

et conuincit vos cum illo. i. a peccatis vos erexit: et resurgens quemadmodum ille resurrexit: quia resurrectio christi fuit nostre resurrectionis causa.

¶ Feria sexta sequenti.

Quicunque iniuriam facit. Ex epistola ad Colossenses partim. iij. partim. iij. capitibus. nam in fine capitibus tertium verba sunt. qui iniuriam facit. et. nam quia supra dixerat: quomodo se inuicem deberent habere diuersi hominum conditiones: nunc infert quod quilibet sui operis mercedem accipiet. Domini quod iustum est. iustum est quartum capitibus: et quia dixit in capite superiori de seruis in dominos: nunc de dominis in seruos.

mortui essetis in delictis: & preputio carnis vestre: conuincit cum illo donans vobis omnia delicta. Per Iesum Christum: dominum nostrum.

¶ Feria. vi. beati Pauli ad Colo. Capitulo. iij. &. iij.

Fratres. Quicumque iniuriam facit: recipiet id quod iniuste gessit & non est personarum acceptio apud deum. Domini quod iustum est & equum seruis prestare: scientes quoniam & vos dominum habetis in celo. Orationi instate vigilantes in ea in gratiarum actione: orantes simul & pro nobis: ut deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium christi. Propter quod etiam vinctus sum ut manifestem illud: ita ut oportet me loqui. In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt: tempus redimentes. Sermo vester semper in gratia sale sit conditus: ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere.

¶ Dominica. xvii. Beati Pauli ad Ephesios. Capitulo. iij.

ga a condicio. Et sciatis quia cuiusque persone inspiciendi est conditio.

¶ Dominica. xvij. post trinitatem.

ostium sermonis. i. libertatem ad predicandum euangelium. Vincit scilicet in carcere ne predicetis verbum dei. quod factum est ephesi vnde scribit. Et manifeste illud. i. iunge ei quod dixit aperiat nobis ostium. Qui foris. i. extra ecclesiam. Tempus redimentes. i. oportunitatem hoc faciendi captiui Sale conditus. i. gratis audientibus non molestus et conditus penultima longa a condicio. is. Et sciatis quia cuiusque persone inspiciendi est conditio.

EPISTOLAE

Obscuro vos ego vincitus in domino. Ex epla Pauli ad ephesios capitulo quarto. In quo Ephesios apostolus instituit in moribus christianis vincitus. nam quo tempore hanc scripsit epistolam in vinculis erat. In domino. idest propter domini obsequium.

Vocatione. qua vocati estis. idest pie et iuste ut fideles decet. Supportantes inuicem. id est mutuos defectus tolerantes. Unitatem spiritus. idest ecclesie quam facit spiritus sanctus. Unum corpus. scilicet mysticum sub. sitis. Vocationis vestre ad fidem christi. In vna spe. scilicet vite eterne.

Unus dominus. sub. est cui omnes seruitis. Unus deus et pater. scilicet per creationem. Super omnes per excellentiam. Et per omnia. per gubernationem. Cetera patet.

Feria quarta quatuor temporum.

Ecce dies veniunt. Ex Amos propheta capitulo nono. In quo ad literam ponitur templi reedificatio: per quam intelligimus euangelii predicationem. Dicit igitur ecce dies veniunt: idest euangelii diuulgatio. Arator messorum. et calcator vire mittentem semen. per quod significatur acceleratio publicationis euangelii que propagabitur in dies. Dulcedinem. scilicet euangelice doctrine. et per montes intelligit apostolos. per colles doctores. Captiuitatem. liberando eos a potestate diaboli.

Fratres. Obscuro vos ego vincitus in domino ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis: cum omni humilitate & mansuetudine: cum patientia supportantes inuicem in charitate. Solliciti seruare unitatem spiritus in vinculo pacis. Vnum corpus & vnus spiritus: sicut vocati estis in vna spe vocationis vestre. Vnus dominus: vna fides: vnum baptisma: vnus deus: & pater omnium qui super omnes est: & per omnia: & in omnibus nobis: qui est benedictus in secula seculorum.

Feria. iiii. quatuor temporum. L. et O. Amos prophete. Cap. ix.

Hec dicit dominus. Ecce dies veniunt: et comprehendet arator messorum: & calcator vire mittentem semen: & stillabunt montes dulcedinem: & omnes colles culti erunt. Et conuertent captiuitatem populi mei israel: & edificabunt

montes dulcedinem: & omnes colles culti erunt. Et conuertent captiuitatem populi mei israel: & edificabunt

BEATI PAULI.

ciuitates desertas: & habitabunt in eis. Et plantabunt vineas & bibent vinum earū: & facient hortos: & comedēt fructus eorū. Et plantabo eos sup humū suā: & nō euellam eos vltra de terra sua quā dedi eis. Dicit dñs omnipotens.

Lectio libri Neemiæ. Cap. viii.

IN diebus illis. Cōgregatus est omnis populus quasi vir vnus ad plateam que est ante portam aquarū. Et dixerunt Esdræ scribæ: vt afferret librum legis Mosi quē præcepit dominus israeli. Attulit ergo Esdras sacerdos librum coram multitudine virorum ac mulierum: cunctisq; qui poterant intelligere in die prima mensis septimi. Et legit in eo i platea que erat ante portam aquarum: a mane vsq; ad medium diem: in conspectu virorum & mulierū & sapientiu. Et aures omnis populi erāt erectæ ad librū. Stetit autem Esdras scriba super gradum ligneum quē fecerat ad loquendum. Et aperuit Esdras librum coram omni populo: & benedixit Esdras domino deo magno. Et respōdit ois populus. Amen amen. Eleuātes autem manus suas incuruati sunt: & adorauerūt deū proni in terra. Porro leuitæ silentiū faciebant in pplo ad audiendā legē. Populus autē stabat i gradu suo: & legerūt in libro legis dei distincte: & aperte ad intelligendū. Dixit autē Neemias sacer

ciuitates desertas. cultu diuio destitutas. et ita expone q sequitur de christi cultu.

Alia lectio.

Congregatus est omnis ppus. Ex Neemia. ca. viii. In q posteaq in superioribus posuit ciuitatis ierusalem istaurationē: hic describitur populi cōgregatio: vt pcaretur dñm ne ppter peccata populi iterum euerteretur. Quasi vir vnus. idest vnanimiter. Porta aquarū. que alio nomine vocat porta fontis. libri legis de quo Esdre. vii. Mensis septimi. i quo erat festum tubarū. vt habet Leuitici. xxiij. Et legit. obscuriora declarado. Erecte. vt attentius audirent. Gradum ligneū. quasi cathedram siue sedē: sed hic nō sedebat: sed stabat pedib⁹ insistens: & interponunt hic quidā assessores: quos ptermisit: quia non faciunt ad rem. In gradu suo. idest in cuneis inferiorib⁹ q Esdras.

EPISTOLAE.

Nolite lugere. Iugebant et flebant cum audirent verba legis. *Bibite mulsam, id est vinum melle conditum. Gaudium domini, id est gaudentes spiritualiter. In domino est fortitudo nostra, id est confortatio.*

¶ Feria sexta sequenti.

Qonuertere Israel ad dñm. Ex Osee propheta. c. xiiij. In quo

pmissa decē tribuſi punitione subdit diuine misericordie p mulgationem. Quoniam corruisti, id est a statu gratie cecidisti. Verba: scz duplicia in peccatorũ cõfessione.

Accipe bonum: id est sacrificiũ de bonis et facultatib⁹ nostris. Et titulos labiorum, id est sacrificia laudis ex ore nostro. Assur. i. rex Assyriorũ. quasi dicat: non cõfugiemus alio petitori salutem. Super equum, quasi dicat: non aliunde petemus auxilium q̄ a te. Pupilli. i. eius qui nõ habet patrẽ: cuius modi erat israel ante chriſti aduentum. Sanabo hoc: dicit propheta in persona chri. Spõtanee, id est antequam ipsi diligant me.

Quasi ros, vnde Esaie. lv. Rosate celi desuper et nubes pluant iustum. Radix eius. i.

dos & Esdra scriba: & leuitæ interpretantes vniuerso populo. Dies sanctificatus est dño deo nostro: nolite lugere: & nolite flere. Et dixit eis. Ite & comedite pinguia & bibite mulsam: & mittite partes eis qui nõ preparauerunt sibi: quia sanct⁹ dies domini est: & nolite contristari. Gaudium etenim domini est fortitudo nostra.

¶ Feria sexta. Lectio Osee prophetae. Capitulo. xiiij.

HAec dicit dñs deus. Conuerte Israel ad dominũ deũ tuum: quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite vobiscũ verba: & conuertimini ad dominũ: & dicite ei. Omne aufer iniquitatem: & accipe bonũ: & reddemus vitulos labiorũ nostrorũ. Assur non saluabit nos. Super equum non ascendem⁹: nec dicemus vltra diffracti opera manũ nostrarũ: quia ei⁹ qui in te est misereberis pupilli. Sanabo contritiones eorum: diligã eos spontanee: quia aduersus est furor me⁹ ab eis. Ero quasi ros israel: germinabit quasi liliũ: & erũpet radix ei⁹ vt libani. Ibiũt rami eius: & erit quasi oliua gloria ei⁹: & odor eius vt libani. Conuertent se

BEATI PAULI.

dentes in vmbra eius: viuent tritico & germinabunt quasi vinea. Memoriale eius sicut vinu libani. Effraim quid mihi vltra idola? Ego exaudia & dirigam eum: ego vt abietem viretem ex me fructus tuus inuentus est. Quis sapiens & intelliget ista: intelliges & sciet haec? Quia recte viae domini: & iusti ambulabunt in eis.

¶ **Sabbato. Lectio libri Leuitici. Capitulo. xxiii.**

IN diebus illis. Loquutus est dominus ad Moysen: dicens. Decimo die mensis huius septimi: dies expiationis erit celeberrimus: & vocabitur sanctus. affligetisque animas vestras in eo: & offeretis holocaustum domino. Omne opus seruile non facietis in tempore diei huius: quia dies propitiationis est: vt propicietur vobis dominus deus noster. Omnis anima quae afflicta non fuerit die hac: peribit de populis suis: & quae operis quippiam fecerit: delebo eam de populo suo. Nihil ergo operis facietis in eo. Legitimum sempiternum erit vobis in cunctis generationibus & habitaculis vestris. Sabbatum requietionis est: affligetisque animas vestras. Die nono mensis a vespere vsque ad vesperam celebrabitis sabbata vestra. Dicit dominus omnipotens.

¶ **Lectio libri Leuitici. Capitulo. xxiii.**

ecclesie quae est christus. Et libani. sive thuris sive monti phenices: nam vultus significat. In vmbra eius. scilicet christi. Viuet tritico. id est eucharistie sacramento. Quasi vinea. vni saluator. Joa. xv. Ego sum vitis. Vinu libani. quod generosum est prope montem illu. Exaudia. orationes eius.

Dirigam. in viam salutis. Ego vt abietem. subaudi faciam eum. Fructus tuus.

Ex tertia ad secundam personam facit transitum. Quis sapiens. paucitatem credentium admiratur propheta. Quia recte. et vide raritatem credentium.

¶ Quotus est dominus ad Moysen. Ex Leuitico capitulo. xxiii. vbi agitur de festo expiationis: quo tempore descendit Moyses de monte portans secundas tabulas. Affligetis animas. scilicet ieiuniis et vigiliis. Offeretis holocaustum. de quo in libro Numerorum Capitulo. xxix.

EPISTOLAE

Die nono mensis septimi. hoc est pridie eius diei q̄ est expiationis: et hoc qz festa hebreoz frequēter incipiebāt a vespere diei p̄cedēns. Cetera vsqz ad finem epistole per se manifesta sunt. ¶ **Alia lectio.**

Quintodecimo die mēsis. Ex Leuiti. c. xxiij. vbi agit de festo tabernaculoz: qđ referebat ip̄us illud quo filij isrl̄ vagabant̄ in deserto in desertis has

bitātes. Celebrabit̄ ferias. i. dies festos religiose obſuādos. Fructus arboris pulcherrime. nō p̄stat q̄ sit arbor hec: sūt q̄ dicāte esse citrū: sed neqz adhuc q̄ sit citr⁹ inter viros doctos cōstat satis cum in eo genere sint cōplures species. Spathulas palmarū. has greci vocāt spadices. ⁊ sūt illique ille in q̄bus nascunt̄ palmule siue dactyli. Ligni dēsarum frōdiū. neqz arbor hec que sit manifestū est: nisi ad quācunqz referat̄ que modo sit frondosa. Ambraculis. i. scenis: vnde ⁊ scenopegia dicuntur. idest tabernaculozū fixationes.

¶ **Alia lectio.**

Domine de⁹ nr̄. Ex Michea p̄pheta. c. viij. Vbi denūciat populo cōsolationem post reditum captiuitatis ex Babylonia.

In virga. sicut pastores virga siue baculo vtūtur. Solos in salu. idest in solitudine sal

In dieb⁹ illis. Loquutus est dominus ad Moſen: dicēs. Quintodecimo die mēsis septimi: quādo cōgregaueritis oēs fruct⁹ terre vestræ celebrabit̄ ferias dñi septē diebus. Die primo ⁊ die octauo erit sabbatū. idest requies. Sumetisqz vobis die primo fructus arboris pulcherrimæ: spathulasqz palmarū: ⁊ ramos ligni dēsarū frondiū: ⁊ salices de torrēte: ⁊ lætabimini coram dño deo vestro. Celebrabit̄qz solēnitatem eius septem dieb⁹ per annū. Legitimū sempiternū erit in generationibus vestris. Mense septimo festa celebrabit̄: ⁊ habitabit̄ in vmbaculis septem diebus. Omnis qui de genere est israhel manebit̄ in tabernaculis: vt discant posteri vestri qđ in tabernaculis habitare fecerim filios israhel cū educerē eos de terra ægypti: ego dominus deus vester.

¶ **Lectio Micheę p̄phetæ. Cap. viij.**

Domine de⁹ noster: Pasce populū tuū in virga tua: gregē hereditatis tuę habitātes solos i saltu

BEATI PAULI.

tuosa. Juxta dies antiquos. i. sicut fecisti in exitu israel de egypto. Videbunt gētes. i. finitimi perturbabunt de nostra prosperitate. Surde erunt. i. audire nolent. Similis tui. quasi dicat: nemo. Auferis iniquitatem per pene medicinam. Non immittet. ex secunda persona transit ad tertiam. Projiciet in profundum. idest faciet eas non

juxta dies antiquos. Videbunt gētes & confundentur super omni fortitudine sua. Quonia quis deus similis tui qui auferis iniquitatem: & transferis reliquiariū hereditatis tuæ? Non immittet ultra furorem suum: quoniam volens misericordiam est. & reuertetur & miserebitur nostri. Deponet iniquitates nostras: & projiciet in profundum maris omnia peccata nostra. Dabis veritatem Jacob: misericordiam Abrahæ: quæ iurasti patribus nostris a diebus antiquis: Domine deus noster.

¶ Lectio Zachariæ prophete.
Capitulum. vii.

IN diebus illis. Factum est verbum domini ad me: dicens. Hec dicit dominus exercituum. Sicut cogitavi: ut affligerem vos cum ad iracundiam me provocassetis presertim: & non sum misertus: sic conversus cogitavi in diebus istis: ut benefaciam hierusalem & domui iuda. Nolite timere. Hec ergo sunt verba que facietis. Loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo. Veritatem & iudicium pacis iudicate in portis vestris. Et unusquisque malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus vestris: & iuramentum mendacium ne diligatis. Omnia enim hec sunt que odit dicit dominus. Et factum est verbum domini exerci-

apparere ad punitionem. Dabis virtutem. iterum reuertitur ad secundam personam.

¶ Veritatem Jacob. idest promissiones factas patribus nostris.

¶ Alia lectio.

Factum est verbum domini. Ex zacharia propheta. in quo agitur de promissione reedificationis hierusalem / et quod deus miserebitur israel. Sicut cogitavi. quia tunc erat illis iratus: nunc vero placatus & respicit ad tempus messie potius quam ad hierusalem restitutionem. Verba: idest opera ex verbis meis.

Judicat. sine personarum acceptione. In portis vestris. quia in portis civitatum reddebatur ius. Unusquisque ne cogitens. soloecismus est in sermone latino.

EPISTOLAE

Ieiunium quartum. scilicet mensis in quo capta fuit hierusalē. Ieiunium quintum. in quo templum et ciuitas combusta sunt. Ieiunium septimum. in die expiationis. Ieiunium decimum. quoniam rumor captiuitatis iudeorum puenit ad eos qui erant in babilone. Erit in gaudium. id est. uertetur in prosperitatem. ¶ *Alia lectio.*

Angelus domini descendit cum azaria. ex Daniele cap. iij. sed iam exposita est supra in sabato post dominicam in qua dragesima et meminit iterum in vigilia trinitatis.

¶ *Ex epistola pauli. Alia lectio.*

Tabernaculum factum est. Ex epistola ad hebreos cap. ix. In quo tabernaculum et sacerdotium veteris legis comparat christo: in cuius figura fiebant illa. Tabernaculum primum erat illa pars unde ingrediebantur in templum.

Candelabra. immo unum erat candelabrum habens septem lucernas ex oleo ardentes.

Et mensa et propositio. id est septem panes in mensa propositi. Dicitur sancta. quoniam interior dicebatur sancta sanctorum.

Post velamentum. id est cortinam intermediam. Aureum thuribulum etc. Exodi. xxv.

tuum ad me: dices. Hæc dicit dominus exercituum: ieiunium quartum: & ieiunium quintum: & ieiunium septimum: & ieiunium decimum erit domui iudee in gaudium & letitiam: & in solennitates preclaras. Veritatem terram & pacem diligite. Hæc dicit dominus exercituum.

¶ *Lectio Danielis prophete. Cap. iij.*

In diebus illis. Angelus domini descendit cum Azaria & sociis eius in fornacem: & excussit flammam ignis de fornace: & fecit medium fornacis quasi vetum roris flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta novem: & incendit quos reperit iuxta fornacem de chaldeis ministros regis qui eam incendebant. Et non tetigit eos omnino ignis: nec contristauit: nec quicquam molestiae intulit. &c. vt supra.

¶ *Ex epistola beati Pauli ad Hebraeos. Capitu. ix.*

Fratres. Tabernaculum factum est primum in quo erant candelabra: & mensa: & propositio panum: quæ dicitur sancta. Post velamentum autem: erat secundum tabernaculum quod dicitur sanctorum aureum habens thuribulum: & arcam testamenti circumtectam ex omni parte au

BEATI PAULI.

ro: in qua erat urna aurea habēs manna: & virga Aaron: quæ fronderat: & tabule testamenti. Supra quæ erāt cherubim gloriæ obumbrantia propitiatorium: de quibus non est modo dicendum per singula. His vero ita compositis: in priori quidem tabernaculo semper introibāt sacerdotes sacrificiorum officia consummantes. In secundo vero semel in anno solus pontifex: non sine sanguine: quem offerret pro sua: & populi ignorantia. Hoc significante spiritu sancto nondum propalam esse sanctorum viam: adhuc priori tabernaculo habente statum. Quæ parabola est temporis instantis. Iuxta quam munera & hostiæ offeruntur: quæ non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem solūmodo in cibis: & in potibus: & in variis baptismatibus: & iusticiis carnis: vsq; ad tēpus correctionis impositis. Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum per amplius: & perfectius tabernaculū non manufactum. id est non huius creationis: neq; per sanguinem hircorum aut vitulorum: sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta: æterna redemptione inuenta.

Dominica. xviii. Beati Pauli ad
Corinthios prima.
Capitulo. i.

habēs manna. Exo. xvi
Virgā Aaron. Numeri
xvii. Sup q. supradis
cta. Cherubim glie. s.
dei cui angeli seruiant.
Obumbrantia. s. alio
suis. In potu taberna
culo. q. pars dicebatur
sancta. Semp introi
bāt. s. quidie. Consummā
tes. scz per incēdium.
In secūdo. i. intra san
cta sanctorum. Nō sine
sanguine. scz in āno se
mel. alias aut sine san
guine intrabat. Signi
ficante spiritu sancto. s.
qđ via pueniēdi ad ce
lestia: nōdum erat pa
tesfacta. Priori taber
naculo. id est veteri legi
manēte. Que parabo
la. i. figura. Tēporis
instātis. i. p̄sentis hoc
est noue legis. Iuxta
quam. scz parabolam.
Perfectū facere. scilicet
a peccatis mūdā
do. Seruiētē in cibis
& potib⁹. in lege iussis.
Et baptismatibus. i.
ablutionibus a lepra.
Christ⁹ aut. hec clau
sula iam fuit enarrata
dominica in passione.
Dñica. xvij. post
trinitatem.

EPISTOLAE

Gratias ago deo meo semp. Ex epla. j. ad Corint. c. j. In quo po-
 sita salutatione aggredit eple materia. dicitq; in p̄mis se age-
 re gr̄a deo &c. In gr̄as dei. i. p̄pter gr̄am. Diuites facti. i. abundan-
 tes. In illo. i. p̄ illū. In oī v̄bo & sciētia. qz baptizati accepto sp̄san-
 cto hec accipiebāt. Testimoniū cōfirmatū. i. firmiter iudicatū. aliqd
 nō esset recta sciētia si
 a ch̄ri testimonio dis-
 cordaret. Expectanti
 b̄. s. i. diē iudicij. Sine
 crimie. i. p̄cto mortali.

¶ Feria. iij. sequenti.

Nescitis qz tēplū
 dei estis. Ex pri-
 ma ad Corinthios epla
 cap. iij. Nā postea q̄ di-
 xit quod decipiēs fide-
 les p̄ falsam doctrinā
 in malus crimē incur-
 rit quā si tēplū mate-
 riale incēderet: tūc ins-
 fert. Tēplum dei. i. in
 quo deus sp̄sialiter ha-
 bitat. Tēplū violauerit.
 corrūpendo & violā-
 do p̄ falsam doctrinā.
 Disperdet illū in eter-
 nū. Se seducat. arro-
 gando sibi sapiētiam.

Sapiēs i hoc seculo.
 i. sapiētia humanit̄ ad
 inuēta. Et sit sapiēs.
 s. sapiētia diuina. Scri-
 ptum est. Job cap. v.
 In astutia. i. in sophis-
 mat̄ argute excogita-
 tis. Et iterū psalmo.
 xcij. Nemo gloriēf.

bus Iesus christus.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Co-
 rinthios. i. Capitulo. iij.

Fratres. Nescitis quia templum
 dei estis: & spiritus dei habitat
 in vobis. Si quis autem templū
 dei violauerit: disperdet illum deus. Tē-
 plum enim dei sanctum est: quod estis
 vos. Nemo se seducat. Si quis videtur
 inter vos sapiēs esse in hoc sc̄culo: stul-
 tus fiat vt sit sapiēs. Sapiētia enim hu-
 ius mundi: stulticia est apud deū. Scri-
 ptum est enim. Comprehendam sa-
 pientes in astutia eorum. Et iterum.
 Dominus nouit cogitationes sapien-
 tium: quoniam vane sunt. Itaq; nemo
 gloriētur in hominibus: sed in omni-
 bus Iesus christus,

Fratres. Gr̄as ago deo meo semp
 pro vobis in gratia dei quæ da-
 ta est vobis: in ch̄o Iesu. Quia
 in omnibus diuites facti estis in illo in
 omni verbo & in oī sciētia. Sicut testi-
 monium christi confirmatū est in vo-
 bis: ita vt nihil desit vobis in vlla gra-
 tia expectantibus reuelationē dñi nos-
 tri iesu christi. Qui cōfirmabit vos vsq;
 in finem sine crimine. In die aduē-
 tus domini nostri Iesu christi.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Co-
 rinthios. i. Capitulo. iij.

Fratres. Nescitis quia templum
 dei estis: & spiritus dei habitat
 in vobis. Si quis autem templū
 dei violauerit: disperdet illum deus. Tē-
 plum enim dei sanctum est: quod estis
 vos. Nemo se seducat. Si quis videtur
 inter vos sapiēs esse in hoc sc̄culo: stul-
 tus fiat vt sit sapiēs. Sapiētia enim hu-
 ius mundi: stulticia est apud deū. Scri-
 ptum est enim. Comprehendam sa-
 pientes in astutia eorum. Et iterum.
 Dominus nouit cogitationes sapien-
 tium: quoniam vane sunt. Itaq; nemo
 gloriētur in hominibus: sed in omni-
 bus Iesus christus,

BEATI PAULI.

cōclusio est principaliter intenta: sed in omnibus Iesus christus: hoc
 a concinnatore officij adiectum est. ¶ Feria sexta sequenti.

Non enim in sermone. Ex. j. ad Corinth. ep̄la. c. iiii. r. v. Nam in
 fine prioris capituli ap̄tus pollicitus est se venturum ad illos
 ad dignoscendū inter illos q̄ nitebantur inflati sermone r nō in ves-

ritate doctrine: deinde
 subiungit. Non enim
 in sermone. idest i ver-
 bis inanibus: sed i ves-
 ritate. In virga. idest
 vt castigem vos acri-
 ter increpando. An
 in charitate. idest cles-
 menter admonendo:
 et de quo sit increpatu-
 rus ostendit. Inter
 gentes. idest gentiles
 qui viuunt sola natura
 re lege. Inflati estis:
 idest superbi et dedis-
 gnātes huiusmodi sce-
 lera castigare. Con-
 gregatis vobis. i. simp̄
 vobiscum. Tradere
 sathane. idest extra fis-
 delium cōmunionem
 eūcere. In interitum
 carnis. idest vt faciat
 penitentiam in carne/
 sicut in carne pecca-
 uit. In die domini.
 idest in die mortis.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad
 Corinthios. i. Cap. iiii. & v.

Fratres. Nō enim in sermone est
 regnū dei: sed in virtute. Quid
 vultis? In virga veniam ad vos:
 an in charitate & sp̄ritu māsuētudinis?
 Omnino audit̄ fornicatio inter vos:
 & talis fornicatio qualis nec inter gen-
 tes: ita vt vxorem patris sui aliquis ha-
 beat. Et vos inflati estis: & non magis
 luctum habuistis: vt tollatur de medio
 vestrum qui hoc opus fecit. Ego qui-
 dem absens corpore: præsens autem
 sp̄ritu iam iudicauī vt præsens eum:
 qui sic operatus est: in nomine domi-
 ni nostri Iesu christi: congregatis vo-
 bis & meo sp̄ritu cum virtute domi-
 ni Iesu: tradere huiusmodi hominem
 sathane in interitum carnis: vt sp̄-
 ritus saluus sit in die domini nostri Ie-
 su christi.

¶ Dominica. xix. Beati Pauli ad
 Ephesos. Cap. iiii.

Fratres. Renouamini sp̄u mentis

¶ Dominica. xx.
 post trinitatem.

Renouamini sp̄u. Ex ep̄la ad Ephesos. c. iiii. In quo q̄ dix-
 rat deponēdā esse veterē cōuersationē: r veterē hoīem hoc est
 veteris hominis peccata. nūc dicit renouādos esse: et induēdū nouū

EPISTOLAE

hominē. i. christū per imitationē. Scdm deū. quantū ad humanam naturā. In veritate. qz non fuit in illo dolus. Mendaciū. qđ veritati opponit. Inuicē mēbra. ex quo alter alterum defraudare nō debet.

Irascimī. ex psalmo. Nolite peccare. igit̄ ira potest esse citra peccatum: modo sit a ratione modificata. Sol nō occidat. qz ut Horatius ait. Ira furor breuis ē:

que si durat vertit̄ in odiū. Qui furabatur. ante cōuersionē. Magis laboret. vnde habeat necessaria nō modo sibi: sed etiam vnde alijs largiri possit.

¶ Feria. iij. sequenti.

State et tenete traditiones. Ex epistola ad Thessaloniss. cap. ij. et. iij. constat em̄ ex fine prioris et principio sequētis capituli. Itaqz inducit illos ad perseuerandum in bonis operib⁹. State. i. perseuerate. Traditiones. p̄cepta. Per sermonem. in presentia. Per epistolam in absentia. Ipse aut̄ de⁹ bene precatur illis.

Orate pro nobis. et qđ debeant orare pro eo subdit. Et sermo dei. idest euangelii quod predicam⁹. Currat et clarificetur. scz per oēs gentes. quēadmodū et apud vos cucurrit et clarificatū est. Libere mur ab importunis. i. pseudoapostolis: et perturbantib⁹ verbum dei.

vestra: & induite nouū hominem qui secundū deum creatus est in iusticia & sanctitate veritatis. Propter qđ deponentes mendaciū: loquimini veritatem vnusquisqz cū proximo suo: quoniam sumus inuicē mēbra. Irascimini & nolite peccare. Sol nō occidat super iracundiā vestram. Nolite locū dare diabolo. Qui furabat̄ iam nō furetur. Magis aut̄ laboret operādo manibus suis quod bonū est: vt habeat vnde tribuat necessitatem patienti.

¶ Feria. iiii. Pauli ad Thessalonis. ii. Cap. ii. &. iiii.

Fratres. State & tenete traditiones quas didicistis: siue p̄ sermonē siue p̄ epistolā nostram. Ipse aut̄ dñs noster iesus christus & deus & pater noster q̄ dilexit vos: & dedit cōsolationem æternā: & spem bonā in gr̄a: exhortet̄ corda vestra: & confirmet in oī ope & sermone bono. De cetero fratres orate p̄ nobis: vt sermo dei currat & clarificet̄: sicut & apud vos: & vt liberemur ab importunis & malis hoībus.

BEATI PAULI.

Nō oīum. qz nōdū adhuc oēs gētes p me crediderūt. Fidelis deus. In suis pmissis adimplēdis. Custodiet a malo. i. a psecutione ob acceptā fidē. De vobis. i. de v̄ra obediētia nobis exhibita. Dñs autē dirigat. ad implēdū sua mandata. In charitate dei. scz erga p̄ximos. Et in paciētia ch̄ri. erga persecutores vestros. **¶** Feria. vi. sequēti.

Non enim omniū est fides. Fidelis autem deus est qui cōfirmabit vos: & custodiet a malo. Cōfidimus autē fratres: de vobis in dño quęcunq; p̄cipimus & facitis & facietis. Dñs autem dirigat corda & corpora vestra ī charitate dei & paciētia christi.

¶ Feria. vi. Ad Romanos. Capitu. xiii.

Fratres. Omnis anima potestati: bus sublimioribus subdita sit.

Nō est enim potestas nisi a deo.

Quę autem sunt: a deo ordinata sunt.

Itaq; qui resistit potestati: dei ordina-

tionē resistit. Qui autē resistunt: ipsi sibi

damnationē acquirunt. Nam p̄ncip-

es nō sunt timori boni opis: sed ma-

li. Vis autē non timere potestatē: bonū

fac: & habebis laudē ex illa. Dei enim

minister est tibi in bonū. Si autē male-

feceris: time. Non enim sine causa gla-

dium portat. Dei em̄ minister est: vin-

dex in iram ei qui malum agit.

¶ Dominica. xx. Beati Pauli
ad Ephesios. Cap. v.

Ratres. Videte quomodo car-

te ambuletis: non quasi insipien-

tes sed vt sapientes: redimētes tē-

pus quoniā dies mali sunt. Propterea

Omnis aia pote-
statib⁹. Ex epla

ad Romanos. c. xiii. in

q̄ apls eos instituit: et

p̄mo quomodo se de

beat habere miores er

ga maiores. Potesta

tibus. i. p̄lati: quoniā

prelatio illa est a deo.

Boni opis sed mali:

qz sicut p̄ illorū officia

reprimē malū: ita etiā

p̄moxenē bonū. Po

testatē. i. iusticie p̄fidē.

Time. s. iudicē illum.

Gladiū portat q̄ puz

niat crimiosos. In irā

i. in punitionē ⁊ vindī

ciā ex eo q̄ malū agit.

¶ Dominica. xx. post

trinitatem.

Videte quā caus

te ambuletis. Ex

epistola ad Ephesios

c. v. in quo iducit illos

ad imitandum ch̄risti

sapiētiā. Laute am-

buletis. maloz cōmer

cia fugiētes. Redimē

tes t̄ps. i. habita oportu

nitate bonis operis

bus insistendo. Ma

EPISTOLAE.

li sunt. i. bene agēdi facultatē impediētes. Fieri imprudētes. i. de futu-
ris improuidi. Volūtas dei. q̄ vult oēs hoīes saluos fieri ex illorū bon-
nis opibus. Inebriari vīno. qđ rationem excecāt. Spūs sancto. qui
nō habitat nisi in sobrijs. Loquētes vobismetipsis. idest inuicem. et
quid loqui debeāt exp̄mit. scz psalmos. hymnos ⁊ cātica spiritualia.

In timore christi. q̄
timor est charitati an-
nexus.

¶ Feria. iiii. sequēti.

O Enunciam⁹ vo-
bis. Ex episto-
la Pauli secunda ad
Thessalonīenses ca-
pitulo. iij. Et cōtinua-
tur lectio epistole su-
periori que legebatur
feria quarta post do-
minicā. xix. itaq; nunc
instituit Ephesios ad
mali euitationem.

Subtrahatis vos:
euitando illius conso-
tium. Juxta illud psal-
mographi. cum per-
uerso peruerteris.

Quā acceperunt. ver-
bo scilicet et opere.

Imitari nos. ⁊ in quo
debeant imitari osten-
dit. Inq̄eti. i. ociosi: s;
laborātes. Laboran-
tes. vt ex labore nostro
victum queraremus.

habuerim⁹ potestatē:
s. accipiēdi a vobis ne-
cessaria. Formā dare
mus. i. exēplū qđ vos

nolite fieri imprudētes sed intelligētes
quæ sit voluntas dei. Et nolite inebrias-
ri vīno in quo est luxuria: sed implemi
ni spiritus sancto: loquentes vobismet-
ipsis in psalmis: hymnis: & cāticis sp̄s
ritualibus: cantātes & psallentes in cor-
dibus vestris domino. Gratias agētes
semper pro omnibus in nomine do-
mini nr̄i iesu christi deo & patri: sub-
iecti inuicem in timore christi.

¶ Feria quarta. Beati Pauli ad
Thessalonīs. ii. Capitu. iij.

Fratres. Denunciamus vobis in
nomine domini nostri iesu chri-
sti: vt subtrahatis vos ab omni
fratre ambulante inordinate: & non
secundum traditionem quam accepe-
runt a nobis. Ipsi enim scitis quemad-
modū oporteat imitari nos. Quoniā
non inquieti fuim⁹ inter vos: neq; gra-
tis panem manducauimus ab aliquo:
sed in labore & fatigatiōe nocte ac die
operantes: ne quem vestrum grauare-
mus. Non quasi non habuerimus po-
testatem: sed vt nosmetipsos formam
darem⁹ vobis ad imitandum nos.
Nam & cū essem⁹ apud vos: hęc de-
nunciabam⁹ vobis quoniā si quis nō

BEATIPAVLI.

imitaremini. Inquiete. i. negociose: sed in rebus que non ad rem sed ad curiositatem pertinent. Cum silentio operantes: id est quieti et pacifici. Panem suum. i. suo labore acquisitum. Deficere: id est destruere: nam actiuum est.

Recipe diuitibus huius seculi. Ex epistola Pauli ad Timotheum. ca. vi. Et est clausula totius epistole: in qua Timotheum docet quomodo institute debeat diuites. Sublime sapere. id est in superbiam erigi. In incerto. quia sunt imperio fortune subiecti. Prestat abunde. tam in presenti temporalia quam in futuro eterna. Bene agere. repete a superioribus precipe. In bonis operibus. que sunt vere diuitie. Tribuere et communicare. bona sua temporalia. Thesaurizare. quod in euangelio saluator precipit.

Feria. vi. Beati Pauli ad Timotheum. prima. Capitulo. vi. Charissime. Precipe diuitibus huius seculi non sublimem sapere: neque sperare in incerto diuitiarum: sed in deo uiuo qui prestat nobis omnia abunde ad fruendum: bene agere: diuites fieri in omnibus operibus bonis. Facile tribuere: communicare: thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum: ut apprehendant vitam eternam.

Dominica. xxi. Beati Pauli ad Ephesios. Capitulo. vi. Fratres. Confortamini in domino: et in potentia virtutis eius. Induite vos armaturam dei: ut possitis stare aduersus insidias diaboli: quia

armatura dei. quia arma militie nostre sunt carnalia ideo

EPISTOLAE

spiritualia hoc est virtutibus. Aduersus carnem & sanguinem. idest homines mortales. Principes. potestates. rectores. idest demones nobis insidiantes. Spiritualia nequitiæ. idest malos spiritus. In celestibus. idest in hoc aere caliginoso. In die malo. idest in presenti vita. ubi est tentationis pugna. In omnibus. scilicet prosperis & aduersis.

Succincti lumbos. scilicet cingulo castitatis.

In veritate. idest non hypocrisis. Lorica iusticiæ. idest omni virtute/ que est propria armatura.

In preparatione euangeliij. idest ad predicandum christi euangelium.

¶ Feria quarta sequenti.

Finis precepti est charitas. Ex prima epistola Pauli ad Timotheum. cap. i. In quo apostolus precipit non esse intendendum legalibus observantibus & genealogibus indeterminatis: quod nihil conferit ad diuine legis complementum: sed magis impediunt: dicit igitur quod finis precepti est charitas. De corde puro quantum ad appetitum. Conscientia. quantum ad intellectum. Fide non ficta: idest vera & non simulata. quia oris confessio fit ad salutem. Conuersi sunt in vaniloquium. asserendo quod necesse est legalia obseruari. Legisdoctores. cum non fuerint discipu-

non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem: sed aduersus principes & potestates: aduersus mundi rectores tenebrarum harum: contra spiritualia nequitiæ in celestibus. Propterea accipite armaturam dei: ut possitis resistere in die malo: & in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate: & induiti lorica iusticiæ: & calciati pedes in preparatione euangeliij pacis. In omnibus sumentes scutum fidei: in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeam salutis assumite: & gladium spiritus quod est verbum dei.

¶ Feria. iiii. ad Timotheum. prima. Capitulo. i.

Charissime. Finis precepti est charitas de corde puro: & conscientia bona: & fide non ficta.

A quibus quidam aberrantes: conuersi sunt in vaniloquium: volentes esse legis doctores non intelligentes: neque quæ loquuntur: neque de quibus affirmant. Scimus autem quia bona est lex:

BEATI PAULI.

li. Legitime vtatur. puta moralibus semper ceremonialibus vsq; ad christum. Lex nō est posita iusto. quia iustus nō cohibetur timore pene. Non subditis. i. rebellibus. Plagiaris. i. qui vēdūt liberos pro suis qđ capitale crimen est. Sane doctrine. et q̄ fit doctrina sana subdit: q̄ est scđm euangelij: cui concordat omnis veritas. quod

si quis ea legitime vtatur. Scientes hoc quia iusto lex non est posita: sed iniustis & non subditis: impiis & peccatoribus: sceleratis & contaminatis: patricidis: matricidis: homicidis: & fornicariis: masculorū concubitoribus: plagiaris: mendacibus: periuris. Et si qđ aliud sane doctrinæ aduersatur: quæ est secundum euangelium gloriæ beati dei quod creditum est mihi. Gratias ago ei qui me confortauit: In christo Iesu domino nostro.

¶ Feria. vi. Beati Pauli ad Timotheum. i. Capitulo. ii.

Charissime. Veritatem dico non mentior: doctor gentium in fide & veritate. Volo ergo viros orare in omni loco: leuātes puras manus sine ira & disceptatiōe. Similiter & mulieres in habitu ornato cum verecundia & sobrietate: ornātes se non in tortis crinib; aut auro: aut margaritis: vel veste preciosa: sed quod decet mulieres promittētes pietatē per opera bona. Mulier in silentio discat cū omni sub-

euāgelium creditū est mihi subaudi predicā dum iudeis & gentilibus. Gratias ago ex hoc. i. qđ mihi credita est euangelij p̄dicatio.

¶ Feria. vi. sequenti.

Veritatem dico. Ex prima ad Timotheū epla. ca. ij. In quo dicit se predicatorē & apostolum hoc est a deo missum: quod sibi nō arrogasse nunc dicit. sed reuera de eo gloriatur.

In fide & veritate. id est in ijs que pertinet ad fidē & mores i quibus consistit veritas.

In omni loco. i. non solū in ecclesia. Leuātes. per qđ significatur mētis eleuatio. Disceptatiōe. cū primis cōstrouersia. Sicut mulieres. subaudi orare volo. Cū verecundia. q̄ pprie est feminariū virtus & puerorū. In tortis

crinib; .i. calamistratis. Pietatē. i. pietatis opa in sumptus pauperū huiusmodi vestium precia distribuēdo. Discat. i. non doceat.

EPISTOLAE.

Esse silētio. viro nō cōtradīcēdo. Adam primus. atq; p̄inde mu-
lieri preferendus. Saluabitur aut. non docendo: sed per p̄lis edu-
candē industriam. ¶ Dominica. xxij. post trinitatem.

Confidimus in dño iesu. Ex ep̄la ad philippenses. ca. i. paucis
verbis immutatis: in originali sic est confidens hoc ip̄m: quia
qui cepit &c. In quo
loco apostolus philip
penses facit beniuolos
cum dicit se de illis be-
ne sperare. Et q̄ i diē
christi. iudiciū finale
intelligit. Sētire: scilicet
de bono principio
bonum finem sperare:
cum presertim vos dili-
gam. Socios. q; gau-
detis de victoria mea
in euāgelij predicatio-
ne. In om̄i scientia.
nam crescēte charita-
te crescit sciētia. Et p̄-
betis. i. eligatis & ap-
probetis meliora. Syn-
ceri. i. mūdi in vobis.
Sine offensa. in p̄xi-
mis. Fructu iusticie.
idest bonis opibus.

¶ Dominica. xxii. Beati Pauli ad
Philippenses. Capitulo. i.

Fratres. Confidimus in dño iesu:
quia q̄ cepit in vobis op̄ bo-
num: perficiet vsq; in diē christi
iesu. Sicut est mihi iustū hoc sentire p̄
oībus vobis: eo q̄ habeā vos in corde
& in vinculis meis: & in defensione &
confirmatione euāgelij: socios gaudij
mei oēs vos esse. Testis enim mihi est
deus quomodo cupiā oēs vos esse i visce-
ribus christi iesu. Et hoc oro vt chari-
tas v̄ra magis ac magis abundet in oī-
sciētia & in oī sensu: vt p̄betis potiora:
& sitis synceri & sine offensa in diem
christi: repleti fructu iusticie per iesum
christū in gloriam & laudem dei.

¶ Feria. iiii. Beati Pauli ad Timo-
theum. i. Capitu. iiii. & iiii.

Charissime. Manifeste est ma-

BEATI PAULI.

Pietatis sacramentum. s. de verbi incarnatione. Justificatum in spiritu. scilicet sancto iusticiam christi testificante. Apparuit angelis. quod antea per experientiam non cognouerunt. Assumptum in gloria. cum resurrexit a mortuis. Spiritus. s. sanctus. Nouissimus temporibus. s. antichristi. Spiritus erroris. i. ducenibus in errorem. In hypocrisi. i. sanctitate simulata. Caeteriata conscientia. i. diaboli caeterio inustam. Prohibens tibi nubere. quasi hoc sit malum. Abstinerere a cibis. quasi illicitis.

gnū pietatis sacramētū qđ manifestū est in carne: iustificatū est in spū: apparuit angelis: p̄dicatū est gētib⁹: creditū est in mūdo assumptū est ī gloria. Spiritus autē manifeste dicit: quia in nouissimis tēporibus discedēt quidā a fide: attēdētes spiritibus erroris & doctrinis demoniorū in hipocrisi: loquētū mē daciū & caeteriatā habētū suā cōscientia: p̄hibētū nubere: abstinere a cibis quos deus creauit ad percipiendū cū gratiarū actione fidelib⁹: & iis qui cognouerunt veritatē. Quia oīs creatura dei bona est: & nihil reiiciendū: qđ cū gratiarū actione percipitur. Sanctificatur autē per verbū dei & oratiōe. Hec proponens fratribus bonus eris minister christi iesu: nutritus verbis fidei: & bonę doctrine quā assēcutus es. Ineptas autē aut inanes fabulas deuota. Exerce autē te ipsum ad pietatē. Nā corpalis exercitatio ad modicū utilis ē: pietas autē ad omnia utilis est: promissionem habens vitę quę nunc est & futurę.

Sanctificatur enim. ratio cur est bona. Hec preponēs, quod nuptie non sunt male nec cibi illiciti. Deuota quia talia non faciūt ad nostram fidem. Ad pietatem. idest ad religionē. Exercitatio corporis. per ieiuniū & vigiliās. Ad modicum. scilicet ad subiiciendū menti carnem.

¶ Feria. vi. sequenti.

Fidelis sermo. Ex prima epla ad Timotheū. partim cap. iij. partim. v. & cōtinuatur epistole superiorī. vbi inducens Timotheū ad virtutis exercitum dicit. Fidelis sermo. idest verus & dignus acceptione: quia utilis capiētib⁹.

¶ Feria. vi. beati Pauli ad Timotheū. i. Cap. iij. & v.

Quam charissime. Fidelis sermo & omni

EPISTOLAE

Speramus in deū. q̄ acceptiōe dignus. In hoc em̄ labora-
 retribuet nobis labo- mus maledicimur & diiudicamur: q̄
 rū mercedē. Adolēscē- speramus in deū viūū qui est saluator
 tiam contemnat. erat omnium hominum. Maxime fideiū
 enim in ea etate sed Precipe hęc & doce. Nemo adolēscē-
 hortatur illum vt ope tiam tuam contemnat: sed exemplum
 ra senis faciat. In esto fideiū: in verbo: in conuersatiōe
 verbo. idest doctrina. in charitate: in fide: in castitate. Dū ves-
In conuersatione. nio attēde lectioni: exhortationi & do-
 idest vite sanctimonīa. ctrinę. Noli negligere gratiam quę
 Attēde lectioni. sacre scilicet scripture: est in te: quę data est tibi per prophē-
 sacre scilicet scripture: tiam cum impositione manuum pres-
 vt possis alios exhor- byteris. Hęc meditare: in his esto: vt
 tari & docere. Data profectus tuus manifestus sit: omnia
 est per prophetiam. bus Attēde enim tibi & doctrinę: in
 nam Paulo reuela- sta in illis. Hoc enim faciēns & teip-
 tum est hunc vtilem sum saluum facies: & eos qui te audie-
 futurum ecclesie atq; ent. Senioreni ne increpaueris: sed
 ideo ordinandum. obsecra vt patrem. Iuuenes vt fra-
Presbyterij. idest epis- tres. Amis vt matres. Iuuenulas vt
 scopatus. Hęc medita- sorores in omni castitate. Viduas ho-
 re. idest doctrinam. nora quę vere viduę sunt. Si qua au-
In his esto, scilicet tem vidua filios aut nepotes habet:
 opere exequendo. Se- discat primum domum suam rege-
 niozem. posuit modū re. & mutuan vicem reddere paren-
 dicendi generalem: tibus. Hoc enim acceptum est co-
 nunc personas diuers- ram deo.
 sarum conditiōnū in
 specie. Vere vidue.
 quoniā que fornicat-
 tur non est in hoc ordi-
 ne. Filios aut nepo-
 tes. q̄ indigent illi edu-
 catione. Parentib⁹. si
 parentes habet.
Dñica. xxiij. post
 trinitatem.

Dominica vigesima ter-
 tia. Beati Pauli ad
 Philippēses.
 Capit. iij.

BEATI PAULI.

Imitatores mei estote. Ex ep̄la ad philippēses cap̄. iij. In quo posteaquā apostolus posuit se in exemplū philippēsis: nūc inducit illos ad se imitandū. Formā nostrā. idest p̄cepta que illis tradidi. Multi ambulant. s. viam peruersam. Flēs dico. subaudi esse. Interitus. i. mors eterna. Et gloria. quoniā in eo gloriatur. In celis est. per spem & fidem.

Fratres. Imitatores mei estote: & obseruate eos qui ita ambulant: sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant quos sepe dicebam vobis. Nunc autem & flēs dico inimicos crucis christi: quorum finis interitus: quorū deus venter est: & gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt. Nostra autem conuersatio in celis est. Vnde etiam saluatōre expectamus dominum nostrū iesum christum qui reformabit corpus humiliat̄is nostrę: cōfiguratum corpori claritatis suę: secundū operationē virtutis suę qua possit etiā subiicere sibi omnia: in christo iesu dño nostro.

Feria. iiii. ad Timotheū. ii. Cap̄. ii. Charissime. Fidelis sermo. Nā si cōmortui sum⁹: & cōiuuem⁹. Si sustinebim⁹: & cōregnabim⁹. Si negauerim⁹: & ille negabit nos. Si nō credim⁹: ille fidelis p̄manet: negare se ipsum nō pōt. Hęc cōmone testificās coram deo. Noli verbis contendere.

Si negauerimus. s. illum. Si non credimus. s. ab illo puniendos nos esse. Fidelis in veritate iusticie. Scipsua. i. iusticiā suam: & est idem. Testificans. idest testem illum inuocans. Cōtendere vers

Expectamus venturū. scilicet ad iudiciū. Reformabit. scilicet in resurrectione. Hus militatis nre. i. corruptionis. Corpora claritatis sue. i. sicut & ipse cum glorioso corpore resurrexit. Secundum operationem. i. virtutē operādi. Subiicere sibi. etiā ad nihilū redigendo.

Feria quarta sequenti.

Fidelis sermo nam si commozuit. Ex ep̄la ad Timotheum sc̄da cap̄. ij. In quo loco veris predicatoribus gloria promittitur. Fidelis sermo. i. verus est quē dico. Cōmortui propter euangelij predicationē. Cōiuimus. scilicet cum eo. Si sustinebim⁹. s. labores

EPISTOLAE

bis. s. cñ falsis predicatorib⁹ ad subuersionē audiētū. qui loquacioribus magis credunt. Exhibere deo. subaudi r nō hominib⁹ vt faciūt hypocrite. Inconfusibilē. scilicet faciens que in confusionem tuam redundant. Profana. procul a religione. Proficiunt. immo officiūt r nocent. Serpet. idest tendat ad corruptionem veritatis. Resurrectionē factam. decep

ti eo eo quod saluator dicit. Joānis. v. qui credit ei qui misit me vitā eternā habet: r i iudiciū nō veniet. Stat scz i resurrectionē spes. Signaculū hoc. quod subditur. Qui sunt eius. subaudi serui.

Ab iniquitate. qua negatur mortuorum resurrectionē. In magna domo. comparat vasa utensibilia: hominib⁹ bonis r malis.

¶ Feria. vj. sequenti.

Imitatores mei estote. Ex epla ad Philip. cap. iij. sed iam exposita est in dominica superiori.

¶ Dñica. xxiij. post trinitatem.

Non cessamus p nobis. Ex epla ad colossen. cap. j. In quo apostolus ostēdit se beniuolū colossensibus: dñi orat p illorū felici consumatione. Agnitionem volunta

Ad nihil em̄ vtile est nisi ad subuersionē audiētū. Solicite cura autē teipm pbabilē exhibere deo: operariū incōfusibile: recte tractantē verbū veritatis. Profana autē & vaniloqa deuita. multū em̄ pficiūt ad impietatē: & sermo eorū vt cācer serpet. Ex quib⁹ est Hymene⁹ & Philetus: qui a veritate exciderūt dicētes: resurrectionē iā factā: & subuertērūt quorūdā fidē. Sed firmū fundamētū dei stat: habens signaculū hoc. Cognouit dñs qui sunt ei⁹. & discedat ab iniquitate oīs qui inuocat nomen dñi. In magna autē domo nō solū sunt vasa aurea & argentea: sed etiā lignea & fictilia. & quēdā quidē in honorē: quēdā in cōtumeliā. Si quis ergo emūdauerit se ab istis: erit vas in honorē sanctificatum: & vtile domino ad omne opus bonum paratum.

¶ Fe. vi. bti Pauli. ad Philip. Ca. iij. Fratres. Imitatores mei estote & obseruate eos qui ita ambulant. & cetera. vt supra.

¶ Dñica. xxiiii. Pauli. ad Coloss. Ca. i. Fratres. Non cessamus p vobis orantes & postulātes: vt impleamini agnitione volūtatis dei oī

BEATIPAVLI.

his eius. id est diuinam voluntatem cognoscatis. Ambuletis digne. tendentes in patriam. In scientia dei. per contemplationē. In omni virtute. scilicet moralī quantum ad appetitum. Confortati. scilicet p gratiam. Longanimitate. id est tolerantes mala ex spe certa.

¶ Feria sexta sequenti.

sapientia & intellectu spiritali: vt ambuletis digne deo per oīa placētes. In omni opere bono fructificātes & crescentes in scientia dei. In omni virtute cōfortati secundū potentiam claritatis eius: nō omni patiētia & lōganimitate cū gaudio. In christo iesu dño nostro.

¶ Feria. iiii. beati Pauli ad Hebr̄eos. Capit. iiii. &. iiii.

H Ratres. Videte itaq; ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitas discēdi a deo viuo: sed adhortamini vosmetipsos p singulos dies: donec hodie cognominetur: vt non obduretur quis ex vobis fallacia peccati. Participes enim christi effecti sumus: si tamen initium substantię ei⁹ vsq; ad finem firmum retineamus: dum dicitur. Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra: quēadmodum in illa exacerbatione. Quidam em̄ audiētes exacerbauerūt: sed non vniuersi qui pfecti sunt ab egypto per Mosen. Quibus aut̄ infensus est quæ exacerbatione. de qua in eodem psalmo. Quidam. non tamen omnes. sed illi qui volebant reuerti in egyptum.

Videte. itaq; ex epla ad Hebr̄eos partim. iij. partim. iij. capitib⁹: & quia ex psalmo Paulus adduxerat illud. Quasdraginta annis proximus sui generationi huc. &c. n̄c subdit. Videte fr̄es ne sit in vobis cor malū. i. voluntas mala. Adhortamini vosmetipsos. cōsciētiās v̄ras examinādo. Donec hodie cognominet̄. in greco p vos nec est dñi. & hodie v̄z totū tēpus ab aduētu xp̄i primo ad scdm. Et nō obduret̄s. alludic ad illud quod in eodē psalmo dicitur. Nolite obdurare corda vestra. In it̄si substantię. i. fidē que est substantia rex sperandarum. infra. cap. xj. ideo subdit hodie vt supra expositum est. id est tempore gratie. In illa exacerbatione. de qua in eodem psalmo. Quidam. non tamen omnes. sed illi qui volebant reuerti in egyptum.

EPISTOLAE

quasi dicat illis tñi qui audientes verba exploratorum volebant retro
cedere. Prostrata sunt. i. in penam sue rebellionis. qm non introierunt
in terram a deo promissam. Increduli. i. qui deo per Moysen non cred-
diderunt. Relicta pollicitatione. i. predicta dei promissione. Nobis
nunciatum est. scilicet de requie eterna: sicut illis de temporali.

Non admixti fidei. qm
non crediderunt: quemad-
modum dixit. scilicet contra-
rio si introibunt.

Dñica. xxv. post
trinitatem.

Ecce dies veniunt
dicit dñs. Et sus-
citantur David. etc. Ex
Jeremia ppheta cap.
xxiij. In quo describitur
cōfictio dei veri et ho-
minis: cuius vera hūan-
nitas ostēditur cum di-
cit. David germen
iustū. i. ppagatum ex il-
lius semine. Regna-
bit regno non de hoc
mūdo sed de quo mat-
thæi vlti. Data ē mihi
potestas in celo et in
terra. Salvabitur
iuda. i. ois qui deū cō-
fiteatur. nā iuda confes-
sio interpretat. Israel
qđ interpretatur visio
dei: qđ potius ad eccle-
siā triūphantē ptinet.
Iustus n̄r. i. iustificas
noster. quia dei ppriū
est iustificare. Qui
eduxit filios israel.

draginta annis? Nonne illis qui pecca-
uerunt quorum cadauera prostrata sunt
in deserto? Quibus autem iuravit non
introire in requiem ipsius nisi illis qui in-
creduli fuerunt: & videmus quia non
potuerunt introire propter increduli-
tatem. Timeamus ergo ne forte relicta
pollicitatione introeundi in requiem
eius existimetur aliquis ex vobis deesse.
Etenim & nobis nūciatum est quem-
admodum & illis: sed non profuit illis
sermo auditus non admixtis fidei ex
his que audierunt. Ingrediemur enim
in requiem qui credidimus in domi-
num Iesum Christum.

Dñica. xxv. Lectio Hiero-
prophetę. Cap. xxiii.

Ecce dies veniunt dicit dominus:
& suscitabo David germen ius-
tum: & regnabit rex & sapiens
erit: & faciet iudicium & iusticiam
in terra. In diebus illis salvabitur iu-
da: & israel habitabit confidenter. Et
hoc est nomen quod vocabunt eum
dominus iustus noster. Propter hoc
ecce dies veniunt dicit dominus: & non
dicent ultra vivit dominus: qui eduxit
filios israel de terra egypti sed vivit do-

BEATI PAULI.

quali dicat: beneficiū illū antiquū de liberatione ex egypto oblitte-
rabit: & frequētabit memoria recentioris beneficiū: hoc est de restitu-
tione regni israel. de quo dicitur in psalmo dispersionis israelis con-
gregabis. De terra aquilonis. i. a septentrione & ab omnibus alijs
mundi partibus: quia gentium vocatio ad omēs pertinet. In ter-

minus qui eduxit & adduxit semē do-
minus israel de terra aquilonis: & de cun-
ctis terris: ad quas eieceram eos illic. &
habitabunt in terra sua dicit dominus
omnipotens.

Feria. iiii. beati Pauli ad
Thessalo. ii. Capit. i.

Fratres. Gratias agere debemus
deo semper pro vobis ita vt dig-
num est. Quoniam supercrescit
fides vestra & abundat charitas: vni-
uscuiusq; omnium vestrum in inui-
cem: ita vt et nos ipsi in vobis glorie-
mur in ecclesijs dei p̄ patientia vestra
& fide: in omnibus persecutionib⁹ et
tribulationibus vestris: quas sustinetis
in exemplum iusti iudicii dei: vt digni
habeamini in regno dei: pro quo &
patimini. Si tamē iustum est apud deū
retribuere retributionem his qui vos
tribulant: & vobis qui tribulamini
requiem nobiscum: in reuelatio-
ne domini nostri iesu christi: de cœ-
locum angelis virtutis ei⁹: in flamma
ignis dātis vindictam his qui non no-
uerunt deum: & qui non obediūt euā-
gelio domini nostri Iesu christi.
Qui pœnas dabunt in iteritu eternas:

ra sua. i. in ecclia milis
tate primū. & postea in
triumphante.

Feria. iiii. sequenti.

Gratias agere de-
bem⁹ deo semp.

Ex epla ad Thessalo-
nicēses scda capit. j. in
quo loco reddit illos

beniuolos: cū dicit se
deo gr̄as agere qd̄ il-

lorū fides crescat. Ita
vt dignū est subaudi-

fieri. In vos glorie-
mur. i. de vobis. In

ecclesijs dei. pponens
do vos alijs in exem-

plū. In exēplū iusti
iudicii dei. i. per hoc se-

sibiliter apparebit ius-
diciū dei esse iustū pa-

tiētiam vestrā premiās
do. Retribuere. id est

rependere malum p̄
malo. In reuelatio-

ne. i. quādo veniet ad
iudiciū. in quo omnia

reuelabuntur hoīm
opera. Cū angelis.

executorib⁹ diuini ius-
dicii. Dantes vindi-

ctā. i. faciētis vltionē.

EPISTOLAE

A facie dñi. i. ex sententiã egredientẽ ex eius ore. **C** FERIA. VI. SEQNTI.

Non lateat vos quia vnus dies. Ex Petri apli scda epla. cap. iij. quia in superioribus mentionẽ fecit de die iudicij: nũc de tẽpore tollit dubitationẽ. Sicut mille anni. s. apud nos. Et est sumptũ ex psalmo. lxxxix. Mille inquit anni ante oculos tuos quasi dies he-

sterna. Nõ tardat pro-
missum. i. pmissi retri-
butionẽ. Quidã existi-
mãt. negantes futurũ
iudicium. Patiẽter a-
git. iudiciũ differẽdo.

Propter vos vt iusti
merẽdo pficiãt ⁊ mali
p penitẽtiã redeãt.

Dies dñi. i. iudicij vlti-
mi. Ut fur. i. repẽte. Ce-
li transiẽt. p ignis con-
flagitationẽ. Calore. i.
eodẽ igni. Cũ igitur.
ex dictis infert qd so-
liciti esse debem⁹ de il-
la die tremẽda. Qua-
les. quasi dicat: solici-
tos ⁊ patos. Nouos
celos. nõ alios sed hos
renouatos. Esai. lxxv.

Ecce ego creo celos
nouos: ⁊ terrã nouã.
Iusticia habitat. i. habi-
tabit. Hec expectan-
tes. s. iustã retributiõẽ.
In pace. s. cõsciẽtiã. Lõ-
ganimitatẽ. i. dilatio-
nem. Arbitramini sa-
lutem. idest augmen-
tum premiũ ⁊ meritive-
stri reputate.

a facie dñi & gloria virtutis eius: cũ ve-
nerit glorificari in sanctis suis: & admi-
rabilis fieri in oĩbus qui crediderunt
iesum christum dñm nostrum.

C FERIA. VI. Bti Petri apli. ii. Cap. iij.

Charissimi. Nõ lateat vos quia vn⁹
dies apud dñm sicut mille anni:
& mille anni sicut dies vn⁹. Non
tardat dñs pmissa: sicut quidam existi-
mant: sed patienter agit propter vos:
nolens aliquos perire: sed omẽs ad pœ-
nitentiã reuertĩ Adueniet autẽ dies dñi
vt fur: in quo cœli magno impetu trã-
sient. Elementa vero calore: soluentur:
terra autẽ & ea quę in ipsa sunt opera
exurentur. Cũ hęc igitur omĩa dissol-
uẽda sint qles oportet vos esse i sc̃tis cõ-
uersatiõib⁹ & pietatib⁹: expectãtes & p-
perãtes i aduẽtũ diei dñi. Per quẽ cœli
ardẽtes soluent⁹: et elemẽta ignis ardo-
re tabescent. Nouos vero cœlos: & nou-
am terram: & promissa ipsius expe-
ctamus in quib⁹ iusticia habitat. Pro-
pter quod charissimi hęc expectantes
fatagite immaculati & inuiolati apud
eum inueniri in pace. Et domini nos-
tri iesu christi longanimitatem salutem
arbitramini.

BEATI PAULI.

In dedicatione ecclesie.

Vidi ciuitatem sanctam hierusalē. Ex Apocalypsi Joānis. c. xxi. Et notandū q̄ dedicatio ecclesie celebrat̄ in die qua que libet dioceseos ecclesia consecrata est: celebratur quoq̄ metropolitana ecclesie consecrationis dies. Et quibusdam quoq̄ sancti Petri

In dedicatione Ecclesie. Lectio libri Apocaly. Capi. xxi.

IN diebus illis. Vidi ciuitatem sanctam hierusalē nouam descendentem de celo a deo paratā sicut spōsam ornatam viro suo: & audiui vocē magnam de throno dicentem. Ecce tabernaculum dei cum hominibus: & habitabit cum eis: & ipsi populus eius erunt: & ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget omnē lachrymam ab oculis eorum: & mors ultra non erit: neq̄ clamor: neq̄ dolor erit ultra: quia prima abierunt. Et dixit: qui sedebat in throno. Ecce noua facio omnia.

alijs elementis: atq̄ proinde electos meos.

in vrbē Roma dedicatio. et comparatur ecclesia hec militās illi hierusalē celesti. ideo dicit Joannes. Vidi hierusalem nouam. id est societate sanctorū gloriosam. Sponsam ornatam dotib⁹. que comitatur corpora glorificata. Dei cū hominibus. p̄ nuptias spirituales. Que prima abierunt. quia omnia que sunt perpeffi in ecclesia militante: cessabunt in triūphanti. Qui sedebat. scilicet de⁹ trinus ⁊ vn⁹.

Noua facio omnia. scilicet celos: terrā: cū

FINIS.

p

EPISTOLAE

Epistole sanctorum proprie incipiuntur.

C In vigilia sancti Andree.

Benedictio dñi super caput. Ex ecclesiastico partim. xliiij. par
tim. xlv. capitibus. sed paucis verbis immutatis: nam in ori
ginali est. Benedictio
nem omnium gentium de
dit illi dñs: et testamen
tum suum confirmavit sup
caput Jacob. et sic au
tor de iacob loquitur cui
Isaac pater benedixit pater
misso Esau altero fi
lio. Dedit illi heredi
tatem abdicato Esau.

In tribus duodecim.
hoc facit ad andream cui
cum ceteris apostolis salua
tor dicit. sedebit et vos
duodecim iudicantes
duodecim tribus israel.

Dis carnis. i. omnium
hominum. Magnificavit
eum. hoc de Mose dicitur:
qui coram Pharaone
mirabilia fecit illa de
quibus in Exodo. Mos
tra. i. egypti plagas.
In conspectu regum. scilicet
Pharaonis in egypto
aliorum: deinde in deser
to et terra chanaan.

Gloriam suam. i. visionem per essentiam. Exodi. xx. In fide et lenitate. quia fuit fi
delis erga deum et mitis erga homines. Elegit eum. ut illo duce populum
ex egypto liberaret: et deinde per eum legem traderet. Excelsum fecit.
hoc de Aaron Mose fratre dicitur. sed omnia que dicta sunt de pa
triarchis et Mose et Aaron ad Andream referri possunt.

C Epistolae propriae Sancto
rum incipiuntur.

C In vigilia sancti Andree. Le
ctio libri Sapientiae. Ecclesi.
Cap. xliiij. & xlv.

Benedictio domini super
caput iusti. Ideo dedit illi
hereditatem: & diuisit
illi partem in tribus duo
decim: & inuenit gratiam
in conspectu omnis car

nis. Magnificavit eum in timore ini
micorum: & in verbis suis monstra plas
cavit. Glorificavit illum in conspectu re
gum: & ostendit illi gloriam suam. In fide
& lenitate ipsius sanctum fecit illum: & ele
git eum ex omni carne. Et dedit illi cor ad
precepta: & legem vite & discipline. & ex
celsum fecit illum. Statuit ei testamentum
eternum: & circumcinxit eum zona iusticie
& induit eum dominus stola glorie.

BEATI PAULI.

In festo sancti Andree.

Corde creditur ad iusticiam. Ex epla ad Romanos. c. x. Et quia paulo ante dixit. si cōfitearis ore tuo ⁊ corde credideris salu⁹ eris: nūc infert. Corde creditur ad iusticiam ⁊c. Scriptura. Esaie. xxviij. Non est distinctio. quantum ad iusticiam: ad quā omnes tenentur.

In die sancti Andree. Beati Pauli ad Romanos. Capitulo. x.

Fratres. Corde enim creditur ad iusticiam: ore autē confessio fit ad salutē. Dicit em̄ scriptura. Omnis qui credit in illū: non cōfundetur. Non enim est distinctio iudæi ⁊ græci. Nam idem dñs omnium: diues in omnibus qui inuocant illum. Oīs em̄ quicumq; inuocauerit nomen dñi saluus erit. Quomodo ergo inuocabūt: in quē non crediderūt? Aut quomodo credent ei: quē nō audierūt? Quomodo autē audient sine p̄dicāte? Quomodo vero p̄dicabūt: nisi mittant? Sicut scriptum est. Quā speciosi pedes euāgelizantiū pacē: euāgelizantiū bona. Sed nō oēs obediunt euāgelio. Esaías autem dicit. Dñe quis credidit auditui nostro? ergo fides ex auditu: audit⁹ autem per verbum christi. Sed dico: Nūquid nō audierunt? Et quidē in omnē terram exiuit sonus eorum: ⁊ in fines orbis terræ verba eorum.

In festo sanctæ Barbaræ virginis. Ecclesiastici. Capitulo. li.

In festo sancte Barbare virginis.

Diues in omnes. vt oēs saluos esse velit. Omnis qui ex Johēle cap. ij. Et tūc p̄cedit gradatim p̄ colorē q̄ dñi grecis clima: latinis gradatio. Nō crediderūt? qz fides supponenda est ch̄riano. Nō audierūt. qz fides supponit auditū. Sine p̄dicāte. qz audit⁹ q̄ discipline sensus est. vt ait Aristoteles. doctore indiget. Nisi mittant. ab eo. s. q̄ habet autoritatem ⁊ pōt tā grande mysteriū reuelare. Sicut scriptum est. Esaie liij. Euāgelizantium. id est p̄dicatoꝝ. Esaías dicit in eodem capite. Ergo fides. ex superioribus colligitur. Iper verbū christi. qui hoc mortalib⁹ reuelauit. Non audierunt. q̄si dicat. nō possunt excusare se. In oēm terrā. ex psalmo. xviii. q̄ de andrea dici possunt.

EPISTOLAE.

Confitebor tibi domine. Ex Ecclesiastico. cap. 17. In quo auctor operis deum laudat agitor illi gratias p̄ bñficijs ab illo acceptis: q̄ omnia possunt accommodari huic virgini in martyrio posite. Confitebor tibi. p̄ laudabo te. Protector in malis. Adiutor in bonis. A perditione: quam eram subitura sine tua gr̄a. Lingue inique. qui me criminabantur falso. Astantium. cum plecterer p̄pter tuam fidem. A rugientibus. i. fremētib⁹ in me preparatis. Ad escam. i. carnes meas ad deuorandum. A pressura flāme. quā mihi parabāt vt exurerēt.

Estuata. ab estuo. as. ex absoluto fecit participiū quasi ab actiuo.

Vētris inferi. i. eorū q̄ descendit ad inferos.

A lingua iniusta repute a superioribus liberasti me. Vtq; ad mortē. i. per oēm vitā meā. Appropinquās erat. nisi me liberasses

Qui adiuuaret. s. ex hoib⁹. Nō erat. subaudi q̄ adiuuaret. Memorata sū. ex actiuo fecit deponens x̄bū pro memini tue mie. De manu angustie. p̄ eo qd̄ est angentiū me. in originali est de manibus gentium.

CIn festo. s. Nicolai.

Confitebor tibi dñe rex: & colaudabo te deū saluatorē meum. Confitebor nomini tuo: qm̄ adiutor & p̄tector factus es mihi: & liberasti corp⁹ meū a perditione: a laqueo linguae inique: & a labiis operatiū me daciū. Et in cōspectu astantiū factus es mihi adiutor. Et liberaasti me. secundū multitudinē misericordie noīis tui: a rugientibus p̄paratis ad escā: de manib⁹ quæ rentiū animā meam: & de portis tribulationum q̄ circūdederunt me: a pressura flāme q̄ circūdedit me: & in medio ignis nō sum aestuata. De altitudine vētris inferni: & a lingua coinquinata: & a verbo mendacii: a rege iniquo: & a lingua iniusta. Laudauit vsq; ad mortē aīa mea dñm: & vita mea appropinquans erat in ferno deorsum. Circūdederūt me vndiq; & nō erat q̄ adiuuaret. Respiciēs erā in adiutorium hoīum: & nō erat. Memorata sum misericordie tuæ dñe: & cooperationis tuæ q̄ a sæculo sunt: quoniam eruis sustinentes te dñe: & liberas eos de manu angustie domine deus noster.

CSancti Nicolai episcopi.
Ad Hebręos, Cap. vii.

BEATI PAULI.

Plures facti sunt sacerdotes. Ex ep̄la ad Hebr̄eos. cap̄. vii. In quo sacerdotiū Aaron sacerdotio ch̄ri cōparauit: sed illi⁹ fuit sacerdotiū tēporariū: ch̄risti autē eternū. Ex quo infert q̄ post Aaron successiue alij sacerdotes fuerūt. Mor̄te p̄manere. qz mortales erāt. Hic autē. i. ch̄ristus post resurrectionē. Sempiternum. ad illud qd̄

dicit psal. cix. Tu es sacerdos in eternum.

Fratres. Plures facti sūt sacerdotes sc̄dm legē. Idcirco q̄ morte ph̄berētur p̄manere: hic autē eo q̄ maneat ī æternū: sempiternū habet sacerdotiū. Vnde & saluare ī p̄petuū potest accedētes p̄ semetip̄m ad deū sēp̄ uēs ad interpellādū p̄ nobis. Talis em̄ decebat vt nobis esset p̄t̄ifex: sanct⁹: innocēs & īpollutus: segregat⁹ a peccatorib⁹: & excelsior cœlis fact⁹. Qui non habet necessitatē quotidie (quēadmodum sacerdotes) prius p̄ suis delictis hostias offerre: deinde p̄ populi. Hoc enim fecit semel se offerendo: Dominus noster Iesus christus.

Accedens per semetip̄m ipsum. ex eo qd̄ homo coniunctus est nature diuine. Interpellans dum p̄ nobis. nostrā humanitatē patri representans. P̄t̄ifex sanctus. ab instanti cōceptionis sine peccato. Segregat⁹ a peccatoribus. quantū ad contagionem: alioquin cum peccatoribus versabatur. Excelsior cœlis. quantū ad naturā diuinam. P̄t̄o suis delictis. quia sine peccato qd̄ faciebat Arō & illius successores.

In conceptione beatæ Mariæ. Prouerbiorum. Capitulum viii.

Domin⁹ possedit me ī initio uia r̄u suarū anteq̄ quicq̄ faceret a principio. Ab æterno ordinata sū: & ex antiquis anteq̄ terra fieret. christo dictum est.

In conceptione uirginis Mariæ.

Dominus possedit me. Ex libro Prouerbiorum salomonis cap̄. viii. In quo Salomon inducit loquentē sapientiam increatam: hoc est uerbū diuinū. in quo & per qd̄ oia fecit: q̄ oia possunt de uirgine deipara dici: & illi accommodari. Uiarum suarū. idest operū suorum: qz vt diximus per eā cuncta operatus est. Quicq̄ faceret.

p̄ iiii

EPISTOLAE

idest pduceret. Concepta. idest intra genita in mente diuina. Erup-
perant. scz de cauernis terre scaturientes. Cōstitierant. mole sua im-
pendētes. Parturiebar. translatio est a feminis sub tēpus pariendū
p gignebar. Cardines orbis. i. polos circa quos mūdus voluitur.

Aderā. qz oibus his creādis interfuit. Vallabat abyssos. profun-
ditates aquarū vallo
cingebat. ne egrederēt
fines suos. Ethera fir-
mabat. vnde pars illa
celi firmamentū dicit.

Librabat. idest ad li-
bellam dirigebat. idest
ad niuel. Terminum
suum. idest littoza pre-
tendebat. Fundamē-
ta terre. idest centrum
cui omnia innectunt.

Per singulos dies.
eternaliter. Ludēs. i.
quasi p ludū z ocū fa-
bricans oia. Cū filiis
hominum. p participa-
tionē. nā in deo est per-
essētiam. Audite me.
hoies ad se capessen-
dā hortatur. Ad pos-
tes ostiū. nā postes sūt
valve q clauduntur z
aperiuntur. ostiū vero
quo igredimur z egre-
dimur quasi dom⁹ os.
Alia patent.

In festo scēe Leo-
cadiē virginis.

Qui gloriatur in
dño. Ex. ij. ad
Corinthios epistola.

Nondum erant abyssi: & ego iam cō-
cepta eram. Necdū fontes aquarū eru-
perant: necdū montes graui mole cō-
stitierant. Ante omnes colles ego par-
turiebar. Adhuc terram nō fecerat &
flumina: & cardines orbis terre. Quā-
do præparabat celos aderam: quan-
do certa lege & gyrovallabat abyssos:
quando æthera firmabat sursum: & li-
berabat fontes aquarū. Quando cir-
cundabat mari terminum suum: & le-
gem ponebat aquis: ne transirent fi-
nes suos. Quando appendebat funda-
menta terræ: cū eo eram cuncta cōpo-
nens. Et delectabar per singulos dies.
Ludens corā eo oī tēpore: ludēs in orbē
be terrarū: & deliciae mee esse cū filiis
hominum. Nūc ergo filii audite me.
Beati qui custodiūt vias meas. Audite
disciplinam & estote sapientes: & nolite
te abicere eam. Beatus homo q audit
me: & qui vigilat ad fores meas quo-
tidie: & obseruat ad postes ostiū mei.
Qui me inuenerit: inueniet vitam: &
hauriet salutem a domino.

Leocadiē virginis. Beati Pauli
ad Corinthi. ii. Cap. x.

Patres. Qui gloriat: in dño glos

BEATI PAULI.

cap. x. et. xj. atq; oia in deū esse referēda ostēdit: neq; aliūde gloriā esse petendā. Cōmendat. idest laudat gloriādo de bonis. Cōmendat. cōmendabilem facit p miracula. Sustineretis. idest dissimularetis si in aliquo vobis videor insipiens. Emulor vos. quia est ambiguum ad bonū ⁊ malum: ideo subdit dei emulatione. Despondi

rietur. Nō enim qui seipsum cōmendat/ ille p̄batus est: sed quē deus cōmendat. Vtinam sustineretis modicū quid insipiētiae meae: sed ⁊ supportate me. Aemulor enim vos dei æmulatione. Despondi enim vos vni viro: virgine castam exhibere christo.

¶ Eulaliæ virginis. Lectio libri Sapientiae. Capitu. viii.

Sapientia vincit maliciam. Attingit ergo a fine vsq; ad finem fortiter: ⁊ disponit omnia suauiter. Hanc amavi ⁊ exquisiui a iuuentute mea. Et quesui in sponsam mihi eam assumere: ⁊ amator factus sum forme illius. Generositatem illius glorificat: contubernium habens dei: sed ⁊ dominus omnium dilexit eam. Doctrix enim est disciplinæ dei.

¶ Damasi pappæ. Ecclesia. Capitulo. xliiii. ⁊. xlv.

sua oia penetrādo. Suauiter. i. cū modestia ⁊ moderatione. Hanc amavi. verba sunt auctoris siue is sit Salomon siue Philon. ⁊ possunt esse huius vrginis verba mutatis mutandis. Generositatē. ordo est ⁊ sententia homo habens cōtubernium dei. idest familiaritatem. Glorificat. idest laudat. Generositatem illius. scz sapientie. Dilixi illam. q; facit deo amabiles.

¶ In festo Damasi pappæ.

p. iiii

vos. i. quo tempore nuptias vestras cū christo per fidem ⁊ baptismum cōciliaui. Exhibere. idest exhibendū christo. Virginem castam. idest vos quasi virginem integram ⁊ virtutibus ornata: ⁊ hoc facit ad festum huius virginis.

¶ In festo sancte Eulalie vrginis.

Sapientia vincit maliciam. Ex libro Sapientie. ca. viii. s; premititur ex fine capituli septimi clausula paucis verbis immutatis. nam p eo quod est in originali sapientiam non vincit malicia: p̄cinnator inuertit verba dicens: sapientia vincit maliciā. Attingit fortiter. acrimonia

EPISTOLAE.

Quæce sacerdos magnus. Ex libro Ecclesi. c. xliij. et. xlv. sed clara
 sula prima aliunde siue a cōcinnatore adiecta: qm̄ sub his v̄bis
 nō est i tota scriptura sacra. Sacerdos magnus. i. pōtifex siue papa vt
 fuit Damasus. Recōciliatio. qz deū iratū nobis p̄ciliavit: aut fuit ires
 narcha i. pacificator iter iratos. Jureiurādo. ad illud videt̄ alludere
 qd̄ ē i psal. cix. Jurauit

dominus tu es sacerdos
 dos etc. Benedictio-
 nem omnīū gentium.
 hoc de Isaac legitur
 in sensu litterali. Om-
 nium gentiū. quia om-
 nes benedicent illum.

Super caput eius. in
 originali super caput
 Jacob. Testamētum.
 idest pactum quod pe-
 pigi cum Abraam.

Magnificauit illum.
 hoc iam de Mose lo-
 quitur autor Ecclesia-
 stici: sed omnia hec in
 superioribus exposita
 sunt.

In festo sancte
 Lucie virginis.

Confitebor tibi
 domine rex: et
 collaudabo te etc. In
 festo Barbare virgi-
 nis iā exposita est hec
 epistola.

In annuncia-
 tione beate Mar-
 rie virginis.

Quæritur est dñs

Ecce sacerdos magnus qui in die-
 bus suis placuit deo: & inuentus
 est iustus: & in tempore iracun-
 dię factus est recōciliatio. Nō est inue-
 tus similis illi qui cōseruaret legem ex-
 celsi. Ideo iureiurādo fecit illū dñs cre-
 scere in plebē suam. Bñdictionē oīum
 gentiū dedit illi: & testamētū suū con-
 firmavit super caput eius. Cognouit
 cum in bñdictionibus suis: conserua-
 uit illi misericordiā suā: & inuenit grā-
 tiam coram oculis dñi. Magnificauit
 illum in cōspectu regū: & dedit illi co-
 ronā glorię. Statuit illi testamētū sem-
 pitemnum: & dedit illi sacerdotium ma-
 gnum: & beatificauit illū in glia. Fun-
 gi sacerdotio: & habere laudē in nomi-
 ne ipsius: & offerre illi incensum dignū
 in odorem suauitatis.

In festo sancte
 Lucie virginis. Ecclesias.
 Capitulo. li.

Confitebor tibi domine rex: &
 collaudabo te saluatorem meū.
 &c. vt supra.

Cōmemoratio annūciationis
 beate Marie virginis. Esaię
 prophete. Cap. vii.

In diebus illis. Loquutus est dñs

BEATI PAULI.

ad Achaz. In feria quarta post dñicā tertīā aduētus: hec pphetia ex
posita est. **I**n festo dominici abbatis.

Trustus cor suū tradidit. Ex ecclesiastici cap. xxxix ubi legitur nō iustus
sed sapiēs. Diluculo. i. iā inde ab adolescentia. Deprecabitur. p sa
piētie acq̄sitiōe. Pro delictis. i. delictorū venia. Si voluerit. immo vo
let. q̄a petitio est iusta.

ad Achaz: dicens. Pete tibi signū a do
mino. &c. vt supra

In festo dominici abbatis & confes
soris. Lectio libri Sapien
tię. Eccle. Cap. xxxix.

Trustus cor suum tradidit ad vigilan
dum diluculo ad dominum qui fe
cit illum: & in conspectu altissimi
deprecabitur. Aperiet os suum in ora
tione: & pro delictis suis deprecabitur
Si enim dominus magnus voluerit:
spiritu intelligentię replebit illum: &
ipse tanquam imbres mittet eloquia
sapientię suę: & in orōne confitebitur
domino. & ipse diriget consiliū ei
& disciplinam: et in absconditis suis cō
siliabitur. Et ipse palam faciet discipli
nam doctriņę suę: & in lege testamenti
domini gloriabitur. Collaudabunt
multi sapientiam eius: & vsq̄ in secu
lum non delebitur. Non recedet me
morā eius: & nomen eius requiretur a
generatione in generationem.

In festo Thome apostoli. Lectio bñi Pauli
ad Ephesios. Capitulum. ii.

Matres. Iam non estis hospites &
aduene: sed estis ciues sanctorum:

Et ipse recipiēs. spm̄ sa
piētie. Mittet eloq̄a.
docēs ignorātes. Cō
fitebit dño. ad ipm̄ q̄c
qd̄ boni est referēdo.

Et ipse. s. dñs. Cōsiliā
bit. s. obscura clarī
sibi reuelādo. Ipse. s. sas
piēs a deo illuminat.
Doctriņę suę. i. sibi a
dño reuelate. Multi. nō
dicūt omnes: quia sas
piētia plerisq̄ est odio
sa. Non delebitur.
quia veritas in eternū
manet. Non recedet.
inter homines in hoc
seculo durabit. & apud
deum in altero secu
lo premūs acceptis.

In festo Thome
apostoli.

Iam nō estis hos
pites. Ex episto
la Pauli ad Ephes
ios capitulum. ii. in supe
riore parte apostolus
egit de vocatione gen
tiam nūc ex eo infert.

Ergo non estis ho
spites. idest extranei:

EPISTOLAE

sed in numero sanctorum recepti. Domestici dei. i. familiares. Superedificati. i. fundamento ecclesie impositi. Angulari lapide. de illo intelligit qui in edificando templo Salomonis esse non conveniret in alijs locis: tandem ad duos parietes conectendos mirum in modum congruit. per quod significabatur christus qui fecit utraque unum. i. iudeos et gentiles. de hoc lapide legitur in psalmo.

cxvij. Lapidem quem reprobaverunt edificantes hic factus est in caput anguli. constructa scilicet ex iudeis et gentibus. Lo edificamini. cum alijs fidelibus.

& domestici dei. Superedificati supra fundamentum apostolorum: & prophetarum. ipso summo angulari lapide christo iesu in quo omnis edificatio constructa crescit in templum sanctum in domino. In quo & vos coedificamini in habitaculum dei in spiritu sancto.

Sancti Isidori. Lectio libri sapientie. Capitulum. vii.

In festo sancti Isidori.

Optavi et datus est mihi sensus. Ex libro sapientie capitulum. vij. In quo posteaquam auctor ostendit quod habuit per naturam: nunc infert quid habuit ex sapientia sibi divinitus infusa. dicit igitur.

Optavi & datus est mihi sensus. & invocavi: & venit in me spiritus sapientie. & preposui illam regnis & sedibus: & divitias nihil esse dixi in comparatione illius. Non comparavi illi omnem lapidem preciosum: quoniam omne aurum in comparatione illius arena est exigua. & tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Super salutem & speciem dilexi illam: & preposui pro luce habere illam: quoniam extinguibile est lumen illius.

Propter quod optavi. scilicet donum sapientie. Sensus. id est ut bene de omni reserentem. Regnis in sedibus. scilicet regalibus.

Divitias. lapidem preciosum aurum. argentum que omnia fortune bona sunt: nec animi bonis comparanda. Super salutem et speciem. id est pulchritudinem: que sunt nature bona. nec comparanda sapientie. Pro luce. que sic dirigit in spiritualibus sicut lux in corporalibus. Inextinguibile. id est eterna et incorruptibilis est sapientia que est de rebus divinis. Innumerabilis bonestas

BEATI PAULI.

Id est nimius honor: qui est virtutis premium quod sequitur illam: quasi umbra corpus sequitur. Letatus sum. Ordo est. quoniam ista sapientia antecedebat me ideo letatus sum. Ignorabam. scilicet anteaquam ipsam haberem. Sine fictione. id est via recta qui a deo optimo doctore.

In festo Stephani prothomartyris.

Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa: & innumerabilis honestas per manus illius. & letatus sum in omnibus quoniam antecedebat me ista sapientia: & ignorabam quoniam omnium bonorum mater est. Quam sine fictione didici: et sine invidia comunico. & honestatem illius non abscondo.

In festo Stephani prothomartyris. Lectio Actuum apostolorum. Cap. vi.

In diebus illis. Stephanus plenus gratia: & fortitudine faciebat prodigia & signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga que appellatur Libertinorum et Cyrenensium et Alexandrinorum: et eorum qui erant a Cilicia et Asia disputantes cum Stephano: & non poterant resistere sapientie & spiritu qui loquebatur. Audientes autem hec: dissecabantur cordibus suis: et stridebant dentibus in eum. Cum autem esset Stephanus plenus spiritu sancto: intendens in caelum: vidit gloriam dei: et Iesum stantem a dextris. & ait. Ecce video caelos apertos: et filium hominis stantem a dextris virtutis dei. Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas:

Stephanus plenus gratia. Ex acubus ap. loz. cap. vi. 7. vii. ubi Lucas profertur historia de beato primo christi teste. Prodigia. i. miracula contra naturam. Libertinorum. glossa dicit a regione hoc fuisse dictos. quod si ita est ab Eleutheropoli urbe iudae dictos esse oportet: que interpretatur civitas liberorum. Cyrenensium. a cyrenis urbe Aphyrie nobili.

Asia. s. prope dicta.

Qui loquebatur. subaudi in eo. Audientes hec. Ex capite septimo. quod posteaquam audierunt Stephanum longa oratione perorantem.

Dissecabantur. id est rumpebantur nimia ira. Voce magna. ne verba Stephani audirentur.

Continuerunt aures. ne talia audirent.

EPISTOLAE

Testes qui lapidabant illū. Qui vocabatur saulus. q̄ postea ex p̄ses
cutore factus est apostolus. ¶ In festo Joānis euāgeliste.

Benedictus deus ⁊ pater. Ex epistola ad Ephesios cap. j. In
quo illos ad gratiarū actionē inducit ex beneficijs que a deo
acceperūt. De⁹ ⁊ p̄. duas exprimit p̄sonas. ⁊ tertiā cū dicit q̄ b̄ndixit

nos. nā b̄ndictio sp̄s
sc̄i donū est. In xp̄o

.i. per xp̄m: quia per il-
lum quasi per media-
torē pueniunt nobis
dona. Elegit nos i

ip̄so. i. in filio qui ē pa-
tris sapientia p̄ quam
nos elegit. Ante mū-
di constitutionem. id-
est ab eterno: cui⁹ effe-

ctus facta est hoc tpe.
In conspectu eius. nā

in conspectu hominū
possunt videri tales ⁊
non esse: cuiusmodi

sunt hypocrite. In
charitate. sine quan-
ulum est meritū. Per

iesum christū. cui⁹ fra-

tres nos sumus per
adoptionē i ipsum pa-

trē relati. Volun-
tatis sue. a qua depen-

det electio ⁊ p̄desti-
natio. Gratificauit

nos. i. gratos sibi fecit.

In filio. i. per filiū
suum. Redemptionem

⁊ remissionē pec-
catorum. ⁊ hoc per ei⁹
passionem.

& impetū fecerūt vnanimiter in eū. &
eiciētes eū extra ciuitatē lapidabāt. Et

testes deposuerūt vestimēta sua sec⁹ pe-

des adolescētis q̄ vocabatur Saulus: & la-

pidabāt Stephanū inuocātē: & dicētē.

Dñe iesu accipe sp̄m meū. Positis autē

genibus clamauit voce magna: dicēs.

Dñe ne statuas illis hoc peccatū. & cū

hoc dixisset: obdormiuit in dño.

¶ In natali sc̄i ioānis euāgeliste. L. cō-

epistole beati Pauli Apostoli.

ad Ephesios. Capit. i.

Fratres. Benedict⁹ de⁹ ⁊ p̄ dñi

n̄i iesu xp̄i q̄ b̄ndixit nos in oī

b̄ndictione sp̄uali in celestib⁹ i

xp̄o: sicut elegit nos in ip̄so āte mūdi

cōstitutionē: vt essem⁹ sancti & imacu-
lati in conspectu eius in charitate. Qui
p̄destinauit nos in adoptionē filiorū p̄
iesum christum in ip̄sum secundū pro-
positum voluntatis sue in laudem glo-
riæ & gratiæ suæ: in qua gratificauit
nos in dilecto filio suo in quo habes-
mus redemptionem per sanguinem
eius remissionem peccatorum: secun-
dum diuitias gratiæ eius q̄ sup̄abundauit
in nobis. Per iesum christum dos-
minum nostrum.

BEATIPAVLI.

Ad missam maiorem.

Qui timet deum faciet bona. Ex ecclesiastico capitulo. xv. In quo ponitur acquirente sapientie fructus et primo quibus conceditur hoc est deum timentibus. Continens iusticie. idest iusticiam tenens. Apprehendet illam. scilicet sapientiam. Obuiabit. idest

inueniet illam sibi se offerentem. Honorificata: et ipsa honesta et honestos faciens. A virginitate. idest tanquam sponsa spolum. Pane vite. de quo saluator non in solo pane viuit homo. In illo. scilicet deo firmiter inherendo. Continet illum. scilicet ne cadat. Os eius. ad docendum populum. Stola glorie. veste sacerdotali. apud Romanos stola vestis erat matronarum insigne castitatis. Cetera patient.

Ad missam maiorem. Eccle. Cap. xv.

Qui timet deum faciet bona: & qui continens est iusticie apprehendet illam: et obuiabit illi quasi mater honorificata. Cibauit illum pane vite & intellectus: & aqua sapientie salutaris potauit illum. & firmabitur in illo: & non flectetur: & continebit illum & non confundetur: & exaltabit illum apud proximos suos. In medio ecclesie aperuit os eius: & impleuit eum dominus spiritu sapientie et intellectu: & stolam glorie induit eum. Et nomine eterno hereditabit illum dominus deus noster.

Sanctorum innocentium. Lectio
Apocalypsis beati Ioannis
Apostoli. Cap. xiiii.

In diebus illis. Vidi supra montem sion agnum stantem: & cum eo centum quadraginta quatuor milia habentes nomen eius: & nomen patris eius

sanctorum. Montem sion. per quem intelligitur ecclesia triumphans. Centum quadraginta quatuor. hoc est ex qualibet tribu duodecim milia.

Nomen eius. scilicet agni. Et patris eius. scilicet dei patris.

In festo sanctorum
innocentium.

Uidi supra montem sion. Ex apocalypsi Ioannis. cap. xiiii. in quo describitur quo pacto iohannes vidit agnum. id est christum stipatum multitudine

EPISTOLAE

et ex consequenti spiritus sancti. Cytharedorum. id est vocum non confusarum: sed certa harmonia consonantium. Canticum nouum. quasi ex nouo testamento concinnatum. Ante sedem. scilicet maiestatis dei. Quatuor animalia et seniores. de quibus supra dictum est. Empti sunt de terra. scilicet de sanguine christi et suo. Virgines.

non solum integritate corporis sed etiam continentibus et coniuges hoc nomine censent. Primitie deo. id est primi qui pro nomine dei et christi sanguinem fuderunt atque ideo gratiores.

In festo Thome archiepiscopi Cantuariensis.

Tu si morte preoccupatus. Ex libro Sapientie cap. iij. In quo ponitur preeminentia iustorum qui morte immatura sunt rapti. Preoccupatus. antequam ad senectutem perveniat. In refrigerio. id est in quiete a presentibus malis. Senectus. quasi dicat: satis diu vixit: qui pie sancteque vixit. Sensus hominis. id est sapientia illius. Vita immaculata. siue illa sit brevis siue longa. Placens deo. unde subdit placita erat deo anima illius. Translatus. est. de miseris mundi

scriptum in frontibus suis. et audiui vos esse de coelo tanquam aquarum multarum: et tanquam vocem tonitruum magni. et vocem quam audiui sicut cytharedorum cytharizantium in cytharis suis. et cantabant quasi canticum nouum ante sedem: et ante quatuor animalia et seniores. et nemo poterat dicere canticum: nisi illa centum quadraginta quatuor milia: qui empti sunt de terra. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi sequuntur agnum quocumque ierit. Hi empti sunt ex omnibus primitiis deo et agno: et in ore ipsorum non est inuentum mendacium. Sine macula enim sunt ante thronum dei.

Thome archiepiscopi. Lectio:
libri Sapientie. Cap. iij.

Iustus si morte preoccupatus fuerit: in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est non diuturna: neque numero annorum computata. Cani sunt autem sensus hominis: et aetas senectutis vita immaculata. Placens deo: factus dilectus: et viuens inter peccatores translatus est. Raptus es ne

BEATI PAULI.

malicia mutare intellectum illius: aut fictio deciperet animam illius. Consummatus in breui: expleuit tempora multa. Placita enim deo erat anima illius. Propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum: quoniam gratia dei: et misericordia est in sanctos illius: et respectus in electos illius.

Translatio sancti Iacobi. Ecclesiastici. Cap. xliiii. & xlv.

Benedictio domini super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem: et dimisit ei partem in tribubus duodecim: et inuenit gratiam. & cetera: ut supra.

Siluestri pape. Beati Pauli ad Hebræos. Capitulum. vii.

Fratres. Plures facti sunt sacerdotes secundum legem: Idcirco quod morte prohibetur permanere. Iesus autem eo quod maneat. & c. ut supra.

Hilarii episcopi et doctoris.

Lectio libri Sapientie. Capitulum. vii.

Optauit & datus est mihi sensus. & inuocaui et venit in me spiritus sapientie. & c. ut supra.

Mauri abbas. Ecclesiastici. Capitulum. xliii. & xv.

ad requiem ut dixit.

Malicia. i. tormeta & aduersitates que cogunt homines aliquando degenerare. **F**ictio. i. simulatio putans esse bonum quod est malum. **I**n breui. subaudi tempore. **T**empora multa. i. opera multorum temporum. **D**e medio iniquitatum. in quas uiuendo poterat incidere. **G**ratia dei in presenti uita & futura.

In translatione beati Iacobi. apostoli.

Benedictio domini super caput iusti. **E**xposita est supra in uigilia beati Andree apostoli.

In festo Siluestri pape.

Plures facti sunt sacerdotes. **e**xposita est supra in festo beati Nicolai episcopi.

In festo sancti Hilarii episcopi.

Optauit & datus est mihi sensus. **E**xposita est supra in festo sancti Isidori episcopi.

In festo mauri ab.

EPISTOLAE

Beatissimus vir qui in sapientia. Ex ecclesiastico capitulo. xlii. r. xv. In quo agitur de virtutum exercitio in ordine ad deum. In sapientia. que est rerum diuinarum contemplatio. Meditabitur. id est exercebit se. In

sensu. i. sensate. Circumspectionē dei. i. qd̄ deus oia circumspicit.

Cibauit illū. hoc in terpositis multis verbis infertur cap. xv. sed iam expositum est in festo sancti Joannis apostoli ad missam maiorem.

In festo Marcelli pape r martyris.

Alte sacerdos magnus. q̄ exposita est supra in festo Damasi pape.

In festo Antonii abbatis.

Dilectus deo et hominibus. Ex ecclesiastico. cap. xlv. r loquitur de laudibus: que. possunt accommodari diuo Antonio. In benedictione. id est in omni bono. In gloria sanctorum. scilicet videndo diuinam essentiam.

Glorificauit illum. hec iam exposita sunt in vigilia sancti Andree.

Beatissimus vir qui in sapientia morabitur. & qui in iusticia meditabitur: & in sensu cogitabit circumspectionē dei. Cibauit illū pane vite & intellectus: et aqua sapientie salutaris potauit illū: & firmabitur in illo et non flectetur: et continebit illum & non confundetur: et exaltabit illum apud proximos suos. et nomine eterno hereditabit illū dñs deus noster.

In festo Marcelli pape & martyris. Ecclesiastici. Cap. xlii.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: & inuentus est iustus. &c. vt supra.

In festo Antonii abbatis. Eccle. Cap. xlv.

Dilectus deo & hoib⁹: cui⁹ memoria in bñdictione est. Simile fecit illū in gloria sanctorū: et magnificauit eum in timore inimicorum: et in verbis suis monstra placauit. Glorificauit eum in conspectu regum: et iussit illi stare coram populo suo: et ostendit illi gloriam suam. In fide & lenitate ipsius sanctum fecit illum: & elegit eum ex omni carne. Audiuit enim vocem ipsius: et induxit illum in iurbe: & dedit illi cor ad precepta: & legem vite & discipline.

BEATI PAULI.

In festo priscæ virginis & martyris.

Sapientia vincit maliciã. Nec iam exposita est supra in vigiliis
Eulalię virginis & martyris. **F**abiani & Sebastiani martyrum.
Sancti per fidẽ vicerunt regna. Ex Ecclesiastico cap. xl. in super
riori parte enumeravit cõplures viros ex iudicibus regibus &

Prisce virginis & martyris Lectio
libri Sapientię. Cap. vii.

Sapientia vincit maliciã: attingit
ergo a fine vsq; ad finem fortiter
& cetera. vt supra.

Fabiani & Sebastiani martyrum
Lectio epistolę beati Pauli ad
Hebręos. Capitulum. xi.

Fratres. Sancti per fidem vincerunt
regna: operati sunt iusticiã: ade
pti sunt repromissiones. Obtur
rauerunt ora leonum: extinxerunt im
petum ignis: effugauerunt aciem gla
dii. Conualuerunt de infirmitate: for
tes facti sunt in bello: castra verterunt
exterorum: acceperunt mulieres de re
surrectione mortuos suos. Alii autem
dissenti sunt: non suscipientes redem
ptionem: vt meliorem inuenirent res
urrectionem. Alii vero ludibria & ver
bera experti: insuper & vincula & car
ceres. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt:

surrectionem. in futura gloria. Lapidati sunt. vt Maboth. iij. Re
gum. xxi. Secti sunt. vt Esaias propheta ferra lignea. Tentati
sunt. ad idolatriã. In melotis, idest vestibus ex pelle melium,

prophets. tunc infert:

Qui per fidem. qd
est opus fortitudinis.

Iusticiã. cui relis
que omnes virtutes
cõnere sunt. Repro
missiones. scilicet fac
tas patriarchis. Ora
leonum. quod de Da
niele scribitur Danie
lis. vi. Imperium
ignis. vt in tribus pue
ris Danielis. iij.

Acie[m] gladij. quod se
pe fecerunt duces: ius
dices: & reges israel &
iuda. De infirmita
te. vt in Ezechia rege.
Esaie. xxxviij. Castra
exterorum. idest alie
nigenarum. vt Josue
& Dauid. Mortuos
suos. vt mulier Sare
ptana per orationem
Ihelie. et sunamitis p
Iheliseum. Dissenti
sunt. in tormentis po
siti. Redemptionẽ.

scilicet a pena. Res

urrectionem. in futura gloria. Lapidati sunt. vt Maboth. iij. Re

gum. xxi. Secti sunt. vt Esaias propheta ferra lignea. Tentati

sunt. ad idolatriã. In melotis, idest vestibus ex pelle melium,

EPISTOLAE

aut forte ouium. Non erat mundus. quem odio habebant
 ⁊ fugiebant. Cetera patent.

In festo agnetis virginis et martyris.

Qui gloriatur in domino. Ex. ij. ad corinthios epistola capitulo
 lo. x. ⁊. xi. atq; omnia in deum esse referenda ostendit: neq; alius
 de gloriam esse peten-

dam. Commendat in occisione gladii mortui sunt: circuierunt
 idest laudat gloriam in mellotis: et i pellibus caprinis.
 do de bonis. Com- Egentes: angustiati: afflicti. quibus dis-
 mendat. commenda- gnus non erat mundus. In solitudinib-
 bilem facit per mirac- bus errantes: ⁊ in montibus: ⁊ in spe-
 cula. Sustineritis. lucis et in cauernis terre. Et hi omnes
 idest dissimularetis si testimonio fidei probati inuenti sunt.
 in aliquo vobis vis In christo iesu domino nostro.
 deo: insipiens.

Emuloz vos. quia est
 ambiguum ad bonu
 ⁊ malum. ideo subdit
 dei emulatione.

Despondi vos. scilicet
 quotempore ad nups-
 tias vestras cum chri-
 sto per fidem ⁊ bap-
 tum conciliaui.

Exhibere. idest exhi-
 bendum christo.

Virginem castam. id-
 est vos quasi virginem
 integram ⁊ virtutibus
 ornatam. et hoc fa-
 cit ad festum huius
 virginis.

Iagnetis virginis ⁊ martyris.
 Beati Pauli ad Corin-
 thios. ij. Ca. x.

Fratres. Qui gloriatur in domi-
 no gloriatur. Non enim qui se-
 ipsum commendat: ille proba-
 tus est: sed que deus comendat. Vtinam
 sustineritis modicum quid insipien-
 tie mee: sed et supportate me. Aemus-
 lor enim vos dei emulatione. Despon-
 di enim vos vni viro: virginem castam
 exhibere christo.

BEATI PAULI.

In festo Vincentii martyris.

Quoniam est dominum nostrum. Ex epistola secunda ad Timotheum capit. partim. ii. partim. iij. Imprimis itaque gloria celestis predicatoribus promittitur per christum resurgentem: qui est causa nostre resurrectionis. Euangelium meum. id est quod ego predicavi vobis.

Vincentii martyris. Pauli ad Timo. ii. Ca. ii. &. iij.

Charissime. Memor esto dñm nostrū iesum christū resurrexisse, a mortuis ex semine David scdm euangelium meū: in quo laboro vsq; ad vincula quasi male operans. Sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: vt & ipsi salutem consequantur: que est in christo iesu cum gloria celestis. Tu autem affecutus es meā doctrinā: institutionē: propositum: fidem: longanimitatem:

fidei predicatione. Fidem, scilicet articulozum. Longanimitatem, id est premij spem.

go predicavi vobis.

Ad vincula. id est carcerem in quo nunc sum. Male operans id est nocens & criminatus. Non est alligatum. quia etiam in carcere docebat. Propter electos. id est electorum salutem. Fidelis servus. id est verus est. Tu autem.

Timotheum hortatur: vt firmiter persistet in euangelij veritate.

Meam doctrinam. scilicet intelligendo.

Institutionem. id est mores quos institui.

Propositum. de

Longanimitatem

EPISTOLAE

Dilectionem. scilicet dei & proximi. Patientiam. in aduersis & persecutionibus tolerandis. Antiochie. que est p[er]sidie ciuitas. n[on] alia est ad Orientem que magna cognominatur Iconio & Listris. de quibus in actibus apostolorum capitulo. xiiij.

In festo Illefonti Archiepiscopi.

Orationi & dat[us]

est mihi sensus. Iam exposita est supra in festo sancti Isidori epi.

In festo Balbile & trium puerorum.

Iustorum anime in manu dei sunt. Ex libro Sapientie ca. iij.

In quo ostenditur quod mors iustorum: & si vulgo putat[ur] ignominiosa. apud deum est gloriosa.

In manu dei. in cuius manus comendamus spiritum nostrum. Tormentum malicie. in originali tormentum est mortis. hoc est pene quam mali patietur apud inferos.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

Mors. i. animam cum corpore illorum extinguere. Exitus illorum. i. mors esse misera. Abstinere iusto. i. a via recta nihil illis proficiente abierunt in interitum opinionem illorum. Illi autem qui sic putantur exterminati. In pace. id est in requie et gloria. In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

dilectionem: patientiam: persecutiones: passiones qualia mihi facta sunt antiochie: Iconii Listris. Quales persecutiones sustinui: et ex omnibus eripuit me dominus.

& omnes qui volunt pie vivere in christo iesu persecutionem patientur.

Illefonti episcopi. Lectio libri Sapientie. Capitulum. vii.

Orationi & datus est mihi sensus.

O Et inuocaui: & venit in me spiritus sapientie. &c. ut supra.

Balbile & trium puerorum. Lectio libri Sapientie. Cap. iij.

Iustorum anime in manu dei sunt: & non tanget illos tormentum malicie.

Visi sunt oculis insipientium mori: & extimata est afflictio exitus illorum.

Et ab itinere iusto abierunt in exterminium. & quod a nobis est iter exterminii: illi autem sunt in pace.

Et si coram hominibus tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena est.

In paucis vexati: in multis bene disponuntur. Quoniam deus tentauit eos:

In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

In paucis. quia non sunt multa huius vite mala illorum bonorum que expectantur comparatione. Tentauit eos. id est experiri voluit an essent ipso digni.

BEATI PAULI.

Aurum in fornace, quod ita purius euadit. Holocausti cuius ordo ad deum erigitur. In tempore quoniam resurgent et fulgebunt nationes cum apostolis ut saluator dicit. ¶ In conuersione sancti Pauli. **S**aulus adhuc spirans. Ex actibus apostolorum cap. ix. In quo agit de conuersione Pauli ex persecutore in christi apostolum.

Spirans minarum.

& inuenit illos dignos se. Tãquã aurũ in fornace pbauit illos: quasi holocausti hostiã accepit eos: & in tẽpore erit respectus illorũ. Fulgebũt iusti: & tãquã scintille in arũdinetis discurrent. Iudicabunt nationes: & dñabuntur populis & regnabit dominus illorũ in perpetuũ.

idest minas. Et cedis. idest cedem et est constructio greca in huiusmodi verbis cum genitiuo. Accessit. non prouocatus sed ultro. Epistolas. ex quarti autoritate posset questionem exercere. In Damascũ. Syriæ. ciuitatem nobilem. Huius uic. idest doctrine christiane. Saule saule. in greco Saul saul. quo nomine fuit hebreorum rex primus. sed postea formatione latina factus est saulus deinde Paulus.

¶ In conuersione sancti Pauli. Actuum apostolorum. Capitulum. ix.

In diebus illis. Saulus adhuc spirans minarum & cedis in discipulos dñi: accessit ad principem sacerdotum: & petiit ab eo epistolas in Damascũ ad synagogas ut si quos inuenisset huius uic viros ac mulieres victos produceret hierusalẽ. Et cum iter faceret: contigit ut appropinquaret Damasco. & subito circumfulsit eum lux de celo: et cades in terrã audiuit uocẽ dicentẽ sibi. Saule saule quid me persequeris. Qui dixit. Quis es dñe? & ille. Ego sum iesus quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Domine quid me vis facere. Et dominus ad eum. Surge & ingredere ciuitatem: & dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant

Quem persequeris. scilicet in membris meis. Contra stimulum. Ex prouerbio dictum est etiam apud Terentium celebraturo contra stimulum calces. Comitabantur cum eo. ego dicerem comitabantur cum. Trahen

q iii

EPISTOLAE

tes. scilicet qui cum stupefacti: audientes quidem vocem: comitabantur. **Mo** neminem autem videntes. Surrexit mine Ananias. qui ex autem saulus de terra: apertisque oculis iudeo factus erat chri- nihil videbat. Ad manus autem illum stianus. de quo **Actu** trahentes: introduxerunt Damascum. **xxij.** In visu. in so- Et erat ibi tribus diebus non videns: no. **Rectus.** quia & non manducauit: neque bibit. Erat sunt et vici in vrbibus & non manducauit: neque bibit. Erat obliqui. **Jude** ad autem quidam discipulus Damasci no- quem Paulus diuersi- mine Ananias. & dixit ad illum in visu terat. **Tharsensem.** dominus. Anania. At ille ait. Ecce ego ex tharso vrbe **Lis-** domine. & dominus ad illum. Surge sic. Et vidit Paulus & vade in vicum qui vocatur rectus: & lus. in visione non so- quere in domum iude saulum nomi- lum virum sed nome- ne Tharsensem. Ecce enim orat. & vi- quoque illius didicit. dit virum Ananiam nomine intro- euntem: et imponentem sibi manus ut visum recipiat. Respondit autem Ananias. Domine audiui a multis de vasa electionis. quae quemadmodum sunt vasa que sunt in usus sordidos puta scalpum: trulla: matella. ita alia eliguntur in vsu honestos puta que sunt altaris ministerio comparata. **Portet** nomen meum. predicando christum christiana- namque religionem. **Ostendam** illi. per experientiam. **Quanta.** quam multos labores & pericula. **Implearis** spiritu sancto. per baptismum. **Et confestim** ceciderunt ab oculis eius tanquam

BEATI PAULI.

squamme: & visum recepit. Et surgens baptizatus est, & cum accepisset cibum confortatus est. Fuit autem cum discipulis qui erant Damasci per dies aliquot. & continuo ingressus in synagogas: predicabat Iesum: quoniam hic est filius dei: stupebant autem omnes qui eum audiebant: & dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in Ierusalem eos qui inuocabant nomen istud? Et nunc ad hoc venit: ut victos illos duceret ad principes sacerdotum? Saulus autem multo magis conualescebat & confundebat Iudeos qui habitabant Damasci: affirmans quoniam hic est Christus.

¶ Brigidę virginis. Ecclesiastici. Capitulo. li.

Domine deus meus: exaltasti super terram habitationem meam: et per mortem defluentem deprecata sum. Inuocaui dominum patrem domini mei: ut non derelinquat me in die tribulationis mee: et in tempore superbiorum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue. et collaudabo illud in confessione: et exaudita est oratio mea. Liberasti me de perditione: et eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor: & laudem dicam nomini tuo domine deus noster.

Tanquam squamme scilicet piscium. hoc est pustule siue schare. Huc. idest antiochia.

¶ In festo Brigidę virginis.

Domine deus meus exaltasti Ex ecclesiastici. capitulo. li. In quo laus et gloria cum gratiarum actione deo datur conferendo mihi vite prosperitatem.

Defluentem. in quam defluimus: aut illa in nos. Deprecatus sum. ut habeam finem bonum. Patrem domini mei. idest messie venturi. Tribulationis. idest mortis.

Superbiorum. demones intelligit eo tempore superbientes et criminantes.

Assidue. idest horis congruentibus. Exaudita est: idest sic faciendo exaudietur.

De perditione. scilicet gehenna. De tempore iniquo. de hac vite iniquitatibus obnoxia.

¶ liis

EPISTOLAE

In festo beati Ignacii epi & martyris.

Beatus vir qui inuentus est. Ex Eccle. cap. xxxi. ubi legitur beatus diues. ubi auctor diuitie immaculatum commendat: quod rarum est & difficile. unde in euangelio saluator facilius inquit est camelum per foramen acus intrare: quam diuitem in regnum celorum. Post aurum. per auaricia.

Sperauit. constituendo in ea finem suum.

Quis est hic? quasi dicat: rarus est inuentus. Mirabilia. quia nihil aliud est mirabile nisi quod raro contingit.

Probatas in illo. scilicet auro. Potuit transgredi. quia diuitie sunt instrumenta ad male agendum. Bona illius. nam pro temporalibus accipit eterna

Ecclesia sanctorum quia misericordia illius ab omnibus laudabitur.

In festo purificationis beate marie virginis.

Alte ego mitto angelum meum. Ex malachia propheta capitulum. iij. In quo precipue agitur de christi aduentu atque eius precursore Joanne baptista & de presentatione in templo quod festum dicitur purificationis. Mitto angelum meum. idest Joannem nuncium siue precursorem. Ante faciem tuam. ad christum dirigitur sermo. Siue meam. quia eadem est diuinitas patris & filii. Veniet ad templum. hoc facit ad festum.

Ignacii episcopi & martyris. Ecclesiastici. Cap. xxxi.

Beatus vir qui inuentus est sine macula: & qui post aurum non abiit: nec sperauit in pecunie thesauris. Quis est hic & laudabimus eum? Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus est in illo: et perfectus inuentus est: & erit illi gloria eterna. Qui potuit transgredi et non est transgressus: et facere mala: et non fecit. Ideo stabilita sunt bona ipsius in domino: et elemosinas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum.

Purificatio beate Marie virginis. Lectio Malachie prophete. Ca. iij.

Hec dicit dominus deus. Ecce ego mitto angelum meum: & preparabitur viam ante faciem tuam. Et statim veniet ad templum sanctum suum dominator quem vos queritis:

BEATI PAULI.

Testamenti. scz noui. Ecce venit. pro veniet ad iudicium finale. Stabit. i. stare poterit pre fulgore. Herba fullonū. q̄ in Hieremia dicitur Borith. Hispane xabonera. Emūdans argentū. idest animas quasi argentū. Filios leui. i. sacerdotes. Colabit eos. i. mūdabit q̄si per colū. Dies seculi. i. sacrificiū antiquū abel iusti. Cetera patent.

& angelus testamēti quē vos vultis. Ecce venit: dicit dñs exercitūū. Et qs poterit cogitare diē aduētus eius? Et quis stabit ad videndū cum? Ipse em̄ quasi ignis cōflans: & quasi herba fullonū. Et sedebit cōflans: & emūdās argētū: & purgabit filios leui. & colabit eos quasi aurū: & quasi argentū: & erūt domino offerētes sacrificia in iusticia. Et placebit dño sacrificium iuda & hierusalem: sicut dies seculi & sicut anni antiqui. Dicit dñs omnipotens.

¶ Cathedra sancti Petri. Lectio beati Petri apostoli. prima. Capi. i.

Petrus apostolus Iesu christi electis aduenis dispersionis Ponti: Galatiæ: Cappadociæ: Asiæ & Bithiniæ secundum præscientiam dei patris in sanctificationem spiritus: in obedientiam & asperisionem sanguinis Iesu Christi: gratia vobis & pax multiplicetur. Benedictus deus: & pater domini nostri Iesu christi: qui secundum magnā misericordiam suam regenerauit nos in spem vite eterne per

vivam. idest certam & solidam. Per resurrectionē, vnde habemus

¶ In cathedra. s. petri

Petrus ap̄s Iesu christi. Ex p̄ms petri epl̄a. c. j. nam duas scripsit epl̄as: quarum h̄ac primam scribit ad eos q̄ de gētilitate fuerāt pueri: ideo dicit aduenis. p̄t fieri vt fuerint hebrei tñ pegrini: qz dicit dispersionis. p̄dōti galatiæ. oēs he regiones sunt Asiæ maioris ad quas nūc siluanus proficiscebat. Scdm præscientiā. hoc refert ad illō qd̄ dixit electis.

¶ Sp̄s. s. sancti: cui attribuitur sanctificatio.

¶ In obedientia. quia fuit obediens patri vsq̄ ad mortem. Et asperisionem. vnde omnia sacramēta efficaciam habēt. Gratia vobis. verba sunt salutatiois in epistolarum principijs. Benedictus deus prosequit epistolam.

¶ Regenerauit nos. p̄ baptismum. In spem

EPISTOLAE.

spem resurgendi. In hereditatem incorrupti. idest que nunq̄ ter-
minatur. In vobis. idest pro vobis. Custodimini per fidem. perse-
uerantes in bono. In tempore nouissimo: idest in finali iudicio. in
quo omnia occulta reuelabuntur. In quo exultabitis. eternaliter.

Modicū nunc. idest temporaliter. Probatio fidei. in tribulationis
bus. Quod p̄ ignem

probat. sicut vos p̄
baminī p̄ tentationes.

Inueniatur. idest ce-
dit vobis in laudē ⁊c.

In reuelatione iesu
christi. idest in die iudi-
cū vt diximus.

In festo sancte
Helene.

Mulierē fortē q̄s
inueniet? Ex li-
bro Prouerbiorū Sa-
lomonis. c. xxxj. que sit
hec mulier fortis iter
expositores nō satis cō-
stat: s; p̄ma frōte videt̄
Salomō intelligere p̄
bā matronā atq; reifa-
miliaris p̄uidam gus-
bernaticē. Quis in-
ueniet. quasi dicat tan-
tum bonū raro pōt in-
ueniri. P̄recium ei⁹.
qz huiusmodi mere p̄-
ciosa est. Mō indige-
bit. qz donum habebit
supellectilī cuncta or-
natā. Et bonum. scilz

sponso suo. Lanā ⁊ linū. idest materiam vnde faciat vestes ⁊ supel-
lectilia. Cōsilio. i. arte nendi ⁊ texedi. Manū institoris. i. mercatoris
a lōge portanti merces suas. Surrexit. i. summo mane: vt cōpa-

resurrectiōem iesu christi ex mortuis
in hereditatem icorruptibilem & in-
contaminatam: & immarcessibile: cō-
seruatam in celis: in vobis qui in virtu-
te dei custodimini per fidem: in salutē
paratam reuelari in tempore nouissi-
mo. In quo exultabitis modicū nunc
si oportet contristari in variis tentatio-
nibus: vt probatio vestræ fidei multo
preciosior sit auro quod per ignem p̄-
batur. vt inueniatur in laudem & glor-
riam honorē & reuelationē Iesu chris-
ti domini nostri.

Electio sanctæ Helene. Prouer-
biorum. Capitulo. xxxi.

Mulierem fortem quis inue-
niet: procul & de vltimis fini-
bus precium eius. Confidit in
ea cor viri sui: & spoliis nō indigebit.
Reddet ei bonū & non malum: omni-
bus dieb⁹ vitæ suę. Quęsiuit lanā & li-
nū: & opata est consilio manū suarū.
Facta est quasi nauis institoris de lōge
portās panē suū. De nocte surrexit: de-

BEATI PAULI.

ditq; prædam domesticis suis: & ciba-
ria ancillis suis. Considerauit agrū &
emittit eum: de fructu manuum suarum
plantauit vineam. Accinxit fortitudi-
ne lūbos suos: & roborauit brachiū
suum. Gustauit & vidit quoniam bo-
na est negociatio eius: nō extinguetur
in nocte lucerna eius. Manum suā mi-
sit ad fortia: & digiti eius apprehende-
runt fusum. Manum suam aperuit in-
opī: & palmas suas extendit ad paupe-
rem. Non timebit domui suæ a frigo-
ribus niuis: oēs em̄ domesticī ei⁹ vesti-
tī sunt duplicib⁹. Stragulatam vestem
fecit sibi: byssus & purpura indumen-
tum eius. Nobilis in portis vir eius:
quando sederit cum senatoribus ter-
ræ. Sindonem fecit & vendidit: & cin-
gulum tradidit chanaanæo. Fortitudo
& decor indumentum eius: & ridebit
in nouissimo. Os suum aperuit sapien-
tiæ: & lex clementiæ in lingua eius.
Considerauit semitas domus suæ: &
panem ociosa non comedit. Surrexe-
runt filii eius: & beatissimam prædica-
uerunt: & vir eius laudauit eam. Multæ
filix congregauerunt diuitias: tu sus-
pergressa es vniuersas. Fallax gratia &
vana est pulchritudo: mulier timens
deū ipsa laudabitur. Date ei de fructu
manuum suarum: & laudent eam in
portis opera eius.

Gregoriū pappę. Ecclesia. Cap. xlvii.

ret cibos familie. *Præ-*
dā. in hebreo habet an-
nonā. *Agrū.* aptū plā-
tationi. *Manuū suarū:*
quē aliū de lucrata ē.
Lūbos suos. i. libidinē
repressit. *Brachiū suū*
ad fortiter agēdū. *Ne-*
gociatio. in d̄s q̄ supra
memorauit. *In nos-*
tre per quam potest in-
telligi mors. *Ad for-*
tia. In hebreo est ad
vertibulum / hoc est
circulum qui fuso ap-
penditur. *A frigo-*
ribus niuis. idest ab
hyeme. *Duplicib⁹.*
indumentis duplica-
tis. *Stragulatam*
vestem. idest que sters-
ni possit in lecto / aut
in solo aut mensa.

Byssus. genus li-
ni. *Purpura.* qua
byssus inficitur.

Nobilis. quia ex vto-
re honor illi accedet.

Chanaanæo. hic pro
mercatoze ponit: alios
qui nomen est patrie.

In die nouissimo. id-
est iudicij. *Est* pul-
chritudo. que vates i
muliere cū etate fluūt.

Laudabitur. scilz si-
ne sine. *In portis.*

EPISTOLAE.

vbi est hominū concursus frequens. ¶ In festo Gregorij pape.

Confessionē sancto suo ⁊ excelso. Ex Ecclesiastico. ca. xlvij. In quo loco autor laudes David regis psequitur. q̄ possunt accōmodari p̄ntifici Gregorio: dicēs. In oī opere dedit cōfessionē sancto. i. deo q̄ sanctus sanctorū est. In vbo glorie. i. gloriā de omnibus attribuēdo. Dedit po-

tentiā. s. de⁹ ip̄i David: aut qđ David ipsum deum dixit potentem et sibi adiutorē. Cantores. quos David instituit cū holocaustū/ et res diuina peragebatur. Modos. i. modulationes psalmoz.

Dedit deus. idest honores. Oravit tēpora idest festa p̄ annū digesta. Christ⁹. i. de⁹ homo. Peccata ipsi⁹. s. David adulteria ⁊ homicidia. Cornu ipsi⁹. idest regni potētiā ⁊ dignitatē. Que sequunt aliūde sunt ⁊ patent.

¶ In festo Gabrielis archangeli.

Ecce vir Gabriel. Ex Daniele p̄pheta. c. ix. In q̄ post orationē Danielis ponitur reuelatio illi facta per gabrielē. Vir

Gabriel: idest angelus in specie viri. A principio. scilicet in capite precedenti. Tetigit me. i. excitauit. Sacrificiū vespertini. nā p̄ totā diem orauerat vsq̄ ad vespērā. Egressus sum. s. a deo ⁊ veni ad te.

Dedit dominus confessionē sancto suo: ⁊ excelso in verbo gloriae. De omni corde suo laudauit dominū: ⁊ dilexit deum qui fecit illum: ⁊ dedit illi contra inimicos potentiam. Et stare fecit cantores contra altare: ⁊ in sono eorū dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus deus: ⁊ oravit tēpora vsq̄ ad cōsummationem vitæ. Christus purgavit peccata ipsius: ⁊ exaltauit in æternum cornu ipsius. Sapientia laudabit aiām suā: ⁊ in dño honorificabitur: ⁊ in medio populī sui gloriabit̄: ⁊ in plenitudine sancta admirabit̄. Et in multitudine electorum habebit laudem: ⁊ inter benedictos benedicetur.

¶ Gabrielis archangeli. Lectio Danielis prophetae. Cap. ix.

Ecce vir Gabriel: quem viderā in visione a principio cito volans tetigit me: in tempore sacrificiū vespertini docuit me: ⁊ loquit⁹ est mihi: dixitq̄ Danieli. Nūc egressus sum

BEATI PAULI.

Egressus est sermo: id est dei sententia de futuris. Vir desideriosus, id est desiderans scire futura. Aduerte. illi facit beniuolum & attenti.

Septuaginta hebdomade. est hebdomada septē dierū: septē mēsiū: septē annorū: septuaginta annorū sicut hoc in loco. ubi per septuaginta hebdomadas intelligunt quadringenti nonaginta anni: usque ad

ut docerem te: & intelligeres. Ab exordio precum tuarum egressus est sermo. Ego autē veni ut iudicāre tibi: quia vir desideriosus es. Tu vero animaduerte sermonem: & intellige visionē. Septuaginta hebdomadæ abbreviate sunt super populum tuum: & super urbem sanctam tuam ut consumetur præuaricatio: & finem accipiat peccatum: & deleatur iniquitas: & adducatur iusticia sempiterna: & impleatur visio & prophetia: & vngatur sanctus sanctorum.

¶ Georgii martyris. Lectio libri
bri Sapientiae. Prouerbiorum.
Capitulo. x. et. xi.

Expectatio iustorum læticia: spes autē impiorum peribit. Fortitudo simplicis via dñi: & pavor his qui operantur malū. Iustus in æternū nō commouebit: impii autē nō habitabunt in terra. Os iusti parturit sapientiā: & lingua prauorum peribit. Labia iustorum considerant placita: os autē impiorum peruersa. Simplicitas iustorum diriget eos: & supplantatio peruersorum vastabit illos. Iusticia rectorum liberabit illos: & in insidiis suis capientur iniqui. Iu-

christi aduentū. Abs breuiate sūt. i. registras te in dei p̄scientia. Finem accipiat peccatū. per christi passionem. Prophecia. s. de christo predicta. Vngat sanctus. vnde messias interpretatur vinctus.

¶ Georgii martyris.

Expectatio iustorum læticia. Ex libro Prouerbiorum. c. x. In quo Salomō filius instituens cōtinuat p̄cepta et admonitiōes suas. Læticia. quoniam beatitudinem sequit̄ voluptas. ut Aristoteles lib. x. Ethicorum scribit. Via dñi. i. eius iusticia simplices premiando. Nō commouebit. a stabilitate virtutis. Os iusti. alios docendo. Placita deo. & viris bonis. Diriget eos. s. in beatitudinē. Supplantatio. qua decipiunt simplices. Iusticia rectorum. subaudi iudicium. Ius

EPISTOLAE.

stus de angustia. sicut dauid & alij sancti. Impius. sicut Absalon propter impietatem in patrem. Simulator ore. i. hypocrita adulator. Scientia. per quam sciunt distinguere inter amicum & adulatorem. In bonis iustorum. i. qui procurant reipublice utilitatem. Erit laudatio. quia laudabitur qui perdit impios. Benedictione iustorum. id est oratione.

In festo Marci euangeliste.

Similitudo vultus quattuor animalium. Ex Ezechiele propheta. c. i. In quo ponitur visio presens sedens & quattuor animalium: per quos intelligimus quattuor euangelistas: quorum vnus est Marcus qui vitulo assimilatur. Et dextris. a parte dextra respectu prophete visionem videtur. Facies aquile. que erat desuper in parte superiori. Extente desuper. quia videbantur respicere superiora. Iungebantur in extremitatibus. Due. que non erant extente ad volandum. Ambulabant. non circumagendo corpus. Quasi carbonum ignis. id est fulgentia quasi ignis ex carbonibus. Lampadarum. i. fascium ardentium. Hec erat visio. scilicet ignis & fulgur erumpens ex medio.

stus de angustia liberatus est: & tradetur impius pro eo. Simulator ore decipit amicum suum: iusti liberantur scientia. In bonis iustorum exaltabitur ciuitas: & in perditione impiorum erit laudatio. In benedictione iustorum exaltabitur vt ciuitas.

Marci euangelistae. Lectio Ezechiae prophetae. Cap. i.

Similitudo vultus quattuor animalium: facies hominis & facies leonis a dextris ipsorum quattuor. Facies autem bouis a sinistris ipsorum quattuor. Et facies aquilae desuper ipsorum quattuor. Et facies eorum & pennae eorum extente desuper. Duae pennae singulorum iungebantur: & duae tegebant corpora eorum. Et vnusquisque eorum coram facie sua ambulabat. Vbi erat impetus spiritus: illuc gradiebantur: neque reuertebantur cum ambularent. Et similitudo animalium & aspectus eorum: quasi carbonum ignis ardentium: & quasi aspectus lampadarum. Haec erat visio discurrens in medio animalium. Splendor ignis: & de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant & reuertebantur in similitudinem fulguris coruscantis.

BEATI PAULI.

In festo sancti Petri martyris.

Nemo militans deo. Ex epistola. ij. ad Tymotheum. ca. ij. In quo apostolus hortatur illum vt sit sollicitus in officio predicandi. Militans deo. in officio alios docendi. Cui se probauit. i. approbari voluit cuius seruitio se deuouit. In agone. in ludis olympicis

ubi victores coronantur: et ita in nra religione. Laborantem agricolam. exemplo agricolae dicit predicatoris: ubi laborat inde debere victum accipere. Intellige que dico. quia loquor tibi in figuris et exemplis. Memor esto. premisi laborans tibus proponit. Secundum euangelium meum. quod accepi a christo predicandum.

Petri martyris. Beati Pauli ad Tymotheum. ii. Capitulo. ii.

Nemo militans deo: implicat se negotiis secularibus/ vt ei placeat cui se probauit. Nam & qui certat in agone: non coronabitur: nisi legitime certauerit. Laborantem agricolam oportet primum de fructibus accipere. Intellige quae dico. Dabit enim tibi deus in omnibus intellectum. Memor esto dominum iesum christum resurrexisse a mortuis ex semine Dauid secundum euangelium meum in quo laboro usque ad vincula: quasi male operans. Verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: vt & ipsi salutem consequantur: quae est in christo iesu cum gloria coelesti.

Et ad vincula. videtur Paulus esse in carcere quo tempore hanc epistolam scribit.

Quasi male operans. id est facinorosus. Alia exposita sunt.

Philippi & Iacobi. Lectio libri Sapientiae. Capitulo. v.

Stabant iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt: & qui abstulerunt labores eorum. Videntes turbabuntur in timore

In festo Philippi & Iacobi.

Stabant iusti in magna constantia. Ex libro Sapientiae capitulo quinto in fine capitis superioris

dixit in die iudicii quales erunt mali. Nunc vero quales iusti. In magna constantia. cum christo iudicantes. Qui se angustiauerunt. non credendo illis. Labores eorum. i. bona quae laborauerunt. Videntes. scilicet mali.

EPISTOLAE

Mirabuntur. scz illos quos leserat in gloria positos. In subitatio-
ne: id est non speratam salutem subito puenisse. Dicentes intra se. non expre-
mit tamen quod dicant. Penitentiam. quae tamen nihil proficiat illis: sed no-
ceat. In derisum. id est quos deridebamus. Improperium. id est opprobrium.

Insensati. id est futurorum improvidi. Insaniam. quae contemnebant bona tem-
poralia. Sine honore. quae moriebantur quasi
ignominiositer nocentes.

Inter filios dei. quos
sibi heredes instituit.

In festo inuentio-
nis sanctae Crucis.

Confido de vo-
bis in domino. Ex
epistola Pauli ad Sa-
lathas cap. v. et. vi. In
quibus dicit apostolus
se bene de galatis spe-
rare: et quod monitio-
nes suas seruabant.

Nihil aliud. quam quod
a me vobis predicatum
est. Conturbat vos dis-
cens: quod sine circumcisio-
ne salui esse non pote-
ritis. Iudicium. id est penam.

Quid persecutionem
patior. quia non ob aliam
rem persequuntur me
iudei. Scandalum
crucis. quia hoc erat
quod iudei scandaliza-

bantur quod predicabat christum crucifixum atque legem mosaicam au-
ferebat inducens christi nouam. Abscindantur. id est a nobis sepa-
rentur. Conturbant vos: dicentes circumcisionem necessariam ad sa-
lutem. Quicumque voluit placere. quae sequuntur sunt ex capite. vi. multis
verbis interpositis. In carne. predicando legalia simul cum euangelio.

horribili: & mirabuntur in subitatio-
ne insperate salutis: dicentes intra se: pe-
nitentiam agentes: & praeter angustia spiri-
tus gementes. Hi sunt quos aliquando
habuimus in derisum: & in similitudi-
nem improperii. Nos insensati vitam
illorum estimabimus insaniam: & fi-
nem illorum sine honore. Ecce quomo-
do computati sunt inter filios dei: & in-
ter sanctos fors illorum est.

Inuentio sanctae Crucis. Beati
Pauli ad Galatas. Cap. v. & vi.

Fratres. Confido de vobis in do-
mino: quod nihil aliud sapietis.
Qui autem conturbat vos: por-
tabit iudicium: quicumque est ille. Ego
autem si circumcisionem adhuc praedi-
co: quid adhuc persecutionem pas-
tor. Ergo euacuatum est scandalum
crucis. Vtinam & abscondatur qui vos
conturbant. Quicumque enim voluit pla-
cere in carne: hi cogunt vos circumcidi:

BEATI PAULI.

Tantū. i. hoc faciunt ne iudeos offendāt timentes illorū persecutio-
nem ppter christum. Legem custodiunt. qz in plerūq; preuaticans-
tur. In carne vestra. i. qđ fecerint vos. p circūcisionē sue opinionis.

B Alia patent.

¶ In festo Gordiani ⁊ Epymachi.

R Eddet deus mercedē laborum. Ex libro Sapiētie. cap. x. In

tantū vt crucis ch̄i psecutionē nō pa-
tiant: neq; em̄ q circūcidūt: legē custo-
diūt. sed volūt vos circūcidi: vt i carne
v̄ra gloriēt. Mihi aut absit gl̄ari: nisi
in cruce dñi nostri Iesu ch̄i. Per quē
mund⁹ crucifixus est: ⁊ ego mundo.

¶ Gordiani ⁊ Epimachi. Lectio
libri Sapiētiæ. Capitulo. x.

R Eddet de⁹ mercedē laborū san-
ctorū suorū: ⁊ deducet illos in
via mirabili: ⁊ fuit illis in vela-
mento diei: ⁊ in luce stellarū p noctē.
Trāstulit illos p mare rubrū: ⁊ trāsue-
xit eos p aquā nimia. Inimicos aut il-
lorū demersit i mare: ⁊ ab altitudine
inferorū deduxit illos. Ideo iusti tuler-
ūt spolia ipiorū: ⁊ decantauerūt dñe
nomē sanctū tuum. Et victricē manū
tuā laudauerūt pariter dñe de⁹ noster.

¶ Sancti Iuonis. Lectio libri
Sapiētiæ. Capitulo. x.

I Vstūm deduxit domin⁹ p vias re-
ctas: ⁊ ostendit illi regnum dei: ⁊
dedit illi scientiam sanctorum. Ho-

nalí habetur. hec autē profugum ire fratris iustum deduxit. scz Jas-
cob: ⁊ nunc Iuonem. Regnū dei. quādo vidit scalā cuius summi-
tas tangebāt celum. Sanctiorū. scz angelorū ascendentiū ⁊ descen-

originali ē reddidit iu-
stus. scz iudeis exiens
tibus ex egypti quib⁹
precepit vt spoliarent
egyptios quasi iuste id
facerent pro mercede
suorū laborū. In via
mirabili. i. per siccū in
medio mari. In vela-
mento diei. per nubē.
In luce stellarū. per
ignem. Inferorū. i. a
profunditate maris.

Tulerunt spolia. s. egyptio-
rorū in mari extin-
ctorū. Decantauerūt.
scz canticū illud quod
scriptum est. Exod. xv.
hoc est cātem⁹ dño. Sꝫ
officiū huius cōcinna-
nator mutauit tpa ex
preterito in futurum.

¶ In festo sancti
Iuonis.

I Vstū deduxit do-
minus. Ex libro
Sapiētiæ. cap. x. vbi lo-
quitur de Jacob profu-
go. Nam in origi-

EPISTOLAE.

dentium. In laboribus seruientē Laban socero suo. Labores illius accipiētis loco mercedis uxores duas. Ab inimicis. a Labā & filiis illius: ex Gen. c. xxxj. Certamen forte. quia luctatus est cum angelo Genesis. xxxij. Ut vinceret. scilicet Esau fratrem suum. Venditum iustum. idest Joseph quē fratres vendiderūt Ismaelitis. A peccatoribus. idest a fratribus

in cum peccantibus.

Descendit in foueam. idest carcerē in quem missus est ob simulacrum stuprum. Sceptrum & potentiam. quā illi Pharaon cōmunicauit. Deprimebant. criminātes illū apud regem.

In festo Nicomedis & Reueriani.

Spectaculum facti sumus. Ex prima ad Corinthios epistola capitulo. iij. In quo apostolus assignat causam quare cōtemnebatur omnibus.

Spectaculum. idest mōstrum ad quod videndum omnes concurrebāt admirantes illorum patientiam.

Angelis. quia angelī etiam stupebant.

Stulti opinione. male de nobis sentientiū.

Usq; in hanc horam. scilicet a tēpore quo fidem recepistis. Instabiles sumus. i. non habemus domicilium

nestauit illū in laboribus: & completuit labores illius. In fraude circumuenientium illum affuit illi: & honestū fecit illum. Custodiuit eū ab inimicis: & a seductoribus tutauit eū: & certamen forte dedit illi ut vinceret: & sciret quoniam omnium potētior est sapientia. Hæc venditum iustū non dereliquit: sed a peccatoribus liberauit eū. Descēditq; cū illo in foueā: & in vinculis non dereliquit eum: donec afferret illi regni sceptrum & potentiam aduersus eos qui eū deprimebāt: & mēdaces ostendit qui maculauerunt illū: & dedit illi claritatem æternam dominus deus noster.

Nicomedis & Reueriani. Lectio ad Corinthios. i.

Capitulo. iiii.

Fratres. Spectaculum facti sumus in mūdo & angelis & hoībus. Nos stulti ppter christū: vos autē prudentes in christo. Nos infirmi: vos autē fortes. Vos nobiles: nos autem ignobiles. Usq; in hanc horam: & esurimus & sitimus: & nudi sumus & colaphis cædimur: & instabiles sumus: & labores

Instabiles sumus. i. non habemus domicilium

BEATI PAULI.

bile. Manibus nostris. qđ apostolus faciebat ne alios grauaret.

Maledicimur. qđ iubet chřiana religio. Blasphemamur. et oras
mas p blasphemātibus. Purgamenta. i. immundicie. Omniū pes
ripsema. i. putamē siue ramentū a peripsao: quod est rado radis.

¶ In festo sanctorum Marcellini & Petri.

ramus operātes manibus nostris. Ma
ledicimur & benedicimus. Persecutio
nem patimur: & sustinemus. Blasphe
mamur & obsecramus. Tanq̃ purga
menta huius mūdi facti sumus omniū
peripsema vsq̃ adhuc. Non vt cōfun
dā vos hęc scribo: sed vt filios meos
charissimos moneo: in christo iesu do
mino nostro.

¶ Marcellini & petri martyrum.

Apocalypsis. Capitulo. vii.

IN diebus illis. Respōdens vnus de
seniorib⁹ dixit mihi. Beati qui ami
cti sunt stolis albis. Qui sunt & vii
de venerunt? Et dixi illi. Domine mi:
tu scis. Et dixit mihi. Hi sunt qui vene
runt de magna tribulatione: & laue
runt stolas suas: & dealbauerunt eas in
sanguine agni. Ideo sunt ante thronū
dei: & seruiūt ei die ac nocte in templo
eius. Et qui sedet in throno: habitabit
super eos. Non esurient neq̃ sitient
amplius: neq̃ cadet super eos sol neq̃
vllus æstus. Quoniam agnus qui in
medio throni est: reget eos: & dedu
cet eos ad vitæ fontes aquarum. Et ab
sterget deus omnem lachrymam ab
oculis eorum.

Respōdens vn⁹
de seniorib⁹. Ex
libro Apocalypsis. ca.
vii. In quo Joannes
instruitur de predictis
martyrum nomine.

Qui sunt? senior ille
Joānem interrogat.
S; ioānes dicit se ne
scire: atq; a seniore dos
ceri petit. Tu scis.
sc; qui cum illis agis.

De tribulatione. scilz
martyrii. In sanguis
ne agni. quem et ipse
pro eius nomine fude
runt. Ante thronum
dei. vidētes eum facie
ad facie. Habebat.
quia nō possunt ab eo
auelli. Nō esurient. i.
nullā calamitatē pas
tientur. Ad fontes
aquarum. qz dixit de
sole & de estu: in quib⁹
homines sitire cōsues
uerūt. Omnē lachrys
mam. quia non habes
būt materiā. vnde pos
sint illachrymare.

¶ In festo sanctorum
Quirici & Julite.

EPISTOLAE

Iusti autem in perpetuum uiuent. Ex libro Sapientie. c. v. In quo ponit auctor stabilitatem iustorum. uiuent. scz vitam gloriosam. Merces eorum. non in hac uita sed in futura. Apud altissimum. ad quem oia referunt. Regnum et diadema. qz regnabunt cum eo coronati. Reget eos. respondendo in beatitudine. Brachio suo. qz proteget ne possint amittere felicitatem semel adeptam. zelus illius ad uincendos. s. iniquos.

Creaturam. i. hoies in uisionem: et que sint arma illa subdit. Pro thorace et galea. qz non poterit deflecti a rectitudine uia vi. Scutum inexpugnabile. idem ex alia armatura dicit.

Emissiones. s. fulgurum et fulminum que in illos mittentur in certum locum. qz in interitum indubitatum.

In festo Geruasij et Protasij.

Quoniam qui diligens est tibi deus. Ex epistola ad Roma. c. viij. In qua ostendit quod promissum consequantur deo adherentes: illis diligenter quod bonum consequatur. Secundum propositum. i. predestinationem.

Quos presciuit. s. futuros sanctos. hos predestinauit et non alios.

Imaginem filij eius. qz in hoc sumus similes: quonia heredes diuini

miles: qz adoptiuissimi sunt per naturam. Ipse primogenitus nos asse-

Quirici et Iulite. Lectio libri Sapientie. Capitulo. v.

Iusti autem in perpetuum uiuent: et apud dominum est merces eorum: et cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipient regnum decoris: et diadema speciei de manu domini: quoniam dextera sua reget eos: et brachio sancto suo defendet illos. Accipient armaturam zeli illius: et armabit creaturam: ad uisionem inimicorum. Induent pro thorace iusticiam: et accipient pro galea iudicium certum. Sument autem scutum inexpugnabile equitatem: ibunt directae promissiones. Et ad certum locum deducet illos dominus deus noster.

Geruasij et Protasij. Lectio ad Romanos. Capitulo. viij.

Fratres. Scimus quoniam diligenter tibus deum: omnia cooperantur in bonum: his qui secundum propositum uocati sunt sancti. Nam quos presciuit et predestinauit conformes fieri imaginis filij sui: ut sit ipse primogenitus in multis fratribus.

Ipse primogenitus nos asse-

BEATI PAULI.

post illū adoptiui. Quos p̄destinauit. ex quo infertur q̄d nemo uenit ad illū nisi sit a deo tractus. Quid dicemus ad hec? quasi dicat heremus ⁊ nescim⁹ quid dicamus. Si deus p̄ nobis. subaudi stat

Quos autē p̄destinauit: hos & uocauit. Et quos uocauit: hos & iustificauit: quos autem iustificauit: illos & magnificauit. Quid ergo dicem⁹ ad hec? Si deus p̄ nobis: quis cōtra nos? Qui etiam p̄prio filio suo nō pepercit: sed pro nobis om̄ib⁹ tradidit illū. Quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit? Quis accusabit aduersus electos dei? Deus qui iustificat. Quis est qui condemnet? Christus iesus qui mortuus est: immo & qui resurrexit: qui est ad dexteram dei: qui etiam interpellat pro nobis. Quis ergo nos separabit a charitate christi? Tribulatio: an āgustia: an persecutio: an fames: an nuditas: an periculū: an gladius? Sicut scriptum est. Quia propter te mortificamur tota die: estimati sumus sicut oues occisionis. Sed in his oib⁹ superamus p̄pter eū qui dilexit nos. Cert⁹ sum enim: quia neq; mors: neq; uita: neq; angeli: neq; principat⁹: neq; potestates: neq; uirtutes: neq; istātia: neq; futura: neq; fortitudo: neq; altitudo: profundum: neq; creaturalis poterit nos separare a charitate dei: quæ est in christo Iesu domino nostro.

¶ Vigilia sancti Ioānis baptistæ.
Hieremiæ p̄phetæ. Capitu. t.

sive pugnat. Quis contra nos? subaudi erit. q̄si dicat: nullus. P̄prio filio. scilicet naturali. Tradidit illum. scilicet morti. Cum illo. nam non solum filium nobis donauit: sed etiam cum illo omnia alia. Quis accusabit. scilicet in die iudicij. quasi dicat: nemo. Qui iustificat. et feret pro electis sententiam. Quis est qui condemnet. nemo quoq; quoniam habemus iudicem fauorabilem. Interpellat pro nobis. ⁊ ita tollitur omnis causa condemnationis.

Quis ergo. concludit ex superioribus ad heredum esse christo.

Sicut scriptum est. psalmo. xliij. Mortificamur. id est ad mortem per tormenta duricimur. Propter eū qui dilexit nos. s. propter christum. Que sequuntur clara sunt.

¶ In uigil. s. Joānis.
r iij

EPISTOLAE.

Factum est verbū dñi ad me. Ex Hieremia ppheta cap. j. que de Hieremia hoc in loco dicunt accommodatur ioāni baptiste. Priusq̄ te formarē. Vba sunt dei ad Hieremiā. Noui te. s. noticiis pdestinatiois. Sactificauī te. purgādo ab originali pctō. Prophe tam. i. officii pphetadi dedi. **A** a. verba sunt Hieremie excusantis se ab eo munere: et est

interiectio recusantis apud hebreos duarū syllabar. Puer sum. infans non potēs loq̄.

Misit manū suā. hoc visum est prophete visione imaginaria. Super gētes. nō solū sup hebreos s; etiā sup gē tiles. Euellas/disper das. i. denūcies euellāda ⁊ dīspēda: ⁊ eos dē modo q̄ sequūtur.

In die festo sancti Ioānis.

Primus ad sion dicit. Ex Esaiā ppheta partim. xij. et partim. xlij. ⁊ ad lram exponit de liberatiōe populī israelitici/de captiuitate babilonis.

Prim⁹. idest deus qui est primus ⁊ nouissimus. Ad sion. ad habitatores hierusalem.

Adsum. vt vos liberem. Euangelistam. idest bonum annūciatē. hoc est prophetiā. Ecce seru⁹ meus.

In diebus illis. Factum est verbum domini ad me: dicens. Priusquam te formarem in vtero noui te: ⁊ antequā exires de vulua sanctificauī te: ⁊ prophetam in gentibus dedi te: ⁊ dixi a/a/a/ domine deus. Ecce nescio loqui: quia puer ego sum. Et dixit dominus ad me. Noli dicere quia puer ego sum: quoniam ad omnia que mittam te ibis: ⁊ vniuersa que mandauero tibi loqueris. Ne timeas a facie eorum: quia ego tecum sum: ⁊ eriam te dicit dominus. Et misit dominus manum suam: ⁊ tetigit os meum. Et dixit dominus ad me. Ecce dedi verba mea in ore tuo. Ecce constitui te hodie super gentes: ⁊ regna: vt euellas ⁊ destruas: ⁊ disperdas: ⁊ dissipes: ⁊ ædifices: ⁊ plantes. Dicit dominus omnipotens.

In die sancti Ioānis baptistæ. Esaiæ pphetæ. Cap. xli. ⁊. xlii.

Hec dicit dñs de⁹. Prim⁹ ad sion dicit: ecce adsum: ⁊ hierusalē euāgelistam dabo. Ecce seruus meus suscipiam eum: electus me⁹ complacuit sibi i illo anima mea. Dedi spiritum meū super eū: iudicium gentis

BEATI PAULI.

hoc ex capitulo. xlvj. de christo comodius intelligitur quem serui vo-
 cat: quia homo est. Spiritum meum. plenitudinem gratie spiritus san-
 cti. Non clamabit. contentiose. Vox foris. quia non predicauit nisi
 si iudeis: quia missus est ad oues que perierunt de israel. Calamum
 quassatum. idest populum gentilem. Lignum fumigans. idest popus

bus proferet. Non clamabit nec ac-
 cipiet personam: neque audietur foris
 vox eius. Calamum quassatum non con-
 teret: & lignum fumigans non extin-
 guet. In veritate educet iudicium.
 Non erit tristis nec turbulētus: donec
 ponat in terra iudicium: & legem eius
 insulæ expectabunt. Hæc dicit domi-
 nus deus creās cœlos & extendēs eos:
 firmans terram: & quæ germinant ex
 ea: dans flatum populo qui est super
 eam: & spiritum calcantibus eam.
 Ego dominus vocaui te in iusticia. &
 apprehendi manum tuā: & seruaui te.
 Et dedi te in fœdus populi in lucē gen-
 tium. Simulachra eorū contabuerunt
 & contrita sunt: non potuerunt salua-
 re portantem. Audite me qui porta-
 mini a meo utero: quæ gestamina mea
 vulua: usque ad senectam ego ipse: & us-
 que ad canos ego portabo & saluabo.
 Cui assimilastis me & adæquastis: &
 cōparastis me: & fecistis similes. Redē-
 ptor noster nomē illius sanctus israel.

lum iudaicum. Edu-
 cet iudicium. idest ius
 dicabit. Insule. habis
 tatores inularum. vt
 Cyprus: Sicilia: Rho-
 dus. Creans celos.
 quia sicut celum crea-
 uit ita & hominem sal-
 uabit. Flatum. idest
 spiritum vitalē. Voc-
 caui te in iusticia. quia
 christus satisfecit p pec-
 cato Adam: quod fuit
 opus iusticie. In fœ-
 dus populi. quia eius
 sanguine firmatū est
 testamentum & pactū
 hominis cum deo.

Lucem gentium. de qua
 Lucas. Lumen ad res
 uelationem gentium.

Contabuerunt hoc
 Ex. xlvj. capite sum-
 ptum est. Contrita
 sunt. scilicet idola. Anis-
 ma corū. idest sacerdo-
 tum qui in captiuitas
 tem sunt ducti. Qui
 portamina meo uter-

ro. idest qui vobis afficior vobis quasi filiis quos genui. Usque ad
 canos. idest usque ad senectutem. Assimilastis me. fabricando idola.
 Redemptor noster. hoc aliunde sumptum est.

EPISTOLAE.

¶ In eodem festo ad missam maiorem.

Audite insule & attendite. Ex Esaia propheta. cap. xlix. Hec p̄phetia de christo etiam in sensu litterali exponitur. possunt tamen hec verba quodammodo de Joane dici. Audite insule. attentionem auditorum petit a rei magnitudine. Ab utero vocavit me.

hoc in persona christi dicitur: de quo existenti in utero dixit angelus vocabis nomen eius Iesum. Quasi gladium. vehementiam christi sermonis exprimit. In umbra manus sue. id est sub potestate. Sicut sagittam. ad transfigendum eos qui reprehendebat.

In pharetra sua: id est maiestatis sue providentia. Servus meus. ratione humanitatis. Tu israel. sic appellatur christus: quia ex semine israel: aut a nominis etymologia / quasi videns deum. In te gloriabor. per miracula. Formans ex utero. quia ab instanti conceptionis corpus christi fuit formatum et animatum.

Et reducam Jacob. id est populum israel per doctrinam meam. Non congregabitur. quia ex iudeis pauci credent. In lucem gentium. que succedent in hereditatem Jacob. Salus mea. scilicet quam ego mitto. Reges videbunt. scilicet christi miracula.

Qui te elegit. subaudi o christe.

¶ In festo sanctorum Joannis & Pauli.

¶ Ad missam maiorem. Esaie prophetae. Capitulo. xlix.

HAec dicit dominus. Audite insulae: & attendite populi de longe. Dominus ab utero vocavit me: de ventre matris meae recordatus est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladium acutum: in umbra manus sue protexit me. Et posuit me sicut sagittam electam. In pharetra sua abscondit me: & dixit mihi. Servus meus es tu israel: quia in te gloriabor. Et nunc haec dicit dominus. Formans me ex utero servum sibi. Dedit te in lucem gentium: ut sis salus mea usque ad extremum terrae. Reges videbunt & consurgent principes: & adorabunt dominum deum tuum: quia fidelis est: & sanctum israel qui te elegit.

¶ Ioannis & Pauli. Lectio beati Pauli. Ad Romanos. Cap. viii.

BEATI PAULI.

Quis nos separabit a charitate. iā exposita est supra i festo geruasij & pthasij martyx. ¶ In vigilia Petri & Pauli apłoz. Petrus & Joannes ascendebant. Ex actibus apostolorum cap. iij. In quo ponitur miraculū de claudo sanitati a petro restituto. Orationis nonam. hoc est tertiam post meridiem. Baiulabatur.

Fratres. Quis nos sepabit a charitate dei. Tribulatio: an angustia: an persecutio &c. vt supra.

¶ In vigilia Petri & Pauli.

Lectio Actuū. Ca. iij.

In diebus illis. Petrus & Ioānes ascēdebāt in templū ad horā oratiōis nonam. Et quidam vir quierat claudus ex vtero matris suę baiulabatur: quem ponebant cotidie ad portam templi quę dicitur speciosa: vt peteret elemosynam ab introeuntibus in tēplū. Is cum vidisset Petrum & Ioannem incipientes introire in templum: rogabat vt elemosynā acciperet. Intuens autem in eum Petrus cum Ioanne dixit. Respice in nos. At ille intendebat in eos: sperans se aliquid accepturum ab eis. Petrus autē dixit. Argētū & aurū nō est mihi: quod autē habeo hoc tibi do. In noīe iesu xpī nazarenī surge & ambula. & apprehēsa manue eius dextra alleuauit eū: & protin⁹ consolidatę sunt bases eius & plantę: & exiliēs stetit & ambulabat. & intrauit cū illis in tēplū ambulans & exiliens: & laudans deū. & vidit omnis ppłs eū ambulātē et laudantē deum. Cognoscebāt autē

quia uon poterat pedibus insistere. Eleemosynam. idest misericordiam. & scribitur p duplex e. Et elemosinam acciperet. scilicet ab illis erogantibus. Respice in nos idest attende ad ea q̄ dicimus tibi. Et ille intendebat. i. attēte aspiciebat. Quod habeo. a deo mihi traditum. scilicet curādī potestatem. Surge & ambula: quia antea neutrum poterat facere. Bases. cōsolidate. idest crura quę sūt fulcimenta sustinendī corporis molem. Stetit. pedibus insistens. Stupore stupebāt. de tam presentī miraculo. Et ecstasi. grecum est: scribitur q̄ nō per. x. & t. sed per. cs. s̄ si quispiam dixerit tantum valere. x. quantum cs. ergo potest potēti alterum pro altero. Ad hoc respōdetur

EPITSO LAE

quod uerum est si es. pertinere ad eandem syllabam. tunc in extasi. x. pertinere ad uocalem precedentem tota. in extasi uero. c. pertinet ad e. precedentem r. s. ad a sequentem. nam componitur ab. ec. particula greca r. stasis. ut sit. ec. ex. stasis statio. latine. excessus.

In festo Petri et Pauli apostolorum.

Misit Herodes rex manus. Ex actibus apostolorum. cap. xii. In quo ponitur Jacobi zebedei cedens et Petri incarcerationio.

Herodes rex. qui agrippa cognominatus est frater Joannis. euangeliste. Dies azymorum. in quibus non licebat quenquam occidere. ideo Petri cedens est dilata. Producere. id est morti tradere. Producturus. scilicet die insequentis post festum azymorum. In ipsa nocte. scilicet que precedebat die productionis.

Caligas tuas. genus calciamenti fecit sic. ut angelus dixit. Visum videre. id est in somnium in somno.

illum: quoniam ipse erat qui ad eleemosynam sedebat ad speciosam portam templi. Et impleti sunt omnes stupore & extasi: in eo quod contigerat illi.

In die Petri & Pauli. actuum apo. C. xii.

In diebus illis. Misit herodes rex manus: ut affligeret quosdam de ecclesia.

Occidit autem iacobum fratrem iohannis gladio: uidentem autem quia placeret iudeis apposuit apprehendere & petrum. Erant autem dies azymorum. Quae cum apprehendisset misit in carcerem: tradensque quatuor quaternionibus militum ad custodiendum eum: uolens post pascha producere eum populo. Et petrus quidem seruabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Cum autem producturus esset eum Herodes in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites uinctus catenis duabus. Et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit: & lumen refulsit in habitaculo carceris. Percussitque latere Petri: excitauit eum dicens. Surge velociter. Et continuo ceciderunt catene de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum. Precingere et calcia te caligas tuas. Et fecit sic. & dixit illi. Circunda tibi uestimentum tuum: & sequere me. & exiens sequebatur eum. & nesciebat quia uerum esset quod fiebat per angelum. Existimabat autem se visum videre. Transeuntes autem primam & secundam

BEATI PAULI.

Custodiam. s. militum custodientium carcerem. Portam ferream. que erat ultima exeuntibus carcerem. Hic unum. post exitum carceris. Ad se reuersus. idest vigilans: quia antea putabat se esse in somnis. De omni expectatione. qua expectabant illius cedere.

In festo Pauli apostoli.

Custodiam venerunt ad portam ferream que ducit ad ciuitatem: que vltro aperta est eis. & exeuntes processerunt vicum unum: & continuo discessit angelus ab eo. Et Petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio vere: quia misit dominus angelum suum: et eripuit me de manu Herodis & de omni expectatione plebis iudeorum.

Pauli apostoli. Lectio Pauli ad Galatas. Cap. i.

Fratres. Notum vobis facio euangelium quod euangelizatum est a me: quia non est secundum hominem. neque enim ego ab homine accipere illud: neque didici: sed per reuelationem Iesu Christi. Audistis enim conuersationem meam aliquam in iudaismo: quam supra modum persequebar ecclesiam dei: et expugnabam illam: et perficiebam in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo: abumbratum emulatore existens paternarum traditionum. Cum autem placuit ei qui me segregauit ex utero matris mee: & vocauit per gratiam suam: ut reuelaret filium suum in me: ut euangelizarem illum in gentibus: continuo non acquieui Carni & sanguini: neque

Dixi vobis facio euangelium. Ex epistola Pauli ad Galatas capitulum primo. In quo apostolus ostendit doctrinam quam predicat esse ab autoritate dei profectam. Secundum hominem. idest ab humana inuentione. Ab homine. idest ab aliquo ex discipulis domini. Audistis. narrat quomodo ad apostolatum venerit. Expugnabam illam. pro oppugnabam et persequebar. Emulator zelator quia zelo quodam legis mee omnis illa faciebam. Placuit ei. scilicet deo. Ex utero matris. idest synagoge que me nutrierat. Filium suum in me. idest per me. In gentibus. vnde gentium doctor est cognominatus. Carni et sanguini. idest iudeis ex quorum eram sans

BEATI PAULI.

gulne: sed totū me tradidi christo. Neq; veni hierosolymā. vt audi-
rem christi doctrinā ab apostolis: & discipulis christi. In arabia.
non dicit quam. cum sint arabie tres. Damascum. scilicet urbē Sy-
rie. Post annos tres. & ita nō predicabat antea que didicit ab apo-
stolis: sed que per reuelationem est doctus. Diebus quindecim i quib;
bus quedā de sacris
litteris cū eo egit: non
de nouo didicit. Iaco-
bū fratrem dñi. ad differ-
rentiam alterius Joā-
nis fratris. Que scri-
bo vobis. subaudi ve-
ra sunt hoc est quod
non didicit euangelisū
ab aliquo apostolorū id
est iureiurando confir-
mat. Syrie & Cilicie.
vt predicarē gentibus
euangelisū. Ignorū
facie. quia illos non vi-
deram neq; illi me: ni-
si per famam tantum.

In me glorificabat
deum. id est per me.

In octaua sancti
Ioannis.

Unicuique nostrū
data est gratia.
Jam exposita est sus-
pra in vigilia ascensio-
nis domini.

In festo visitatio-
nis beate Ma-
rie virginis.

Benedixerūt illā oēs. Ex libro Judith vidue ca. xv. q̄ verba de
Judith sunt dicta & possunt virgini deipare accommodari. Oēs

veni hierosolymā ad antecessores meos
apostolos: sed ab iū in Arabiam: & ite-
rum reuersus sum Damascū. Deinde
post annos tres veni hierosolymā vide-
re petrū: & mansi apud eū dieb; quin-
decim. Aliū autē apostolorū vidi nemi-
nem: nisi Iacobū fratrem dñi. Que autē
scribo vobis: ecce corā deo quia non
mētior. Deinde veni in partes Syrie &
Cilicie. Erā autē ignotus facie ecclesiis
iudee que erant in christo. Tantū autē
auditū habebant: qm̄ qui persequeba-
tur nos aliquādo nunc euangelizat fi-
dem: quā aliquando expugnabat. Et
in me clarificabāt dñm iesum xpm̄.

In octauo die sancti Ioannis. Pauli
ad Ephesios. Cap. iiii.

Ratres. Vnicuique nostrum data est
gratia secundum mensuram don-
ationis christi. &c. vt supra.

In die visitationis beate marie
virginis. Lectio libri
Judith. Cap. xv.

Benedixerunt illam omnes vna
voce dicentes: tu gloria ierusalem:

BEATI PAULI.

qui exierant in occurſu Judith redeuntis ex victoria de Holophers
ne. Gloria. ornamentum ⁊ decus. Viriliter hoſtē noſtrum occi-
dendo. Confortauit te. id eſt dedit tibi fortitudinem ⁊ robur.
Benedicta in eternum. per famam et gloriam.

In octaua Petri ⁊ pauli.

tu leticia iſrael: tu honorificentia popu-
li noſtri: quia feciſti viriliter: et confort-
atum eſt cor tuum: eo q̄ caſtitate ama-
ueris. Ideoq̄ manus domini conforta-
uit te: ⁊ eris benedicta in eternum.

In octauo die Petri ⁊ Pau-
li. Eccle. Cap. xliiij.

HI ſunt viri miſericordie: quorū
iuſtitiæ obliuionem non acce-
perunt. Cum ſemine eorū per-
manēt bona: hereditas ſancta nepotes
eorum. ⁊ in teſtamenti ſtetit ſemē eo-
rum: ⁊ filii eorum propter eos uſq̄ in
eternum manēt. Generatio eorum ⁊
gloria eorum non derelinquetur. Cor-
pora eorum in pace ſepulta ſunt: ⁊ no-
mina eorum uiuent in ſecula. Sapien-
tiam eorum narrent populi: ⁊ laudem
eorum pronunciet omnis eccleſia ſan-
ctorum.

Apollinaris martyris. Ad
Timotheum ſecūda.
Cap. ii. ⁊. iii.

Chariffime. Memor eſto domi-
num noſtrum ieſum chriſtum re-
ſurrexiſſe. ⁊c. vt ſupra.

Germani episcopi. ad Timo-
theum. Capitulum. ii. ⁊. iiii.

HI ſunt viri miſes
ricordie. Ex li-
bro Eccleſiaſtici cap.
xliiij. quibusdā tamen
immutatis. Viri mi-
ſericordie ſubaudi di-
gni. aut quod in alios
miſericordes fuerunt.

Perſeuerat bonū.
ideſt hereditas. In
terra pmiſſionis. hoc
eſt gloria ſempiterna.

Propter illos. id eſt
eſt propter merita pas-
trum. Non derelin-
quetur. quia manebit
ſpud poſteros illorū
memoria. In pace
ſepulta ſunt. cum ſpe
reſurrectionis. Vi-
uent in ſecula. per illo-
rum memoriā in hac
vita. ⁊ in futuro ſcō.

In feſto Apollina-
ris martyris.

Memor eſto dñm
nřz. Ex epla ad
Timotheū ſcda cap. ij.
⁊. iij. que iā expoſita e-
ſt ſupra in epiſtola Ger-
mani martyris.

In feſto germani ep̄i.

EPISTOLAE

Testificor corā deo. Ex epla. ij. ad Timotheū ca. iij. hortat aplos
 Timotheū: ut doceat populū sibi cōmissum instando illoꝝ do-
 ctrine. ⁊ primo adiurat illū deū testē inuocādo. Verbu. s. euangeli-
 cū. Opportune. audire cupiētibus. Importune abnegantes aus-
 dire. Argue. peccātes ex ignorātia. Obsecra. peccātes ex infirmitate.

Increpa. verbis duris
 peccātes ex malicia.

Erit tps. ideo istandū
 esse dicit: antea quā ve-
 niat tēpus quo non li-
 benter audiēt verbum
 dñi. Pruriētes au-
 rib⁹. i. audire cupiētes

Jā delibor. i. paula-
 tim cōsumor. Reso-
 lutionis. s. aīe a corpe.

Certamē certavi. p̄
 dicationis officiū exer-
 cendo. In reliquo. i.
 in futuro. Corona
 iusticie quam nemo
 auferet a me.

In festo Stephani
 protomartyris.

Doctrinis variis
 ⁊ peregrinis. ex
 Epistola ad hebreos
 cap. xiiij. In quo ostē-
 dit: quomodo hebrei
 habere se debent er-
 ga prelatos non bene
 de fide sentientes.

Doctrinis variis. s. sus-
 spectis ⁊ hereticis. Ab-
 duci. i. a recta fide duci
 Gratia. idest lege gra-
 tie hoc ē euāgelio. Hō

Charissime. Testificor corā deo:
 ⁊ christo iesu qui iudicaturus est
 viuos ⁊ mortuos: ⁊ per aduen-
 tum ipsius: ⁊ regnū eius. Predica ver-
 bum: instā opportune: importune ar-
 gue: obsecra: increpa in omni patiētia
 et doctrina. Erit enim tempus cum sa-
 nam doctrinam non sustinebunt: sed
 ad sua desideria coaceruabunt sibi ma-
 gistros prurientes auribus: ⁊ a veritas-
 te quidem auditum auertent: ad fabu-
 las autem conuertentur. Tu vero vigila:
 in omnibus labora: opus fac euangeli-
 sticē: ministerium tuū imple: sobri⁹
 esto. Ego enim iam delibor: ⁊ temp⁹
 mee resolutionis instat. Bonum certas-
 men certavi: cursum consummaui: fi-
 dem seruaui. In reliquo reposita est mi-
 hi corona iusticie: quam reddet mihi
 dominus in illa die iustus iudex. Non
 solum autem mihi: sed et his qui dili-
 gunt aduentum eius.

In festo Stephani protomar. Lectio
 ad Hebræos. Cap. xiiij.

Fratres. Doctrinis variis ⁊ pere-
 grinis nolite abduci. Optimū
 est enim gratia stabiliri cor: non

BEATI PAULI.

escis. i. cibis qui precipiuntur in lege veteri māducari sine non māducari. Habemus altare. i. crucē in qua oblatuſ est chriſtus. Qui tabernaculo deſeruiunt. i. veteris legis miniſtri. Quoz animaliu. ſ. vituli ⁊ hirci: qui immolabantur in die expiationis. Cremantur. quia pro peccatis immolatio illa fiebat. Propter quod. i. quia extra caſtra cremabant.

escis que non profuerunt ambulātib⁹ in eis. Habem⁹ altare de quo edere nō habent poteſtatem qui tabernaculo deſeruiunt. Quorum enim animaliu infertur ſanguis pro peccato in ſancta per pontificem: horum corpora cremantur extra caſtra: propter quod et ieſuſ vt ſanctificaret per ſuum ſanguinē populum: extra portam paſſus eſt. Exeamus igitur ad eum extra caſtra: improprium eius portantes. Non enim habemus hic manentem ciuitatē ſed futuram inquirimus. Per ipſum ergo offeram⁹ hoſtiam laudis ſemper deo. id eſt fructum labiorum confitentiu nomini eius. Beneficētie autem ⁊ cōmunionis nolite obliuiſci. Talib⁹ em̄ hoſtiis promeretur deus.

CSanctę Marię de niuib⁹. Eccleſiaſtici. Capitulo. xxiiii.

AB initio ⁊ ante ſc̄la creata ſū: ⁊ vſq; ad futurū ſeculū non deſinā:

AB initio ⁊ ante ſc̄la creata ſum. Ex libro Eccle. cap. xiiii. In q̄ autor loquit̄ de ſapiētia increata: hoc eſt de xp̄o q̄ p̄ris ſapiētia dicit̄. ab initio. nō dicit̄ tēporis principiu: quia pater filio coetern⁹ eſt. **C**reata. id eſt preuiſa quantum ad humanitatem. Nō deſinam.

tra caſtra cremabant. Extra portā. ſ. in loco caluarie extra urbē ieruſalē. Exeamus extra caſtra. i. extra legis obſervationes.

Improperii. nā chriſto exprobatum eſt qd non obſeruaſet legē. Ciuitatem manentem. id eſt in qua manere ſemper debemus vt i lege veteri. Futurā inquirimus. que per nouā legem acquiriſ.

Per ipſum. ſcilicet chriſtum. Hoſtiam laudis. id eſt ſacrificiū ſubaudi deſi. Beneficētie ⁊ cōmunionis. i. benefaciēdi ⁊ bona veſtra cōmunicandi. Promeretur. i. illū nobis demeremur vt nobis benefaciat.

CIn feſto virginis Marię de niuib⁹.

EPISTOLAE

quia eterna est. Coram ipso ministraui. quia filius patris voluntatem semper fecit. In habitatione sancta. in congregatione iustorum. In sion & ierusalē. i. in ecclesia vtraque. s. militate & triumphate. Radicaui hoc est hereditatem meam fundavi. In populo honorificato. s. israelitico hoc est christiano. Detentio mea. idest habitatio.

In transfiguratione dñi.

Dabo autem operam & frequenter. Ex

epistola Petri. ij. cap. j. Dabo operam. quia sentio instare obitum meum.

Dabo operam. s. frequenter vos admonendo.

habere vos subaudi memoriam monitionum mearum. Indoctas

fabulas sicut poete et doctores falsi. Virtute. s. faciendi miracula in doctrinae confirmatione.

Et prescientiam. quam habuit christus homo ex diuinitate. Speculatores. i. conspectores

& testes illius magnitudinis. s. in transfiguratione. Accipientes honorem. i. testimonium honoris & glorie. Voce de lapsa. descendente.

A magnifica gloria. i. a deo patre. huiusmodi. idest qui sequitur. hic est filius. &c.

In monte sancto. qui cognominatur taboz. Matthei. xvij.

In habitatione sancta coram ipso ministraui. Et sic in sion firmata sum: & in ciuitate sanctificata similiter requieui: et in ierusalem potestas mea. & radicaui in populo honorificato: & in partes dei mei hereditas illius. & in plenitudine sanctorum detentio mea.

Transfiguratio domini. Lectio beati Petri apostoli. ij. Cap. i.

Transfiguratio domini. Lectio beati Petri apostoli. ij. Cap. i.

Fratres. Dabo autem operam & frequenter habere vos post obitum meum: ut horum omnium memoriam faciatis. Non enim indoctas fabulas secuti notam fecimus vobis domini nostri iesu christi virtutem & prescientiam: sed speculatores facti sumus illius magnitudinis. Accipiens enim a deo patre honorem & gloriam: voce de lapsa ad eum huiusmodi a magnifica gloria. Hic est filius meus dilectus: in quo mihi complacui: ipsum audite. & hanc vocem nos audiui de caelo allatam: cum essemus cum ipso in monte sancto. Et habemus firmiore

BEATI PAULI.

Prophetici sermonē. Ex psalmo. ij. s. dñs dixit ad me filius meus tu. Attendentes. idest consentientes prophete. In caliginoso loco. idest in hoc mundo in quo videmus omnia per speculum in enigmate. Et lucifer. idest christus qui est lucifer et sol et lux.

In festo Cyriaci Largi et Smaragdi.

ppheticū sermonē: cui benefacitis attendentes: quasi lucerne lucenti in caliginoso loco donec dies illucescat: & lucifer oriatur in cordibus vestris.

Cyriaci Largi Smaragdi. Pauli Ad hebreos. Capitulum. x.

H fratres. Rememoramini pristinos dies: in quibus illuminati magnum certamen sustinuisistis passionum. Et in altero quidem opprobriis & tribulationibus spectaculum facti: in altero autem socii taliter conuersantium effecti. nam & vinctis compassi estis: & rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis: cognoscentes vos habere meliorem & manentem substantiam. Nolite itaque amittere confidentiam vestram quae magnam habet remunerationem. Patientia enim vobis necessaria est: ut voluntatem dei facientes: reportetis promissionem. Adhuc enim modicum aliquantulumque qui venturus est veniet: & non tardabit. Iustus autem meus ex fide viuet.

tolerantia. Voluntatem dei. obediētes illius voluntati. Modicum aliquantulumque. idest breue tempus restat. Qui venturus est. scilicet ad iudicium. Sed iusti in iudicio finali viuent. idest saluabuntur. et sumptum est ex propheta Aggeo capitulum. ij.

Rememoramus vobis pristinos. Ex epla pauli ad hebreos cap. x. In quo ostendit ap' adhaerendum esse deo per rationes demulcentes et mitigantes medicorum more qui post sectionem carnis inducunt leuia fometa.

Pristinos dies. quibus estis ad finem conuersi et illuminati. Sustinuisistis. et hoc dupliciter. vno modo facti speculum opprobriis in propria persona. Altero modo in quantum amici vestri talia sustinet.

Vinctis. id est in carcere positus. et in hoc amicis. Bonorum vestrorum. et hoc in vestra persona et familia.

Meliorē substantiam. id est diuitias celestes.

Confidentiam vestram. id est firmam perseverantiam. Patientia. id est aduersitatem

EPISTOLAE

In festo sancti Laurentii.

Qui parce seminat parce et metet. Ex scda ep̄la ad Corin. ca. ix.
In quo ap̄tus ad bñfaciendū Corinthios hortat. Qui parce seminat: atq; ita qui parū dat: parū premiū cōsequetur: atq; ecōtrario. Unusquisq; subaudi det. Prout destinauit. i. decreuit dare.

Non ex tristitia. s. dōs
lēs quia dat: aut ex ne
cessitate quis coact⁹.
Om̄nem creaturam.
idest voluntatē facien
di eleemosynam. Abū
dare facere. vt condo
leatis de benefactis.

Sicut scriptum est.
Psalmo. cxj. Iusti
cia eius. scilicet qui sic
largitur. Qui admis
nistrat semen. idest de⁹
qui dat voluntatem
benefaciendi. Et pa
nem prestabit. quia dā
ti dabitur a deo. Mul
tiplicabit. adhuc in si
militudine seminan
di et metendi perstat.

In vigilia assū
ptionis bea
te marie
virginis.

Ego quasi vitis
fructificauī. Ex
libro Ecclesiastici. ca.
xxiij. Sapientia lo
quitur hoc in loco. sed verba hec possunt accōmodari nostre virginī.

Quasi vitis. que ideo a latinis parilema: et hispanis parra dicitur:
quia parit fructus suos. Fructus honoris, idest pulchritudinis.

Sancti Laurentii. Ad Corin
thios. ii. Capitul. ix.

Ratres. Qui parce seminat parce
& metet: et qui seminat in b̄nedi
ctionibus: de benedictionibus & me
tet. Vnusquisq; prout destinauit in cor
de suo: non ex tristitia aut ex necessita
te. Hilarem autem datorē: diligit deus.
Potens est enim deus omnem gratiā
abundare facere in vobis: vt in omni
bus semper omnē sufficientiā habentes
abundetis in omne opus bonum:
sicut scriptum est. Dispersit dedit pau
peribus iusticia eius manet in seculum
seculi. Qui autem administrat semen
seminanti: & panem ad manducandū
prestabit: & multiplicabit semē v̄r̄m:
et augebit incrementa frugū iusticie v̄r̄e.

Vigilia assumptionis beate
Marie virginis Eccle
siastici. Ca. xxiiii.

Ego quasi vitis fructificauī suauita
tem odoris: et flores mei fructus

BEATI PAULI.

nā reciproca translatio est pulchri pro honesto & honesti pro pulchro.

Mater dilectionis & timoris. que videtur contraria: neq; se invicē pati. sed semper miscendus amor timori & timor amor: quia alter alterum moderatur. Et magnitudinis. in originali est agnitionis. q̄ habetur per contemplationem. Sancte spei. scilicet beatitudinis

honoris & honestatis. Ego mater pulchre dilectionis & timoris: & magnitudinis: et sancte spei. In me omnis gratia vite & veritatis: in me omnis spes vite & virtutis. Transite ad me omnes qui concupiscitis me: & a generationibus meis adimplemini. Spiritus enim meus super mel dulcis: & hereditas mea super mel & favum. Memoria mea in generatione seculorum. Qui edunt me adhuc esurient: & qui bibunt me adhuc sitient. Qui audit me non confundetur: qui operantur in me non peccabunt. Qui elucidant me: vitam eternam habebunt.

In die assumptionis. Eccle. Ca. xxiiii.

In omnibus requiem quaesivi & in hereditate domini morabor.

Tūc precepit: & dixit mihi creator omnium: et qui creavit me: requievit in

alijs exponendo.

In die assumptionis.

In omnibus requiem quaesivi. Ex libro ecclesiastici cap. xxiiii. ubi legitur. In his omnibus requiem quaesivi. scilicet hominibus. quia dixit alibi: deliciae mee esse cum filiis hominum. Requiem quaesivi habitando cum hominibus per gratiam. In hereditate domini. id est in quibus habitabat dominus & quos possidet.

Dixit mihi. id quod sequitur. Qui creavit me. filius qui est p̄ris sapiētia dicit de patre generāte. nam hic creavit pro genuit positū est.

EPISTOLAE

Tabernaculo meo. quia pater requiescit & cōplacet sibi in filio.
Et dixit mihi. pater dicit filio. In iacob inhābita. i. in populo chri-
stiano. Hereditare. i. hereditatē tuā fige. Mitte radices. i. sere &
planta. Ab initio & ante secula. hoc cesum. expositū est in festo ma-
rie de niuibus: vsq; ad locū illū quasi cedrus. vbi sapientia cōparat
se reb; pulcherrimis.

Cedrus arbor. cui⁹
materia est odorata.
Libano. qui est mons
inter Palestinam et
Phenicē. Cypress⁹
in sion. monte quoq;
hierosolyme cōiunct⁹.

Cades. nō illa que
est i deserto cognomi-
nata barue: sed alia q̄
cecidit in sonē tribus
iuda. In hierico. v-
be non longe ab hier-
osolymis. Quasi
platanus. arbor dicta
a folioꝝ latitudine no-
bis tamen ignota.
In plateis. vbi huius-
modi odoramenta pu-
ta balsamū & myrrha
venduntur.

In festo decollatio-
nis Joānis baptiste.

Sancti ludibria
& vbera. Ex epi-
stola ad hebreos capi-
tul. xi. iam exposita est
in festo Fabiani & Se-
bastiani.

In natiuitate beate
Marie virginis.

tabernaculo meo. & dixit mihi. In ia-
cob inhābita: & in israel hereditare: &
in electis meis mitte radices. Ab initio
& ante secula creata sum: & vsq; ad fu-
turum sæculum non desinam: & in
habitatione sancta corā ipso ministras-
ui. & sic in sion firmata sum: & in ciuit-
tate sanctificata similiter requieui: & in
iherusalem potestas mea. & radicaui in
populo honorificato: & in partes dei
mei hereditas illius: & in plenitudine
sanctorum detentio mea. Quasi cedr⁹
exaltata sum in libano: & quasi cypres-
sus in monte sion. Quasi palma exal-
tata sunt in cades: & quasi plantatio ro-
se in hierico. Quasi oliua speciosa in cā-
pis: et quasi platanus exaltata sum iux-
ta aquas. In plateis sicut cynamomum
& balsamum aromatizans: odorem
dedi. Quasi myrrha electa dedi suauis-
tem odoris.

Decollatio sancti Ioannis
Ad hebreos. Cap. xi.

Ratres. Sancti ludibria & verbera
expertis: insuper & vincula &
carceres. &c. vt supra.

Natiuitas Marię. Prouer-
biorum. Cap. viii.

BEATIPAVLI.

Dominus possedit me, iam exposita est in festo conceptionis eiusdem deipare virginis. In festo exaltationis sancte crucis.

Christus factus est pro nobis obediens. Ex epistola ad Philippenses cap. ii. sed iam exposita est supra in dominica que inscribitur in ramis palmarum. In festo sancti Matthei.

Dominus possedit me in initio viarum suarum antequam quicquam faceret. &c. ut supra.

Exaltatio sancte crucis. Beati Pauli ad Philippenses. Capitulo. ii.

Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. &c. ut supra.

Sancti Matthei Ezechielis prophete. Cap. i.

Similitudo vultus quatuor animalium: facies hominis & facies leonis a dextris. &c. ut supra.

Michaelis archangeli. Lectio libri Apocalyp. Ioannis apostoli. Cap. i.

In diebus illis. Significavit deus que oportet fieri cito: loquens per angelum suum seruo suo Ioanni: qui testimonium perhibuit verbo dei: & testimonium iesu christi: quecumque vidit. Beatus qui legit & audit verba prophetie huius: & servat ea que in ea scripta sunt. Tempus enim prope est.

Similitudo vultus quatuor animalium. iam exposita est in festo sancti marci euangeliste.

In festo sancti Michaelis archangeli.

Significavit deus que oportet. Ex apocalypsi Ioannis. capit. i. nam sic incipit liber ille. Apocalypsis iesu christi: quam dedit illi deus palam facere seruis suis: que oportet fieri cito: & significavit mittens per angelum suum seruo suo Ioanni. Sed concionator siue concinator mutavit ordinem: & pauca verba dicens.

Significavit deus. id est per quedam signa ostendit. Que oportet fieri. de iis que ad statum ecclesie futurum pertinent. Per angelum suum. scilicet Michaelem ut sentit officij huius concinator

tor. Testimonium perhibuit. in principio sui euangelij. Quecumque vidit. nam pro familiaritate omnibus interfuit. Prope est. ut omnia com-

EPISTOLAE

plantur que hic sunt scripta. Gratia et pax salutationis epistolariis
 verba sunt. Ab eo qui a quo mittitur salus. Qui erat et venturus
 est. per hoc dei eternitas designatur. A septem spiritibus. idest ab
 vniuersitate angelorum. Paterne glorie. vt patet in toto euange-
 lij discursu. Primogenitus mortuorum. qui ab apostolo Paulo de-
 citur primicie dormie-

tiſſi. Princeps regni
 terre. quia illi est data
 ois potestas i celo et in
 terra. matthei ultimo.

In vigilia omnium
 sanctorum.

Ecce ego Ioan-
 nes vidi. Ex apo-
 calypsi Ioa. ca. v. in ori-
 ginali habet: et vidi: et
 ecce i medio throni.

Agnus. i. xpm i medio
 ecclesiarum. Tanquam occisus
 da condie in ecclesijs
 immolatur. Cornua
 septem i. septem potestates
 quas etiam spiritus sep-
 tem dixit ppter septem
 dona. Missi in oem
 terram. i. in omnes ho-
 mines. Et venit. s.
 agnus. Cu aperuis-
 set librum. ad reuelan-
 dum futuram ecclesie statu.
 Ceciderunt. adorantes
 agnum. Litharas et
 phialas. p quas vt ipe
 exponit significat ora-
 tiones sanctorum. Can-
 ticum nouum. i. testa-
 mentum nouum pertinens.

Asia. gratia vobis & pax ab eo qui est:
 qui erat: & qui venturus est. & a septem
 spiritibus: qui in conspectu throni eius
 sunt: & a iesu christo qui est testis fidelis
 primogenitus mortuorum: & princeps
 regum terre: qui dilexit nos: et lauit nos
 a peccatis nostris in sanguine suo.

In vigilia omnium sancto-
 rum. Apocalypsis Ioa-
 nis apli. Capitu. v.

Ecce ego Ioanes vidi in medio
 throni & quatuor animalium: &
 in medio seniorum agnum stantem
 tanquam occisum habentem cornua septem
 & oculos septem: qui sunt septem spiritus
 dei missi in omnem terram. Et venit & ac-
 cepit de dextra sedentis in throno librum
 & cum aperuisset librum: quatuor anima-
 lia: et viginti quatuor seniores cecide-
 runt coram agno habentes singuli ci-
 tharas et phialas aureas plenas odora-
 mentorum que sunt orationes sancto-
 rum: et cantabant canticum nouum:
 dicentes. Dignus es domine deus accipere li-
 brum: et aperire signacula eius: quonia
 occisus es: et redemisti nos deo in san-
 guine tuo ex omni tribu: & lingua:
 & populo: & natione: & fecisti nos

BEATI PAULI.

Deo nostro reguum. idest regni participes. Sacerdotes. scilicet hostias laudis deo offerentes. Super terrā. idest in celo. Milia milium. idest decies centum milia. sic in Daniele. milia milium ministrabant ei. Virtutem et diuinitatem. et omnia ista christus habuit ante passionem preter corporis glorificationem.

deo nostro regnū et sacerdotes : & regnabimus super terrā. & vidi & audiui vocē angelorū multorum in circuitu throni: et quatuor animalū et seniorū et erat numerus eorū milia milium dicentium voce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem & diuinitatem et sapientiā & fortitudinem & honorem et gloriam & benedictionem in secula seculorum. Amen.

In die. Lectio Apoca. Ioannis apostoli Cap. vii.

Ecce ego Ioānes vidi alterū angelū ascendente ab ortu solis. habentem signum dei viui: & clamauit voce magna quatuor angelis: quibus datum est nocere terrę & mari: dicens: Nolite nocere terrę & mari: neque arboribus: quo ad usque signemus seruos dei nostri in frontibus eorū. et audiui numerū signatorū centū quadraginta quatuor milia signati: ex omni tribu filiorū israel. Ex tribu iuda: duodecim milia si

In die omnium sanctorum.

Ecce ego Ioannes vidi alterū angelū. Ex apocalypsi si Joannis capitu. vii. per hunc angelum intelligitur constantin⁹ imperator. Signū dei viui. idest crucem. in qua maxētium imperij emulum superauit. nam anteq̄ cum hoste cōfligeret: vidit in celo crucē atq̄ angelum dicentem sibi. Constantine in hoc signo vinces. Noces re terre et mari. idest christianis habitantibus orbem terre: et insulis adiacentibus.

scit summa centum quadraginta quatuor milium. nam duodecies duodecim mille eandem summam reddit. Ex tribu iuda. Qui et si quartus fuit in ordine nascendi: primus ponis

EPISTOLAE

tur hoc in loco : quia ex hoc p̄det christi genealogia. Cetera patent vsq; ad locum illū. Vidi turbā magnā. s. martyrum. Amicti stolis albis. propter aie gloriam. Palme in manibus. que sunt insignia victoriae. Alia patent.

In festo Facundiz Primitiui.

Benedictus deus & pater dñi. Ex epistola secunda ad Corinthios capitul. j. rest inicitū epistole post salutationē positā. Benedictus deus. modus est agēdi gratias deo. p̄ misericordiaz. i. auferens a nobis oēm miserā. Possimus ipsi consolari. s. verbo & exemplo. p̄ exhortationem. proponēdo eis premiū eternū. Exhortamur. ex depo-

gnati. Ex tribu ruben: duodecim milia signati. Ex tribu gad: duodecim milia signati. Ex tribu asser: duodecim milia signati. Ex tribu neptalim duodecim milia signati. Ex tribu manasse duodecim milia signati. Ex tribu simeon: duodecim milia signati. Ex tribu leui: duodecim milia signati. Ex tribu isachar: duodecim milia signati. Ex tribu zabulon: duodecim milia signati. Ex tribu ioseph: duodecim milia signati. Ex tribu beniamin: duodecim milia signati. Post hęc vidi turbā magnam: quā dinumerare nemopoterat: ex omnibus gentibus; & tribubus & populis et linguis: stantes ante thronū & in cōspectu agni amicti stolis albis: & palme in manibus eorū. & clamabant voce magna: dicentes. Salus deo nostro qui sedet super thronū et agno. & oēs angeli stabant in circuitu throni & seniorū et quatuor animalū. & ceciderunt in conspectu throni in facies suas: et adorauerūt dñm: dicentes amē. Benedictio et claritas et sapiētia et gratiarum actio: honor virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorū. Amen.

In festo Facundi & Primitiui. Lectio ad Corin. ii. Cap. i.

Fratres. Benedictus deus & pater domini nostri iesu christi: pater misericordiarum & deus totius consolationis: qui consolatur nos in omni tribulatione nostra: vt possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem qua exhortamur: & ipsi a deo.

BEATI PAULI.

uenti verbo fecit comune. Passiones christi. i. tribulationes q̄ in christo capite inceperunt. In nobis. s. apostolis ad quos quasi a capite sunt deriuatae. Pro vestra exhortatione et salute. totū hoc cedit ad utilitatē vestrā. Siue cōsolamur. s. a deo. et hoc quoq; cedit ad cōsolationē vestrā. ¶ In festo plurimarū virginū.

Quoniam sicut abundat passiones christi in nobis: & per christum abundat consolatio nostra. Siue autem tribulamur pro vestra exhortatione & salute: siue cōsolamur pro vestra consolatione: siue exhortamur pro vestra exhortatione et salute: quae operatur tolerantiam earundem passionū quas et nos patimur ut spes nostra firma sit pro vobis. Scientes quoniam sicut socii passionum estis: sic eritis & consolationis. In christo iesu domino nostro.

¶ In natali plurimarum virginum
Ad Corinthios. i. Cap. vii.

Fratres. De virginibus preceptū domini non habeo: consiliū autem do: tāquam misericordiā cōsecutus a domino: ut sim fidelis. Existimo enim hoc bonum esse propter instantem necessitatem: quoniam bonum est homini sic esse. Alligatus es uxori: noli querere solutionem. Solutus es ab uxore: noli querere uxorem. Si autem acceperis uxorem: non peccasti. & si nupserit virgo: non peccauit. Tribulationem tamē carnis habebūt huiusmodi. Ego autem vobis parco.

Optū nō habeo. Ex p̄ma ad corinthios epla ca. vii. vbi postea q̄ agit de matrimōio: dat cōsiliū de virginib⁹ dicens qd̄ nō habet a deo p̄ceptum qd̄ de necessitate salutis sit virginitas. Cōsiliū do. q̄a virginitas p̄ponit nuptiis: et semp̄ meliora sunt appetenda. Misericordiā p̄secutus. vnde habeo cōsiliū dādi autoritatē. Hoc bonū esse. s. virginitatem. et posuit bonū p̄ optimum. Propter necessitatē. que manet ducentibus vxorē. Noli querere. s. vxorē. si modo potes continere te: quod est meli⁹ q̄ matrimonium: sicut virginitas quam continētia. Tribulationem carnis. quia sunt in anxietate matrimonio cōiūcti. Vobis parco. i. permitto vobis ut possit ducere vxores.

EPISTOLAE

Tanq̄ non habentes. idest non intenti sint rebus mundi: sed sp̄s
ritualiter viuant. Qui sient in onere matrimonij. Non flentes.
idest patientes ferendo. ⁊ sic de alijs. Diuisus est seruiens m̄do
⁊ deo. Inupta. idest continens vidua. Virgo que non nupsit.

¶ In festo trinitatis.

In domino gau-
dete. Ex epistola
ad Corinthios. ij. cap.
xiiij. in originali habe-
tur. de cetero fratres
gaudete. ⁊ est clausula
eiusdē epistole. in qua
consolatur persistētes
in doctrina fidei. Gau-
dete. quod est propriū
illoꝝ qui bene agunt.
Exhortamini. idest in-
uicē vos ad bene agē-
dum excitate. Idē
sapite. idest de domo
sentite. Pacem ha-
bete. quam dominus
nos habere precipit.
Osculo sancto. quod
est signum vnionis si-
ue vnanimitatis.

Omnes sancti. s. qui
sunt mecum. Gratia
dñi. de qua Joannis
primo. plenus gratia
⁊ veritate. Caritas
dei. scilicet patris. qui
est principij amoris.

Comunicatio sancti
spiritus. q̄a per ipsū fit
oim bonoꝝ cōicatio.

¶ De angelis.

Hec itaq; dico fratres: tempus breue
est. Reliquum est: vt qui habent vxor-
es: tanquam non habentes sint. ⁊ qui
flent: tanquam non flētes. Et qui gau-
dent: tanquam non gaudentes. Et qui
emunt tanquam non possidentes. ⁊ qui
vtuntur hoc modo: tanquam non
vtantur. Preterit enim figura hu-
ius mundi. Volo autem vos sine solici-
tudine esse. Qui sine vxore est: solicitus
est que domini sunt: quomodo placeat
deo. Qui autem cum vxore est: solici-
tus est que sunt mundi: quomodo pla-
ceat vxori: ⁊ diuisus est. ⁊ mulier innu-
pta: ⁊ virgo cogitat que domini sunt:
vt sit sancta corpore ⁊ sp̄ritu.

¶ De trinitate. Ad Corin-
thios. ii. Cap. xiiij.

Fratres. In domino gaudete: per-
fecti estote: exhortamini: idem sa-
pите: pacem habete: ⁊ deus pacis ⁊ di-
lectionis erit vobiscum. Salutate inuis-
cem in osculo sancto. Salutant vos om-
nes sancti. Gratia domini nostri iesu chri-
sti: ⁊ caritas dei: ⁊ comunicatio
sancti spiritus sit cum omnibus vobis
Amen. In christo iesu domino n̄o.

BEATI PAULI.

Dixit mihi angelus scribe. Ex epli Joānis Apocalypsi. c. xix.
Scribe. subaudi ad futurā rei memoriā nota. Vocati sunt. p:
fidē charitate informatam. Vera sunt. qz nihil falsum a deo pcedit

¶ De angelis. Lectio libri Apo-
caly. Ioānis apostoli. Cap. xix.

IN diebus illis. Dixit mihi ange-
lus. Scribe. Beati qui ad coenam nu-
ptiarum agni vocati sunt. Et dixit
mihi. Hæc verba dei vera sunt. Et ceci-
di ad pedes eius: vt adorarem eum. Et
dixit mihi. Vide ne feceris. Conser-
uus enim tuus sum: & fratrum tuo-
rum: habentium testimonium Iesu.
Deum adora.

¶ Sancti spiritus. Actum apo-
stolorum. Capitulo. viii.

IN diebus illis. Cū audissent apo-
stoli qui erāt in hierosolymis: quia
rece. &c. vt supra.

¶ Sancte crucis. Lectio Pau-
li ad Philippenses. Cap. ii.

Fratres. Christus factus est p nos
bis obediens vsqz ad mortē: mor-
tem autem crucis. &c. vt supra.

¶ Pro postulanda pace. Le-
ctio ad Roma. Capitu. xii.

Fratres. Nolite esse prudētes apd
vosmetipsos. Nulli malū p ma-
lo reddētes: puidentes bona nō
tātū coram deo: sed etiam corā oībus
hoībus. Sī fieri potest q ex vobis est:
cū omnibus hoībus pacē habentes.

Vide ne feceris. non
pmittit angel⁹ se ados-
rari ab hoīe cuius na-
turam vbum diuinū
assumpsit. Deū ados-
ra. nō angelū: scilicet.

¶ In festo sancti
spiritus.

¶ Cū audissent
apostoli q erāt
hierosolymis. iam su-
pra exposita est Feria
tertia post festum pen-
tecostes.

¶ In festo sancte
Crucis.

¶ Christus factus
est p nobis obe-
diēs. Jam exposita est
supra Dominica in ra-
mis palmarum.

Pro postulanda pace.

Nolite esse pru-
dētes apd vos-
metipsos. Ex epla ad
Rom. cap. xii. In quo
Romañ. monet ne sint
imprudētes arrogādo
sibi vtutes qe nō has-
bent. Apud vosmeta-
ipsos. i. nō reuera: sed
opinione vestra. Nō
malū p malo. hoc ius
bet christiana religio.

EPISTOLAE

Defendentes. id est resistentes volentibus vos offendere. Scriptum est Deutero. xxxij. Mihi vindictam. subaudi relinquit. Ego retribuam. i. vlciscar qd in vos fuerit commissum. Carbones ignis. qm ex inimico facies illi tibi amicum. Vincti a malo. i. incidere in illius odium. Sed vince in bono malo. i. tetatides impellentes ad ira que est vindicte appetitus.

¶ Pro cōgregatiōe. Non vosmetipsos defendētes charissimi: sed date locū iræ. Scriptū est enim. Mihi vindictam & ego retribuam: dicit dñs. Sed & si esurierit inimic⁹ tuus: ciba illum: si sitit potum da illi. Hoc enim faciens: carbones ignis cōgeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum:

¶ Pro cōgregatiōe. **S**uccincti lūbos mētis v're. Ex prima Petri epla. c. i. In quo ap'ls regeneratos inducit ad castitatē et mundiciā. Succincti lūbos. i. casti corpore et mēte. Sobrii. victu et vestitu. Perfecti i oi virtute. S'ra. per quā speratis gloriā. In reuelationē. i. p reuelationē. Obediētie. i. ob seruatione legis. Nō pfigurati. i. pformati. Sāctū. s. deū. Sancti sitis. i. sanctitatis illi⁹ imitatores. Scriptum est. Leuitici. xix.

¶ Pro cōgregatione. Lectio beati Petri apostoli. i. Capitulo. i.

Charissimi. Succincti lūbos mētis vestræ: sobrii: perfecti sperate in eā quæ offert vobis grām in reuelationē iesu chri quasi filii obediētiae: nō cōfigurati priorib⁹ ignoratiæ desiderii: sed scdm eū qui vocauit vos sanctū: vt & ipsi sancti in omni cōuersatione sitis. Quoniā scriptum est. Sancti eritis: quoniam ego sanct⁹ sum: dominus deus vester.

¶ Pro familiaribus. **S**i poccupatus fuerit hō. Ex epla ad Bala. c. vj. In q̄ inducit illos ad patientiā et mutuā tolerantiā. Preoccupatus. aliq̄ pturbatiōe ai. Qui spūales. i. sapientiores. Spū lenitatis. reducendo ad mansuetudinem. Cōsiderans teipsum. id est propriam fragilitatem.

¶ Pro familiarib⁹. Lectio Pauli ad Galatas. Capitulo. vi.

Fratres. Si poccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos qui spirituales estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis: cōsiderans teipsum

in spiritu lenitatis: cōsiderans teipsum. id est propriam fragilitatem.

BEATI PAULI.

Tu teneris. idest in similem perturbationem incidas. Alter alterius onera. idest infirmitates mutuas sufferendo.

¶ Pro tribulatione quacumq[ue].

Si iniquitates nostre contenderint. Ex Hieremia ppheta. c. xiiij. deprecatio est pphete populo cōdolentis. Cōtenderint. idest

ne & tu tēteris. Alter alteri[us] onera portate: & sic adimplebitis legē christi.

¶ Pro quacūq[ue] tribulatione. Lectio Hieremiæ prophetæ. Cap. xiiij.

Si iniquitates nostræ contēderint contra nos dñe: libera nos quæsumus: fac ppter nomen tuū: quoniam multe sunt auersioēs nostræ. Tibi peccauimus expectatio israel: saluator noster in tempore tribulationis. Tu autem in nobis es domine: & nomen sanctum tuum inuocatum est super nos: ne derelinquas nos domine deus noster.

¶ Pro pluuia. Lectio libri Leuitici. Capitulo. xxvi.

In diebus illis. Dixit dñs ad Moysen. Si in pceptis meis ambulaueritis &c. vt supra.

¶ Pro sacerdote. Beati Pauli ad Timotheum prima. Capitu. i.

Charissime. Fidelis sermo & omni acceptione dignus: quia christus iesus venit in hunc mūdum peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiā

et subdit sermonem. Ego p̄mus. ex persecutore factus apostolus.

fuerint p̄tra nos. Fac propter nomen tuum idest scdm tuam misericordiam. Auersiones. scilz a te siue a via recta sicut cōuersio est ad deū ⁊ viam rectā.

Expectatio israel. i. in quo solo habemus oēm spem nostram. et paucis v̄bis interpositis subdit. Tu autem in nobis es dñe: hoc dicit: qz in templo erat propiciatorium quasi dei sedes.

¶ Pro pluuia.

Dixit dominus ad Moysen. Si in pceptis meis. Ex Leuitico cap. xvi. Iā exposita est in vigilia trinitatis.

¶ Pro sacerdote.

Fidelis sermo et oī acceptione. p̄ma. ad Timotheū capitulo. i. Fidelis sermo. idest verus ⁊ dignus. Acceptione. i. qui ab audiētib[us] accipitur.

EPISTOLAE.

Ostenderet patientiā. reuocādo me ab actu persequēdi. Qui credituri sūt. vt nemo desperet ex peccatis reduci posse ad gratiā. Propter quod agens. gratias concludit Re gi seculorum &c.

¶ Pro auertenda pestilentia.

Immisit dominus pestilentiam. Ex secundo Regum capitulo. xlii. In quo ponitur pestilentia quam immisit dominus in israel: propter peccatum Dauid: quod iussit populum numerari.

Ad tempus constitutum a deo. a Dan vsq; ad Bersabee. qui erant termini longitudinis iudee. Aream areuna Iebusei. quia hic areuna non erat iudeus: sed Iebuseus: id est ex illo genere qui ante regnum Dauid habitabant hierusalem: qui alio nomine vocabatur ornani.

Gad propheta. quia tempore regni Dauid prophetauit.

consequutus sum: vt in me primum ostenderet omnem patientiam: ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam æternam. Regi autem seculorum immortalis inuisibili: soli deo honor & gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Pro auertenda epidemia. Lectio Regum. ii. Capitulo. xxiiii.

In diebus illis. Immisit dominus pestilentiam in israel de mane vsq; ad tempus constitutum: & mortui sunt a Dan vsq; ad Bersabee septuaginta milia virorum. Cuius extendisset manum suam angelus domini super hierusalem vt disperderet eam: miseratus est dominus super afflictionem eorum. Et dixit angelus percutienti populum: sufficit nunc contine manum tuam. Erat autem angelus domini stans super aream areuna Iebusei. Dixitque Dauid ad dominum: cum vidisset angelum percutientem populum. Ego sum qui peccaui: & qui iniuste egi: isti qui oues sunt quid fecerunt? Obsecro te domine vt auertatur manus tua contra me: & contra domum patris mei. Venit autem Gad propheta domini ad Dauid in die illa. Et dixit ei. Ascende: & construe altare domino in area areuna Iebusei. Et ascendit Dauid iuxta sermonem Gad: quem praeceperat ei dominus omnipotens.

BEATI PAULI.

¶ Contra ecclesie persecutores.

Miserere nostri deus omnium. Ex Ecclesiastici libro capi. xxxvi. In quo ponitur oratio auctoris huius operis: et potest esse oratio prelati cuiuscumque specialiter dicēs. Miserere nostri deus omnium. per creationem. Respice nos. qui sumus popul⁹ tuus peculiaris. Quā-

¶ Contra persecutores ecclesie. Ecclesiastici. Capitu. xxxvi.

Miserere deus omnium: & respice nos: & ostēde nobis lucem miserationum tuarum: & immitte timorem tuum super gentes quæ non exquisierunt te: ut cognoscant quia nō est deus nisi tu: ut enarrant magnalia tua. Alleua manū tuam super gentes alienas: ut videant potentiam tuam. Sicut enim in cōspectu eorum sanctificatus es in nobis: sic in cōspectu nostro magnificaberis in illis: ut cognoscāt te sicut & nos cognouimus: quoniam non est deus pr̄ter te domine. Innoua signa: & immuta mirabilia. Glorifica manum & brachium dextrum. Excita furorem: & effunde iram. Extolle aduersarium: & afflige inimicum. Festina tempus: & memento finis: ut enarrēt mirabilia tua domine deus noster.

¶ Pro infirmis. Lectio Iacob apostoli. Capitulo. v.

tra fines nostros pone. Festina tempus illorum punitionis: et nostre liberationis. Finis. scilicet a te constituti et promissi de aduentu messie.

¶ Pro infirmis.

tem. idest consolationem in tenebris nostrarū tribulationum.

Immitte timorē tuū. actiue pro terrorem.

Magnalia tua. q̄ fecisti pro nobis contra il-

los. Alleua manum. p̄ graua: nam qui iacit telum ut ferat: manū eleuat deinde grauat.

Sanctificatus in nobis. colentib⁹ te: quē illi blasphemāt.

Magnificaberis i eis. idest laudaberis: quia illos nobis subiciēs.

Ut cognoscant te. ostēdendo fauorem tuū p̄ nobis contra illos.

Innoua signa. scilicet que fecisti p̄ nobis cōtra egyptios. Immuta mirabilia. vnū post aliud signū faciendo.

Magnifica manum. idest iram tuam in illos monstra. Extolle aduersarium. idest ex-

EPISTOLAE

Tristatur aliquis vestrum. Ex epistola Jacobi capitu. v. **T**ristatur. i. est in tristitia aut in morbo. Oret equo animo. id est tranquillo & hilari. Psallat. cantet & non solum oret. Infirmatur. morbo in quo dubitatur de vita. Angentes. hinc potissimum habet originem unctionis sacramentum. Alleuiabit. nisi aliud expediret potius infirmo quod

solus deus scit. In peccatis. scilicet venialibus.

Confitemini. hinc quoque institutum est confessionis & penitentiae sacramentum.

Pro defunctis.

Adiuivocem de celo. Ex Apocalypsi Joannis cap. xiiii. In quo agitur de premio illorum qui in martyrio aut confessione domini moriuntur.

Scribe. de re notabili et diu permansura hec dici solet. A modo. id est iam siue cito ut sit a modo quasi ad modicum. Spiritus sanctus. cum patre & filio quorum est nexus.

A laboribus. & fruatur eterna quiete.

Opera illorum. id est

merces suorum operum: quemadmodum & malorum operum suos autores. Vergilius. quibus suos patimur manes.

Uir fortissimus iudas collatione facta. Ex. ij. Macchabeorum. c. xij. In quo manifeste ostendit resurrectionis spes: & quod elemosyna facta pro mortuis mirum in modum illis prodest. Judas. cognomento Macchabeus quod interpretatur pugnator: hebraice asmonai.

Charissimi. Tristat aliquis vestrum: oret equo animo & psallat. Infirmatur quis in vobis: inducat presbyteros ecclesie & oret super eum: ungentes eum oleo in nomine domini. Et oratio fidei saluabit infirmum: & alleuiabit eum dominus. Et si in peccatis sit: dimittentur ei. Confitemini ergo alteri & alteri utrum peccata vestra: & orate pro invicem ut saluemini.

Pro defunctis. Lectio libri Apocalypsi. Joannis apostoli. Cap. xiiii.

In diebus illis. Audiui vocem de celo: dicentem mihi. Scribe: beati mortui qui in domino moriuntur. A modo enim iam dicit spiritus: ut requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum: sequuntur illos.

Lectio libri Macchabeorum. ii. Capitulo. xii.

In diebus illis. Vir fortissimus iudas

BEATI PAULI.

Collatione facta. ex ea pecunia que quisque contulit. Drachmas argenti. drachma genus monete quod appendit sextadecimam partem uncie/hoc est dimidium nostri nummi argentei. Mortuorum. qui in liberto ceciderant quod gestum est cum ducibus antiochi.

Cum pietate. idest pro religione. **O**ptimam gratiam. i. mercedem.

collatione facta: duodecim millia drachmas argenti misit hierosolymam: offerri eas ibi pro peccatis mortuorum: iuste & religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret: superfluum videret & vanum orare pro mortuis. Sed quia considerabat quod hi qui cum pietate dormitionem acciperant: optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare: ut a peccatis solvantur.

Lectio beati Pauli ad Thessalonicenses. i. Capitulo. iiii.

Fratres. Nolumus vos ignorare de dormientibus: ut non conturbemini sicut & ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quod Iesus mortuus est & resurrexit: ita & deus eos qui dormierunt per Iesum adducet cum eo. Hoc enim dicimus in verbo domini: quia nos qui vivimus: qui residui sumus in adventu domini non praevenimus eos qui dormierunt. Quoniam ipse dominus in iussu: & in voce archangelis: & in tuba dei descendet de caelo

Alia pro defunctis. **N**olumus vos ignorare de dormientibus. Ex epistola ad Thessalonicenses. i. capitulo. iiii. In quo eos reprehendit: qui mortuos nimis lugent: cum sit omnibus resurgendi spes qui bene sentiunt de religione. Spem non habent. scilicet resurgendi. Si credimus. hoc argumento sepe videtur Paulus ad probandum resurrectionem. quod Christus scilicet resurrexit. Quod si nos credimus. & resurrectionem quoque credimus. Adducet cum eo. ad vitam immortalis. In verbo domini. i. ex parte domini quod nobis hoc revelavit. Residui sumus. a partibus nostris iam mortuis. Non prevenies mus. quia omnes simul resurgemus. In iussu. idest iubendo his verbis. Surgite mortui: venite ad iudicium.

Archangelis. scilicet Michaelis. In tuba. que vox erit quasi tube cuius

EPISTOLAE

iusdam que od oēs perueniet. Mortui in christo, idest qui credide-
runt. Resurgent primi, respectu nostrū qui viuimus, in illius fide.
Qui relinquimur, scz in vita. Rapiemur cum illis, sentire videtur
apostolus q̄ illi qui in die iudicij uiuent: nō morientur: s̄t̄ cum susci-
tatis rapient̄. Obuiam christo, veniente ad iudicium. Consolami-
ni, idest in hac sollicitu-
dine mortuoz cōsola-
mini vos inuicē cum
spe resurrectionis.

¶ Alia p̄ defunctis.
Qhristus resurre-
xit a mortuis.
Ex prima ad Corin-
thios epla. c. xv. Expo-
sita est Feria quarta
post dñicam in albis.

¶ Alia p̄ defunctis.
Ecce mysterium
vobis dico. Ex
epistola prima ad Co-
rinthios. c. xv. In quo
agit̄ de mysterio resur-
rectionis. Ecce mysteri-
um, idest rē magnā/
atq; ad intelligēdū dif-
ficilem. Omnes, idest
boni ⁊ mali. Nō oēs
immutabimur, de sta-
tu: scz corporalitatis ⁊
spiritualitatis p̄dotes
corporis. In momen-
to, scz fiet resurrectio.

In ictu oculi, i. in instanti, scz quo claudit̄ aut aperitur oculus. In
nouissima tuba, i. voce qua dicet christus / surgite mortui. Incorru-
pti, i. sine membrorum diminutione. Et nos immutabimur, scilicet
de corruptione ad immortalitatem. Corruptibile hoc, idest naturā
humanā resurgere incorruptibilem. Induere immortalitatem, idest

& mortui qui in christo sunt: resurgēt
ti primi. Deinde nos qui viuimus qui
relinquimur: simul rapiemur cū illis
in nubibus obuiam christo in aera: &
sic semper cum domino erimus. Itaq;
consolamini inuicem in verbis istis.

¶ Beati Pauli ad Corinthios. i.
Capitulo. xv.

Fratres. Christ⁹ resurrexit a mor-
tuis primitiē dormiētū. Quo-
uiam quidem. &c. vt supra.

¶ Beati Pauli ad Corin-
thios. i. Capitulo. xv.

Fratres. Ecce mysteriū vobis di-
co. Oēs quidē resurgemus: sed
nō oēs imutabimur. In momen-
to: in ictu oculi: in nouissima tuba. Ca-
net em̄ tuba: & mortui resurgēt incor-
rupti: & nos immutabimur. Oportet
enim corruptibile hoc induere incor-
ruptionē: & mortale hoc induere im-
mortalitē. Cū autē corruptibile hoc

BEATI PAULI:

meliozem statū mutationem. Sermo qui scriptus est. Osee. liij.
Absorpta est mors in victoria. in hebreo ero mors tua o mors.
Ubi est mors victoria tua. qua prosternebas omnes. quasi dicat:
nusq̄ erit. Stimulus
induerit corruptionē: & mortale hoc tuus. idest peccatum
induerit immortalitatem: tunc fiet sermo quod erat mortis cau-
mo qui scriptus est. Absorpta est mors sa. Virtus peccati lex.
in victoria. Ubi est mors victoria tua? quia peccatum ma-
Ubi est mors stimulus tuus? Stimulus autē gis viguit ex lege. dā-
mortis: peccatū est. Virtus vero peccati: do scilicet peccandi oc-
lex. Deo autē gr̄as qui dedit vobis vi- cationem. Deo au-
ctoriā. Per iesum ch̄m dñm n̄m. tem gratias. scilz aga-
mus.

EPISTOLARVM: QVAE IN EC-
clesia per anni circulum cantantur finis: In in-
clyta Lucronii Ciuitate. Apud Michae-
lem de Eguia Bibliographum. Idi-
bus Iulii. Millesimo quin-
gentesimo vigesi-
mo octauo.

Ad Lectorem.

Lector habes Pauli sub tilla dogmata sancti:
Qui vas electum religione fuit.
Nunina trina dei qui raptus in æthera vidit:
Sustinet ecclesiae culmina fortis Atlas.
Pagina sacra licet antiqua volumina iactet:
Hoc velut in cunctis lucida gemma mittet.
Fundamenta iacit fidei certissima: summum
Præbet ei christi bibliotheca locum.

TO
B B L I O T H

Sale

Nume

E

S

TOLEDO

BIBLIOTECA PROVINCIAL

Sala Deposita

Número 721

Epistolas
DE
San Pablo

Res.

721